

Halfjaarbericht 2014

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Beleidsmatige voortgang per programma	4
2.1	Programma 1 - Gemeenteraad	4
2.2	Programma 2 - College en bestuur.....	4
2.3	Programma 3 - Wijkaanpak en dienstverlening.....	5
2.4	Programma 4 - Openbare orde en veiligheid	8
2.5	Programma 5 - Cultuur, bibliotheek en monumentenzorg.....	11
2.6	Programma 6 - Onderwijs.....	13
2.7	Programma 7 - Werk, inkomen en armoedebeleid	17
2.8	Programma 8 - Zorg en welzijn	21
2.9	Programma 9 - Jeugd.....	24
2.10	Programma 10 - Ontwikkeling buitenruimte	25
2.11	Programma 11 - Economie, internationale stad en binnenstad	28
2.12	Programma 12 - Sport.....	33
2.13	Programma 13 - Verkeer en vervoer en milieu.....	35
2.14	Programma 14 - Wonen en duurzaamheid.....	38
2.15	Programma 15 - Stadsontwikkeling.....	41
2.16	Programma 16 - Financiën.....	45
2.17	Programma 17 - Overige beleidsvoornemens.....	47
2.18	Programma 18 - Interne dienstverlening.....	48
3	Voortgang projectreserves	49
4	Financiële prognose	56
5	Stadsdelen	62
6	Krachtwijken.....	72
7	Decentralisaties	75
8	Bedrijfsvoering.....	76
8.1	Personeelsmanagement.....	76
8.2	Klachten.....	77
8.3	Uitkomsten doelmatigheidsonderzoek reserves.....	81
8.4	Betaaltermijn facturen.....	82
	Bijlage 1: Haagse financieel economische monitor.....	83
	Bijlage 2: Begrotingswijzigingen 2014.....	88
	Bijlage 3: Standen bestaande reserves 2014 na begrotingswijzigingen.....	127
	Bijlage 4: Grote investeringsprojecten	132
	Bijlage 5: Actualisatie grondexploitaties per juni 2014	137

1 INLEIDING

Voor u ligt het halfjaarbericht 2014. Jaarlijks rapporteert het college over de begrotingsuitvoering over de eerste zes maanden van het jaar. Het halfjaarbericht bestrijkt de beleidsmatige en financiële voortgang tot en met 30 juni 2014. Het college ziet zich geconfronteerd met enkele knelpunten. Met dit halfjaarbericht legt het college de oplossingen voor deze knelpunten aan de gemeenteraad voor.

Voor zover de knelpunten betrekking hebben op de volgende jaren treft u deze ook aan in de ontwerpbegroting 2015-2018. Het halfjaarbericht 2014 en de ontwerpbegroting 2015 dienen daarom in samenhang te worden bekeken. De gemeenteraad behandelt het halfjaarbericht en de programma-begroting daarom ook in dezelfde vergadering, wat de samenhang tussen beide voorstellen nog eens benadrukt.

Dit is de eerste beleidsmatige en financiële rapportage van het nieuwe college. In dit halfjaarbericht is “het stempel” van het nieuwe stadsbestuur nog niet merkbaar. De afspraken en intensiveringen uit het coalitieakkoord “Vertrouwen op Haagse kracht” zijn verwerkt in de ontwerpbegroting 2015-2018; daar vindt u meer informatie over de plannen van het college om de economie van de stad te versterken, de aantrekkelijkheid van de stad voor bewoners en bedrijven te vergroten, en de kansen op werk en welvaart voor onze burgers te verbeteren. Wél vindt u in dit halfjaarbericht de effecten van het coalitieakkoord op de begroting 2014.

Het college laat in dit halfjaarbericht zien hoe het staat met het realiseren van de beleidsdoelstellingen voor dit jaar. Op basis van de beleidsmatige voortgang dient de begroting te worden bijgesteld. Het college legt de benodigde begrotingswijzigingen voor aan de gemeenteraad. Mede naar aanleiding van de discussie in de Rekeningencommissie over de inzichtelijkheid van de begrotingswijzigingen, is de toelichting op de begrotingswijzigingen verbeterd.

In paragraaf 2 vindt u de prognose voor 2014, met een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen. In paragraaf 3 treft u de onderwerpen aan waarover u gevraagd wordt een besluit te nemen; de besluiten vindt u aan het einde van dit raadsvoorstel. In paragraaf 4 ziet u de effecten van het coalitieakkoord op de begroting 2014. In paragraaf 5 worden de begrotingswijzigingen van meer dan € 2,5 mln. nader toegelicht.

2 BELEIDSMATIGE VOORTGANG PER PROGRAMMA

2.1 PROGRAMMA 1 - GEMEENTERAAD

De eerste helft van 2014 heeft vooral in het teken gestaan van de verkiezingen van een nieuwe gemeenteraad. Zo zijn de eerste maanden de nodige maatregelen getroffen om de opkomst te bevorderen en is op de dag van de verkiezingen de Verkiezingsavond georganiseerd.

Na de verkiezingen is de nieuwe raad geïnstalleerd en is afscheid genomen van de vertrekkende raadsleden. Ook is gewerkt aan de samenstelling van de commissies en de vorming van het nieuwe presidium. Er zijn maatregelen getroffen voor de afwikkeling van de verleende bijdragen voor de fractieondersteuning van de fracties die niet zijn teruggekeerd in de raad. De afwikkeling zal plaatsvinden in de tweede helft van 2014.

2.2 PROGRAMMA 2 - COLLEGE EN BESTUUR

De stijl van Den Haag

Op 5 juni 2014 is de nieuwe huisstijl van de gemeente, De stijl van Den Haag, geïntroduceerd. Hiervoor is ceremonieel een bord op de gevel van het stadhuis onthuld. Op dezelfde dag zijn denhaag.nl en Werknet omgezet naar de nieuwe stijl. De eerste helft van 2014 is gebruikt om het logo dat eind 2013 is gekozen door het college, uit te werken tot een volledige set huisstijlelementen (logo, grafisch element, lettertypen en kleurenpalet). De tweede helft van 2014 wordt gebruikt om huisstijlhandboeken te maken voor alle huisstijldragers bij de gemeente. De omzetting van denhaag.nl en Werknet zijn grotendeels afgerond, in de tweede helft van 2014 volgen de signing aan de buitenzijde van de acht stadsdeelkantoren.

Juridische zaken

Een goede juridische kwaliteit van gemeentelijke producten is belangrijk voor het vertrouwen van de burger in de overheid. Om deze kwaliteit te kunnen blijven waarborgen, moeten er steeds investeringen plaatsvinden in actuele kennis en in externe ontwikkelingen. Ook moet de besluitvorming rechtmatig en transparant zijn. De volgende zaken zijn in 2014 gerealiseerd om bovenstaande te waarborgen:

- Europese wet- en regelgeving: Er is een gemeentelijk klachtenmeldpunt gestart waar bedrijven over lopende aanbestedingen klachten kunnen indienen.
- Behandeling van bezwaarschriften: In mei 2014 is gestart met ambtelijk en telefonisch horen in een deel van de bezwaarschriften. Dit leidt binnen een maand al tot een efficiëntere behandeling van die zaken.

2.3 PROGRAMMA 3 - WIJKAANPAK EN DIENSTVERLENING

Wijkaanpak

De uitvoering van de activiteitenplannen door de stadsdelen ligt op schema. De aanwending van de subsidieregeling 'Leefbaarheid en bewonersparticipatie' door veel verschillende participanten in de stad loopt voorspoedig. In het nieuwe coalitieakkoord is nadrukkelijk gekozen voor versterking van de stadsdelen. Er is een start gemaakt met de activiteitenplannen voor 2015; hierbij wordt door de stadsdelen gebruik gemaakt van de toolkit e-participatie.

In het eerste halfjaar is het overgrote gedeelte van de Versnellingsimpuls afgerond. Het onderdeel Schilderswijk ligt op koers en wordt in 2014 conform planning afgerond. Dit geldt ook voor de aanpak Laak en Mariahoeve, beide lopen door in 2015.

In 2013 is het beleidskader subsidiesystematiek bewonersorganisaties geëvalueerd. In het najaar van 2014 zullen het evaluatierapport en de aanpassingen aan het kader worden besproken in de Algemene raadscommissie.

Dienstverlening

De uitvoering van het Masterplan Dienstverlening ligt grotendeels op koers. Uit onderzoek van Ipsos/Synovate blijkt dat de inspanningen hebben geleid tot een klanttevredenheid van 85% voor call, 80% voor click en 95% voor face (t/m juni 2014). Daarmee liggen we op koers om de ambitie van het college te realiseren (90% waardeert de dienstverlening in 2014 met een 7 of hoger).

Om klanten beter, sneller en veiliger van dienst te zijn hebben we een aantal veranderingen doorgevoerd per 1 april. Allereerst hebben we de openingstijden aangepast. Stadsdeelkantoren met veel bezoekers (Laak, Escamp, Segbroek, Centrum en Loosduinen) hebben ruimere openingstijden gekregen. De minder druk bezochte locaties (Scheveningen, Leidschenveen-Ypenburg en Haagse Hout) zijn in uren beperkt. Daarnaast is de vrije inloop beperkt van 9.00 tot 11.00 uur; daarna werken we alleen op afspraak. Ook de avondopenstellingen zijn volledig op afspraak. Door het werken op afspraak hoeft de klant minder lang te wachten, en omdat van tevoren duidelijk is waar de klant voor komt kunnen we hem ook beter helpen.

Op 19 maart en 22 mei hebben we respectievelijk de gemeenteraadsverkiezingen en de Europese Parlementsverkiezingen georganiseerd. Naast het faciliteren van de Haagse kiezers heeft de gemeente Den Haag ook de taak om de voor landelijke en Europese verkiezingen de zogeheten Kiezers Buiten Nederland te registreren en hun stem uit te laten brengen. Met 265 stembureaus in de stad, 200.000 (gemeenteraad) en 120.000 (Europees parlement) stemmen en inzet van velen zijn deze operaties succesvol verlopen. Onder andere door schaalvoordelen blijven de verkiezingen binnen de geraamde begroting. Dit betekent dat er naar verwachting voor € 0,5 mln. minder hoeft te worden onttrokken aan de reserve Verkiezingen waardoor dit bedrag kan worden aangewend voor verkiezingen in de komende jaren.

De geldigheidsduur van een paspoort en identiteitskaart voor personen die 18 jaar en ouder zijn, is verlengd naar 10 jaar. Deze wet is in werking getreden op zondag 9 maart 2014. Tevens mochten vanaf dat moment geen vermissingsleges voor reisdocumenten meer in rekening worden gebracht. De extra toestroom van klanten die ontstond in de maand maart door de verlengde geldigheid hebben we goed op kunnen vangen.

Het maximumtarief voor rijbewijzen is per 1 januari 2014 van kracht. Gemeenten mogen voortaan maximaal € 38,48 rekenen voor een rijbewijs. In de legesverordening 2014 waren de gemeentelijke leges voor de rijbewijzen naar beneden bijgesteld.

De gemeente heft leges voor onder andere paspoorten, rijbewijzen en uittreksels uit het bevolkingsregister (BRP). Er worden de laatste jaren steeds minder van deze producten afgenomen door de burger. Dit betekent dat de geraamde leges niet meer worden gerealiseerd. De secretarieleges lieten in 2013 voor het eerst een groot tekort zien van ruim € 1,7 mln. Er wordt gewerkt aan een oplossing. Het zwaartepunt ligt op de herinrichting van de organisatie (minder fte's/kosten), een meerjarig traject. Vanuit het coalitieakkoord is € 3,5 mln. voor frictiekosten beschikbaar gesteld.

Het programma laat een tekort zien voor 2014. De inzet is om op basis van directe maatregelen het tekort terug te brengen naar ca. € 0,5 mln.. Het gaat daarbij onder meer om aangescherpte maatregelen teneinde kosten te drukken zoals: aanhouden van vacatures, beslissing tot inhuur, starten van nieuwe projecten en initiatieven en een terughoudendheid bij het doen van andere bestedingen.

Op 17 juli 2014 werden Nederland en de wereld opgeschrikt door een van de grootste rampen uit de Nederlandse (luchtvaart)geschiedenis; bijna 300 inzittenden van vlucht MH-17 van Malaysia Airlines kwamen die dag om het leven. Daarbij waren ook Haagse slachtoffers te betreuren. Voor de gemeente Den Haag is de taak weggelegd om de overlijdensakten van alle Nederlandse inzittenden in de registers van de burgerlijke stand van de gemeente Den Haag in te schrijven. Een aantal medewerkers is hiervoor vrijgemaakt.

Arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa

Sinds 2010 is er intensief beleid in Den Haag om de integratie van het toegenomen aantal arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa in goede banen te leiden en misstanden te bestrijden. In dit halfjaar zijn verschillende projecten uitgevoerd. Er werd een Informatiecentrum ingericht voor Roemenen en Bulgaren, die per 1-1-2014 gebruik mochten maken van het vrije personenverkeer, in het kader van de Europese samenwerking. Het gaat om een pilot van 12 maanden. De stichting Lize (kennis- en informatiecentrum Europese migranten) heeft een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van Zuid-Europeanen (Grieken, Italianen, Portugezen en Spanjaarden) in Den Haag.

De gemeente Den Haag neemt met twaalf andere gemeenten en regio's deel aan de landelijke pilot Participatieverklaring van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze pilot met een looptijd van een jaar richt zich op alle nieuwkomers in Nederland en beoogt een succesvolle integratie middels 'een fundament van gedeelde kernwaarden' te bewerkstelligen. Het Haagse participatietraject is eind april 2014 feitelijk van start gegaan met de opening van het 'Informatiecentrum EU-arbeidsmigranten'.

De resultaten van het gevoerde beleid zijn positief. Een paar kerngegevens over het eerste halfjaar van 2014:

- t/m juni zijn 150 huishoudens bezocht door IDHEM, in samenwerking met de Haagse pandbrigade in het kader van handhaving.
- Er zijn door EU-arbeidsmigranten 400 taaltrajecten gevolgd.
- Door bemiddeling van Barka zijn van januari tot en met april 22 personen teruggekeerd naar hun land van herkomst.
- Door bemiddeling van IDHEM hebben tot en met juni 97 cliënten een baan gevonden

Taal in de Buurt

In het eerste halfjaar hebben ruim 1.300 belangstellenden deelgenomen aan een van de taaltrajecten. De verwachting is dat tegen het einde van dit jaar de doelstelling van 2500 deelnemers ruimschoots zal worden gehaald.

Antidiscriminatie

In 2013 is een nieuwe sterke lijn voor het antidiscriminatiebeleid ingezet, waaronder aanpak antidiscriminatie op arbeidsmarkt en het tegengaan van spanningen tussen groepen. In 2014 is voortgeborduurd op deze lijn. Met het project Den Haag Inclusief blijft antidiscriminatie op arbeidsmarkt op de agenda. In maart is een werkbijeenkomst over antidiscriminatie en diversiteit op de werkvloer georganiseerd. Daarbij waren ruim 70 werkgevers, managers en andere geïnteresseerden aanwezig. Met verschillende werkgevers zijn afspraken gemaakt over een vervolgttraject. Ook zijn in G4- en Rijksverband afspraken gemaakt over samenwerkingen. Daarnaast heeft het tegengaan van spanningen tussen groepen ook hoge prioriteit. Met (jongeren)organisaties zijn verschillende activiteiten georganiseerd.

In samenwerking met de Stichting Multicultureel Platform Vrede & Vrijheid (MPVV) is een project opgezet over discriminatie onder Midden- en Oost-Europeanen. Het project bestond uit twee onderdelen. Het eerste was een debatcyclus, waarin van gedachte werd gewisseld over mogelijkheden om discriminatie onder Midden- en Oost-Europeanen tegen te gaan. Het tweede onderdeel was het opzetten van een bemiddelingscentrum voor deze groep bij het melden van discriminatie bij het Bureau Discriminatie Zaken. Het bemiddelingscentrum van MPPV heeft tot maart 2014 in totaal 177 bezoekers gehad, waarvan 163 Poolse, 12 Bulgaarse en 2 Roemeense. Op de Internationale dag tegen Racisme en Discriminatie is door verschillende jongerenorganisaties het stedelijke evenement '2103' in het Humanity House gehouden. Meer dan 300 jongeren stonden stil bij het tegengaan van discriminatie en vooroordelen tussen groepen. Op verschillende middelbare scholen zijn in het kader van 5 mei debatlessen gegeven. Honderden scholieren hebben meegedaan aan de debatlessen en een selecte groep was gekozen om mee te doen aan de Stedelijke Debatfinale.

De aanpak van specifieke groepen met meervoudige problemen

Het project gericht op de aanpak van meervoudige gezinsproblemen binnen Afrikaanse bevolkingsgroepen is dit jaar gecontinueerd. Dit project wordt in samenwerking Met Den Haag OpMaat uitgevoerd en heeft tot doel hulpzoekende Afrikaanse Hagenaars, over het algemeen afkomstig uit Midden- en Oost-Afrika, toe te leiden naar de reguliere hulpverleners. Ofschoon het aantal hulpzoekenden terugloopt mogen we - gezien de positieve resultaten - stellen dat dit initiatief zeer succesvol is. Tot nog toe hebben ruim 30 doorverwijzingen plaatsgevonden en zijn er 2 voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd met gemiddeld 25 belangstellenden.

Sociale druk en spanningen

Binnen enkele bevolkingsgroepen neemt de sociale druk ontoelaatbare vormen aan. Niet zelden leidt dit tot huiselijke, maar ook maatschappelijke problemen. Dat is veelal het gevolg van de toename van een steeds sterker wordende conservatisme en fundamentalisme binnen delen van onze samenleving. De gemeente heeft het afgelopen halfjaar diverse initiatieven genomen om de betrokkenheid van die groepen jegens de stad te stimuleren. De samenwerking met de moskeeën is nieuw leven ingeblazen en heeft geresulteerd in een platform, waarin het thema radicalisering bespreekbaar wordt gemaakt. Door de Stichting Marokkaans Jongerengeluid is in samenwerking met de Wijkacademie Schilderswijk en het Stagehuis een project geïnitieerd om dit onderwerp met jongeren te bespreken.

Verder zijn wij intensief betrokken geweest bij het opstellen van een kwaliteitskader voor privaat gefinancierde internaten. Op dit moment wordt gewerkt aan een nulmeting van het internaat in Den Haag aan de Delftselaan.

Erfgoed Haagse migranten

Het Netwerk Erfgoed Haagse Migranten heeft een aantal activiteiten en tentoonstellingen georganiseerd, onder andere in het Haags Historisch museum en in het atrium van het stadhuis.

Diversiteit

Ter bevordering van diversiteit in topfuncties (op het niveau van besturen en Raden van Toezicht) is de gemeente in 2013 gestart met het ambassadeursproject 'Diversiteit aan de Top'. In de eerste helft van 2014 is er een nieuwe impuls aan het ambassadeursproject gegeven. Er is een opdracht verleend aan Binoq Atana om voor het einde van dit jaar 10 potentiële migrantenkandidaten te selecteren voor een functie in een bestuur of Raad van Toezicht van een maatschappelijke organisatie. Deze kandidaten moeten vervolgens worden gekoppeld aan een 'ambassadeur', die betrokkene verder kan begeleiden naar een topfunctie.

Integratiemonitor

Tot slot kan worden vermeld dat begin dit jaar een Integratiemonitor is uitgebracht door het Verwey-Jonker Instituut. In deze monitor worden de ontwikkelingen in Den Haag geschetst op het terrein van de integratie. Daarnaast zijn er beleidsaanbevelingen gedaan voor het toekomstige integratiebeleid.

Inburgering

Topindicator	Realisatie 2014 (t/m juni)	Begroting 2014	Realisatie 2013	Nulmeting 2009
Aantal Hagenaars dat slaagt voor het inburgeringsexamen als percentage van het aantal Hagenaars dat examen doet	63%	77%	60%	76%

Sinds 2013 moeten nieuwe inburgeraars zelf hun inburgering organiseren en biedt de gemeente geen trajecten meer aan. Inburgering is voor de gemeenten in een afbouwfase. Eind juni zijn er in Den Haag nog 1.200 inburgeraars bezig met het afronden van hun gemeentelijke inburgeringstraject. Daarnaast worden zo'n 1.600 inburgeraars door de gemeente gehandhaafd. De gemeente heeft de taak om te controleren of een inburgeraar binnen de wettelijke termijn aan zijn of haar inburgeringsplicht heeft voldaan.

Huis aan Huis aan het Werk

Het project Huis aan huis aan het werk ligt op koers. Op dit moment zijn er meer dan 650 gezinnen in en rond de Schilderswijk gesproken en begeleid. Er wordt momenteel gewerkt aan een uitbreiding. Deze verbreding van de doelgroep en verbetering van de aanpak zullen gebaseerd worden op een evaluatie met aanbevelingen van het Trimbos Instituut die na de zomer wordt opgeleverd.

2.4 PROGRAMMA 4 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Het veiligheidsbeleid 2012-2015 van Den Haag krijgt vorm langs drie sporen:

- Aanpakken van zware en veel voorkomende criminaliteit;
- Gebiedsgerichte aanpak: gebiedsgerichte inzet in wijken en buurten in combinatie met een persoonsgerichte en groepsgerichte aanpak van overlastgevende en criminele jongeren, veelplegers en ex-delinquenten;
- Stevige aanpak van de georganiseerde criminaliteit, strafrechtelijk en bestuurlijk.

De zogenaamde "high impact crimes" zijn in de eerste helft van 2014 met 10% gedaald tegenover dezelfde periode van vorig jaar. Overval bleef gelijk en straatroof daalde met 13%. Van de overige prioritaire delicten daalt woninginbraak met 17% en geweld met 4% (bedreiging -8% en mishandeling -1%).

Spoor 1: Aanpak zware en veel voorkomende criminaliteit

De gemeente bezoekt, indien gewenst, bewoners en ondernemers die slachtoffer zijn geweest van een overval voor nazorg en preventieadvies. In de eerste helft van 2014 zijn van de 10 woningovervallen 4 slachtoffers bezocht. De overige 6 slachtoffers worden in verband met het lopende rechercheonderzoek later bezocht. Van de 8 overvallen op bedrijven zijn 5 slachtoffers bezocht. In de aankomende tijd worden de overige 3 slachtoffers bezocht. Momenteel worden drie netwerken integraal aangepakt: Rhizoma (Centrum), Trifolium (Centrum) en Bouwlust-Vrederust (Escamp). Daarnaast wordt een criminele jeugdgroep in de wijk Kortenbos (Centrum) aangepakt. Onderdeel van de aanpak is een rechercheonderzoek. Afgelopen halfjaar zijn verschillende jongeren die deel uitmaakten van een crimineel netwerk door de politie opgepakt. Uit het netwerk Bouwlust-Vrederust zijn in januari 11 personen en in mei nog eens 9 personen aangehouden voor woninginbraken. In april zijn twee kopstukken uit de groep-Kortenbos opgepakt voor witwassen.

Gebiedsgerichte aanpak

In het afgelopen halfjaar is de overlast in een aantal gebieden aangepakt. In de binnenstad is de overlast van bedelaars, straatmuzikanten en marketeers beëindigd. Ook in het Oude Centrum, Duindorp en Bouwlust worden veiligheids- en leefbaarheidsproblemen integraal opgelost. Bij de jaarwisseling 2013-2014 zijn 12 gebiedsverboden opgelegd. Verder is in het eerste halfjaar van 2014 de Overlastwet nog 9 keer toegepast in verband met overlast in wijken. Daarnaast is de Overlastwet in verband met het WK voetbal 2014 6 keer benut. De in het voorjaar van 2014 opgestelde evaluatie van de alcoholverboden 2013 heeft opnieuw geleid tot een afname van het aantal alcoholverbodsgebieden. Momenteel zijn er 23 alcoholverbodsgebieden (in 2011 waren het er 29). Het aantal klachten van bewoners over alcohol-gerelateerde overlast is afgenomen. Per 1 januari 2014 is de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol omhoog gegaan naar 18 jaar. Deze leeftijdsgrens geldt ook voor het gehele alcoholverbod in de openbare ruimte.

In het eerste halfjaar van 2014 is tijdelijk flexibel cameratoezicht opnieuw ingezet als hulpmiddel ter bestrijding van plotseling opkomende of hardnekkige overlast. Daarbij betrof het op de locaties Delftselaan, Jacob van Campenplein en Koningstraat, Spoorwijk en Leyweg een verlenging.

Spoor 3 Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit

In de eerste helft van 2014 heeft de vierjaarlijkse screening van de coffeeshops plaatsgevonden op grond van de Wet Bibob. Daaruit is gebleken dat er in één geval sprake is van misbruik van de horecaverunning. Ten aanzien van deze vergunning is de intrekingsprocedure gestart. Dit brengt het aantal coffeeshops in Den Haag op 35.

Prostitutie en mensenhandel

In de eerste 6 maanden van 2014 zijn 140 preventieve werkadviezen afgegeven aan de ondernemers in de vergunde prostitutiebranche vanwege het vermoeden van seksuele uitbuiting. Er is een analyse gemaakt van de werkadviezen en een risicotaxatie-instrument ontwikkeld om een betere en objectievere intake te kunnen houden bij de (nieuwe) sekswerkers. Het maatjesproject voor de begeleiding van slachtoffers van mensenhandel is gecontinueerd. De Kadernota Prostitutie is geactualiseerd en wordt in de loop van 2014 aan de Raad voorgelegd.

Haags Economisch Interventieteam (HEIT)

De driehoek heeft op 17 maart 2014 ingestemd met het voorstel om naast het huidige HEIT-team te starten met een Team Prostitutie Speerpunten van dit team zijn de Doubletstraat en de Geleenstraat en illegale prostitutie (al dan niet vanuit woningen). Voor (nadere) analyse van de vergaarde informatie wordt gebruik gemaakt van RIEC-capaciteit. Team prostitutie is hét informatieknooppunt voor alle Haagse (legale en illegale) prostitutiepraktijken. Het biedt een centraal punt waar signalen van mensenhandel in de stad Den Haag binnenkomen. In de eerste helft van 2014 (vanaf de start) zijn 56 integrale controles uitgevoerd, waarvan 7 bij Chinese massagesalons, en 225 enkelvoudige controles. Het HEIT team Drank & Horeca en Detailhandel heeft in het eerst halfjaar van 2014 157 controles uitgevoerd. Met een beoogd aantal van 300 per jaar ligt het team vooralsnog op koers.

Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Haaglanden/ Hollands Midden (RIEC)

Onder RIEC-vlag waren op 1 juli 2014 40 zaken in behandeling die de gemeente Den Haag raken. Dit zijn subjectgerichte zaken (bijvoorbeeld een subject dat een spilfunctie heeft in de georganiseerde hennepcultuur, of een lid van een 1% motorclub) maar het gaat ook om malafide bedrijvigheid.

Naast dit casuoverzicht heeft het RIEC eind juni 2014 een ondermijningsbeeld geschetst. Uit dit beeld zijn 5 zaken naar voren gekomen die direct betrekking hebben op de gemeente Den Haag. Het komend jaar wordt informatie rond deze zaken opgebouwd. Vervolgens zal het RIEC interventieadviezen opstellen.

Tijdelijk huisverbod

In de eerste helft van 2014 zijn 172 huisverboden opgelegd. Het tijdelijk huisverbod wordt als een effectief instrument ervaren door zowel politie als hulpverlening bij de aanpak van huiselijk geweld. Inmiddels hebben ook diverse onderzoeken naar het tijdelijk huisverbod –zoals onderzoek van de GGD Den Haag- dit beeld bevestigd. Uit deze onderzoeken blijkt dat de intensieve hulpverlening die kan worden geboden tijdens een huisverbod van groot belang is. Ook de betrokkenen zelf ervaren het huisverbod om die reden als een effectief instrument.

Radicalisering en polarisatie

Centraal in de aanpak van radicalisering en polarisatie staan het voorkomen van deelname van Haagse jongeren aan de jihad, de “heilige oorlog”, in Syrië en Irak en de resocialisering van teruggekeerde jihadgangers. Tot nu toe zijn 33 Hagenaars afgereisd. Daarvan zijn er 7 vermoedelijk overleden en 6 weer teruggekeerd. Een nieuwe ontwikkeling is dat ook minderjarige meisjes willen uitreizen. Het is gelukt er 3 op het laatste moment tegen te houden. De aanhoudende aandacht voor de jihad heeft ertoe geleid dat steeds meer Haagse organisaties zich bewust zijn geworden van de omvang van het probleem en hun eigen rol daarin. Eind 2014 zullen ruim 1000 professionals hebben deelgenomen aan een oriëntatieprogramma of een training. Dat betreft onder meer politiemensen, docenten van het voortgezet onderwijs, MBO en HBO, jongerenwerkers en corporatiemedewerkers. De programma's zijn niet alleen gericht op kennisoverdracht maar ook op het aanreiken van handelingsperspectieven. Voor 27 personen is op het Veiligheidshuis een plan van aanpak opgesteld. Dit betreft terugkeerders, mensen die zijn tegengehouden bij een poging om het land te verlaten voor deelname aan de jihad en mensen die geradicaliseerd zijn.

Nuclear Security Summit

In maart 2014 vond in Den Haag de Nuclear Security Summit (NSS) plaats. De komst van bijna 60 wereldleiders vergde veel voorbereidingen. Het rijk en de delegaties hebben zich daar in lovende bewoordingen over uitgelaten. De gemeente bereidde de veiligheidsmaatregelen voor met de verschillende partners, en speelde ook een organiserende en faciliterende rol in de afstemming tussen de betrokken veiligheidsregio's enerzijds en het Rijk anderzijds op het gebied van crisisbeheersingsplannen in het kader van deze internationale topconferentie. De NSS zal in 2014 multidisciplinair worden geëvalueerd. De evaluatiepunten worden in 2014 structureel meegenomen in de planvorming en het oefenbeleid. Tevens vond er een Knowledge Summit plaats, waar Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen hun kennis en kunde lieten zien. Het Nederlands Forensisch Instituut presenteerde de “The Hague Innovation Pathway 2014-2019”, die aangeeft welke forensische innovaties in aanloop naar de Nuclear Security Summit 2016 in Washington nodig zijn.

Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid

Binnen de politie-eenheid Den Haag is een samenwerkingsverband opgericht om de activiteiten tussen politie, OM en de gemeenten te coördineren, het ‘Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid’, (het RSIV) dat onder de regioburgemeester valt. In opdracht van het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) van de politie-eenheid werkt het RSIV aan de uitvoering en uitwerking van het Regionaal (meerjaren) Beleidsplan (RBP). Dit gebeurt door het opstellen van praktische handvatten. Het vertalen van de ambities uit het RBP en het (al dan niet) invoeren van de binnen het samenwerkingsverband ontwikkelde producten vindt op lokaal niveau plaats.

Veiligheidsregio gemeentelijke crisisbeheersing

Met de negen gemeenten binnen de regio is een overeenkomst gesloten met het landelijke slachtoffer informatiesystematiek, het SIS. Het SIS treedt in werking wanneer er bij een ramp of crisis dodelijke slachtoffers en/of vermisten zijn. Het SIS is een systematiek om verwanten na grootschalige incidenten adequaat te informeren over de situatie van hun naaste.

2.5 PROGRAMMA 5 - CULTUUR, BIBLIOTHEEK EN MONUMENTENZORG

Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2013 – 2016

Doorstart instellingen

Twee instellingen die geen subsidie meer ontvangen – Drang en de Nieuwe Regentes – hebben in 2014 met incidentele ondersteuning verder kunnen werken aan een doorstart.

Koorenhuis nieuwe stijl

Het Koorenhuis is het afgelopen halfjaar omgevormd tot een veel kleinere organisatie met twee taken: het ontwikkelen en aanbieden van binnenschoolse cultuureducatie en het aanbieden van diensten voor zelfstandig opererende kunstvakdocenten. Daarnaast voert het Koorenhuis voor eigen rekening en risico culturele projecten uit. Momenteel worden de aard en omvang onderzocht van de (niet-personele) transitiekosten van het Koorenhuis, waarvoor in de jaarrekening 2013 een bedrag is voorzien.

CultuurSchakel

In de komende maanden zullen de eerste lessen, lesbrieven en andere materialen op het gebied van het cultuuronderwijs en de amateurkunst worden opgeleverd die in het schooljaar 2014-2015 in het onderwijs worden getest. De website van CultuurSchakel is vernieuwd, onder meer met uitgebreide informatie over het cursusaanbod.

Prins27

De ontwikkelingen bij de Vastgoedorganisatie Prins27 blijven achter bij de verwachtingen. Doel van de exploitatie is om het pand Prinsegracht 27 in stand te houden als een levendig cultureel centrum, waar een veelheid van cultuureducatieve activiteiten plaatsvindt, waar talenten zich kunnen ontwikkelen en waar de amateurkunst tot bloei kan komen. Helaas heeft Stichting Prins27 die exploitatie nog niet op orde; de inkomsten uit verhuur vallen tegen, de lasten blijken moeilijk beïnvloedbaar. Gelet op de eerder uitgesproken wens van de gemeenteraad om Prins27 de gelegenheid te bieden om een nieuw bedrijfsmodel te ontwikkelen is een extra bijdrage van maximaal € 0,6 mln. ter beschikking gesteld, waarvan de eerste tranche van € 0,3 mln. in april is toegekend.

Cultureel Ondernemerschap

Vanuit het nieuwe Fonds Cultureel Ondernemerschap hebben Heden, Art-S-Cool, Theater aan het Spui – Zaal 3, De Betovering, het Haags Theaterhuis en Walk the Line een subsidie ontvangen voor initiatieven die bijdragen aan duurzaam cultureel ondernemerschap. Er blijven gestaag aanvragen voor deze regeling binnen komen. De Culturele Business Case is op 13 februari 2014 officieel van start gegaan met een kick off in Bink36, waaraan 80 ondernemers uit de culturele sector en 60 ondernemers uit het bedrijfsleven hebben deelgenomen. De Culturele Business Case richt zich enerzijds op de versterking van het ondernemerschap in de culturele sector en anderzijds op creativiteit en innovatieve oplossingen voor het bedrijfsleven. De direct betrokkenen, culturele instellingen en verschillende partners uit het bedrijfsleven, hebben aangegeven dat deze vorm van samenwerking voor hen waardevolle opbrengsten voortbrengt.

Spuikwartier

Naar aanleiding van het coalitieakkoord 2014-2018 wordt een integrale gebiedsontwikkeling voorbereid voor het Spuikwartier met inbegrip van de realisatie van het nieuwe onderwijs- en cultuurgebouw. Hiervoor zal een integrale aanbesteding worden gestart waarbij marktpartijen worden uitgenodigd met ontwerpvoorstellen te komen die leiden tot realisatie van het onderwijs- en cultuurgebouw en met een visie hoe het gebied (inclusief Wijnhaven) tot een aantrekkelijk uitgaans-, woon-, en leefgebied te maken.

Bibliotheek

Sinds 1 januari 2014 is de Dienst Openbare Bibliotheek opgenomen als sector Bibliotheek Den Haag in de Dienst Publiekszaken. Per 1 januari zijn nieuwe abonnementsvormen ingevoerd naast het bestaande klantenabonnement. Daarnaast is er een apart studentenlidmaatschap.

Met de GGD, de Consumentenbond en de verschillende taalaanbieders in Den Haag zijn afspraken gemaakt om informatiepunten te openen in de Centrale Bibliotheek. In het eerste halfjaar is de restyling van wijkbibliotheek Haagse Hout afgerond. In deze bibliotheek zijn een Historisch Informatiepunt opgenomen en een vraagpunt. Het vraagpunt is een ontwikkeling in het kader van de decentralisaties in het sociale domein.

Vrijwilligers ondersteunen bewoners van Den Haag bij het gebruik van www.denhaag.nl. Ook in de wijkbibliotheken Segbroek, Nieuw-Waldeck en Laak wordt een vraagpunt opgenomen.

Voor de heropening van wijkbibliotheek Schilderswijk – opgenomen in het coalitieakkoord – heeft een onderzoek naar mogelijke locaties in de wijk plaatsgevonden.

Haags Gemeente Archief

Met de gemeente Leidschendam-Voorburg is lang onderhandeld over het voornemen het gemeentearchief en de bijbehorende werkzaamheden uit te besteden aan de gemeente Den Haag. De geplande datum van overdracht is 1 oktober 2014. De stand van zaken is nu dat de dienstverleningsovereenkomst vrijwel gereed is, maar nog wel juridisch getoetst moet worden. Bij de overdracht van werkzaamheden zijn 3 medewerkers betrokken die per 1 oktober in dienst van de gemeente Den Haag komen.

Archeologie

Wettelijk is bepaald dat archeologisch onderzoek integraal deel uitmaakt van het ruimtelijke ordeningsproces. Er zijn in het eerste halfjaar van 2014 17 bestemmingsplannen voorzien van een archeologieparagraaf en 62 WABO-adviezen gegeven.

Bij nieuwbouwprojecten probeert Den Haag de archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk te behouden, te integreren in de nieuwbouw of als inspiratiebron te gebruiken. In het eerste halfjaar van 2014 is dat gebeurd bij de opgraving van het Wijndaelerplantsoen door ter plekke bij de nieuwbouw de Componist een informatiebord over het archeologisch onderzoek te plaatsen. Alleen wanneer een archeologische vindplaats niet te behouden is, wordt die opgegraven, gedocumenteerd en gerapporteerd. De gemeente heeft in het eerste half jaar van 2014 twaalf archeologische vooronderzoeken en drie opgravingen (Ockenburgh, Binckhorst en Rotterdamse Baan) uitgevoerd. De volgende publieksactiviteiten zijn uitgevoerd: een pilot van elf lessen op een basisschool, diverse lezingen in de Tempel en deelname aan een expositie in het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden met vondsten van het Romeinse fort opgegraven op Ockenburgh. Daarnaast is de tentoonstelling *'Een vondst om van te houden'* zowel in het Atrium van het stadhuis als later in het Stadsdeelkantoor aan de Leyweg gehouden. Eveneens vond een minisymposium plaats over het onderzoek in Wateringse Veld waarbij een publicatie is verschenen. Verder deed Archeologie mee aan het Designfestival in de Zeeheldenbuurt en ontving daarbij in drie dagen 3.000 bezoekers in de Tempel. En er zijn opnames gemaakt door TV West voor de serie over archeologie in Den Haag, die vanaf 22 juli wordt uitgezonden.

Monumentenzorg

De resultaten van het in 2013 afgeronde cultuurwaardenonderzoek 'Sporen van Smaragd Indisch erfgoed in Den Haag 1853-1945' zijn op de TongTongFair nogmaals onder de aandacht gebracht met de première van een film over het onderwerp, een expositie ter plaatse en een expositie in het Haags Informatiecentrum in het Atrium. Zo hebben we dit cultuurhistorisch erfgoed kunnen uitdragen en kennis hierover kunnen delen. Bij het objectbeheer is, naast het reguliere budget van € 136.000, een budget van € 240.000 beschikbaar gesteld voor een impuls aan het planmatig onderhoud aan monumentale kerken. Dit wordt als onderhoudssubsidie verdeeld over 28 kerken met een monumentale status. Naar verwachting zal de totale investering aan dit onderhoud circa € 1,3 mln. zijn. Het plan voor de inrichting van een Erfgoedcentrum is aan de hand van een advies van een externe deskundige nader verkend en is in studie.

2.6 PROGRAMMA 6 - ONDERWIJS

In het eerste kwartaal van 2014 verscheen de nieuwe Haagse Educatieve Agenda (HEA) voor de periode 2014-2018 onder de titel 'Kwaliteit als kompas, werken aan uitstekend onderwijs in Den Haag'. In februari 2014 stelde Raad de HEA unaniem vast. In maart ondertekende meer dan veertig partners de HEA. Het halfjaarbericht gaat over de laatste stappen in de uitvoering van de HEA voor de periode 2010-2014. Beleid met bewezen effecten is doorgezet in de nieuwe HEA. Waar nodig zijn nieuwe elementen toegevoegd, nieuwe verbindingen gelegd en inspanningen geïntensiveerd.

Kwaliteit

De inzet op de professionalisering van leraren en schoolleiders in Den Haag is versterkt. Den Haag neemt deel aan het landelijke project LeerKRACHT. De intensieve aanpak van zwakke en zeer zwakke scholen loont: er is al enkele jaren sprake van een dalende tendens. In de eerste helft van 2014 is aan drie zwakke basisscholen in Den Haag subsidie beschikbaar gesteld. Momenteel telt Den Haag drie zwakke scholen in het basisonderwijs. In het voortgezet onderwijs zijn er vier locaties met zwakke opleidingen en één opleiding die zeer zwak is. Een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs die jarenlang zeer zwak was, is inmiddels zwak en nadert basistoezicht.

Ontwikkelingen brede buurtschool

Brede buurtschool primair onderwijs

Momenteel (einde schooljaar 2013-2014) voeren 24 basisscholen het leerkanalenprofiel (LKP) uit. Twee Speciaal Basis Onderwijs-scholen zijn gestart met de voorbereidingen en zullen in 2015 een LKP-school worden. Daarmee is de doelstelling van 25 LKP scholen gerealiseerd. Met het leerkanalenprofiel wordt de leer- en ontwikkeltijd op zware achterstandsscholen met zes uur per week verplicht verlengd. In 2014 zijn er in het Haagse basisonderwijs 17 zomerscholen. Hierin participeren 29 basisscholen. Er is een stedelijk programma voor de Haagse zomerscholen ontwikkeld en in een pilot werken twee zomerscholen met het Wetenschapsknooppunt van de Universiteit Delft samen aan een specifieke invulling. Medio 2014 zijn 12 weekendscholen gerealiseerd. Verder worden in 2014 wederom pilots (7 locaties) ondersteund bij de ontwikkeling naar een samenhangende voorziening voor kinderen van 0 tot 12 jaar (integrale kindcentra). Op deze locaties werken onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaalwerk nauw samen; soms vormen ze één nieuwe organisatie.

Brede buurtschool voortgezet onderwijs (VO)

De brede scholen in het VO werken aan kennisvergroting van de leerlingen en samenwerking in de buurt. Het College St Paul en de Johan de Witt Scholengroep hebben in maart 2014 een intentieovereenkomst getekend met LUC The Hague voor samenwerking in het kader van het Community Project. Studenten van de LUC zullen in de loop van 2014 bijvoorbeeld op de zaterdagsschool leerlingen begeleiden, lessen organiseren en deelnemen aan wijkactiviteiten. Op deze wijze wordt het wereldbeeld van studenten, leerlingen en wijkbewoners vergroot. Naar aanleiding van het doelmatigheidsonderzoek is, in overleg met een aantal brede scholen VO en de Stichting Brede Buurtschool, het aanvraagformulier voor de subsidies voor 2015 aangepast, zodat de plannen SMART geformuleerd worden.

Wegwerken taalachterstanden

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

In de eerste helft van 2014 zijn er 83 voorscholen (samenwerking tussen peuterspeelzaal en een basisschool) en 28 kinderdagverblijven met 303 VVE-groepen, waar een voorschoolse educatief programma wordt uitgevoerd. Op 1 juni 2014 namen 2.710 doelgroepkinderen deel aan een voorschoolse voorziening. In totaal namen 4.296 kinderen deel aan voorschoolse educatie (doelgroep en niet-doelgroepkinderen). De pedagogisch medewerkers zijn getoetst op hun taalniveau en waar dit onvoldoende is, wordt sinds de tweede helft van 2013 een passend aanbod van scholing gedaan. Vanuit de bestuursafspraken met het ministerie van Onderwijs is geïnvesteerd in de kwaliteit van leidsters, kwaliteitszorg, opbrengstgericht werken en ouderbetrokkenheid. VVE-instellingen hebben plannen van aanpak gemaakt voor de periode tot en met 2015. De tussenmeting door de Onderwijsinspectie in het najaar van 2013 heeft een positief rapport opgeleverd over de kwaliteit van VVE in Den Haag. Ook in 2014 hebben VVE-instellingen een plan van aanpak kunnen indienen voor ouderbetrokkenheid: het informeren, adviseren en stimuleren van ouders van jonge kinderen tot ontwikkelingsstimulerend gedrag. Voor het uitvoeren van de plannen is subsidie beschikbaar gesteld.

Schakelklassen

Het schooljaar 2013-2014 zijn in totaal 89 schakelklassen gerealiseerd, waaronder drie kopklassen. Dit aantal is bijna gelijk met vorig schooljaar. Met een deelname van 1.158 leerlingen aan een schakelklas wordt de afgesproken doelstelling uit de HEA 2010-2014 (deelname van minimaal 900 leerlingen) in ruime mate behaald. Verder zal de komende periode gewerkt worden aan de uitwerking van een nieuwe werkwijze voor de kopklas. Deze zal ingaan per schooljaar 2015 - 2016. Daarnaast zijn er zeven scholen voor voortgezet onderwijs die in 2014 het realiseren van hun schakelklassen/taalklassen (of een vorm hiervan) voortzetten.

Terugbrengen taalachterstanden bij volwassenen

De (voormalige) taalaanbieders Wereldvenster en Ontmoeting met Buitenlandse Vrouwen fuseerden per 1 januari 2014. De nieuwe stichting Taal aan Zee is per 1 februari gehuisvest op de Brouwersgracht bij de Taalschool+ van ROC Mondriaan. Hiermee is er één stedelijk gesubsidieerd taalcentrum gerealiseerd voor Hagenaars met een taalachterstand waar professionals en vrijwilligers lesgeven. Het stedelijk centrum verzorgt ook taal- en rekencursussen bij (maatschappelijke) organisaties, scholen en bedrijven in de stad waar de doelgroep zich bevindt. De samenwerking met o.a. Taal in de Buurt, Educatieve Televisie (ETV) en de bibliotheek wordt versterkt via de Haagse Taalketen.

In 2012 heeft de Raad eerdere rijksbezuinigingen (deels) gecompenseerd voor 2013 en 2014 met € 4 mln. voor het taalaanbod voor volwassenen. ROC Mondriaan voert in 2014 voor een deel van deze middelen 500 taaltrajecten uit voor EU-arbeidsmigranten uit de zogeheten MOE-landen en GIPS-landen. Voor heel 2014 zijn de volgende taal- en rekentrajecten ingekocht:

- Bij ROC Mondriaan: 3.178 cursustrajecten taal- en rekenlessen voor diverse doelgroepen voor totaal 500 deelnemers;
- Bij Taal aan Zee: 666 cursus - of maatwerktrajecten voor de doelgroepen asielzoekers, vluchtelingen en migrantenvrouwen voor totaal 840 deelnemers;
- Bij Expertisecentrum ETV.nl: voor het gebruik van Oefenen.nl de licentie ingekocht voor maximaal 145 organisaties/locaties in de stad.

Eén aanmeldleeftijd

Vanaf november 2014 kunnen ook kinderen in de leeftijdsgroep 2 tot 5 jaar maar op één basisschool worden aangemeld. Met deze uitbreiding komt een eind aan vervuiling in de wachtlijsten voor de groepen 1 van de basisscholen in Den Haag.

Conciërgeregeling

De rijksregeling voor subsidies voor conciërges is verlengd tot en met het schooljaar 2014-2015. Ook de bijdrage van de gemeente voor de bekostiging van de conciërges is verlengd tot en met schooljaar 2014-2015. In het nieuwe collegeakkoord is geld gereserveerd om scholen ook na het aflopen van de rijksregeling te blijven ondersteunen. Komend najaar zal de regeling hiervoor zijn uitgewerkt.

Tegengaan voortijdig schoolverlaten

In het schooljaar van 2011-2012 verliet 5,1% van de leerlingen voortijdig het onderwijs, in het schooljaar 2012-2013 3,6%. Op 1 juni 2014 is dat 1,9%. Inmiddels is besloten om in de aandachtswijken de ouders meer te betrekken bij de school.

Jongeren helpen met een goede loopbaanstart

De regionale loopbaansite Bekijkjetoekomstnu.nl had een gemiddeld aantal unieke bezoekers van 16.000 per maand, met een piek van 1.300 bezoekers voorafgaand aan de beroepenmanifestatie 'Spots on Jobs'. Deze werd bezocht door bijna 7.000 leerlingen van leerjaar 2 t/m 4 van het vmbo. Ruim 800 vierdeklassers van het vmbo zijn geïnformeerd door oud-leerlingen van de school over een bepaalde mbo-opleiding en over de overstap naar het mbo. Verder werd aan ongeveer 200 leerlingen van het huidige vierde leerjaar extra loopbaanadvies gegeven om de juiste opleiding in het mbo te kunnen vinden.

Ondernemerschap door jongeren

ROC Mondriaan, de Haagse Hogeschool, Hogeschool Inholland en de Universiteit Leiden/Campus Den Haag hebben het visieproject FutureLabs georganiseerd. Dit is in het leven geroepen om nieuwe inzichten in mogelijke ondernemingsprojecten te ontwikkelen. Tijdens het WK Hockey afgelopen juni hebben 60 afgevaardigden van bovengenoemde instellingen binnen 24 uur een toekomstvisie ontwikkeld op vier technologische ontwikkelingen. Een goed voorbeeld van samenwerking tussen de verschillende onderwijsniveaus. De Haagse Hogeschool is gestart met het verstrekken van microleningen aan student-ondernemers.

Startersbeurs voor jongeren

Tijdens de begrotingsbehandeling nam de gemeenteraad een amendement aan over de startersbeurs. Hiermee kunnen jongeren met een diploma mbo 4, hbo of wo zes maanden werkervaring opdoen bij een bedrijf of instelling naar keuze en zo hun positie op de arbeidsmarkt verbeteren. In het afgelopen halfjaar zijn er 30 startersbeurzen verstrekt.

Intensievere samenwerking vo-mbo-hbo gestart

Een nieuwe gezamenlijke stap naar een betere aansluiting tussen vo, mbo en hbo is in april gezet. Te veel jongeren vallen namelijk in het eerste studiejaar en de daaropvolgende studiejaar uit. Deelnemers van Hogeschool Inholland, De Haagse Hogeschool, ROC Mondriaan en de drie VO-besturen (Spinoza, VO Haaglanden, Lucas Onderwijs) zijn tweemaal bij elkaar gekomen om de mogelijkheden te verkennen van intensievere samenwerking en gezamenlijke acties ter bevordering van de doorstroom, verhoging van het studiesucces en het verminderen van de uitval op het hbo. Doorlopende leerlijnen, effectieve trajecten voor loopbaanbegeleiding en uiteindelijk een succesvolle studiekeuze zijn thema's waarover deze partijen in gesprek zijn.

Ontwikkeling hoger en internationaal onderwijs

Cyber Security Academy

De Cyber Security Academy is sinds februari 2014 een feit en heeft intrek genomen in de HSD-Campus, het innovatiecentrum van de veiligheidscluster. Inmiddels hebben 24 geïnteresseerde deelnemers zich aangemeld voor de *Executive Master Cybersecurity* die per januari 2015 van start zal gaan. De voorbereidingen voor het ontwikkelen van een *Professional Master* (Hbo-niveau) vinden op dit moment plaats.

Matchmaking 2014/International Community Platform

In de eerste helft van dit jaar is een structureel netwerk opgebouwd en hebben de internationale werkgevers zo'n 50 stageplekken gecreëerd voor Haagse studenten. Ook zijn er diverse bezoeken door studenten en docenten aan internationale instellingen en bedrijven georganiseerd.

Knaeck/CJP voor studenten

Na het verdwijnen van de Haagse Studentepas, is Knaeck/CJP in het gat dat hierdoor ontstond gesprongen en heeft een nieuw concept in Den Haag geïntroduceerd. Het is een in andere studentensteden beproefd concept; een jaarlijks vaststaand aantal commerciële aanbiedingen in combinatie met het aanbod van het Cultureel Jongeren Paspoort. De pas wordt gratis aan 4.000 eerstejaars studenten aangeboden en met een aantrekkelijke korting aan ouderejaars studenten in Den Haag aangeboden vanaf september 2014.

Beleidsintensivering

In het coalitieakkoord 2010-2014 werd besloten om van 2011 tot en met 2014 jaarlijks € 5,5 mln. toe te voegen aan het onderwijsbudget. In onderstaande tabel wordt weergegeven welke middelen in 2014 worden ingezet.

Activiteit	Middelen
Extra inzet leerplichtambtenaren en casemanagers voortijdig schoolverlaten	€ 540.000
Extra toezicht en handhaving kinderopvang	€ 170.000
Onderwijs & Internationale Stad van Vrede en Recht	€ 150.000
Brede buurtschool vo en po (niet-achterstandsscholen)	€ 2.600.000
Excellentie	€ 265.000
Aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt	€ 925.000
Volwasseneneducatie	€ 600.000
Conciërgeregeling	€ 250.000
Totaal	€ 5.500.000

Toezicht en handhaving kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

Leges en inkomsten bestuurlijke boetes

Vanwege de crisis en bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag neemt de capaciteit van de kinderopvang af. Het geraamde bedrag aan leges kinderopvang 2014 is € 85.000. Tot 1 juli 2014 is € 71.000 ontvangen. Dit betekent dat het geraamde bedrag ruim wordt gerealiseerd. Verder vloeit er uit voort dat het heffen van leges geen grote rem is op het starten van een voorziening van kinderopvang.

Het percentage inspectierapporten zonder handhavingsadvies stijgt conform beleid. Bij ernstige overtredingen van de wettelijke eisen kinderopvang wordt bestuurlijke boetes opgelegd. De inkomsten uit boetes is begroot op € 75.000. De huidige stand realisatie is € 71.590. Dit betekent, dat het begrote bedrag wordt gerealiseerd. Overigens is gebleken, dat sommige bestuurlijke boetes niet invorderbaar zijn en afgeboekt dienen te worden.

Inspecties

Het aantal inspectierapporten van de GGD loopt achter op de planning. Er zijn 247 reguliere rapporten ontvangen en dat hadden er 373 moeten zijn. Dit komt doordat de samenvoeging tot de GGD Haaglanden en het werken met nieuwe inspectierapporten veel tijd vergen. Met de GGD Haaglanden worden nadere afspraken gemaakt om de achterstand in te lopen.

Leerlingenvervoer

Sommige leerlingen kunnen vanwege een handicap niet op eigen gelegenheid naar school gaan of de school is ver van huis. De ouders/verzorgers kunnen onder voorwaarden aanspraak maken op een vergoeding voor de kosten van openbaar vervoer (al dan niet met begeleiding), een vergoeding van eigen vervoer of, als er sprake is van een handicap, hun kind gebruik laten maken aangepast vervoer (speciale bussen en taxi's). Jaarlijks worden circa 1.600 aanvragen ingediend. Tot 1 juli zijn 844 aanvragen ontvangen waarvan er 620 al zijn afgehandeld. De verwachting nu is, dat de gemeente een vergelijkbare trend als vorig jaar zal doormaken.

Onderwijshuisvesting

Een groot aantal nieuwbouwprojecten wordt dit jaar op basis van de huidige planning opgeleverd, namelijk twaalf. Tegelijk zijn er aan het eind van dit jaar zeven projecten in uitvoering, die naar verwachting in 2015 zullen worden opgeleverd. Van de vier brede buurtscholen+ wordt er een opgeleverd in 2014 (Vrederust) en zijn er twee gestart (Rivierenbuurt en Moerwijk). De vierde (Morgenstond) zal waarschijnlijk in 2015 starten.

2.7 PROGRAMMA 7 - WERK, INKOMEN EN ARMOEDEBELEID

Veranderingen sociale zekerheid

De aangekondigde wetgeving van het kabinet Rutte II met betrekking tot de wijzigingen Wwb en de invoering van de Participatiewet zijn in februari door de Tweede Kamer behandeld en zijn begin juli door de Eerste Kamer aangenomen. De Wwb zal als zelfstandige wet verdwijnen en opgaan in de Participatiewet. De invoeringsdatum is op 1 januari 2015. Voor de invoering van deze wetgeving zijn er verschillende werkstructuren opgezet. De implementatie vereist afstemming binnen de G4 vanwege de gezamenlijke ICT, afstemming binnen de arbeidsmarktregio vanwege de vorming van het Regionaal Werkbedrijf en afstemming binnen de gemeente vanwege de raakvlakken met de andere decentralisaties. Daarnaast moeten interne werkprocessen aangepast worden.

Als gevolg hiervan zullen de gemeentelijke verordeningen met betrekking tot het re-integratiebeleid, WSW-beleid en het maatregelbeleid gewijzigd worden. De raad zal deze voorstellen in het vierde kwartaal 2014 aangeboden krijgen. Daarnaast heeft het kabinet een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aangeboden met betrekking tot de eis Nederlandse taal en de bijstand, maar het is nog niet bekend wanneer deze wet van kracht wordt.

Algemene bijstandsverlening

Topindicatoren	Realisatie 2014 (t/m juni)	Begroting 2014	Realisatie 2013	Nulmeting 2009
Bijstandsvolume als percentage van de huishoudens in Den Haag <i>Bron: Aantal huishoudens CBS en bijstandsvolume SZW</i>	8,6%	9%	8,4%	6,8%

Gezien de hoge uitkomst in het eerste halfjaar van 2014 en de voortgaande stijging van het aantal mensen dat een beroep doet op de bijstand, is de verwachting dat 2014 op een hoger percentage eindigt dan 9%.

Landelijk zullen volgens het Centraal Planbureau (CPB) in 2014 gemiddeld 650.000 (CEP) mensen werkloos zijn, maar er zijn in 2014 al tekenen van herstel te zien. Vooral nog verslechtert de Haagse arbeidsmarkt; de afnemende werkgelegenheid in de overheidssector en de zorgsector zijn hier debet aan. De instroom in de Wwb blijft zorgwekkend. Conform de prognose voor 2014 wordt een bestandstoename van ruim 1.900 uitkeringen verwacht, van 21.436 uitkeringen ultimo 2013 naar 23.371 uitkeringen ultimo 2014. Dit leidt tot een verwachte stijging van het gemiddelde uitkeringenbestand van 8,7%. Dit is hoger dan de landelijke stijging. Het CPB (CEP 2014) verwacht een landelijke stijging van het gemiddelde bestand van 6,6%.

Het Rijk houdt in de bekostiging van de Wwb rekening met de prognoses van het CPB. Zo is het nader voorlopige budget voor 2014 vastgesteld op € 363 mln., terwijl het voorlopige budget nog € 399 mln. bedroeg. De gemeente verwacht op basis van toepassing van de rekenregel die het rijk hanteert en analyse van de daadwerkelijke bestandstoename in Nederland dat het definitieve budget € 10 mln. hoger zal uitkomen, op € 373 mln. Dit leidt tot een verwacht nadeel van circa € 4 mln. Dit is echter zeer onzeker, het rijk communiceert het definitieve budget begin oktober. Voor algemene bijstandsverlening geldt als risico dat de uiteindelijke realisatie afhankelijk is van de rijksbijdrage en de uitkeringenontwikkeling.

Maatschappelijke participatie

Van alle uitkeringsgerechtigden wordt verwacht dat zij bijdragen aan de stad. Dat kan zijn door vrijwilligerswerk of door deel te nemen aan een participatie- of taal traject. Daarbij werkt de gemeente nauw samen met relevante partners in de stad, waaronder de Haagse Welzijnsorganisaties en PEP. Met alle uitkeringsgerechtigden worden afspraken gemaakt hoe zij hun maatschappelijke participatie gaan invullen. De afspraken worden vastgelegd in een participatieplan. Afgelopen half jaar is het programma participatie verder ontwikkeld en uitgewerkt, waardoor we in staat zijn een meer op de situatie van de klant afgestemde aanpak aan te bieden. Inmiddels zijn er in het eerste half jaar van 2014 (peildatum Tot 25 juli zijn er 2.543 uitkeringsgerechtigden ingestroomd in de route participatie, waarbinnen zij in maximaal drie maanden naar vermogen geactiveerd worden richting onder meer vrijwilligerswerk en/of een taaltraject. Wanneer er belemmeringen zijn om aan vrijwilligerswerk of een taaltraject te gaan deelnemen, start de klant eerst met een traject om de problemen op te lossen.

Werkgelegenheidsprojecten

De eerste helft van 2014 zijn 3.164 mensen uitgestroomd uit een werkgelegenheidsproject en op 1 juli zijn nog 3.429 personen actief in re-integratie. Vooruitlopend op de Participatiewet maakt het Werkgeversservicepunt al afspraken met (regionale) werkgevers om vanaf 1 januari 2015 direct aan de slag te kunnen met het plaatsen van mensen met een arbeidsbeperking.

Jeugdwerkloosheid

Het aantal Haagse jongeren met een Wwb-uitkering laat ook de eerste helft van 2014 nog een stijgende lijn zien: 2.330 jongeren op 1 juli 2014 ten opzichte van 2.133 in januari 2014. De inspanningen van het afgelopen half jaar zijn echter niet voor niets geweest; bijna 500 jongeren stroomden uit de uitkering. Er is intensief en integraal samengewerkt met onderwijs en Voortijdig Schoolverlaten bij de aanpak van werkloosheid onder de Haagse jongeren. Een belangrijk onderdeel van deze aanpak is preventie; het voorkomen dat jongeren werkloos worden én dat jongeren in de uitkering belanden. Jongeren worden geholpen richting school en waar dat niet gaat naar werk. Extra begeleiding wordt geboden door de inzet van sociaal casemanagers en hulpverlenende instanties voor jongeren die nog te veel belemmeringen ondervinden op weg naar school en werk. Ook voor de jongeren voor wie (reguliere) school geen optie meer is, wordt gewerkt aan kwalificering. In dit kader is begin dit jaar een project gestart om alle jongeren met een Wwb-uitkering en met een voorziening gericht op re-integratie een vorm van scholing aan te bieden.

Naast preventie wordt in navolging van het actieplan van vorig jaar op uiteenlopende manieren hard gewerkt aan de bestrijding van de jeugdwerkloosheid in nauwe samenwerking met onder andere werkgevers, regiogemeenten, uitzendbureaus en welzijnsorganisaties. Het doel voor 2014 is om minimaal 1.000 jongeren uit te laten stromen uit de uitkering richting school of werk. Intussen zijn er bijna 500 jongeren uitgestroomd naar school en werk.

Social return

In maart 2014 is de 4.000^{ste} plaatsing sinds 2008 gedaan in het kader van Social Return. Zowel de werkgever als de kandidaat werknemer werden bij de feestelijke viering in het zonnetje gezet. Het totaal aantal plaatsingen tot en met juni 2014 is inmiddels toegenomen tot 4.185 (voorlopig cijfer). De aanpak Social Return heeft zich verder geprofessionaliseerd. In het voorjaar 2014 is opdracht verstrekt om de ICT-ondersteuning te verbeteren. Hiermee ontstaat een verbeterd inzicht welke doelgroepen profiteren van de Social Return-afspraken, de omvang van de werkzaamheden en de betrokken bedrijven. In het eerste halfjaar van 2014 zijn in onze gemeente 51 nieuwe aanbestedingen gepubliceerd, waarvan er inmiddels 29 zijn gegund. In maart van dit jaar is de 4.000ste plaatsing Social Return gevierd.

Voortgang armoedebeleid Den Haag

Topindicatoren	Realisatie 2014 (t/m juni)	Begroting 2014	Realisatie 2013	Nulmeting 2009
Percentage huishoudens dat gebruik maakt van de minimavoorzieningen ten opzichte van het aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal wettelijk minimumloon. <i>Bron: Armoede monitor en Socrates</i>	86%	80%	80%	84%

Een groot deel van de Hagenaars met een laag inkomen krijgt één of meerdere minimavoorzieningen. Van alle huishoudens met een inkomen tot 130% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, heeft 85,8% een of meer van de minimavoorzieningen gebruikt. Dit overstijgt de geschatte 80% ruim. De Ooievaarspas blijft een voorziening met een hoog bereik, vooral nu deze geen eigen bijdrage meer kent. Vanuit het bestand van de Ooievaarspas worden Haagse burgers gericht benaderd over de ondersteuning die de gemeente hun kan bieden. Ook de armoedebeurs van jongstleden maart die door maar liefst 5.000 Hagenaars werd bezocht draagt bij aan het hogere bereik. Gelet op de halfjaarlijkse realisatie is de verwachting dat het bereik boven de 85% uit zal komen.

De uitvoering van het programma sociale voorzieningen en armoede verloopt naar verwachting.

Tegemoetkoming chronisch zieken en ouderen

Chronisch zieken en gehandicapten kunnen ook in 2014 nog een gemeentelijke tegemoetkoming aanvragen. Tot juli kunnen oudere minima, die nog geen tegemoetkoming hebben ontvangen, een aanvraag voor een bijdrage uit het eenmalige ouderenfonds doen. Het oorspronkelijke bedrag is inmiddels uitgeput. Dekking is er vanuit de reserve chronisch zieken, gehandicapten en ouderen. De gecombineerde uitgaven voor de tegemoetkomingen voor chronisch zieken en ouderen zijn met een kleine 10% gestegen.

Schoolspullen voor leerlingen met een Ooievaarspas

Leerlingen met een Ooievaarspas kunnen bij de start van het schooljaar 2014-2015 tot een bepaald maximum de benodigde schoolspullen aanschaffen via een speciale pas die via de Stichting Leergeld Den Haag wordt verstrekt. Deze regeling is, vooruitlopend op de van rijkswege afschaffing van de categoriale bijzondere bijstand, in de plaats van de schoolkostenregeling gekomen. Ongewis is nog of deze vernieuwing zal leiden tot meer of minder gebruik en kosten.

Ooievaarspas

De Ooievaarspas is bestemd voor inwoners met een laag inkomen en gericht op sport, cultuur en of recreatie met een educatief karakter. Dit jaar bestaat de ooievaarspas 25 jaar. In samenwerking met de 500 aangesloten aanbieders zijn er tal van extra jubileum activiteiten.

Collectieve, aanvullende zorgverzekering

Met het collectief contract voor minima wordt een uitgebreid en populair, aanvullend pakket geboden. Uit het onlangs gehouden klanttevredenheidsonderzoek blijkt dat de deelnemers dit aanbod met een 8 waarderen.

Schuldhelpverlening

Het aantal eerste gesprekken (financiële scan-gesprekken) kwam in de eerste zes maanden uit op ongeveer 1.750. Dit zijn ongeveer 50 gesprekken minder dan in dezelfde periode in 2013. Het komende halfjaar loopt de pilot “Administratieve en financiële begeleiding kwetsbare doelgroepen.” Hierbij wordt tijdens de aanvraag schuldhelpverlening nauw samengewerkt met de zorgverlener. De woonbegeleider en de schuldhelpverlener voeren samen de gesprekken met de klant. Zij stellen na gezamenlijk overleg hun plan van aanpak op. De samenwerking met maatschappelijke organisaties en de daarbij betrokken vrijwilligers blijft in de aandacht, onder meer door (financiële) ondersteuning van de maatjesprojecten van het Rode Kruis en STEK.

Door preventie en vroegsignalering wordt verergering van een problematische schuldensituatie voorkomen. Het Bureau Kredietregistratie (BKR) is bezig met het ontwikkelen van een instrument dat betalingsachterstanden registreert of inzichtelijk maakt: het systeem “Vindplaats voor Schulden.” De gemeente onderschrijft de meerwaarde hiervan en heeft het BKR laten weten bereid te zijn hierover mee te denken.

Vanaf 1 juli is de Pandhuiswet vervangen door nieuwe regels in het Burgerlijk Wetboek over pandbeningen. Dit brengt met zich mee dat in de uitvoering van het pandhuis een en ander moet worden aangepast. Hierbij gaat het vooral een verlenging van de belening. De kosten hiervan moeten voorafgaande aan de eerste belening duidelijk worden gemaakt. In deze aanpassing wordt samengewerkt met de Stadsbank van Lening in Amsterdam en met de Autoriteit Consument en Markt (ACM).

Sociale werkvoorziening

De Haeghe Groep realiseert in 2014 1.983 volledige Wsw-arbeidsplaatsen. Dat aantal komt overeen met de taakstelling van het rijk. De Haeghe Groep realiseert daarnaast tijdelijk werk voor 600 personen met een uitkering. Dit voor hun re-integratie. 33% van de omzet van de Haeghe Groep resulteert uit werk dat in opdracht van gemeentelijke diensten worden uitgevoerd.

De tweede helft van 2014 staat in het teken van de implementatie van de Participatiewet, de inzet op arbeidsmatige dagbesteding en de bijdrage aan de aanpak voor jongeren. Het op financieel gezonde basis benutten van de bestaande infrastructuur van de HGR is daarbij het uitgangspunt. De Haeghe Groep kampt met een groter tekort (€ 4,2 mln.) in 2014 dan eerder was gedacht en van dekking is voorzien. De komende maanden is er sprake van een voordeel van € 1,2 mln. Vanuit het Rijk is € 0,5 mln. meer beschikbaar dan verwacht en afgesproken is dat SZW voor € 0,7 mln. aan werkbegeleiding bij de Haeghe Groep afneemt. Door de diensten is afgesproken dat er over de periode 2015-2018 een bedrag van € 1,5 mln. per jaar omzet door middel van investeringen/social return wordt gegund aan de Haeghe Groep. Tevens wordt er hard gewerkt om vanaf 2015 nog meer omzet vanuit de markt te generen. De Haeghe Groep is bezig met de uitvoering van een herstructureringsplan. Vanaf 2015 levert dit opbrengsten op, maar nu kost het nog geld. Om het tekort in 2014 op te vangen worden participatie-middelen, die beschikbaar zijn op diverse balansposten van programma 7 Werk, inkomen en armoedebeleid, ingezet. Door de bovengenoemde maatregelen kan de Haeghe Groep de inzet van deze middelen uiterlijk eind 2018 ‘terug betalen’ en is het tekort terugverdiend.

Wet op de lijkbezorging

Naar het zich laat aanzien zal dit jaar in ruim 200 gevallen een beroep op de gemeente wordt gedaan. Tot 1 juli zijn er al 120 lijkbezorgingen geweest.

2.8 PROGRAMMA 8 - ZORG EN WELZIEN

Ambulancevervoer

Tussen de Regionale Ambulance Voorziening Haaglanden (RAVH) en Zorgverzekeraars is er geen overeenstemming over de hoogte van het beschikbare budget voor ambulancevervoer. Beide organisaties hebben de Nederlandse Zorg Autoriteit gevraagd hier een uitspraak over te doen. Dit is inmiddels gedaan waarbij de NZA het voorstel van de Zorgverzekeraar volgt. De begroting van 2014 was hier al op gebaseerd en heeft dit besluit van de NZA dus geen gevolgen voor het resultaat.

Infectieziektebestrijding en medische milieukunde

Met de vorming van de GGD Haaglanden (per 1/1/2014) worden de infectieziektebestrijding (incl. hygiënezorg) en de medisch milieukunde regionaal uitgevoerd. Het aantal meldingsplichtige infectieziekten is met ruim 300 gevallen in de eerste helft van 2014 globaal gelijk aan dat van vorig jaar. Verder zijn er ruim 100 meldingen geregistreerd uit zogenoemde artikel 26-instellingen (scholen, kinderdagverblijven en zorginstellingen). Vermeldenswaardig zijn een mazelenuitbraak, waarbij relatief veel volwassenen besmet bleken te zijn. Daarnaast is naar aanleiding van een patiënt in een zorginstelling met scabiës (schurft) een grootschalig contactonderzoek opgezet. Verder is de eerste Nederlandse patiënt met MERS gediagnosticeerd en opgenomen in een Haags ziekenhuis. Aangezien dit een zogenoemde meldingsplichtige A-ziekte betreft wordt de regie op de aanpak landelijk gedaan via het RIVM.

Bij het Regionaal soacentrum is het aantal bezoekers opnieuw gestegen tot ruim 6.000 in het eerste half jaar (incl. JIP's en Sense en consulten tijdens de outreachende activiteiten), waarbij de vraag naar spreekuren het aanbod overtreft. Dit hangt voor een belangrijk deel samen met een verhoogd eigen risico bij de zorgverzekeraar, waardoor meer burgers kiezen voor deze laagdrempelige voorziening.

Binnen de medisch milieukunde is een stijgende lijn waar te nemen van het aantal meldingen van burgers. In de eerste helft van 2014 waren er ruim 100 in Den Haag en ruim 50 in de regio (ten opzichte van bijna 100 in de eerste helft van 2013). De projecten rond de koolmonoxideaanpak en de shishalounges verkeren in de afrondende fase. De rapporten inzake de vuilstortplaatsen in het Westduinpark en het dossier 'Luchtkwaliteit en gevoelige bestemmingen' zijn afgerond en aangeboden aan de raad.

Gezondheidsbevordering

Psychische gezondheid

'Happy-les' bestaat uit klassikale lessen, een individueel online aanbod en een adviesgesprek ter bevordering van psychisch welbevinden en voorkoming van depressie. In het schooljaar 2013-2014 is het Segbroek College gestart (196 VMBO-leerlingen), begin dit jaar volgde het Roemer Visscher College (100 VMBO-leerlingen). Indien nodig worden leerlingen verwezen naar schoolmaatschappelijk werk of onderwijs jeugdzorg.

Gezondheid en genotmiddelen.

Het preventie- en handavingsplan van de Drank- en Horecawet is voor de zomer vastgesteld en aan de raad aangeboden. Met de beginslag op 31 mei bij de WK Hockey is de zomercampagne Blèf Jezelluf gestart, die wordt uitgevoerd door de GGD Haaglanden in samenwerking met Indigo Context en Heineken. Deze campagne over verantwoord alcoholgebruik is bedoeld voor jongeren van 18-27 jaar en vindt plaats in de horeca, bij sportevenementen en bij de studentenintroductiedagen.

Voeding en bewegen

In het kader van de Haagse Aanpak Gezond Gewicht werden 5.375 leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs bereikt met preventieve lesprogramma's over gezond gedrag en werd op 74 scholen het project de Gewichtige Vakleerkracht uitgevoerd om kinderen met overgewicht tijdig te signaleren. Daarnaast werden op 7 scholen de geïntegreerde leefstijlinterventie Wat Is Jouw Stijl uitgevoerd waarmee 150 kinderen met een ongezond gewicht zijn begeleid. De stadsbrede campagne "Gezond is vet. Vet Cool", werd in januari afgesloten met de Haagse Gezonde Beurs. In het leefstijlcentrum WoWijs komen gemiddeld 350 kinderen per maand om te bewegen. Er is voor het eerst een pilot 'Een gezonde leefstijl' voor langdurig werkloze mensen uitgevoerd in het centrum. Daarnaast heeft De Golfbreker in samenwerking met het leefstijlcentrum de preventieve interventie 'Di(k) ben ik' uitgevoerd, bedoeld voor kinderen met overgewicht en weinig zelfvertrouwen en zelfwaardering.

Den Haag Onder Dak (DHOD)

Het aantal deelnemers aan het project Housing First is gestegen naar 57 per 1 juli 2014. Het streefdoel is 75 deelnemers per eind 2014. De sluiting van de opvangvoorzieningen voor harddrugsgebruikers (OVHG) is een feit per 1 juli 2014, wanneer de voormalige bezoekers toegeleid zijn naar Housing First (4 cliënten) of hostels (25 cliënten). De pilot “Administratieve/financiële begeleiding kwetsbare groepen” is gestart. Deze pilot onderzoekt hoe de gemeente samen met betrokken partners de kwetsbare doelgroepen een meer passend aanbod kan doen bij het creëren van een solide financiële basissituatie. Daarnaast worden aanbieders van woonbegeleiding hiermee ontlast, zodat zij zich geheel op de woonvaardigheden kunnen richten. Ook de pilot “Kwalificerend traject in de dagbesteding” is gestart; hierbij volgen 22 gemotiveerde dagbestedingscliënten een kort, arbeidsmarktgericht opleidingsaanbod in aansluiting op hun dagbestedingstraject.

Beleid voor mensen met een beperking

In februari 2014 is het festival ‘All Inclusive’ voor het eerst door de gemeente georganiseerd. Het trok meer dan 1.500 mensen.

Huiselijk geweld

- Het aantal meldingen bij het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) neemt toe, enerzijds door de medio 2013 in werking getreden wet meldcode, anderzijds doordat met de politie afspraken gemaakt zijn om al hun aangiftes en meldingen door te geven aan het SHG. In het eerste half jaar bedroeg het aantal meldingen door de politie 2.056. In dezelfde periode kwamen er van professionals en burgers 311 adviesaanvragen binnen. Met het SHG worden afspraken gemaakt over structurering van de aanpak van deze meldingen.
- In de meicirculaire is een verhoging van de rijksmiddelen (vanaf 2015) tot € 6.913.035 opgenomen, die Den Haag krijgt als centrumgemeente voor de aanpak van huiselijk geweld. De rijksmiddelen worden verdeeld op basis van een nieuw verdeelmodel. De rijksmiddelen zullen tot en met 2018 blijven stijgen.
- De VNG is voornemens het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating te vestigen in Den Haag en de gemeente Den Haag daarvoor voor de pilotperiode van twee jaar een rijkssubsidie te verlenen.

Vrijwilligerswerk

In het kader van het stimuleren van vrijwilligersinitiatieven zijn de volgende acties ingezet:

- er is een nieuwe vrijwilligersvacaturebank ingericht, waarbij de oude vacaturebank op www.pepdenhaag.nl en de website www.jekuntmeer.nl zijn samengevoegd, vernieuwd en verbeterd. De vernieuwde website staat op www.denhaagdoet.nl. Alle Hagenaars, waaronder ook kwetsbare bewoners en ww'b'ers vinden hier passende vrijwilligersvacatures, eenmalige klussen en cursussen en activiteiten. Aan het eind van het jaar wordt www.volunteerthehague.nl geïntegreerd in www.denhaagdoet.nl. Hierdoor kunnen ook expats optimaal bemiddeld worden naar vrijwilligerswerk dat bij hen past.
- Aan het einde van het jaar zijn op diverse plekken in de stad decentrale vacaturebanken geopend waar vrijwillige intercedenten Hagenaars ondersteunen bij het zoeken naar een passende vrijwilligersklus. In totaal worden er dit jaar 14 van deze ondersteuningspunten binnen de Participatiecentra geopend.

Emancipatie

Vrouwenemancipatie

- In samenwerking met PEP is de BissMiss school in maart 2014 afgerond. Deze werd gestart in 2012 en heeft als doel de begeleiding van vrouwen bij het opzetten van hun eigen onderneming. In de tweede helft van 2014 zal dit project worden geëvalueerd.
- Jaarlijks wordt op 8 maart Internationale Vrouwendag gevierd. Dit jaar vond de Haagse Power Parade plaats in de Koninklijke Schouwburg, waarbij de dag van de vrouw in het teken stond van Power. Tijdens dit festival is aandacht besteed aan de thema's economische zelfstandigheid, arbeid en zorg en empowerment. Ruim 700 mensen waren gedurende de dag aanwezig.

Mannenemancipatie

- Tien dialoog- en debatbijeenkomsten zijn door door zelforganisaties georganiseerd om de traditionele rolpatronen ter discussie gesteld.
- Het opleidings- en trainingscentrum Compastac, stichting Hindustani en stichting Dialooghuis hebben een zogenoemde vadercursus/training gevolgd om het onderwerp arbeid- en zorgtaken met mannen te bespreken. Aan de cursus namen vele mannen met verschillende culturele achtergronden deel.

Homo-emancipatie

- Negen dialoog- en voorlichtingsbijeenkomsten zijn georganiseerd.

- Recent is de werkgroep Denktank Seksuele Diversiteit Den Haag (DSDD) in het leven geroepen. In februari is door deze werkgroep de Conferentie Seksuele Diversiteit: “Aan de slag in Segbroek” georganiseerd. Eén van de concrete resultaten van deze conferentie is dat medio juni 2014, een netwerker voor drie jaar als parttime kracht bij het COC Haaglanden is aangesteld, om de samenwerking tussen instellingen en vrijwilligersorganisaties te coördineren en ondersteunen.
- In juni heeft de gemeente Den Haag als sponsor in samenwerking met Shell meegewerkt aan het organiseren van de Workplace Pride 2014 internationale Conferentie in Den Haag.

Ouderenparticipatie

Mede door het versoepelen van de subsidieregeling ouderensociëteiten zijn er op dit moment 326 sociëteiten actief in Den Haag;

Ouderenondersteuning

De oprichting van de inlooppunten Centrum voor Ouderen is in de eerste helft van 2014 afgerond. In alle stadsdelen is nu een inlooppunt operationeel. De opgedane ervaringen met de inlooppunten worden nu verzameld;

De jaarlijkse uitreiking van het keurmerk Gouden Bordje heeft op 12 juni plaatsgevonden in het Gulden Huis. Dit jaar werd aan drie huizen een Gouden Bordje toegekend.

Mantelzorg

In 2014 is tot nu toe het volgende gerealiseerd in het kader van het Haags Mantelzorgakkoord 2011-2014:

- Tot nu toe zijn er 6.945 Participatie, Emancipatie Professional-passen (PEP-passen) uitgegeven aan mantelzorgers; De website www.respijtwijzerdenhaag.nl wordt door 1.000 unieke bezoekers per maand geraadpleegd. Via deze website kunnen professionals en mantelzorgers direct respijtzorg in Den Haag aanvragen. Dit gaat om zowel de vrijwillige- als de professionele respijtzorg.
- de Taskforce mantelzorg heeft in de eerste helft van 2014 363 mantelzorgers begeleid en momenteel zijn er nog 100 mantelzorgers die nog ondersteund worden. Binnen de Taskforce hebben professionals zoals wijkverpleegkundigen, zichtbare schakels in de wijk en ouderenconsulenten, de taak om (potentieel) overbelaste mantelzorgers te vinden en te helpen.

Maatschappelijk Werk

Een toenemend aantal mensen met een hogere opleiding en hoger salaris komt door werkloosheid in de (financiële) problemen en meldt zich bij het (Algemeen) Maatschappelijk Werk (AMW). Ook doen er meer failliete ZZP'ers een beroep op het AMW en is een toename te zien in hulpvragen in verband met Huiselijk Geweld. Mede door deze gesignaleerde trends en veranderingen wordt nu ook hulp online geboden zodat mensen in hun eigen omgeving, op hun eigen tempo en op een eigen moment hulp kunnen zoeken en krijgen. Naast emailcontact is er de mogelijkheid om te chatten met de hulpverlener, overdag én 's avonds.

Buurthuis van de Toekomst

In totaal zijn op dit moment 33 accommodaties in de stad gelabeld als een Buurthuis van de Toekomst. Deze Buurthuizen van de Toekomst zijn bestaande centrale ontmoetingsplekken in de wijk waar zoveel mogelijk maatschappelijke activiteiten kunnen plaatsvinden. Hiermee wordt invulling gegeven aan de participatiemaatschappij en het streven naar efficiënter gebruik van accommodaties. Het college streeft hiermee naar een samenleving waarin burgers volop participeren, zélf initiatieven nemen op het gebied van welzijn, actief zijn als vrijwilliger in sportverenigingen, zorginstellingen, buurt- en wijkcentra, kerken en andere maatschappelijke organisaties en daarbij efficiënt gebruik maken van maatschappelijk vastgoed.

Het jaar 2014 staat in het teken van de afronding van het 2-jarige stimuleringsproject en de borging van de succesvolle onderdelen in de organisatie. In 2014 loopt nog een project dat als slotstuk kan worden beschouwd van twee jaar projectuitvoering BvdT. Het betreft een project van 4 pilots bij vrijwilligersorganisaties (w.o. BvdT) gericht op het enerzijds vergroten van de bekendheid van het ondersteuningsaanbod op het gebied van het werven van vrijwilligers en anderzijds gericht op het invullen van de beheerdersfunctie.

In de uitwerking van het concept op stadsdeelniveau is zowel het aspect verdieping als het aspect verbreding belangrijk. Verbreding vindt plaats door het betrekken van het mkb en zzp-ers op stadsdeelniveau en de verdieping komt tot stand door het uitvoeren van gebiedsscans. In 2014 zijn de laatste 3 stadsdeelavonden afgerond waarbij bedrijven en maatschappelijke organisaties elkaar hebben ontmoet en er diverse verbindingen tot stand zijn gekomen. Ook zijn er in 2014 diverse gebiedsscans afgerond bij sportverenigingen en zorginstellingen. Het onderzoek onder de Buurthuizen van de Toekomst heeft daarnaast in 2014 opgeleverd dat het stimuleringsbeleid van de lokale overheid op dit gebied succesvol is geweest.

2.9 PROGRAMMA 9 - JEUGD

Kindvriendelijke stad

Op 11 juni vond de Buitenspeeldag plaats. De gemeente ondersteunde vrijwilligers hierin met de verstrekking van een gratis vergunning voor het tijdelijk afsluiten van straten. 38 organisaties hebben hiervan gebruik gemaakt. Op de dag zelf bleken ook op andere plekken Buitenspeeldagen te zijn die zich niet aangemeld hadden. Uit de evaluatie blijkt dat de Buitenspeeldag goed bezocht is. Het hoogste aantal is 1.230 en het laagste 20. Gemiddeld kwamen er per locatie 235 bezoekers op af. Het aantal vrijwilligers per locatie dat op de dag mee hielp was gemiddeld 15. Dit jaar zijn er weer in de zomervakantie bouwspelplaatsen georganiseerd. In vier stadsdelen kunnen kinderen onder veilig toezicht van vrijwilligers uit de buurt en de scouting gaan timmeren en spelen.

Jeugdparticipatie

In 2014 zijn tot nu toe 99 activiteiten uitgevoerd en zijn er 539 deelnemers betrokken geweest. Een activiteit was bijvoorbeeld het opspelen van de ankers aan de veteranen. Verder heeft het nieuwe concept 'Sporten en klussen in de wijk' vorm gekregen. In aanloop naar de transitie jeugdzorg is een participatietraject gestart met jongeren direct uit de jeugdhulp. Deelnemers aan het traject zijn jongeren uit de cliëntenraden van Jeugdformaat, de Jutters, Bureau Jeugdzorg, Ipse de Bruggen, DUWO Foyer, Het JIP, JJC, JIT, De Achterban, Middin en Haagse Jongerenambassadeurs. Opgeteld is dit een vast panel van 50 jongeren. Uit 54 aanmeldingen uit de hele stad ontvingen eind april veertien jeugdigen een Haags Jeugdlintje voor hun bijzondere inzet voor een ander of voor de stad. Dit is een flink meer dan vorig jaar.

Ondersteuning en transitie

De nieuwe Jeugdwet is op 18 februari 2014 in de Eerste kamer met een ruime meerderheid vastgesteld en daarmee zal de wet per 1 januari 2015 van kracht worden. Eind 2013 is het Regionaal Transitie Arrangement opgesteld. Een belangrijk tussenproduct waarin reeds gemaakte afspraken samenkomen en waarin vooruit wordt gekeken naar de mijlpalen die de komende periode op de agenda van gemeenten, huidige financiers en instellingen staan. In navolging daarvan zijn, begin 2014, met de negen Haaglanden gemeenten afspraken gemaakt over continuïteit van zorg, gefaseerde invoering van de bezuinigen, innovatie en de regionale inkoop van zorg. Samen met de andere gemeenten in Haaglanden is gewerkt aan het opzetten van een regionaal inkoopbureau. De innovatieagenda is een uitwerking van de afspraken die het college in regionaal verband heeft gemaakt rond het Transitiearrangement Jeugdzorg Haaglanden (RIS 266699). Over de innovatieagenda (RIS 270669) worden in juni met de zorgaanbieders definitieve afspraken gemaakt.

De financiën zijn nog onzeker. Het definitieve budget voor 2015 is bekend gemaakt met de meicirculaire 2014 maar er bestaat nog steeds een verschil tussen de gegevensuitvraag die bij instellingen is gedaan en hetgeen de meicirculaire laat zien als jeugdhulpbudget voor Den Haag. Verder onderzoek naar de redenen hiervan, vindt nog plaats (RIS 274429). De raad zal zo spoedig mogelijk over de uitkomsten geïnformeerd worden.

Gezinsondersteuning

Er lijkt minder vraag te zijn naar de meest intensieve vorm van gezinshulpverlening in een semi-gedwongen kader (VIG). Dit zou kunnen betekenen dat onze nieuwe werkwijze, waarbij hulpverleners uitsluitend in aanwezigheid van en in overleg met het gezin besluiten nemen, een positieve invloed heeft op de motivatie van ouders om naar duurzame oplossingen te zoeken.

Jeugdgezondheidszorg

Jeugdgezondheidszorg wordt momenteel uitgevoerd door twee organisaties; Jong Florence levert de Consultatiebureaus 0-4 jaar, de GGD/JGZ levert de zorg voor 4-19 jaar. De samenwerking tussen de twee organisaties wordt geïntensiveerd (RIS 254820 en RIS 269422) Ook de samenwerking met bureau Jeugdzorg wordt verstevigd, medewerkers verantwoordelijk voor de toegang zijn per 1 juli fysiek gevestigd in het CJG. Dit betekent dat vanaf de zomer het Centrum voor Jeugd en Gezin de feitelijke werkplek is van deze medewerkers en zij ingezet zullen gaan worden als CJG-gezinscoach.

2.10 PROGRAMMA 10 - ONTWIKKELING BUITENRUIMTE

Straatreiniging

Naast de veegwerkzaamheden wordt er ook ingezet op communicatie en participatie met bewoners op het gebied van schoon. Met de stadsdelen zijn het afgelopen half jaar plannen opgesteld om bijplaatsingen bij containers te voorkomen. De eerste plannen worden inmiddels tot uitvoering gebracht.

Leefbaarheid

Handhaving

Er wordt gehandhaafd op huisvuil dat onjuist aangeboden wordt. In de eerste helft van 2014 zijn er ruim 11.500 huisvuilzakken onderzocht. Bij 20% daarvan was het mogelijk om een boete op te leggen aan de overtreder.

Op 7 maart jl heeft de landelijke presentatie van het uniform voor BOA's plaatsgevonden en is gestart met het proef dragen. Het streven is dat alle BOA's dit jaar nog het nieuwe uniform dragen.

De vorming van één handhavingsorganisatie is in volle gang. Per 1 januari 2015 maken alle handhavers van de afdelingen Parkeren, Markten, Leefbaarheid & Toezicht en Kabels –Leiding-Woonwag en –Binnenwateren hier onderdeel van uit.

Door de beschikbaarheid van extra middelen is begin 2014 begonnen met het intensiveren van de inzet in het weekend en avonden om de zichtbaarheid van handhavers te vergroten. De verhoging van onregelmatige diensten van circa 15% naar 30% is inmiddels gerealiseerd. Zo wordt 's avonds, als de honden worden uitgelaten, gehandhaafd op hondenpoep.

De pilot weesfietsen in stadsdeel Segbroek is op 1 april 2014 afgerond. Er zijn 1.371 weesfietsen verwijderd in twee verwijderingsrondes. Bewoners, ondernemers en de Fietsersbond zijn zeer tevreden over de aanpak.

Taxibeleid

De Taxiverordening Den Haag 2014 is op 1 mei 2014 in werking getreden. Er zijn negen vergunningen verstrekt aan Toegelaten Taxi Organisaties (TTO). Deze TTO's beschikken in totaal over ruim 650 taxichauffeurs. Gecontroleerd wordt of taxichauffeurs die niet bij een TTO zijn aangesloten zich inderdaad onthouden van het aanbieden van straattaxivervoer. De nadruk op het toezicht ligt op de tijdstippen en plaatsen waarop de meeste overlast wordt ervaren: donderdag tot en met zaterdag van 22.00 uur tot 04.00 uur in het uitgaansgebied in de binnenstad, in Scheveningen en bij het Centraal Station en Station Hollands Spoor.

Onderhoud Straten Wegen Pleinen

Verbetering kwaliteit wegen

De wegininspectie 2014 is begin dit jaar gestart. De afronding staat gepland voor eind augustus.

In het eerste halfjaar zijn de volgende groot onderhoudswerken gestart of afgerond: het Willem Witsenplein, de Lekstraat, de Weteringkade, de afronding Troelstrakade, de Malakastraat, de Celebesstraat, het Bedrijventerrein Lekstraat, het Hubertusviaduct (trottoir) en de Van Ouwenlaan.

Openbare verlichting

In het eerste halfjaar zijn in het kader van planmatig onderhoud 14 km kabel, 1.880 armaturen, 182 masten en 12 schakelkasten vervangen. Daarnaast is in 2014 ook incidenteel € 1,4 mln. beschikbaar gesteld om op onveilige plekken verlichting te plaatsen en het programma historische verlichting af te ronden. De uitvoering van beide projecten ligt op schema.

Gladheidsbestrijding

Door het rustige winterweer is twee keer gestrooid in de eerste maanden van 2014. In juni 2014 is de evaluatie van de gladheidsbestrijding 2013/2014 toegezonden aan de commissie leefomgeving (RIS 274409).

Openbaar Groen

Herplanten bomen

In het eerste kwartaal zijn totaal 735 bomen herplant. In november en december wordt verwacht nog eens 615 bomen te planten. Daarmee komt de totale herplant in 2014 uit op circa 1.350 bomen. Zonder excessen zullen naar verwachting dit jaar circa 1.100 bomen uitvallen. De uitval schommelt jaarlijks tussen de 1.100 en 1.500 bomen en is afhankelijk van ziekten, plagen en storm.

Grote groengebieden

De werkzaamheden in de grote groengebieden in Marlot & Reigersbergen, Oostduin & Arendsdorp en het Zuiderpark zijn afgerond. Op landgoed Oosterbeek is de eerste fase gerealiseerd. De tweede fase wordt in het najaar uitgevoerd.

Verbeteren onderhouds- en gebruikskwaliteit van wijk- en buurtgroen

Voor 2014 gaat het om 18 projecten met een oppervlakte van 35.000 m². Voorbeelden zijn de Haringkade/Badhuiskade, Veenbespad en de Paets van Troostwijkstraat. De projecten zijn in voorbereiding en worden in het najaar van 2014 gerealiseerd.

Populieren en wilgen

In 2013 zijn 7.000 straatpopulieren gecontroleerd. Hiervan zijn 1.500 populieren als zwak beoordeeld. Deze 1.500 populieren worden op dit moment nader bekeken. Dit jaar moeten naar verwachting 500 van deze populieren worden verwijderd. In juli zullen de benodigde kapvergunningen worden aangevraagd. We hebben in 2014 € 0,4 mln. beschikbaar gesteld om de slechtste populieren en wilgen te kappen en indien nodig te vervangen

Afvalverwijdering

Ondergrondse restafvalcontainers (ORAC's)

ORAC's zorgen ervoor dat de huisvuilzakken van straat verdwijnen en dragen bij aan een schonere stad. In het eerste half jaar van 2014 zijn 399 ORAC's geplaatst in de stadsdelen Escamp, Haagse Hout, Scheveningen en Segbroek. Voor verschillende wijken in de stad zijn definitieve plaatsingsplannen vastgesteld.

Gescheiden afvalinzameling

Het Huishoudelijk Afvalplan (RIS 182115) is in uitvoering. De maatregelen uit dit plan verduurzamen de inzameling van het huishoudelijk afval. In het eerste half jaar van 2014 is begonnen met een proef om plastic huis-aan-huis in te zamelen. Hierbij wordt een alternerende werkwijze (in de even weken plastic en in de oneven weken restafval) toegepast. Ook zijn verspreid over de stad een twintigtal ondergrondse 'elektrobakken' geplaatst waar bewoners terecht kunnen met kleine elektrische apparatuur. Er zijn 60 containers voor plastic inzameling bijgekomen, waardoor er nu in totaal 140 zijn.

Recreatieve voorzieningen

Bij de aanbesteding in de zomer van 2013 bleek dat het niet mogelijk was om de strandhuisjes voor de zomer van 2014 te plaatsen vanwege het ontwerpproces en de doorlooptijd van de benodigde vergunningen. Inmiddels is met 2 exploitanten een overeenkomst gesloten en wordt in de zomer van 2015 gestart met de exploitatie.

Speelvoorzieningen

In 2014 komen 16 speelplekken in aanmerking voor een kwaliteitsimpuls. Er wordt op ingezet om 4 speelplekken op te leveren in 2014 en 12 in 2015.

Markten

Door een herstructurering moet de Haagse Markt nieuw, aantrekkelijk en gezond worden.. Hiervoor wordt het marktterrein vernieuwd waarbij onder andere een marktgebouw wordt gebouwd. Tevens wordt een wijziging van het marktbeheer doorgevoerd en wordt de regelgeving voor alle Haagse markten gemoderniseerd. Gezien de wens van de ondernemers om de uitvoering plaats te laten vinden in vier fases in plaats van twee én de noodzakelijke aanpassingen in de plannen, is de opleverdatum verschoven naar de tweede helft van 2015. Fase 1, de realisatie van een gemetselde muur langs de trambaan, en de voorbereidingen voor fase 2 zijn inmiddels gestart. Door het inrichten van de tijdelijke markt aan de Herman Costerstraat blijft de markt open tijdens de bouw. De Raad is op 23 juni (RIS273508) geïnformeerd over een verwachte overschrijding van het raadskrediet, de te nemen maatregelen en over de opvang van de financiële gevolgen. De voorstellen om de problematiek financieel op te lossen zijn in het halfjaarbericht verwerkt.

Herinrichting buitenruimte

Haagse Loper

De Turfmarkt is een van de belangrijkste doorgangen van Den Haag Centraal naar de binnenstad van Den Haag. Om de Haagse binnenstad nog aantrekkelijker te maken wordt de Turfmarkt heringericht. Op 25 maart jl. is besloten om het ontwerp met een compleet nieuwe inrichting van de openbare ruimte, zowel op straat als met nieuwe verlichting, uit te voeren (RIS 271209).

Grote Marktstraat

De Grote Marktstraat krijgt een nieuwe uitstraling. In januari 2014 is gestart met de werkzaamheden voor de vloer en het meubilair. De eerste twee fases worden in september afgerond. De laatste fase wordt in overleg met de ontwikkelaar van Sijthoff City vertraagd uitgevoerd en zijn in juni 2015 gereed. Het nieuwe verlichtingsontwerp met kroonluchters en verticale verlichtingselementen wordt dit najaar aanbesteed. Ook vinden grootschalige investeringen van marktpartijen plaats, die nu deels in aanbouw en deels gereed zijn.

Bereikbaarheid cluster 3 nieuwe boulevard

Sinds de oplevering van de nieuwe boulevard klagen exploitanten over de bereikbaarheid. Voorafgaand aan het huidige strandseizoen is daarom besloten om de bereikbaarheid van strandpaviljoens aan de nieuwe boulevard te verbeteren. Er is een passend ontwerp gemaakt voor een trap inclusief hellingbaan, die geplaatst zal worden ter hoogte van het cluster.

Onderhoud bruggen, viaducten en tunnels

De brug Laan van Nieuw Oost Indië wordt momenteel vervangen. De nieuwe brug wordt in het eerste kwartaal van 2015 opgeleverd. Ook de brug Laan van Meerdervoort is in uitvoering. Deze wordt in 2014 opgeleverd. De werkzaamheden aan de Mauritsbrug starten in combinatie met de Dr. Kuypersdam in de tweede helft van 2014. Een nieuw Meerjarenprogramma Kunstwerken (MJPK-2) wordt opgesteld, waarbij de noodzakelijke vervangingen zijn opgenomen. Dit programma wordt in het derde kwartaal ter besluitvorming aangeboden. De Leugenbrug (gelegen in de N211 tussen Den Haag en het Westland) en de brug Jan Thijssenweg zijn vervangen en opgeleverd in het eerste kwartaal 2014.

De Koningstunnel voldoet niet aan het veiligheidsniveau waar per 1 mei 2019 aan moet worden voldaan. Voor de veiligheid zijn aanpassingen gedaan in de tunnelsystemen. Een grootschalige renovatie wordt nog voorbereid.

Grachten en vaarten

De vervanging van de kademuur Prinsessegracht is aanbesteed. De kademuur Conradkade 3 en de kademuur Koninginnegracht/Raamweg worden in het derde en vierde kwartaal 2014 opgeleverd. De vervanging van de Veenkade II/Toussaintkade wordt voorbereid.

Riolering en waterzuivering

De rioleringsvervangingsprojecten lopen op schema. Onder andere de volgende zijn in uitvoering:

- Oud Leyenburg (circa 8 km), Vermeerstraat (circa 2,5 km), Laakkwartier circa (2,4 km) en de Vruchtenbuurt (2,3 km). De uitvoering van deze projecten neemt meerdere jaren in beslag.
- Vogelwijk fase 4 is na recente aanbesteding inmiddels begonnen.
- In het kader van werk met werk wordt in de vakantieperiode van 2014 zowel het transportriool (circa 0,6 km) als de rijbaan van het Regentesseplein naar de Loosduinseweg vervangen.

Binnenhavens

In de Nota Binnenwater staan in totaal 25 handhaafacties om het (recreatief) gebruik van het water binnen Den Haag aantrekkelijker te maken, meer bekendheid te geven aan de Haagse grachten en om het totaalbeeld van het water te verbeteren. De uitvoering van de acties loopt op schema. Er is onder andere een nieuwe versie van de Waterkaart verspreid, de bewegwijzering op het water is samen met het stadsgewest Haaglanden en de gemeente Westland opgepakt en de handhavingstrajecten lopen.

2.11 PROGRAMMA 11 - ECONOMIE, INTERNATIONALE STAD EN BINNENSTAD

Internationale Stad

Den Haag is in de wereld de vestigingsplaats en ontmoetingsplaats voor Vrede en Recht. Wij werken voortdurend aan versterking van onze relatie met internationale organisaties, kennisinstellingen, ambassades, internationale scholen en niet-gouvernementele organisaties (NGO's). Dit moet leiden tot positieve effecten op de werkgelegenheid, de verdien capaciteit en de internationale impact van de stad.

Internationale Organisaties

De inspanningen voor acquisitie van internationale organisaties, NGO's en kennisinstellingen worden geïntensiverd, zowel in bestuurlijke contacten met internationale organisaties en het Rijk als in de ambtelijke coördinatie. Ten minste één internationale organisatie, zes NGO's en één ambassade zullen zich naar verwachting dit jaar in Den Haag huisvesten.

Kennisinfrastructuur

Het The Hague Institute for Global Justice (THIGJ) ontwikkelt zich tot onafhankelijke internationale denktank, die met een omvangrijk internationaal netwerk een breed scala van programma's, conferenties en trainingen naar Den Haag brengt.

In het innovatiecluster veiligheid is sprake van veel initiatieven in het domein Cyber Security en een "verdichting" van het netwerk. Dit heeft zich het afgelopen half jaar gemanifesteerd in de uitbreiding van NATO Communications and Information Centre (NCIA) onder meer op het gebied van Cyber Security en in de ontwikkeling van een executive masteropleiding door de pas opgerichte Cyber Security Academy, een samenwerkingsverband van de universiteiten van Leiden en Delft en de Haagse Hogeschool.

Het European Network for Cyber Security (ENCS) heeft inmiddels meerdere trainingen gegeven gericht op de veiligheid van industriële procescontrole systemen en er is sprake van een duidelijke groei in opdrachten. Ook voert het ENCS een verkenning uit naar een test-bed voor de energiesector. Daarnaast is het goed om hierbij te melden dat Den Haag als stad, met de daar aanwezige bedrijven en instellingen, het onderwerp Building Cyber Resilient Cities uitdrukkelijk heeft geagendeerd.

Voor het Europese innovatieprogramma Horizon 2020 is een aantal projectvoorstellen uitgewerkt op het gebied van serious gaming, cyber resilience en evenementenveiligheid. In het kader van de EU-UNICRI projecten waren buitenlandse CBRN-experts in juni op werkbezoek in Den Haag. In samenwerking met de Veiligheidsregio Haaglanden is het Europese demonstratieproject DRIVER (crisismanagement) van start gegaan.

De kennisinfrastructuur in het cluster Vrede en Recht werd versterkt door de New World Campus, een initiatief waarin bedrijven en kennisinstellingen, met steun van rijksoverheid en gemeente een collectieve formule ontwikkelen voor innovaties op het terrein van duurzaamheid en ontwikkelingssamenwerking. Dit najaar wordt een definitieve locatie in Den Haag gekozen en wordt gestart met circa 90 arbeidsplaatsen, waarvan het grootste deel van buiten de stad afkomstig is. New World Campus zal verbindingen aangaan met het THIGJ en met in Den Haag gevestigde NGO's.

Internationale belangenbehartiging

De rol en betekenis van steden in de internationale arena neemt toe. Dit wordt aangeduid met de term City Diplomacy. Actuele ontwikkelingen in de internationale diplomatie maken nu van City Diplomacy een actueel thema, dat wij met onze kennispartners verder ontwikkelen. Deze activiteiten dragen tevens bij aan de acquisitie van nieuwe organisaties. Naar verwachting wordt nog dit najaar vestiging van het International Centre for Transitional Justice in Den Haag gerealiseerd.

Dankzij het grote aantal hier gevestigde internationale organisaties kunnen de internationale belangen van Den Haag tevens hier ter plaatse worden behartigd. De conferenties en andere evenementen die zij in Den Haag organiseren bieden mogelijkheden voor internationale contacten op hoog niveau. Daarom speelt de gemeente actief in op dergelijke evenementen. Bij de behartiging van onze belangen in Brussel zetten wij in op het creëren en benutten van Europese subsidiemogelijkheden, het beïnvloeden van Europese regelgeving die ons raakt en het versterken van het profiel van Den Haag als Internationale Stad van Vrede en Recht. De wethouder SWE was tot het eind van zijn mandaat namens de gemeente lid van het Comité van de Regio's. De VNG heeft hiervoor nu de wethouder KIJO aangemeld. Het lidmaatschap van het Comité draagt bij aan het bereiken van specifieke Haagse doelstellingen.

Draagvlak in de stad

Teneinde bruggen te slaan tussen Hagenaars en expats zijn dit voorjaar vijftien activiteiten georganiseerd, van debatten tot culturele evenementen. Een tentoonstelling over de rol van de Verenigde Naties is in voorbereiding. Het programma Worldclass The Hague organiseerde masterclasses en andere activiteiten. Via facebook komt een alumninetwerk tot stand dat onze City Diplomacy-activiteiten in de wereld versterkt.

Economie

Een baan, de gelegenheid om zelf je inkomen te kunnen verwerven, biedt de beste basis voor welvaart, welzijn en maatschappelijke participatie voor de inwoners van Den Haag. Den Haag zet sterk in op haar nieuwe groeisectoren: toerisme, innovatie en kenniseconomie en internationale (hoofd)kantoren. Het MKB blijft daarnaast van groot belang als werkgever voor de stad. De opgave is om te komen tot meer banen: 10.000 banen in de komende collegeperiode. In de afgelopen periode zijn de voorbereidingen gemaakt om te komen tot een integrale aanpak via een programma Economie en Werkgelegenheid. We doen dat in toenemende mate mét onze regiopartners in de metropoolregio Binnen de stad en de regio geeft Den Haag verder vorm aan de zgn. triple helix (bedrijven, onderwijs, overheid) samenwerking die essentieel is voor innovatie en ontwikkeling van de kenniseconomie. Daarnaast is de inzet van het programma om meer werklozen aan het werk te krijgen, waarbij veel aandacht uitgaat naar social return op overheidsinvesteringen en een versterkte relatie met werkgevers.

Stedelijke- en kenniseconomie

Binnen het economisch beleid lag de prioriteit in het afgelopen halfjaar op clusterversterking, vestigingsklimaat en acquisitie. Het gaat hierbij om The Hague Security Delta en Creatieve Stad, toerisme, ICT & Telecom, energie en de financiële en zakelijke dienstverlening.

The Hague Security Delta (HSD)

In februari 2014 is de HSD Campus officieel geopend. In een paar maanden tijd is meer dan 80% van de beschikbare 2.200 m² van de Campus verhuurd. Onder de huurders bevinden zich overheidspartijen (Nationale Politie, Belastingdienst), kennisinstellingen (TNO), grootbedrijf (Thales) en mkb (waaronder Tokenizer, Crowdsense). In de eerste ronde van het HSD Stimuleringsfonds voor innovatie zijn uit 22 ingediende businesscases 5 projecten geselecteerd. Deze projecten hebben € 1 mln. aan subsidie ontvangen als cofinanciering van eigen investeringen. In juli 2014 is de tweede ronde van het HSD Stimuleringsfonds geopend.

Rond de Nuclear Security Summit (NSS) heeft de gemeente Den Haag in samenwerking met het ministerie van V&J een Innovation Room georganiseerd. Buitenlandse delegaties hebben hierbij op de HSD Campus verschillende innovaties op het gebied van security kunnen ervaren. De ASIS European Security Conference twee weken later heeft een groot aantal bezoekers getrokken. De Cyber Security Academy (CSA) is formeel opgericht en op de HSD Campus gehuisvest. De masteropleiding van de CSA zal volgens planning op 1 januari 2015 van start gaan.

World Forum

Na de verwerving van het complex in 2013 en het afsluiten van een nieuwe huurovereenkomst met de exploitant (GL Events), is begonnen met de renovatie en de uitbreiding van het gebouw. Met het oog op de NSS in maart 2014 is het meest noodzakelijke aangepakt en is er een extra aparte entreepartij gerealiseerd. Na de NSS zijn de werkzaamheden herstart en zijn de grote werkzaamheden aan dak en buitenschil van het gebouw in voorbereiding genomen, hierbij is ook verduurzaming aan de orde.

Relatiebeheer en acquisitie

In de eerste helft van 2014 heeft een aantal nieuwe bedrijven voor Den Haag gekozen als vestigingsplaats, zoals Nationale Nederlanden en Sandd. Ook heeft een buitenlandse oliemaatschappij aangekondigd haar Europees hoofdkantoor in Den Haag te vestigen.

Het platform Den Haag Zakenstad heeft in mei een startbijeenkomst georganiseerd op de Campus van The Hague Security Delta. Met de businessmarketingcampagne 'Doing Business in The Hague' wordt Den Haag als vestigingsplaats voor bedrijfsleven gepositioneerd. In het eerste halfjaar van 2014 heeft WTC International Business Club netwerkbijeenkomsten georganiseerd rond internationale sectoren en/of doellanden.

Er zijn in de eerste helft van 2014 diverse relatiebijeenkomsten met Haagse bedrijven georganiseerd, waaronder het meerdaagse Ondernemersplein. Tijdens het Ondernemersplein is de ondernemersprijs Zilveren Ooievaar uitgereikt, dit jaar aan het bedrijf Lobeco. In juni is de (derde) Haagse Parel uitgereikt aan het Amerikaanse bedrijf CB&I.

Er is € 0,03 mln. beschikbaar voor de start van het Haags Economisch Platform. Momenteel wordt onderzocht hoe andere steden dit georganiseerd hebben, zodat we vervolgens een voorkeursmodel voor het Haagse platform kunnen opzetten.

Regionale strategie

Op 1 januari 2014 is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij officieel van start gegaan, onder de nieuwe naam Innovation Quarter (IQ). Den Haag is aandeelhouder. De samenwerking met de andere aandeelhouders betreft ontwikkeling en innovatie (met name rond Security), marketing en acquisitie (in relatie tot de WFIA) en participatie en financiering (van Haagse bedrijvigheid). Per 1 mei 2014 zijn de afspraken rond een personele unie tussen de WFIA en Innovation Quarter van kracht geworden. Dit betreft de overgang van acquireurs (2,75 fte) op de speerpuntsectoren Life Science, Clean Tech en Security van de WFIA naar IQ.

In het kader van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag is gewerkt aan een gezamenlijke Agenda Economisch Vestigingsklimaat.

Kansen voor West (EFRO)

Deze periode zijn investeringen in het Kansen voor West-subsidieprogramma onder andere gericht geweest op:

- De campus van de Hague Security Delta;
- Verstrekken van leningen gericht op maatregelen waarmee CO₂-uitstoot wordt teruggedrongen;
- De verbouwing van het Mauritshuis/

Vanuit het Energiefonds (ED) is het eerste project gefinancierd. Voor het Fonds voor Ruimte en Economie (FRED) zijn diverse aanvragen ingediend. Op korte termijn worden de eerste financieringen verstrekt voor de realisatie van kleinschalige bedrijfsruimte en kiosken.

Kantorenbeleid

In het eerste kwartaal van 2014 is de Green BusinessClub Beatrixkwartier (GBC) van start gegaan. Doelstelling is verduurzaming en verlevendiging, om de potentie van dit Business District nog meer te benutten. Samen met het Rijksvastgoedbedrijf werkt de gemeente aan nieuwe plannen voor de vrijkomende ministeries, waaronder Buitenlandse Zaken, SZW en VWS. Naast mogelijke nieuwe invulling van de panden zelf wordt hierbij nadrukkelijk gekeken naar bredere ontwikkeling van het gebied.

Economie in de wijken

Dienstverlening

De aanloop van ondernemers richting het Ondernemershuis is fors afgenomen met het vertrek van de Kamer van Koophandel. Per juli 2014 is de exploitatie van het Ondernemershuis overdragen aan een commerciële partij, met de afspraak om nog minstens twee jaar aan het dienstverleningsconcept richting ondernemers vast te houden.

Op dit moment worden de deelnemers aan het Ondernemerspanel geworven. Het Ondernemerspanel heeft als doel om meer zicht te krijgen in de ontwikkeling in het MKB (bedrijfsvoering, arbeidsmarkt) en van het vestigingsklimaat. In de tweede helft van 2014 zal de eerste enquête uit gaan.

Bedrijfsruimte en bedrijventerreinen

Eén van de doelstellingen van het Actieprogramma Kleinschalige Bedrijfsruimte is het faciliteren of realiseren van nieuwe ambachtelijke bedrijfsruimte. In februari 2014 zijn bedrijfsunits aan de Schenkweg geopend, alle beschikbare units zijn verhuurd.

Detailhandel en Horeca

In de nieuwe detailhandelsmonitor (RIS270670) zijn de inzichten gepresenteerd over de stand van de Haagse winkelgebieden. Het Haags Retailpunt biedt praktische ondersteuning aan alle winkeliersverenigingen. Ook zijn thema- en netwerkbijeenkomsten georganiseerd en wordt gewerkt aan de branding van winkelgebieden, onder andere via social media. Voor de Denneweg, Keizerstraat en Dierenselaan-Apelboomseelaan worden voorbereidingen getroffen om nieuwe Bedrijven InvesteringsZones op te stellen.

De herinrichting van de Zoutmanstraat is afgerond, de herinrichting van de Fahrenheitstraat-Thomsonlaan is gestart en de Reinkenstraat, Torenp plein, en Prins Hendrikstraat volgen later dit jaar. Er wordt gewerkt aan plannen voor een verbetering van de openbare ruimte van het winkelgedeelte van de Appelstraat en de Vlierboomstraat. Hiervoor is € 0,12 mln. beschikbaar.

Krachtwijken

Voor het project Centrumvorming Transvaal/Schilderswijk zijn verschillende opdrachten uitgezet om het Hobbemaplein/Hobbemastraat, de Haagse Markt, Wijkpark Transvaal en de Paul Krugerlaan met elkaar te verbinden tot één verblijfsgebied met ruim 700 verkooppunten.

Samen met de vastgoedeigenaren, BIZ'zen, bewonersorganisaties en publieke stakeholders wordt gewerkt aan het imago dat bij het nieuwe gebied past. Mede in dit licht worden de mogelijkheden gezien van uitbreiding van de bibliotheek aan het Hobbemaplein met sociaal-economische en sociaalmaatschappelijke initiatieven.

Citymarketing

De citymarketing is erop gericht de kernpositionering van Den Haag als Internationale Stad van Vrede en Recht te versterken en (nieuwe) bewoners, bedrijven, bezoekers en studenten aan te trekken en te binden aan de stad. In het eerste halfjaar van 2014 is een bijdrage geleverd aan de Nuclear Security Summit met een inhoudelijk programma met onder andere exposities, lezingen en debatten. Andere belangrijke evenementen waren het Grondwetfestival op 29 maart en het WK Hockey van 31 mei tot en met 16 juni. Rond dit laatste evenement is het Haags Hockey Plein gecreëerd waarbij elke dag in het hart van Den Haag sportieve, educatieve en culturele activiteiten werden georganiseerd. Op het Plein vond op 10 juni het Nationaal Congres Citymarketing plaats. In het eerste halfjaar is de wooncampagne voor starters gelanceerd. Tevens is de steun aan het lectoraat Cityhospitality voortgezet. Hiermee worden sleutelpartijen in Den Haag gefaciliteerd en gestimuleerd in gastvrij gedrag.

Toerisme, Evenementen en Binnenstad

De nieuwe toeristische website www.denhaag.com is gerealiseerd. Hierop is alle toeristische en culturele informatie gebundeld te vinden. Ook is steeds alle actuele informatie beschikbaar voor websites van partners. Naast de website wordt gewerkt aan de databank en het maken van een kwaliteitsslag van de content (tekst bewerking, fotografie); hiervoor is € 0,2 mln. beschikbaar. Daarnaast is de citypas is gerealiseerd, het boekje met daarin kortingsbonnen en vervoerskaart is bij VVV's en bijvoorbeeld hotels verkrijgbaar.

Uit de samenwerking van gemeente, bedrijven en instellingen rondom de Kanskaart Toerisme is een structureel samenwerkingsoverleg gevormd: Partners in Toerisme (PIT). Meermaals per jaar worden nieuwe ontwikkelingen, de voortgang van het toeristisch beleid en concrete acties besproken. Het verbouwde Mauritshuis heeft zijn deuren geopend, waarvoor veel (internationale) pers aandacht is geweest.

De eerste acties voor verbetering van Scheveningen Bad zijn inmiddels gerealiseerd of zijn in voorbereiding. Het betreft zowel zaken als verbeteren uitstraling (onder andere plaatsen van palm- en olijfbomen) als het beter toegankelijk maken van de openbare ruimte (onder andere aanleggen betonpad zodat mindervaliden of mensen met kinderwagens het strand tot aan zee op kunnen).

Er zijn diverse partijen die initiatieven hebben voor nieuwe hotel(concepten). In de afgelopen periode zijn twee hostels geopend in de binnenstad. Rondom de Grote Kerk zijn nieuwe (thema-)markten georganiseerd zoals de Home Made Market en de Swan Market.

Er is extern onderzoek gedaan naar het Haags congressenklimaat en daaruit zijn aanbevelingen geformuleerd over groeipotentie en organisatorische voorwaarden. Op dit moment worden deze aanbevelingen samen met de markt uitgewerkt tot een visie voor Den Haag congresstad. Daarnaast wordt gewerkt aan een voorstel voor de organisatorische inbedding van het convention bureau.

Het uitvoeringsconvenant Binnenstad 2014-2018 is vastgesteld. Daarnaast is de organisatie van Bureau Binnenstad in de afgelopen periode tegen het licht gehouden. Het versterken van samenwerking tussen en communicatie met alle partijen is een belangrijk punt van aandacht geweest de afgelopen periode. Speciale aandacht is uitgegaan naar overleg met ondernemers in het noordelijk deel van de binnenstad ivm de ingreep Mauritsbrug.

In 2014 is business to businessmarketing naar (nieuwe) bedrijven en organisaties ingezet, mede op basis van de acties rondom Beste Binnenstad 2013-2015. Via internet, social media, film en vitrines in de straat vindt communicatie plaats over alle ontwikkelingen rondom de Grote Marktstraat. Daarnaast gaat veel aandacht uit naar het omgevingsmanagement waarbij alle activiteiten van de verschillende projecten op elkaar afgestemd worden, hierbij zijn ook de loopstromen en veiligheid aan de orde.

Het programma Creatieve stad is toe aan een nieuwe richting. We zetten in op verbindingen tussen de creatieve en innovatieve sector en het bedrijfsleven, NGO's en andere organisaties. Inzet op de Haagse thema's als vrede, recht en veiligheid is hierbij essentieel. De nieuwe richting wordt op dit moment samen met partijen van binnen en buiten de stad uitgewerkt naar een nieuw uitvoeringsprogramma.

Industrieschappen

Het Industrieschap de Plaspoelpolder (IPP) richt zich in 2014 op de uitgifte van de laatste kavels op bedrijventerrein Wateringse Veld. Vlak voor de zomer in 2014 heeft daarnaast een gronduitgifte (1e fase) in de Landtong Plaspoelpolder plaatsgevonden. De bouw van het project Harbour Village, bedrijfsruimte voor het MKB, is hiermee van start gegaan. Voor het bedrijvenschap Harnaschpolder staat in ieder geval een uitgifte van 5 hectare aan de bouwmarkt Bauhaus gepland. Daarnaast zijn er nog 2 kleine uitgiften gepland en lopen er gesprekken met diverse ondernemers. De uitgiftedoelstellingen voor 2014 worden behaald. Zowel het bedrijvenschap Harnaschpolder als het Industrieschap de Plaspoelpolder zijn aangesloten bij het Businesspark Haaglanden. Hierin wordt gewerkt aan de uitbouw van verdere regionale samenwerking op het gebied van bedrijventerreinen.

Zeehavens

De vervanging/verplaatsing van de lichtenlijn heeft plaatsgevonden. De aanbesteding van de vervanging van de boot van het Havenbedrijf loopt. De kademuren in de Pijp worden, vooruitlopend op de realisatie van een fiets-/voetgangersbrug over de Pijp, hersteld. De renovatie van de Werkhaven en het verbeteren van de ontvangstinstallatie voor havenafval worden momenteel ook voorbereid. Met Rijkswaterstaat vindt overleg plaats over het baggeren van het gebied net buiten de havenhoofden.

2.12 PROGRAMMA 12 - SPORT

Sport- en spelaccommodaties

De Sportcampus Zuiderpark is een gezamenlijk initiatief van de Haagse Hogeschool en de gemeente voor een (top)sport- en onderwijsvoorziening. Het definitief ontwerp van de Sportcampus Zuiderpark is in het eerste kwartaal van 2014 vastgesteld, waarna direct de bestekfase is gestart. Naar verwachting kan de gunning tot de bouw in oktober worden afgegeven. Er wordt naar gestreefd om de Sportcampus in september 2016 in gebruik te nemen.

In verband met onder andere de werkzaamheden voor het WK Hockey is de tweede fase van de herontwikkeling van de velden in het Zuiderpark uitgesteld naar de zomer van 2015. Door problemen met de aannemer is er een aanzienlijke vertraging ontstaan bij de oplevering van het sportgebouw van GSC ESDO op sportpark Escamp I. Hiervoor is een juridische procedure gestart.

Brede impuls combinatiefuncties

De gemeente investeert in kennismaking met sport dicht bij huis voor kinderen en jongeren door de inzet van combinatiefuncties op scholen, sportverenigingen en pleintjes. Op 83 scholen in het primair onderwijs en 16 scholen in het voortgezet onderwijs zijn samen met 55 sportverenigingen naschoolse sportactiviteiten georganiseerd. Hierdoor konden kinderen en jongeren met ruim 20 takken van sport kennis maken door middel van naschoolse clinics en toernooien. Ook waren er 25 buurtsportcoaches en sportleiders actief op ruim 30 pleinen. Op 16 pleinen is succesvol streefhockey geïntroduceerd. In totaal zijn 82 fte combinatiefuncties aangesteld.

Sportief gezond (Nationaal Actieplan Sport en Bewegen)

In juni vond de aftrap plaats van de campagne 'Het fitste bedrijf van Den Haag', waarin organisaties strijden om het vitaalste en daardoor economisch gezonde bedrijf met de fitste medewerkers van Den Haag te worden.

Maatschappelijke functie sportverenigingen

De gemeente heeft in het eerste half jaar 17 sportverenigingen begeleid in het kader van het Buurthuis van de Toekomst. Daarnaast zijn sportverenigingen weer op tal van onderwerpen ondersteund zoals bestuur, financiën, wet- en regelgeving, ledenwerving en vrijwilligers. Het eerste half jaar hebben 31 sportverenigingen intensieve begeleiding ontvangen, zijn met 46 sportverenigingen adviesgesprekken gevoerd en hebben 70 sportverenigingen bijeenkomsten of cursussen gevolgd. Tevens vond de herhaalmeting plaats van het vitaliteitsonderzoek, waar 66% van de sportverenigingen aan deelnam. De rapportage wordt in het najaar verwacht.

Topsport

Met de organisatie van het WK hockey wist Den Haag in de eerste helft van het jaar de hele stad mee te laten beleven hoe fantastisch een wereldkampioenschap in eigen huis kan zijn. Het WK hockey liet zowel bij bezoekers als bewoners een onuitwisbare positieve en enthousiasmerende indruk achter. In de aanloop van het toernooi zijn tientallen side-events georganiseerd voor jong en oud, voor en door scholen, bedrijven en sportverenigingen, op buurt-, wijk- en stadsniveau. Voorbeelden hiervan zijn streefhockey, scholencompetitie, veteranentoernooi en oefeninterlands. Tijdens het WK vonden ook toeristische, sportieve en economische en culturele activiteiten plaats waaronder congressen, muzikale optredens, demonstraties en bedrijfsbijeenkomsten. Het Plein in het centrum van de stad was omgetoverd tot een heus Haags Hockey Huis waar dagelijks een selectie van deze programma's plaatsvond.

Naast de jaarlijks terugkerende topsportevenementen, waaronder de North Sea Regatta, Sport 1 Open, de City-Pier-City Loop en de Grand Slam Beachvolleybal, wist de stad begin dit jaar de Pitstop Volvo Ocean race 2015 contractueel vast te leggen. Dit prestigieuze zeilevenement in de haven van Scheveningen vindt plaats op 19 en 20 juni 2015. Het accent zal liggen op het verbinden van het unieke zeilspektakel met bewoners en bezoekers van Den Haag.

De organisatie van het WK beachvolleybal, dat eveneens volgend jaar in Den Haag plaatsvindt, heeft in maart onthuld dat de Hofvijver de speellocatie is voor de WK wedstrijden. Een unieke locatie die past bij een topsportevenement.

Groene sportvelden en terreinen

De gemeente heeft diverse kunstgrasvelden vervangen. Daarnaast zijn de velden van het WK Hockey na afloop van het toernooi bij HC Ypenburg en HDS gelegd. Het eerste halfjaar hebben acht sportverenigingen gebruik gemaakt van de 'Investeringsregeling Accommodaties Sportverenigingen' om hun accommodatie te verbeteren of uit te breiden. Aangezien het budget nog niet is uitgeput worden er nog aanvragen in behandeling genomen.

Wet Markt en Overheid

Door de Wet Markt en Overheid moesten gemeenten vanaf 1 juli ten minste de integrale kostprijs in rekening brengen bij economische activiteiten. De wet maakt het mogelijk om af te wijken van de gedragsregels als de activiteiten plaatsvinden in het algemeen belang en de markt daarin niet voorziet. Voor sport(clubs) heeft de raad expliciet besloten dat gemeentelijke sportvoorzieningen (zwembaden, sporthallen, sportcomplexen) als activiteit van algemeen belang zijn.

Vanwege het algemeen belang wordt nadrukkelijk gekozen voor het betaalbaar houden van gemeentelijke sportvoorzieningen om daarmee sporten toegankelijk te houden voor alle Hagenaars.

2.13 PROGRAMMA 13 - VERKEER EN VERVOER EN MILIEU

De gemeente werkt aan verbetering van het verkeers- en vervoerssysteem door te investeren in openbaar vervoer, fiets, parkeren, stedelijke wegen, park&ride en verkeersveiligheid. Doel daarvan is een duurzaam bereikbare stad. De bereikbaarheid van economische kerngebieden in de stad en het bevorderen van het gebruik van openbaar en fiets zijn belangrijke thema's. Maar ook het bundelen van autoverkeer op hoofdroutes – zodat woon- en verblijfsgebieden worden ontlast van doorgaans verkeer – is een belangrijk onderdeel van het beleid. Het verminderen van de parkeerdruk op straat in woon- en verblijfsgebieden en het verbeteren van de verkeersveiligheid maken eveneens onderdeel uit van het gemeentelijk beleid.

Rotterdamsebaan

De Rotterdamsebaan (Roba) is de nieuwe verbindingsweg tussen het rijkswegennet vanaf knooppunt Ypenburg (A4/A13) en de Centrumring van Den Haag. De Rotterdamsebaan is bedoeld om de Haagse regio beter bereikbaar te maken voor het autoverkeer. Automobilisten kunnen na realisatie van de Rotterdamsebaan gebruik maken van een extra verbinding tussen de A4/A13 en het centrum. Dit biedt een goed alternatief voor de huidige routes door Leidschendam-Voorburg, door Rijswijk of via de Utrechtsebaan (A12), waardoor de bereikbaarheid en leefbaarheid langs de huidige routes wordt verbeterd.

In 2014 en 2015 wordt o.a. gewerkt aan het uitvoeren van conditionerende werkzaamheden t.b.v. het kunnen starten van het hoofdcontract in 2016. Dit betreft o.a. het slopen en saneren van verworven percelen en opstallen, het verleggen van kabels en leidingen, de aanleg van de 'Spoorboogweg' als nieuwe verbinding tussen de Binckhorstlaan en de Regulusweg, de aanleg van de 'Verlengde Melkwegstraat' en de herinrichting van de Regulusweg. Eind 2019 zal de Rotterdamsebaan voor het verkeer worden opengesteld. Inmiddels is gestart met gesprekken met vijf gegadigden als onderdeel van de 1^e dialoofase van de aanbesteding

Neherkade

De Neherkade is een drukke verkeersweg langs het Laakkanaal. De kade maakt deel uit van de Centrumring van Den Haag en heeft als zodanig een verzamel- en verdeelfunctie van verkeer in de stad. In de toekomst zal de Neherkade via de Mercuriusweg aansluiten op de Rotterdamsebaan. Door de groei van het autobezit, nieuwe woningbouw en de realisatie van de Rotterdamsebaan zal er een toename plaatsvinden van de hoeveelheid verkeer die zich via deze route door de stad verplaatst. Dit, gecombineerd met de gewenste groei van het kruisende openbaar vervoer, leidt ertoe dat de herinrichting van de Neherkade noodzakelijk is om doorstroming van zowel autoverkeer als openbaar vervoer te kunnen waarborgen én de luchtkwaliteit te verbeteren. Naast het hoofdproject behoren aanpassing van het fietspad en de aanleg van twee insteekhovens tot de scope van het project. Afgelopen halfjaar is de hoofdopdracht gegund en zijn de werkzaamheden gestart.

Overige aanpassingen hoofdinfrastructuur

Tevens is gestart met een planstudie naar aanpak van de knelpunten op de Noordwestelijke Hoofdroute. Belanghebbenden uit de buurten rond deze weg worden in een participatieproces betrokken bij het benoemen van mogelijke oplossingen.

Naar aanleiding van de evaluatie van het Verkeerscirculatieplan Binnenstad is gekozen om de doorstroming van het verkeer op de Mauritskade enigszins te verbeteren. De eerste maatregel is in uitvoering genomen, de tweede maatregel is vervallen op aandringen van de bewoners.

De Rijswijkseweg zal opnieuw worden ingericht als stadslaan. Tevens wordt het tramtracé op die weg geschikt gemaakt voor de nieuwe brede trams, die daar vanaf 2015 gaan rijden. Het voorontwerp is op 20 februari 2014 vastgesteld door de raad. Gestart is met de voorbereiding van het plan 'aanpassing van de kruising Duinstraat/Prins Willemstraat' in Scheveningen Dorp.

Voor de rotonde Zeesluisweg in Scheveningen haven is het voorontwerp op 18 maart 2014 door het college vastgesteld. Het Schenkviaduct nadert het einde van zijn levensduur. Gestart is daarom met een studie naar de mogelijkheden om het Schenkviaduct te vervangen door een nieuw kunstwerk dat rechtstreeks aansluit op de Centrumring. De effecten op het Rijswijkseplein en de Stationsbuurt worden ook betrokken.

In het kader van het programma Beter Benutten zijn plannen gemaakt voor verbetering van de aansluiting A4/Leidschendam, en A12/Voorburg. Deze projecten zijn in het eerste halfjaar voor uitvoering overgedragen.

Lage Landenlijn

Eind 2012, met de introductie van de Fyra, verloor Den Haag een rechtstreekse treinverbinding met Brussel. De gemeente is vervolgens gestart om zelf een treinverbinding tot stand te brengen. Eind juni 2014 is besloten hier voorlopig niet mee verder te gaan.

Overige maatregelen

De P&R bij de Uithof is eind 2013 geopend. Gewerkt is aan de voorbereiding van een P&R bij halte Forepark.

Meerjarenplan Fiets

Begin tweede kwartaal 2014 heeft het college besloten om nog circa 8 kilometer extra fietspad te asfalteren. Deze doelstelling wordt verder uitgebreid met 6,5 km door middelen in te zetten vanuit het Actieplan Luchtkwaliteit. Momenteel lopen de inspraakperiodes voor de Sterroute Binnenstad – Leidschenveen en voor de Sterroute Binnenstad – Scheveningen Haven.

De werkzaamheden rondom de Groot Hertoginnelaan zijn volop in uitvoering. Er komt één rijbaan per richting en de rijbanen worden van elkaar gescheiden door een brede groenstrook met bomen. Aan de rechterkant van elke rijbaan komen parkeerplekken. Tevens is er voldoende ruimte gecreëerd voor de aanleg van een vrijliggend fietspad. Op 12 juni 2014 heeft de gemeenteraad ingestemd met het raadsvoorstel (RIS 270660). Goede fietsparkeervoorzieningen zijn van essentieel belang voor een succesvol fietsbeleid. Het realiseren van fietsparkeerplaatsen en fietsstallingen bij haltes/stations van het openbaar vervoer, maar ook bij woningen, past hierbij. Het accent ligt vooral op de volgende gebieden: binnenstad, NS-stations, OV-haltes RandstadRail en (vooroorlogse) woonwijken. De uitvoering van de 1e tranche fietstrommels (totaal 55 stuks in Vruchtenbuurt, Oostbroek, Laakkwartier en Bezuidenhout-Oost) is inmiddels gestart. De uitbreiding van de stallingscapaciteit bij 29 OV-haltes, door het plaatsen van extra fietsbeugels en – kluizen, is vrijwel afgerond. De aanbestedingsprocedure voor de nieuw te realiseren fietsstalling onder het Prins Bernhardviaduct (Anna van Buerenstraat) is vanwege ongeldige inschrijvingen niet gelukt. De geplande 1200 extra fietsparkeerplekken nabij Den Haag Centraal kan hierdoor in 2014 niet worden gerealiseerd. De aanbesteding zal opnieuw plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2014. De uitvoering schuift door naar 2015.

Een belangrijk onderdeel van het meerjarenprogramma Fiets is het veilig en zonder hinder voor anderen kunnen stallen van fietsen. Daarvoor is een groot aantal projecten in voorbereiding en uitvoering op basis van de Visie Fietsparkeren Binnenstad. In de omgeving van de Grote Marktstraat betreft het stallingsruimte achter de Bijenkorf, een stalling in de parkeergarage Veerkade, uitbreiding en openbaar maken van de stalling Stadhuis en een mogelijke fietsenkelder onder de Zeeman in de Grote Marktstraat. In totaal betreft dit circa 2500 fietsparkeerplaatsen extra. Planning is dat deze projecten in het voorjaar van 2015 gereed zijn zodat de handhaving op fout geparkeerde fietsen in de vernieuwde Grote Marktstraat kan worden aangescherpt. Per amendement heeft de raad ingestemd met een extra impuls van €150.000 voor extra communicatie over de bereikbaarheid van ondernemers in de binnenstad. Dit o.a. in verband met de vele opbrekingen en afsluitingen, zoals bijvoorbeeld bij de vernieuwing van de Bosbrug.

Haags Startstation Erasmuslijn (HSE)

De Erasmuslijn (E-lijn) is de metrolijn die vanuit Rotterdam eindigt op Den Haag Centraal Station. Er is een alternatieve aanlanding op niveau +2 ontworpen. Het afgelopen half jaar is de basisovereenkomst aanbesteed en opgedragen. De aannemer zal in het derde kwartaal van 2014 starten met de inrichting van het werkterrein. De nieuwe aanlanding zal in de zomer van 2016 in gebruik kunnen worden genomen.

Netwerk Randstadrail

In het kader van het programma Netwerk RandstadRail komen er o.a. nieuwe, grotere trams (20% - 25% meer capaciteit), worden tram- en bushaltes verbreed, komt er een gelijkvloerse instap bij de haltes en wordt nog een reeks andere maatregelen doorgevoerd.

De belangrijkste werkzaamheden die in het eerste half jaar van 2014 zijn uitgevoerd:

- Station CS: de perronaanpassing is gereed. De aanbesteding van de tophalte is voorbereid;
- Station HS HS: de aanbesteding van de herinrichting van het brede deel Stationsweg is voorbereid;
- Herinrichting Lange Vijverberg: een gewijzigd Voorlopig ontwerp (bewonersvariant) wordt voorbereid;
- Lijn 11: de werkzaamheden m.b.t. de halteaanpassingen zijn in uitvoering;
- Lijn 17 en in-/uitrukroute lijn 16: de aanbesteding van de halteaanpassing wordt voorbereid;
- Lijn 9 naar Vrederust: Het gedeelte Melis Stokelaan tussen Troelstrakade en Moerweg is uitgevoerd, fase 2 tussen het Zuiderpark en het Revalidatiecentrum is in uitvoering. De aanbesteding van de laatste 6 haltes is gestart;
- Lijn 9 naar Scheveningen: De aanbesteding van delen van het traject is in voorbereiding. De opdracht voor de werkzaamheden aan de Koninginnegracht zijn verstrekt.;
- Lijn 15: De uitvoering wordt aanbesteed in 2014.

Verkeersveiligheid

Het nieuwe UVP[wat is dit] 2014 – 2015 is 5 juni 2014 vastgesteld door de Gemeenteraad. Vooruitlopend hierop is het Erasmusplein aangepast en zijn het Goudsbloemplein en de schoolzones Zevenwoudenlaan, Westduinweg, Maarsbergenstraat en Baambruggenstraat heringericht.

Noordwal Veenkade

Het project Noordwal Veenkade omvat het terugbrengen van de gracht met daaronder een volautomatische autoberging (VAB) van ca. 160 plaatsen. Tevens worden in dit project twee bruggen vervangen. Een daarvan de Torenbrug is sinds het einde van 2013 weer beschikbaar. Inmiddels is het betonwerk van de autoberging vrijwel afgerond. De onderste vloer, de wanden en de tussenvloer zijn aangebracht. Nog voor de zomer wordt het dak gestort en is de VAB in ruwbouw gereed [actualiseren]. Na de zomer wordt de laatste hand gelegd aan het metselwerk van de kademuren. Hierna kan het water weer in de gracht worden gelaten. Tevens wordt dan ook gestart met de herinrichting van de openbare ruimte (de wegen rondom de nieuwe gracht). De Toussaintkadebrug is eind 2014 weer beschikbaar voor het verkeer. De autoberging wordt na het aanbrengen en testen van de parkeerinstallaties eind 2015 in bedrijf genomen.

Winkelstraten

De herinrichting van de winkelgebieden Zoutmanstraat/Prins Hendrikstraat/Piet Heinstraat, Torenp plein en de Reinkenstraat zijn inmiddels voorbereid of de uitvoering is al gestart. Voor half november van dit jaar zullen deze werken worden opgeleverd. De oplevering van de herinrichting Fahrenheitstraat/Thomsonlaan is voorzien voor maart 2015. De herinrichting van de laatste fase van het gebied Zichtenburg/ Kerketuinen/Dekkershoekje start naar verwachting in het derde kwartaal van 2014 en de oplevering staat gepland eind vierde kwartaal 2014.

Parkeren

Parkeren in woongebieden

Parkeren in woongebieden heeft tot doel het op grote schaal toevoegen van parkeercapaciteit in een vijftal woongebieden met een parkeerdruk van boven de 100%. Waar mogelijk worden de herinrichtingswerkzaamheden in combinatie met rioolvervangingswerkzaamheden uitgevoerd. Het uitvoeringsprogramma 2011 – 2013 is met de afronding en oplevering van de clusters Vruchtenbuurt, Laakkwartier-Oost, Scheveningen en Vermeerstraat in het eerste half jaar van 2014, op enkele restwerkzaamheden na, gereed. De tweede tranche, het Meerjarenprogramma ‘Parkeren in woongebieden 2014 – 2017’, is in januari jl. door de Raad vastgesteld (RIS 269544). Met de uitvoering hiervan is gestart. Bij de werkzaamheden aan de Noordpolderkade wordt meegelift met de rioolvervangning. Voor het cluster Notenbuurt en het cluster Moerwijk (Boendalerstraat) zullen, de werkzaamheden aan het eind van het derde kwartaal 2014 starten.

Muntloos parkeren

Binnen de gemeente is muntloos parkeren uitgerold. Bij alle betaalautomaten kan alleen nog muntloos betaald worden. Klanten kunnen bij de automaten pinnen, chippen (tot eind 2014), een creditcard gebruiken en GSM parkeren. Door de overgang naar muntloos parkeren is het gebruik van GSM parkeren verder gestegen. Op dit moment wordt 37% van de betalingen met de telefoon gedaan.

Uitbreiding betaald parkeergebieden

Op 3 februari jl. is in stadsdeel Laak betaald parkeren ingevoerd. Met bijna 19.000 betrokken huishoudens is dit de grootste invoering van betaald parkeren binnen de gemeente. De afdeling Parkeren ontvangt met regelmaat positieve reacties over de zichtbaar afgenomen parkeerdruk in Laak als gevolg van de invoering.

Verkeersregeling

Om de betrouwbaarheid van de reistijd in de spits te vergroten en de aantrekkelijkheid van de hoofdroutes in de stad te bevorderen, worden de verkeersregelininstallaties gedurende dit jaar gekoppeld aan de verkeerscentrale. Van de 251 VRI's zijn er inmiddels 135 aangesloten op de centrale.

Milieubeleid en milieubeheer

Voortgangsrapportage luchtkwaliteit

Uit de monitoringsrapportage blijkt dat met alle maatregelen uit het actieplan, de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit in 2015 niet meer worden overschreden. De reconstructie van de Neherkade heeft een aanvang genomen, hiermee wordt het luchtknelpunt aldaar opgelost. Een proef in de Koningstunnel heeft uitgewezen dat de speciale verf om luchtverontreinigende stoffen af te breken niet werkt.

Milieuvergunningen

De ODH is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de wettelijke milieutaken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) namens de negen Haaglanden gemeenten en de provincie Zuid-Holland. De gemeente blijft het bevoegd gezag en is verantwoordelijk voor de beleidsvorming. Het jaar 2014 is het eerste volledige jaar dat de ODH operationeel is. De werkzaamheden die de ODH voor Den Haag uitvoert zijn vastgelegd in een Jaarwerkplan.

2.14 PROGRAMMA 14 - WONEN EN DUURZAAMHED

De Nederlandse economie klimt langzaam uit het dal. De woningmarkt lijkt met het herstel van de economie zich voorzichtig te herstellen. De verbeterde betaalbaarheid van woningen, de verbeterde economische vooruitzichten en het toegenomen vertrouwen in de woningmarkt heeft ertoe geleid dat het aantal verkochte woningen een stijgende lijn laat zien. Het is nog onduidelijk in welk tempo het herstel doorzet.

Woningbouw

De bouwproductie laat een steeds grotere diversiteit aan woonconcepten zien, zoals een toename in het aantal markthuurloningen, studentenwoningen en het kleinschalig opdrachtgeverschap. Daarnaast zien we dat er meer verbouwplannen (m.n. verbouw van kantoren) door marktpartijen worden ontwikkeld.

In de eerste helft van 2014 zijn de volgende projecten in aanbouw genomen: het project Wapserveen-/Oosterhesselenstraat (34 woningen), de Bouwmeester/Else Mauhsaan (26 woningen), Ambachtsgaarde (30 woningen), Quattro/Zuidlarenstraat (41 woningen), Kloosterburen/Moerwijk-Zuid (48 woningen). De herontwikkeling van het voormalig ministerie van BZK (170 woningen) en de transformatie van de kantoren aan de Eisenhowerlaan zijn gestart (64 woningen, 132 onzelfstandige eenheden). Ook zijn op de locaties voor kleinschalig opdrachtgeverschap woningen in aanbouw genomen (onder andere Laakhaven-West, Duinstraat, Isabellaland, Beetstraat). Het betreft in totaal 413 in aanbouw genomen woningen.

De projecten Exloostraat (11 woningen), Plantijnstraat (14 woningen), Wenckebach/Zuigerstraat (26 woningen), Calandstraat (104 woningen) zijn opgeleverd. Voor het project Transvaal fase 4a/Reitzstraat zijn de eerste 20 woningen opgeleverd. In totaal zijn 175 woningen opgeleverd in het afgelopen halfjaar.

Stadsvernieuwing Wonen

Kleinschalig opdrachtgeverschap

Tot nu toe zijn in drie lichtingen op 557 kavels op 16 locaties aangeboden. Voor 77% van de eenheden (430 stuks) is geopteerd of gereserveerd. 18% van de eenheden (97 stuks) is uitgegeven en 5% van het totaal (30 stuks) is nog vrij. Een derde succesvolle lichting kavels en klushuizen is per maart 2014 in de verkoop gegaan. Over de selectie van een nieuwe lichting kavels vindt in het najaar 2014 besluitvorming plaats.

Transformatie van kantoren naar woningen

De kantorenleegstand in Den Haag is momenteel circa 13%. Deze leegstaande kantoren staan veelal in kansrijke woongebieden. Transformatie draagt bij aan een gezonde kantorenmarkt en de economie van de stad. Bij transformatie naar woningen wordt ook bijgedragen aan de doelstelling betaalbaar wonen. De kantorenloodsen en accountmanagers stimuleren, enthousiasmeren en adviseren initiatiefnemers bij transformatie initiatieven. Financiering hiervan blijkt lastig. De ambitie om 50.000 m² kantoren te transformeren per jaar te transformeren, zal naar verwachting in 2014 behaald worden. In het vierde kwartaal volgt een Voortgangsrapportage transformatie kantoren.

Een groot aantal van de rijkspanden in Den Haag wordt afgestoten. De negatieve effecten hiervan moeten worden beperkt. Hiervoor heeft de gemeente in mei 2013 een samenwerkingsovereenkomst met het rijk gesloten. Gemeente en rijk zoeken gezamenlijk naar gefaseerde, alternatieve invulling voor verschillende rijkskantoren. Een voorbeeld hiervan is de ingebruikname door de instelling MOOOV van het pand aan de Binckhorstlaan 135, voorheen het hoofdkwartier van de Luchtmacht.

Woonbeleid

Corporaties

Voor de periode 2015-2018 moeten nieuwe prestatieafspraken met de corporaties worden gemaakt. Met de voorbereidingen daarvan is in het tweede kwartaal van 2014 begonnen. Het kabinet heeft inmiddels een aantal maatregelen genomen die de bedrijfsvoering (de verhuurdersheffing) én het huurbeleid van de corporaties sterk beïnvloeden. Met name de discussie over het in stand houden van de kernvoorraad komt daarmee onder druk. Tegelijk heeft het Rijk tal van veranderingen in het corporatiestelsel aangekondigd, die van invloed zijn over welke onderwerpen gemeente en corporaties afspraken moeten maken, maar ook over de wijze waarop deze tot stand moeten komen (de Novelle). De behandeling van het wetsvoorstel in het parlement moet nog plaatsvinden. In de voorbereiding van de prestatieafspraken anticiperen wij op dit wetsvoorstel. De streefdatum voor de prestatieafspraken is 1 januari 2015. Wanneer de behandeling van het wetsvoorstel meer tijd in beslag neemt, zal ook het maken van de prestatieafspraken vertraging oplopen.

Voortgang aanpak Particuliere Woningvoorraad

In 2010 t/m juni 2014 zijn in totaal circa 3600 woningen verbeterd (dak- en vloerisolatie, dubbel glas, groene daken en zonnepanelen, kluswoningen, aanpak funderingen en voorbeeldwoningen). Daarnaast zijn in deze periode 1850 VvE's (Verenigingen van Eigenaren)-circa 12000 woningen - ge(re)activeerd. Dit jaar

ondersteunt de VvE Balie ook de eigenaren van 12 VvE's -circa 500 woningen- bij het verduurzamen van hun woningbezit, de zogeheten "VvE's met Energie". Daarnaast wordt dit jaar geëxperimenteerd met het opschalen in de vorm van "straataanpakken". De bewoners uit een straat worden hierbij door de gemeente gezamenlijk ondersteund bij het proces om de juiste keuze te maken voor duurzame woningrenovaties van hun woningen (d.w.z. bouwkundige en/of energetische maatregelen). Er lopen nu 30 strataanpakken, met als doel 500 woningen te verbeteren.

Er is een flink netwerk opgebouwd van marktpartijen, (bewoners)organisaties, kennisinstellingen, MKB, banken, advocaten- en notarissen. Uit dit netwerk is op initiatief van BAM Woningbouw en bouwbedrijf Van Wijnen het Consortium Energie voor Energie opgericht. Dit consortium wil 1000 woningen duurzaam renoveren in de Bomen- en de Bloemenbuurt. De bouwbedrijven zijn, mede gelet op de crisis in de bouw, op zoek naar nieuwe verdienmodellen. De gemeente vervult de functie van "buitenboordmoter" en faciliteert deze partijen in de vorm van een platform duurzame woningrenovaties (gemeente, bedrijven en kennisinstellingen zoals TU Delft/OTB). Partijen kunnen hier kennis delen en samen werken aan goede business cases op het vlak van particuliere woningverbetering. Dit jaar is ook een pilot gestart voor een Haagse Marktplaats Duurzaam Bouwen. Dit is een digitaal platform, met een backoffice van "makelaars", waarbij vraag (eigenaren) en aanbod (bedrijven) worden verbonden bij duurzame woningrenovaties.

Huisvestingsafspraken (sociaal) kwetsbaren

In de regio is de ambitie van 6.000 aanvullende plaatsen (eind 2015, uitloop 2018) voor arbeidsmigranten. Den Haag neemt er 2.000 voor haar rekening. In het eerste kwartaal 2014 is een grote accommodatie (324 plaatsen) aan de Lozerlaan geopend. Ook in de bestaande woningvoorraad vinden arbeidsmigranten steeds vaker een legale, veilige kamer. Op dit moment zijn door corporaties in 100 woningen ongeveer 600 plaatsen gerealiseerd. In het eerste half jaar 2014 zijn 500 voorrangsverklaringen afgegeven. Daarnaast wordt ook de huisvesting van personen met een verblijfsstatus via een voorrangsverklaring mogelijk gemaakt.

Aanpak overlast, bevordering doorstroming en tegengaan van onredelijk hoge huurprijzen

De gemeente geeft vergunningen voor tijdelijk verhuur af aan particuliere eigenaren van woningen die door dubbele woonlasten in de financiële problemen komen. In de eerste helft van 2014 heeft het aantal aanvragen zich gestabiliseerd (112) ten opzichte van 2013. De gemeente heeft het Meld- en Steunpunt Woonoverlast opgericht om bewoners te helpen als zij woonoverlast ervaren. Hiervoor wordt samengewerkt met de politie, corporaties en andere organisaties. Bewoners die veelvuldig overlast veroorzaken, worden in het uiterste geval hun huis uitgezet.

Het voornemen uit het coalitieakkoord (2010-2014) om een pilot Skaeve Huse (voor een beperkt aantal overlastgevers, die een bovenmatige overlast veroorzaken) op te zetten is begin 2014 stopgezet. Het is niet gelukt een geschikte locatie te vinden en daarnaast is inmiddels een scala aan (wettelijke) instrumenten beschikbaar om woonoverlast aan te pakken. In nauw overleg met betrokken partijen wordt ingezet op het verder benutten van deze mogelijkheden.

Woonwagencentra

Jaarlijks wordt de helft van de 233 standplaatsen gecontroleerd door de Haagse Pandbrigade. Halverwege dit jaar is ruim de helft van de geplande controles voor 2014 uitgevoerd.

Bouw-, woning en welstandstoezicht

Onrechtmatig gebruik van bouwwerken wordt aangepakt met integrale handhaving door de Haagse Pandbrigade in de meest kwetsbare gebieden van Den Haag: Regentes/Valkenbos, Rustenburg/Oostbroek, Laak, Stationsbuurt/Rivierenbuurt, Transvaal, Schilderswijk en Den Haag Zuid West. Panden worden gecontroleerd op het gebruik (illegale bewoning of over bewoning), ernstige onderhoudsgebreken, brandveiligheid, inschrijvingen in de gemeentelijke basisadministratie personen, naleving op horeca- en milieuwetgeving en onrechtmatig gebruik van sociale voorzieningen. De uitvoering van de werkzaamheden ligt halverwege 2014 op koers.

Ongediertebestrijding en Graffitibestrijding

De ongediertebestrijding richt zich uitsluitend op kakkerlakken in woningen en vindt plaats op grond van meldingen. Naar verwachting worden alle meldingen in 2014 afgehandeld binnen het daartoe beschikbare budget.

De aanpak van plak- en kladvandalisme bestaat uit een viersporenbeleid. Deze vier sporen zijn: de graffiti schoonmaakregeling, voorlichting, gezamenlijke aanpak met grooteigenaren en het ontwikkelen van legale graffiti locaties. De voortgang van de aanpak is in het eerste half jaar van 2014 overeenkomstig de planning.

Bijdrage aan klimaatdoelen en duurzame energie

Den Haag werkt aan verkenningen over de Haagse rol in het warmtenet. In maart is het Voortgangsbericht scenario's Haags Warmtebedrijf (RIS270868) gepresenteerd aan de commissie Leefomgeving. Dit najaar zal er een rapportage over de inrichting van het Haags Warmtebedrijf verzonden worden aan de raad. In de tussentijd wordt nauw samengewerkt in de Metropoolregio en met de provincie Zuid-Holland.

Over de voortgang van het programma verduurzaming van woningen is in het voorjaar een tweetal voortgangsrapportages uitgekomen (RIS270671, RIS270663). In de regeling duurzaamheid door Haagse wijken zijn 31 wijkverenigingen aan de slag gegaan om een projectplan op te stellen voor hun duurzame bewonersinitiatief.

De subsidieregeling zonnepanelen 2014 is op 5 mei jl. gesloten. In totaal zijn er dit jaar 422 particuliere en 44 zakelijke aanvragen binnengekomen. 325 particulieren en 36 bedrijven/instellingen hebben een positieve beschikking ontvangen. Hiermee wordt er dit jaar met behulp van de subsidie 1.960.537 Wattpiek aan zonnepanelen geplaatst, genoeg voor het opwekken van groene stroom voor 475 huishoudens.

Duurzaam Den Haag is sinds 2013 actief. In het voorjaar van 2014 is een voortgangsrapportage aan de raad toegezonden (RIS 270481). Van 1 januari tot 1 september is een interim-directeur aangesteld die een rapportage met zijn bevindingen zal opstellen. Vanaf 1 september is de nieuwe directeur aan de slag. Na een korte oriëntatiefase hebben de curatoren besloten toe te werken naar een doorstart van het aardwarmteproject. De gemeente ondersteunt hen daarin en levert (technische) expertise. De curatoren verwachten in het najaar hierover tot een besluit te kunnen komen.

2.15 PROGRAMMA 15 - STADSONTWIKKELING

Stadsvernieuwing en bouwgrondexploitaties

Den Haag Nieuw Centraal

Nadat in 2013 New Babylon en het Anna van Buerencomplex zijn opgeleverd is in 2014 een aanvang gemaakt met de definitieve inrichting van de openbare ruimte op het Anna van Buerenplein. De afronding is in 2015. De verbouwing van de stationshal is wat het gemeentelijk deel betreft zo goed als afgerond. NS is bezig met de nieuwbouw van het winkelgedeelte. Als dat klaar is kunnen de laatste tijdelijke winkels verplaatst worden en kan de gemeente de aanleg van de vloer in de hal verder afronden. Ook is een aanvang gemaakt met de aanleg van het nieuwe eindstation voor de RandstadRail naar Rotterdam boven het busplatform.

Binnenstad

In het Wijnhavenkwartier is gestart met de uitvoering van het eerste deel van de Haagse Loper. Ook wordt in 2014 de omgevingsvergunning voor Wijnhaven fase 2 (eerste deel) afgegeven. De gunning voor het project Rijnstraat 8 voor de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Infrastructuur en Milieu heeft in juni 2014 plaatsgevonden en de aanvraag voor de WABO-vergunning is ingediend.

Het nieuwbouwproject de Markies is het eerste halfjaar van 2014 opgeleverd. In de komende maanden worden ook de Amadeus en de Nieuwe Haagse Passage opgeleverd. Rondom het Korte en Lange Voorhout wordt gewerkt aan de nieuwbouw voor de Hoge Raad (bouw gestart begin 2014) en aan de voorbereidingen van de parkeergarage onder het Tournooiveld (particulier initiatief).

In het eerste kwartaal is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor de herontwikkeling van de Amerikaanse Ambassade. In de komende periode wordt gewerkt aan verdere planoptimalisatie en het zo veel mogelijk reduceren van additionele financiële bijdrage vanuit de gemeente, met name door een dusdanig programma te kiezen dat de hoogste grondwaarde zal genereren.

In het Binnenstadsplan is de ambitie benoemd om in en om de binnenstad 2.000 woningen toe te voegen van 2010 tot 2020. Op dit moment staat de teller op 1250 woningen, die hard in de planning staan (status varieert van opgeleverde woningen tot woningen in het WABO-traject waarvan leges al betaald zijn). In 2014 zullen een aantal particuliere initiatieven tot uitvoering komen. Voor het kantoorpand aan de Kortenaerkade loopt op dit moment de WABO procedure.

Spuikwartier

Naar aanleiding van het coalitieakkoord 2014-2018 wordt een integrale gebiedsontwikkeling voorbereid voor het Spuikwartier met inbegrip van de realisatie van het nieuwe onderwijs- en cultuurgebouw. Hiervoor zal een integrale aanbesteding worden gestart waarbij marktpartijen worden uitgenodigd met ontwerpvoorstellen te komen die leiden tot realisatie van het onderwijs- en cultuurgebouw en met een visie hoe het gebied (inclusief Wijnhaven) tot een aantrekkelijk uitgaans-, woon-, en leefgebied te maken.

Internationale zone

Begin 2014 is de gebiedsvisie voor de internationale zone vastgesteld. Hieruit voortvloeiend wordt een visie ontwikkeld op het centrale groengebied in de internationale zone. Voor de eerste ingrepen in de openbare ruimte is ca. € 5,5 mln. beschikbaar.

In de eerste helft van 2014 is de locatie voor Eurojust bouwrijp gemaakt. De grond is overgedragen aan het Rijk en de bouw kan starten. Volgens planning zal Eurojust in de eerste helft van 2017 inhuizen. De bouw van het Internationaal Strafhof verloopt voorspoedig. De oplevering staat voor eind 2015 gepland. Eind 2014 zal gestart worden met de herinrichting van de omliggende openbare ruimte. De kern van de internationale zone, het World Forum gebied, wordt de komende jaren verder versterkt. De eerste fase van de herinrichting van de openbare ruimte in het World Forum is inmiddels gereed. De tweede fase zal in 2015 worden aangelegd. Begin 2014 is met twee eigenaren op hoofdlijnen een akkoord bereikt over de herontwikkeling van het Verhulstplein. Zowel de gemeente als de eigenaren/ontwikkelaars zullen bijdragen aan de herontwikkeling van de openbare ruimte.

Haagse Hout

In het Benoordenhout is de nieuwbouw van het appartementencomplex aan de Else Mauhslaan gestart.

De herontwikkeling van serviceflat Arendsdorp is vertraagd. De reden hiervoor is het feit dat de Stichting Arendsdorp in financiële problemen is geraakt en genoodzaakt was om het complex te verkopen. De nieuwe eigenaar zal in 2015 starten met het ontwikkelen van nieuwe plannen voor de locatie.

Voor de transformatie van het kantoorgebouw aan de Oostduinlaan 75 is een omgevingsvergunning aangevraagd. Verwachting is dat begin 2015 wordt gestart met de realisatie van ca. 230 luxe appartementen.

Voor het binnenterrein aan de Spaarwaterstaat heeft de gemeente een grond-reserveringsovereenkomst gesloten voor de bouw van 24 woningen. In Mariahoeve is aan het Isabellaland gestart met de bouw van de eerste

woningen. De verkoop van de kavels voor kleinschalig opdrachtgesverschap loopt voorspoedig. De verkoop van 20 eengezinswoningen aan de Hongarenburg is gestart, naar verwachting kan in 2015 worden gestart met de bouw. De afgelopen periode is een woningbouwplan ontwikkeld voor de voormalige Mondriaanschool aan de Haverkamp. De bouw van ca. 28 eengezinswoningen is in 2015 voorzien. Begin 2014 is het bestemmingsplan voor Mariahoeve onherroepelijk geworden. Er komen 18 eengezinswoningen aan de Amethysthorst. Naar verwachting zal de bouw in 2015 starten.

Scheveningen

Tegen het bestemmingsplan Scheveningen-Haven is een aantal bezwaren ingediend bij de Raad van State. De uitspraak wordt rond 1 oktober verwacht. Vooruitlopend daarop is door een aantal betrokkenen een voorlopige voorziening bij de Raad van State gevraagd. Deze zijn afgewezen. Met de betrokken ontwikkelaars ASR en Arcade heeft de afgelopen periode overleg plaatsgevonden door het Kwaliteitsteam, waarbij de bouwplannen getoetst worden aan het door het college vastgestelde Beeldkwaliteitsplan. Tevens wordt onderhandeld over de Grondovereenkomsten. Beide ontwikkelaars willen nog dit jaar hun eerste omgevingsaanvraag indienen. Het college heeft ingestemd met de hoofdlijnen van een grondovereenkomst met Malherbe Vastgoed ten behoeve van de realisering van het Topzeilcentrum aan de Hellingweg 127. Malherbe wil dit jaar nog een omgevingsaanvraag indienen. De bruikleenovereenkomst met de huidige gebruikers is als gevolg hiervan opgezegd.

Op het Noordelijk Havenhoofd heeft het overleg met Volker Wessels Vastgoed ertoe geleid dat de start van de herontwikkeling van het gebied verschoven is naar 1 april 2015. Als gevolg hiervan kan FAST nog dit hele seizoen op de huidige locatie operationeel blijven. Gestreefd wordt dat het surfdorp in de nieuwbouw in het gebied terug kan keren. Met FAST wordt gezocht naar een nieuwe tijdelijke locatie gedurende de bouwperiode. Langs de Dr. Lelykade wordt voortvarend gewerkt aan het project de Reder (gestart in 2013) en aan de nieuwbouw op de locatie van Radio Holland. Ten behoeve van de realisering van de Havenmeester is door de raad het besluit genomen de hellingbaan tussen de Dr. Lelykade en de Schokkerweg te onttrekken aan het verkeer. De toekomstige verkeersontsluiting van het gebied wordt nog nader bekeken.

In Scheveningen Bad is een klankbordgroep ingesteld. Voor verbetering van het noordelijk deel van de boulevard wordt gesproken over de beoogde vervangende nieuwbouw door Hommerson Casino's. Het plan voorziet in een parkeergarage, horeca/winkels en een publiekstrekker.

Kijkduin

Voor het Masterplangebied Kijkduin is een geactualiseerd bestemmingsplan opgesteld. Dit zal aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Voor verschillende ontwikkellocaties in het gebied vindt momenteel overleg plaats met potentiële ontwikkelaars. Voor de vernieuwing en uitbreiding van het Atlantic Hotel en het winkelcentrum Deltaplein zijn Planuitwerkingskaders opgesteld.

Stationsbuurt

Aan de centrumzijde van station Hollands Spoor wordt een 'internationale entree' ontwikkeld door herinrichting van de openbare ruimte en een goede traminfrastructuur. De voorbereidende werkzaamheden zijn in uitvoering. In juni 2014 is de NS gestart met de aanbesteding van de sloop van het postperron, het doortrekken van de spoortunnel onder Hollands Spoor en de bouw van een fietsenstalling en commerciële ruimte. In juni 2014 is op de Sigmalocatie gestart met de voorbereidingen voor de bouw van 303 studenten- en 153 starterswoningen, commerciële ruimte en een café. Het bouwplan aan de Stationsweg 140-166 is vergevorderd. Medio 2014 worden 7 horeca-eenheden, 48 studenten- en 6 starterswoningen opgeleverd.

Rivierenbuurt

Aan de Maasstraat en omgeving worden ruim 150 woningen gerealiseerd. Haag Wonen heeft overeenstemming bereikt met Blauwhoed voor de realisatie van het plan, uitgezonderd het appartementencomplex. De bouw van de Brede Buurtschool is gestart. Ook de planvorming voor het vernieuwen van het Deltaplantsoen is afgerond en voor uitvoering gereed. Op het Spui/Lamgroen is het Stadsbaken in aanbouw, de appartementstoren met 72 huurappartementen en 280 m² commerciële ruimte wordt eind 2014 opgeleverd.

Transvaal

Transvaal fase 4a, Reitzstraat en omgeving, is in aanbouw. De verkoop van koopwoningen in het plan verloopt goed. De eerste fase van Woonzorgcentrum Transvaal is in juni opgeleverd. Nadat de bewoners zijn verhuisd wordt het oude woonzorgcentrum gesloopt. Het projectdocument en de grondreserveringsovereenkomst voor het MVC Transvaal zijn in juni vastgesteld, op basis hiervan vindt verdere planvorming plaats.

Schilderswijk

In het kader van de Deal Schilderswijk wordt een breder woningaanbod en het aantrekken van andere groepen inwoners nagestreefd. Dit hebben we onder meer gedaan door het kleinschalig opdrachtgeverschap (kavels en kluswoningen) in maart 2014 in deze wijk te introduceren: 5 kavels in de Jacob Catsstraat, 20 kavels in de Van

Dijkstraat in opdracht van Haag Wonen, 3 klusprojecten van de gemeente (Stortenbekerstraat met 20 appartementen, Suze Roberstonstraat met 6 units, Van der Vennestraat met 6 units) en 6 kluscasa's van Haag Wonen aan De Heemstraat. Haag Wonen heeft een aantal complexen aangewezen voor toewijzing bij mutaties aan (lage) middeninkomens.

Door een uitspraak van de kantonrechter in februari 2014 is voor het eerst in Nederland een slecht functionerende VVE verplicht om bijeen te komen en zijn er inmiddels afspraken gemaakt over onderhoud. Ter versterking van de wijkeconomie is in januari 2014 het platform met convenant van vastgoedeigenaren, ondernemers en gemeente in de Hobbemastraat gelanceerd; een brancheringsplan om gezamenlijk te sturen op kwaliteit is het oogmerk. Zo'n convenant is in de Hoefkade vooralsnog niet haalbaar gebleken.

Bedrijventerrein Uitenhagestraat

De herinrichting van de doodlopende straatjes in de Uitenhagestraat is afgrond, de oplevering van de nieuwbouw van Wilkohaag heeft plaatsgevonden en de oude kavel aan de Loosduinsekade wordt bouwrijp gemaakt. Het voorlopig ontwerp voor het daar geplande afvalbrengstation is in juni vrijgegeven voor raadpleging. Voor de Jongeneelkavel is marktinteresse, de eerste gesprekken over herontwikkeling hebben plaatsgevonden. Pand Bakkerij is te koop aangeboden aan een zittende ondernemer op het bedrijventerrein die graag wil uitbreiden.

Binckhorst

Met de pilot Omgevingsplan Binckhorst Midden is een start gemaakt; eind 2014 zal er een concept omgevingsplan voorliggen. Het bestemmingsplan Binckhorst Noord is geactualiseerd en zal in september 2014 ter inzage worden gelegd. De nieuwe panden voor autodemontagebedrijven op Heron zijn opgeleverd. De terreinen in de Binckhorst zijn van begin mei tot half juli 2014 ontruimd aan de gemeente opgeleverd. De planvorming openbare ruimte Saturnusstraat en onderdoorgangen bij Binck36 is in uitvoering. Nadat de projectdocumenten worden aangeboden, kan in het najaar van 2014 worden gestart met uitvoering. De verkoop van het Junopand is succesvol verlopen. Alle kluslocaties in dit gebouw zijn in optie uitgegeven. Voorbereidingen voor de herinrichting van de openbare ruimte en de vervanging van de riolering vinden plaats. Voor de herinrichting van de Fokkerhaven en omgeving is een projectopdracht vastgesteld; in het najaar 2014 zullen de eerste planuitwerkingen worden vastgesteld. Voor het gemeentelijke vastgoed in de Binckhorst zal een strategie worden opgesteld die omstreeks november 2014 in een voorstel moet resulteren (1e tranche). Met diverse particuliere eigenaren/initiatiefnemers is contact gelegd. In de spoorboogzone moet dit gaan uitmonden in concrete planontwikkelingen. In juni is het Ketelhuis bij de Caballerofabriek verhuurd aan de Horecafabriek.

Escamp / Den Haag Zuidwest

Om de herstructurering van Zuidwest voort te kunnen zetten is de Wijkontwikkelingsmaatschappij Zuidwest opgericht door gemeente en Vestia. In april 2014 is de bouw van het eerste project "Quattro" aan de Meppelweg gestart. Het omvat 41 woningen. Staedion is gestart met de bouw van 34 sociale huurwoningen aan de Wapserveenstraat (Morgenstond Midden).

De gemeente heeft besloten tot herinrichting van de Leyweg tussen Steenwijklaan en het winkelcentrum. De uitvoering start medio 2015.

Voor de gebiedsontwikkeling rondom het HagaZiekenhuis is n.a.v. de situatie bij Vestia een nieuwe nota van uitgangspunten vastgesteld. Momenteel wordt onderzocht of op basis hiervan nieuwe afspraken gemaakt kunnen worden over de uitvoering van de gebiedsontwikkeling binnen de eerder vastgestelde kaders.

De bouw van de Kloosterlocatie langs de Middachtenweg wordt gefaseerd in uitvoering genomen. Zo is in juni gestart met de woningbouw op het braakliggende terrein langs de Middachtenweg. In totaal worden 120 eengezinswoningen in de vrije sector (koop en huur) gerealiseerd.

De Brede Buurtschool Vrederust wordt opgeleverd. In 2014 is gestart met de realisatie van de Brede Buurtschool Moerwijk aan de Van Ruysbroekstraat. Verder zijn ook de projecten Scholenveld Gaarden Noord Oost (woningen en speeltuin) en Naarderstraat (kleinschalige zorg met Thomashuis en Herbergier) opgeleverd. Erasmushove is een locatie voor kleinschalig opdrachtgeverschap. Vrijwel alle kavels zijn in optie genomen en op de eerste kavels start de bouw in 2014. Binnen het overige deel van Erasmusveld ontwikkelen drie initiatiefnemers plannen voor deellocaties.

Voor de Uithofslaan is het bestemmingsplan aangepast. Om de afzet van gronden te bevorderen, is meer variatie in bouwvormen toegestaan. Op basis van het aangepaste bestemmingsplan zijn met drie ontwikkelaars grondreserveringsovereenkomsten gesloten. In het tweede kwartaal 2014 zijn deze drie bouwplannen in de verkoop gegaan voor start van de bouw in het najaar.

Een bouwinitiatief aan de Exloostraat met 11 eengezinswoningen is in het tweede kwartaal opgeleverd.

Segbroek en Loosduinen

Het bouwrijp maken van de eerste fase van het woningbouwplan Nieuw Rozenburg is in voorbereiding genomen. Op de Escamplaan is de bouw van de eerste woningen gestart. Op een andere locatie met kleinschalig opdrachtgeverschap, Mient, zijn alle kavels in optie genomen door een groep van individuele kopers. Voor Regentesse-Zuid is de met Staedion afgesloten overeenkomst leidend. Na vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan, begin 2014, is de uitwerking van de bouwplanontwikkeling rond de Zamenhofstraat gestart. Als eerste wordt de kavel Loosduinseweg 9 bouwrijp gemaakt. De bouw start naar verwachting eind 2014. In 2014 wordt ook het park de Verademing heringericht.

Strategisch vastgoed

De gemeente toetst jaarlijks de boekwaarde van dit vastgoed met een niet-maatschappelijke functie aan de marktwaarde conform het Besluit Begroting en Verantwoording en de Richtlijn Waardering gemeentelijk vastgoed 2013. Uit een eerste analyse blijkt dat een afwaardering van € 10 tot 15 mln. nodig kan zijn. De analyse wordt in het najaar verder uitgewerkt en zal leiden tot een af te boeken bedrag op het ontwikkelingsvastgoed. Deze afwaardering wordt bij de jaarrekening 2014 verwerkt. De afwaardering kan worden opgevangen door de hiervoor gereserveerde middelen vanuit het coalitieakkoord en binnen de bestaande reserves voor dit vastgoed, maar dit gaat ten koste van het budget voor de meerjarige exploitatie. In de paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting 2015-2018 is het risico op afwaardering vastgoed benoemd.

Bestemmingsplannen

De verwachting was dat er in 2014 ongeveer zestien bestemmingsplannen en twee beheersverordeningen zouden worden vastgesteld. In de eerste helft van dit jaar heeft de gemeente tien bestemmingsplannen vastgesteld. (o.a. Laakhavens, Forepark, Binnenhof en omgeving en Madestein/Vroondaal). Er zijn nog geen beheersverordeningen vastgesteld. Dit komt omdat in de beoogde gebieden alsnog ruimtelijke ontwikkelingen worden voorzien; dan moet geen beheersverordening maar een bestemmingsplan worden vastgesteld. Er zijn tot dusver zeven verzoeken om planschade ingediend. De prognose is twaalf verzoeken voor dit jaar.

Omgevingsvergunningen

Er zijn 1289 bouwaanvragen ingediend waarvan 1189 met een bouwsom tot € 1 mln. Het totaal aantal ingediende plannen is overeenkomstig de verwachting. Omdat de gemiddelde bouwsom lager ligt dan andere jaren, zijn er minder legesinkomsten. Er mogen geen leges worden geheven voor bouwinitiatieven in een gebied waar op dat moment een bestemmingsplan geldt dat ouder is dan tien jaar. In totaal zijn er 154 plannen ingediend en behandeld in deze gebieden; de derving van bouwleges bedraagt in het eerste half jaar ruim € 0,4 mln. De prognose van de totaalopbrengsten bouwleges voor 2014 is naar aanleiding van de ontwikkelingen bijgesteld van € 18,2 mln. naar € 16,0 mln. Dit wordt opgevangen door de bijbehorende voorziening. Deze daalt van € 4,2 naar € 2,0 mln, maar blijft positief.

We hebben gewerkt aan verdere digitalisering zoals het digitaal toezicht door de gemeente en het digitaal ontsluiten van de voortgang van bouwaanvragen voor initiatiefnemers. Het meerjarig prognosticeren van de legesopbrengsten is verder doorontwikkeld en uitgebreid met bouwplannen tussen de € 1 mln en € 6 mln.

Erfpacht

Het canonpercentage is per 1 januari 2014 vastgesteld op 3,1%. Bij de prognose voor 2014 is uitgegaan van een canonrente van 3,3%. Ten opzichte van de prognose zijn de canonopbrengsten met ca. € 38.000 gedaald. In het eerste halfjaar hebben ongeveer 1.200 herzieningen plaatsgevonden. Door de kavelwinkel zijn ongeveer 35 nieuwe rechten, waarvan de meeste tegen canonbetaling, geregeld. De woningcorporaties Haag Wonen, Staedion en Vestia hebben het splitsen van woningwetcomplexen voor de verkoop voortgezet. De afrekening van Staedion over deze activiteit in 2013 is ontvangen. Dit betreft 129 woningen.

In de eerste helft van 2014 hebben 100 erfpachters in Bohemen hun tijdelijke recht van erfpacht omgezet naar een eeuwigdurend recht van erfpacht. In geheel Den Haag is het omzetten van erfpacht naar bloot eigendom voorgezet.

Kernregistraties

Naast het bijhouden en beheren van de wettelijk verplichte, geo-gerelateerde basis- en kernregistraties voor de ontwikkeling en het beheer van de stad, zijn in het eerste halfjaar grote stappen gemaakt met de invoering van de nieuwe wettelijke Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Geo-informatie is in het eerste halfjaar ook steeds meer en beter ter beschikking gesteld van de burger door middel van interactieve kaarten op www.denhaag.nl en als open (geo-)data sets.

2.16 PROGRAMMA 16 - FINANCIËN

De gemeenteraad wordt sinds 2013 geïnformeerd over de benodigde korte en lange financiering en de actuele ontwikkelingen op financieringsgebied. De raad is geïnformeerd (RIS269436) over de gemeentelijke financiering in de dagelijkse praktijk, liquiditeitsprognose en de op te nemen langlopende- en kortlopende financieringsmiddelen voor het jaar 2014.

Gemeentefonds

De bijdrage uit het Gemeentefonds valt lager uit dan verwacht, onder meer door een lager accres. Dit leidt tot een eenmalige tegenvaller in 2014 van € 8.0 mln. Voor 2015 en 2016 wordt verwacht dat onze raming en de feitelijke bijdrage in evenwicht zijn.

Meeropbrengsten belastingen

Op de OZB wordt een incidenteel voordeel van € 0,4 miljoen verwacht doordat de waarde van de stad (vastgoed) minder hard is gedaald dan verwacht bij het opstellen van de begroting. De ontwikkelingen op OZB dervingscomponenten, zoals leegstand, vrijstellingen, verminderingen en oninbaarheid (zeker in tijden van recessie en vastgoedcrisis) is een continu proces.

Er is sprake van een incidentele meeropbrengst (oude belastingjaren) op de toeristenbelasting van € 0,15 mln. Voor precariobelasting algemeen wordt een incidenteel voordeel geprognosticeerd van € 0,23 miljoen.

Liquiditeitspositie

De liquiditeitspositie per 1 januari 2014 was circa € 262 mln. negatief. Eind juni 2014 is de positie gedaald naar een tekort van circa € 184 mln. De gemeente Den Haag benut de kasgeldlimiet optimaal vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) vrijwel altijd lager is dan van langlopende leningen. Hierdoor kan maximaal geprofiteerd worden van de huidige relatief lage rentepercentages voor kortlopende leningen. Sinds medio juni 2014 wordt een groot deel van dit tekort gefinancierd met kortlopende leningen uit de markt tegen 0,00 procent, of zelfs lager.

Aan het kort financieren zijn wettelijke grenzen gesteld (de kasgeldlimiet) om te voorkomen dat een gemeente te grote renterisico's loopt. De kasgeldlimiet voor 2014 is € 179 mln. De gemeente heeft de kasgeldlimiet in het eerste en tweede kwartaal overschreden. Er is op 29 juli 2014 een langlopende lening aangetrokken van € 65 mln. voor de periode van 1 jaar en 1 maand tegen een rentepercentage van 0,37%. Op 27 augustus 2014 is € 75 mln. aangetrokken voor de periode van 20 jaar tegen een rentepercentage van 1,885%. Beide leningen zijn aangetrokken voor de financiering van de gerealiseerde investeringen over 2013 en de betaalde aflossingen van de bestaande langlopende leningenportefeuille. Na deze acties voldoet de gemeente weer aan kasgeldlimiet.

Vordering kasgeldlening Landsbanki

De gemeente Den Haag heeft een vordering van € 4 mln. op Landsbanki. Het Rijk heeft al zijn vordering op Landsbanki verkocht aan een externe partij. Een mogelijke verkoop van de vordering van de gemeente Den Haag in het lopend jaar levert een mogelijke verkoopopbrengst op van € 4 mln.

Actuele liquiditeitsprognose/ financieringsplanning

Uit de onderstaande grafiek blijkt dat vanaf 2014 en verdere jaren sprake is van een liquiditeitsbehoefte. Deze liquiditeitsbehoefte wordt onder andere veroorzaakt door de betaling van rente- en aflossing van bestaande opgenomen langlopende leningen, voorgenomen reguliere investeringen van circa € 120 mln. per jaar en grote investeringsprojecten (Rotterdamsebaan en Sportcampus Zuiderpark). Het uitgangspunt is dat een langdurige behoefte wordt gefinancierd met langlopende leningen. Afhankelijk van de werkelijk gerealiseerde inkomsten en uitgaven, de renteontwikkeling op de geld- en kapitaalmarkt en de kasgeldlimiet wordt een afweging gemaakt op welk moment een langlopende lening zal worden aangetrokken. Uit de grafiek blijkt echter wel duidelijk dat de gemeente – net als in juli en augustus 2014 – ook in 2015 en volgende jaren voor de afweging komt te staan om langlopende leningen aan te trekken.

Grafiek: Liquiditeitsplanning 2014-2018

Effectiviteit derivaat

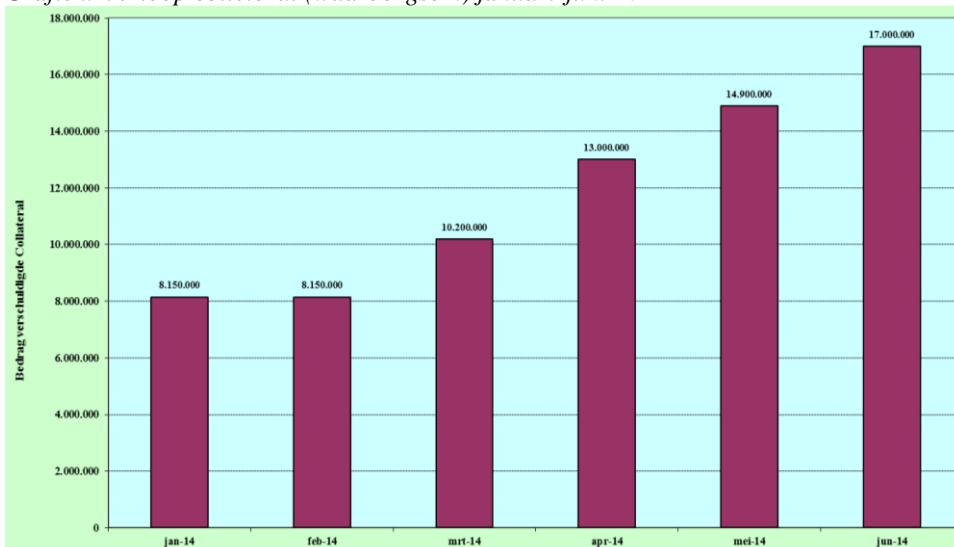
Op basis van de herfinanciering van de bestaande langlopende portefeuilles blijkt dat de gemeente in 2031 een financieringsbehoefte heeft van circa € 139 mln. Vanwege deze financieringsbehoefte heeft de gemeente daarom in 2011 twee derivaten afgesloten van nominaal € 150 mln. Een belangrijke eis die aan derivaten wordt gesteld is dat de financiering ook daadwerkelijk nodig is, zodat op termijn geen onnodige leningen worden aangetrokken (effectiviteit). Uit de reguliere analyse, waarbij ook de toekomstige investeringen zijn meegenomen, blijkt dat de verwachte financieringsbehoefte in 2031 hoger is dan de nominale waarde van het afgesloten derivaat. Dat betekent dat de bestaande derivaten effectief zijn.

Collateral (waarborgsom) derivaten

Deze waarborgsom geldt als een zekerheidsstelling. Bij faillissement van één van de partijen valt de waarborgsom tussentijds vrij, zodat het derivaat zonder verlies kan worden afgewikkeld. Maandelijks vindt uitwisseling plaats van het verschil tussen de actuele marktwaarde van het derivatencontract (dat is de waarde op enig moment en fluctueert met de rentestand) en de contractuele waarde. Dit verschil wordt als tijdelijke waarborgsom op een aparte bankrekening gestort, gemaximeerd tot € 76 mln. Over de waarborgsom ontvangt de gemeente de 1 maands euribor rente.

Onderstaand een overzicht van het verloop van de waarborgsom vanaf eind januari 2014 tot en met eind juni 2014. De omvang van de waarborgsom is afhankelijk van de hoogte van de lange rente aan het eind van iedere maand. Door een alsmat dalende lange rente vanaf februari 2014 is de te storten waarborgsom toegenomen.

Grafiek: Verloop collateral (waarborgsom) januari-juni 2014

2.17 PROGRAMMA 17 - OVERIGE BELEIDSVOORNEMENS

Trend

In de meerjarenbegroting hielden we rekening met een stijging van de cao-lonen met 2 procent. De recent afgesloten cao laat een kleinere loonstijging zien. Dit levert de gemeente een structureel voordeel op van € 9,4 mln. op de loon- en prijscompensatie. Dit is in het coalitieakkoord ingezet voor de meerjarenbegroting 2015-2018.

De correctie van €9,4 mln. op de looncompensatie heeft voor € 3,4 mln. effect op de inflatiecorrectie 2014 die de gemeente aan instellingen verstrekt en die de gemeente zou moeten korten bij de instellingen. De beschikkingen voor 2014 zijn reeds aan de instellingen afgegeven. Het college heeft besloten de instellingen voor 2014 niet te korten op reeds beschikte subsidies. Dit leidt tot een nadeel van 3,4 mln. in 2014

Cofinanciering

Het Cofinancieringsfonds wordt ingezet om externe financiering voor projecten te verwerven en te cofinancieren, zoals subsidies van Rijk en (Europese) fondsen. Naast de bijdragen uit subsidies en het Cofinancieringsfonds, dragen ook de gemeentelijke diensten en private partijen bij. Daarmee wordt het bedrag aan externe financiering ruim verdrievoudigd. Het Cofinancieringsfonds is hiermee een belangrijk financieel vliegwiel voor investeringen in de stad.

Uit de reserve Cofinancieringsfonds werd in het eerste halfjaar van 2014 ruim € 11 miljoen overgeheveld aan de diensten voor het uitvoeren van diverse projecten. Het gaat hierbij o.a. om het WK hockey, kwaliteitsimpuls openbare ruimte winkelstraten, Haagse Markt. De bijdragen uit het Cofinancieringsfonds werden eerder al door het college toegekend.

2.18 PROGRAMMA 18 - INTERNE DIENSTVERLENING

Het Intern Diensten Centrum (IDC) is verantwoordelijk voor de facilitaire dienstverlening. De baten en lasten van het IDC worden geadmistreerd op de producten Basiswerkplekken en Plusproducten.

Basiswerkplekken

Dienstverlening aan de gemeentelijke diensten vindt plaats op basis van een klant-leverancier relatie. Het niveau van dienstverlening is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO), die wordt verrekend via één tarief. De dienstverlening die met dit tarief in rekening wordt gebracht, noemt het IDC de basis dienstverlening en hierin zijn zoveel mogelijk kosten opgenomen van de faciliteiten die nodig zijn voor een ambtenaar op een kantoorwerkplek om zijn werk te kunnen doen. Op dit moment zijn de kosten voor huisvesting, werkplekautomatisering, HR-services en nog een aantal producten (zoals koffie op de werkplek, printservice, klein druk- en printwerk en het gebruik van vergaderzalen) in dit tarief verdisconteerd. Het uitgangspunt is dat het basispakket zo groot mogelijk moet zijn en daarom zal dit pakket de komende jaren steeds verder uitgebreid worden. Shared Services organisaties zijn over het algemeen het meest kosteneffectief als ze voor 80% standaard dienstverlening leveren.

Plusproducten

Voor uitzonderingen op het basispakket (de plusproducten) worden aparte afspraken gemaakt met de diensten en dit pluspakket wordt rechtstreeks met de afnemende diensten verrekend.

Bedrijfsvoering

Strategisch huisvestingsplan

In 2012 heeft het college besloten dat 15 panden waarin de gemeente haar ambtelijk apparaat gehuisvest heeft, in de komende jaren afgestoten gaan worden. Nadat in 2013 zes panden geheel of gedeeltelijk zijn opgeheven, is in 2014 een vijftal panden geheel of gedeeltelijk afgestoten. De medewerkers uit die panden zijn geheel of deels in de strategische kernvoorraad panden gehuisvest. Dit is mogelijk door een krimp van het gemeentelijk apparaat en door het invoeren van desksharing in het Spui waardoor de bezetting van dit pand hoger wordt.

Automatisering

De basisinfrastructuur is het motorblok onder de dienstverlening van het IDC aan haar klanten. Deze dienstverlening, die onder meer bestaat uit kantoorautomatisering, toegangsbeheer inclusief rollen en rechten en een gescheiden productie-, ontwikkel- en testomgeving, moet degelijk, betrouwbaar en flexibel zijn. Nieuwe ontwikkelingen leiden ertoe dat de huidige innovatie- en beheercapaciteit binnen IT onder druk staat. Het gaat daarbij om elektronische dienstverlening zoals www.denhaag.nl en het hergebruik van gegevens zoals Haagse Bron. Een andere trend is het werken met ketenpartners over de gemeentegrenzen heen. Ook wordt het beroep, dat op IT gedaan wordt, steeds zwaarder ten gevolge van huisvestings- en flexconcepten, concentratie van IT middelen met de bijbehorende toegenomen (beheer) complexiteit en het doorvoeren van veranderingen. Dit heeft tot een spanningsveld geleid tussen de beschikbare capaciteit en vereiste kwaliteit van IT beheer en de noodzakelijk verandercapaciteit ten behoeve van dienstspecifieke verzoeken en projecten. Om uit dit spanningsveld te komen, is het noodzakelijk dat de kwantiteit en kwaliteit van het beheer structureel verbetert. Er is een omvangrijk veranderprogramma door de IT-board vastgesteld, zodat Automatisering IDC in de komende jaren in control blijft.

Kostprijsmodel

Met ingang van 1 januari 2013 is de administratie van het IDC volgens het kostprijsmodel ingericht. Dit model geeft meer inzicht in de kostprijzen van de producten. Ook wordt het vergelijken van deze kostprijzen met de kostprijzen bij soortgelijke organisaties beter mogelijk.

Aan de hand van de realisatiecijfers 2013 is de werkbegroting 2014 opgesteld, die eveneens als input heeft gediend voor de concernbegroting 2015 -2018. Werkbegroting en concernbegroting 2015-2018 zijn dus aangepast aan de uitgangspunten van het kostprijsmodel. De realisatiecijfers 2013 zullen in het derde kwartaal van 2014 de basis vormen voor een analyse van de basiswerkplekken kosten, zodat de voorcalculatorische tarieven in overeenstemming met de kosten gebracht kunnen worden. Deze analyse kan leiden tot een bijstelling van de basiswerkplektarieven in 2015.

3 VOORTGANG PROJECTRESERVES

Programma 6: Onderwijs

- **Reserve Duurzame Huisvesting Onderwijs**

Deze reserve omvat drie regelingen:

1. *Regeling Binnenmilieu Scholen Primair en Speciaal Onderwijs*

Het ministerie van OCW heeft voor het primair en speciaal onderwijs op 31 augustus 2009 de Regeling verbetering binnenklimaat huisvesting primair en speciaal onderwijs 2009 gepubliceerd, op basis waarvan gemeenten plannen bij het ministerie konden indienen om bekostiging te verkrijgen voor het treffen van maatregelen in schoolgebouwen ter verbetering van het binnenmilieu en energiebesparing. De gemeente is belast met de uitvoering van de regeling. De gemeenteraad heeft daarvoor de Tijdelijke regeling verbetering binnenklimaat huisvesting primair en speciaal onderwijs 2009 in het leven geroepen (Rv 139 d.d. 11-11-2009 en RV 35 d.d. 12-02-2010). Door de Raad is op basis van RV 146 uit 2011 en RIS 181330 besloten om de regeling binnenmilieu scholen met 5 jaar te verlengen. In 2012 is op basis van de verlengde regeling voor 62 schoolgebouwen een aanvraag ingediend. Voor deze 62 gebouwen zijn beschikkingen uitgegaan voor € 3,9 mln waarvan inmiddels € 0,7 is afgerekend. De eindafrekening dient plaats te vinden voor 31 december 2016.

2. *Tijdelijke regeling verbetering hygiëne toiletten lesgebouwen primair en speciaal onderwijs*

Met raadsbesluit rv 175 van 22 december 2011 heeft de raad de Tijdelijke regeling verbetering hygiëne toiletten lesgebouwen primair en speciaal onderwijs vastgesteld. Voor de uitvoering van deze regeling, die een geldigheidsduur heeft tot en met 31 december 2016, is een budget beschikbaar gesteld van € 1,7 mln. Schoolbesturen worden met deze regeling in de gelegenheid gesteld bij de gemeente subsidie aan te vragen om een kunststof gietvloer en/of mechanische ventilatie in de toiletten van hun schoolgebouwen aan te brengen. De regeling is gebaseerd op cofinanciering met de schoolbesturen, de gemeente neemt 75% van de kosten voor zijn rekening, het schoolbestuur de overige 25%. Tot en met medio 2014 zijn voor 66 schoolgebouwen beschikkingen uitgegaan voor ruim € 0,7 mln, waarvan € 0,3 mln. is afgerekend.

3. *Tijdelijke regeling verwijdering asbest uit gebouwen voor basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs*

Met raadsbesluit rv 60 van 13 juni 2013 heeft de raad de Tijdelijke regeling verwijdering asbest uit gebouwen voor basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs vastgesteld. Voor de uitvoering van deze regeling is een budget beschikbaar gesteld van € 5,5 mln. Schoolbesturen worden met deze regeling in de gelegenheid gesteld bij de gemeente subsidie aan te vragen om asbest van hun schoolgebouwen te laten verwijderen. Zij kunnen hun aanvragen indienen tot en met 30 september 2016. Vervolgens hebben zij drie jaar de tijd voor realisatie, waarna zij uiterlijk na zes maanden de afrekening moeten indienen. Dit houdt in dat uiterlijk op 30 juni 2020 alle afrekeningen moeten zijn ontvangen. Tot en met juli 2014 zijn voor 22 schoolgebouwen aanvragen ingediend, waarvoor in totaal een bedrag van € 1,2 miljoen beschikbaar is gesteld.

- **Reserve Multifunctioneel gebruik schoolgebouwen**

Met het collegebesluit van 20 december 2011 is het Beleidskader multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen (BOW/2011.787) vastgesteld. Op grond van dit beleidskader kunnen schoolbesturen een aanvraag indienen voor bekostiging van ruimten voor multifunctioneel gebruik bij schoolgebouwen in het jaar 2012 tot en met 2017. De totale reserve voor de periode van 5 jaar bedraagt € 18 mln. Inmiddels is voor een bedrag van € 15 mln. aan middelen beschikbaar gesteld en is voor in totaal circa € 6,9 mln. aan voorschotten betaald. In 2014 zijn 12 aanvragen ingediend. Deze aanvragen zijn nog in behandeling en zullen dit jaar worden beoordeeld.

Programma 7: Werk, inkomen en armoedebeleid

- **Reserve Jeugdwerkloosheid Haaglanden**

Als gevolg van de toenemende werkloosheid in Nederland en Den Haag heeft het Rijk in 2013 € 1,3 mln. ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid in de regio Haaglanden beschikbaar gesteld. In het Actieplan Jeugdwerkloosheid (RIS 257689) zijn twaalf concrete acties geformuleerd om invulling te geven aan de preventie en bestrijding van Jeugdwerkloosheid. Daarnaast is bij behandeling van de begroting van 2014 besloten om in de periode 2014 tot en met 2017 € 1,7 mln. per jaar in te zetten om jongeren actief te

begeleiden en flankerende voorzieningen in te zetten. Het plan is om in deze vier jaar 600 zorgjongen intensieve ondersteuning te bieden bij het oplossen van problemen rondom schulden, huisvesting, opleiding e.d., zodat terugkeer naar school en werkaanvaarding kan worden gerealiseerd. Door sociaal casemanagers worden jongeren gedurende maximaal een jaar intensief begeleid. Daarnaast worden extra middelen ingezet voor de (flankerende) voorzieningen en instrumenten om de jongeren adequaat te laten participeren op de arbeidsmarkt c.q. te laten terugkeren naar het onderwijs. Bijkomstige effecten zijn vermindering van risico's omtrent sociale en maatschappelijke veiligheid.

- **Reserve Werkgelegenheid, in het bijzonder afbouw van ID-en WIW -banen**

De uitputting van deze reserve loopt conform planning door tot 2020. In het Sociaal Plan WIW op hoofdlijnen (RIS180837) en het daarbij behorende uitvoeringsplan zijn maatregelen getroffen om de WIW doelgroep zo goed mogelijk op te vangen. Onderdeel van deze maatregelen is dat personen van 55 jaar in de gelegenheid worden gesteld om tot hun 62e jaar door te werken. Dit onderdeel is met 7 jaar de langst lopende activiteit waardoor de bestemmingsreserve tot 2020 door zal lopen.

Programma 9: Jeugd

- **Reserve actieprogramma jeugd**

Doel van de reserve is om de samenhang in het jeugdbeleid te realiseren en daarmee te voorkomen dat jongeren buiten de boot vallen. In 2014 wordt deze reserve aangewend voor een aantal doeleinden. Allereerst wordt een aantal incidentele investeringen gedaan rondom de doorontwikkeling van het CJG, bijvoorbeeld voor het opzetten van de lokale jeugdteams en CJG coördinatie. Ten tweede wordt de aanpak kindvriendelijke wijken vanuit deze reserve gedekt voor 2014. De uitputting van de middelen van de reserve met het oog op deze doelen ligt op schema.

Programma 10: Ontwikkeling Buitenruimte

- **Reserve Werk met Werk**

De reserve werk-met-werk (€ 15 mln.) is ingesteld bij begroting 2013-2016 (RIS 251740) en loopt tot en met 2015. De reserve heeft tot doel vorm te geven aan het in de Kadernota Openbare Ruimte 2012 opgenomen beleid om via 'werk met werk maken' de gewenste residentiekwaliteit en hofstadkwaliteit te realiseren. Dit wordt gedaan door werkzaamheden aan bijvoorbeeld de riolering, het wegonderhoud, P 2500, het plaatsen van orac's, het verbeteren van openbaar groen en herinrichtingen zoveel mogelijk te combineren. Met een bijdrage uit de reserve kan de openbare ruimte op residentie-/hofstadkwaliteit worden gebracht. In het onderstaande overzicht staat welke projecten met deze reserve worden gerealiseerd.

Projectenlijst Werk met Werk 2013

Bedragen in euro

<i>Toegekend eerste tranche in Raadsbesluit (RIS 257881 d.d. 2 april 2013)</i>	Toekenning
Archimedesstraat e.o.	360.000
Bezuidenhoutseweg (Koekamp) tsn KJ-plein en Herengracht	40.000
Bezuidenhoutseweg tussen Ri jnstraat en Prins Clauslaan	25.000
Copernicusstraat e.o. tsn LvM, Valkenbosk, Valkenbl en Weimar	300.000
Dr Schaepmanstraat tsn Van Meurstraat en Schimmelweg (Laak)	90.000
Ermelostraat	150.000
Geuzenkwartier	150.000
Groot Hertoginnelaan	140.000
Hannemanplantsoen	500.000
Harderwijkstraat	150.000
Hi ldebrandtplein (fietspad onder viaduct station Moerwijk)	65.000
Hobbemastraat, tramrails vernieuwen	400.000
Koningstraat	239.250
Nieuwendamlaan tsn Escamplaan en Volendamlaan	200.000
Notenbuurt	25.000
Pomonaplein	210.000
Ribesstraat	150.000
Roggeveenstraat	200.000
Scheldestraat	37.500
Sophia Reval idatie	170.000
Thomsonlaan/-plein, Fahrenheitstraat	100.000
Transvaal-Noord, Pretoria-/Reitzstraat en tussentiggende straten	500.000
Velpsestraat	150.000
Vermeerstraat	250.000
Vruchtenbuurt	500.000
Westduinpark (deel 1)	300.000
Totaal	5.401.750
Mutaties op Raadsbesluit RIS 257881	
Projecten die de bijdrage niet nodig hebben	
Bezuidenhoutseweg (Koekamp) tsn KJ-plein en Herengracht	-40.000
Groot Hertoginnelaan	-140.000
Ribesstraat	-150.000
Projecten afgerond en geclaimde bedragen vrijgevallen	
Hobbemastraat	-203.548
Roggeveenstraat	-100.000
Extra bijdrage gevraagd in RV 157 (265096_131119)	
Thomsonlaan/-plein, Fahrenheitstraat	400.000
TOTAAL 2013	5.168.202

Projectenlijst Werk met Werk 2014

project	Toekenning
Bankastraat	200.000
Haagse Markt	1.100.000
Houtzageri j	300.000
Hoytemastraat (van)	150.000
Kloosterlocatie	350.000
Leyweg/Mel isstokelaan	515.000
Lorentzplein	170.000
Molenwi jk, fase 2	259.321
Noordwal	482.000
Prinsessegracht	150.000
Ri jnstraat (Tramhalte CS)	400.000
Ri jswi jkseweg	700.000
Rode Dorp, tussen Hoefkade en Parkweg	125.000
Schenkweg, Hendrik Hamelstraat, Laurens Reaelstraat	300.000
Transvaal-Noord, Pretoriusstraat, Reitzstraat en de Dora Tamanastraat	80.000
Vogelwi jk fase 4	522.000
Westduinpark (deel twee)	200.000
Wi l lem de Zwi jgerlaan	500.000
Zoutkeetsingel	300.000
Zuiderpark/Sportcampus	1.225.000
TOTAAL 2014	8.028.321

Projectenlijst Werk met Werk 2015

project	Toekenning
Bezuidenhout-Oost, Juliana van Stolberglaan, fase 1	1.500.000
Louis Couperusplein	100.000
Poolsterhaven p.m.	
Westduinpark (deel drie)	100.000
TOTAAL 2015	1.700.000

Totaal toekenning reserve Werk met Werk	14.896.523
--	-------------------

Programma 11: Economie, internationale stad en Binnenstad

- **Wervingsfonds**

In het coalitieakkoord is besloten dat de reserves met een saldo lager dan Euro 2,5 mln per ultimo 2013 worden opgeheven. Dit betekent dat alle begrote uitgaven, dotaties en onttrekkingen worden teruggedraaid. Tevens is besloten dat begrote dotaties uit de reguliere exploitatie ophouden te bestaan, in dit kader worden de begrote dotaties aan de BR Wervingsfonds teruggedraaid inclusief de begrote uitgaven en onttrekkingen van deze gelden. Het bedrag dat nog op deze reserve staat zal in de loop van de tijd worden uitgeput.

- **Stadseconomie**

Via deze reserve wordt geïnvesteerd in de Haagse winkelstraten, onder meer in de openbare ruimte. Met de begroting 2014 is extra geld beschikbaar gesteld voor HSD, ook dit loopt via deze reserve. Het gaat bijvoorbeeld om de nieuwe ronde van het HSD-stimuleringsfonds die in juli 2014 van start is gegaan. Ook middelen bestemd voor de ondersteuning van de BIZzen in Den Haag komen uit deze reserve.

- **World Forum Convention Center**

Op 4 april 2013 heeft de raad besloten om van de BR The Hague World Forum een bedrag van € 25 mln. af te splitsen ten behoeve van de renovatie en uitbreiding van het World Forum Convention Center. Doel van de investering is om het gebouw, na verwerving, in een staat te brengen die passend is bij een internationaal congresgebouw van dit niveau.

In 2014 zal voornamelijk voorbereiding en aanbesteding plaatsvinden van de grote werken aan het gebouw; de uitgaven daarvoor verschijnen grotendeels in het najaar 2014. Hiervoor is in de projectbegroting voor 2014 € 7,1 mln. beschikbaar, waarvan tot juni 2014 € 1 mln. is besteed (voornamelijk voor onderhouds- en herstelwerkzaamheden) en € 1 mln. is verplicht. Het leeuwendeel van het projectbudget zal in 2015 worden aangewend als de grote werken in en aan het gebouw worden uitgevoerd.

Programma 12: Sport

- **Reserve olympisch fonds**

Voor de reserve Olympisch Fonds staan een paar projecten op stapel, zoals het WK Beachvolleybal 2015 en de Volvo Ocean Pitstop 2015. De WK is al in een gevorderd stadium van planning, maar diverse deelprojecten zijn nog in aanvang. De Volvo Ocean wordt nog uitgewerkt. Het karakter van deze reserve is dat deze ruimte biedt om in te spelen op mogelijkheden die zich voordoen. Er kan besloten worden om mee te dingen naar een nieuw project, maar dit zal niet altijd binnengehaald worden.

Programma 13: Verkeer en vervoer en milieu

- **Reserve openbaar Vervoer Hoger Plan**

In het kader van het programma Netwerk RandstadRail komen er o.a. nieuwe, grotere trams (20% - 25% meer capaciteit), worden tram- en bushaltes verbreed, komt er een gelijkvloerse instap bij de haltes en wordt nog een reeks andere maatregelen doorgevoerd. In het eerste half jaar van 2014 zijn uitgevoerd aan de perronaanpassing van station CS, Lijn 11, Lijn 9 (het gedeelte Melis Stokelaan tussen Troelstrakade en Moerweg is afgerond, fase 2 tussen het Zuiderpark en het Revalidatiecentrum is in uitvoering). Ten behoeve van diverse andere onderdelen van het programma vinden voorbereidende werkzaamheden plaats.

- **Reserve Parkeren**

Het programma Parkeren in woongebieden heeft tot doel het op grote schaal toevoegen van parkeercapaciteit in een vijftal woongebieden met een parkeerdruk van boven de 100%. Waar mogelijk worden de herinrichtingswerkzaamheden in combinatie met rioolvervangingswerkzaamheden uitgevoerd. Het uitvoeringsprogramma 2011 – 2013 is met de afronding en oplevering van de clusters Vruchtenbuurt, Laakkwartier-Oost, Scheveningen en Vermeerstraat in het eerste half jaar van 2014, op enkele restwerkzaamheden na, gereed. De tweede tranche, het Meerjarenprogramma ‘Parkeren in woongebieden’ 2014 – 2017, is in januari j.l. door de Raad vastgesteld (RIS 269544) en in voorbereiding.

- **Reserve Stedelijke ontwikkeling**

Zie toelichting Reserve Stedelijke ontwikkeling onder programma 15.

- **Reserve luchtkwaliteit**

De reserve luchtkwaliteit wordt aangewend voor de uitvoering van projecten uit het actieplan luchtkwaliteit en maakt hierdoor onderdeel uit van de uitvoering van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In het kader van dit programma worden een groot aantal projecten uitgevoerd waaronder het stimuleren van fietsgebruik door asfalteren van fietspaden en fietsparkeervoorzieningen, de sloopregeling van vervuilende auto's en de aanleg van laad-infrastructuur voor elektrische auto's. Naar verwachting zal de reserve in 2014 volledig worden uitgeput.

- **Reserve Bodem**

De reserve is nodig voor het uitvoeren van nazorg bodemsanering gasfabrieksterreinen Den Haag: De Verademing en de Binckhorst. De verplichting voor de nazorg is vastgelegd in bindende afspraken met het Rijk. De nazorg betreffende de bodemsanering van de gasfabrieksterreinen De Verademing en de Binckhorst is onlosmakelijk verbonden met de saneringsaanpak waarvoor is gekozen. Eind 2014/begin 2015 gaat de nazorg op de beide locaties van start. Op dit moment wordt er gewerkt aan een geactualiseerde kostenonderbouwing (gewijzigde saneringsplannen op basis waarvan de nazorg op de beide locaties wordt uitgevoerd).

Programma 14: Wonen en duurzaamheid

- **Reserve Stedelijke ontwikkeling**

Zie toelichting Reserve Stedelijke ontwikkeling onder programma 15.

Programma 15 Stadsontwikkeling

- **Reserve Stedelijke ontwikkeling (programma 13,14 en 15)**

Met de Rekeningencommissie is afgesproken dat de diverse reserves voor ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling worden samengevoegd tot één brede reserve (een uitvoeringsreserve). Dit is de Reserve Stedelijke ontwikkeling (RSO). Hiermee is in één oogopslag duidelijk hoeveel middelen beschikbaar zijn voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Het proces om te komen tot één brede uitvoeringsreserves verloopt in fases omdat achter de verschillende oude reserves diverse afspraken en verantwoordingsregimes zitten. Het IpsO gaat in op de projecten die mede uit de RSO gedekt worden. Bij de jaarrekening bieden we inzicht in de daadwerkelijke aanwending van de reserve. Medio 2014 is € 9 mln. onttrokken uit deze reserve. De grootste onttrekking betreft € 5,2 mln. voor de taakvelden bodem, geluid en lucht. Daarnaast is € 1,2 mln. onttrokken voor het uitvoeringsprogramma onderhoud en kwaliteitsverbetering particuliere voorraad en particuliere woninverbetering. Overige onttrekkingen beslaan een groot aantal projecten, zoals een bijdrage van € 0,5 mln. voor het campagneplan en algemene kosten voor het Kleinschalig Opdrachtgeverschap.

- **Bestemmingsreserve Volkhuysvesting Den Haag Zuidwest**

Het doel van deze reserve is sinds 2011 'een integrale aanpak van stedelijke vernieuwing'. In 2014 is tot nu toe € 0,1 mln. onttrokken. Dit heeft betrekking op procesbegeleiding voor diverse projecten in het programma Stadsontwikkeling. Een bedrag van € 1,7 mln uit de reserve is vrijgevallen ten behoeve van het budgettair kader van de begroting 2015-2018 (zie ook paragraaf 8.3 uitkomsten doelmatigheidsonderzoek).

- **Bestemmingsreserve The Hague World Forum**

Deze reserve is bestemd voor de verdere ontwikkeling van de Internationale Zone van Den Haag, vooral rondom het World Forum gebied, gericht op de profilering van Den Haag als Internationale Stad van Vrede en Recht. De plandoelstellingen zijn onder andere: de realisatie van de nieuwbouw voor Europol inclusief parkeergarage, het verbeteren van het vestigingsklimaat voor internationale instellingen en de verbetering van de openbare ruimte, de bereikbaarheid en het veiligheidsprofiel.

In 2014 wordt € 7,3 mln. aan de reserve toegevoegd. Deze dotatie betreft het eerste deel van een decentralisatieuitkering ad € 21,8 mln van het Rijk ten behoeve van ontwikkelingen in het World Forum gebied (RIS 181752). Er wordt € 10,0 mln aan de reserve onttrokken. Deze middelen worden overgeheveld naar de nieuw ingestelde reserve World Forum Convention Center binnen programma Economie, Internationale Stad en Binnenstad.

- **Reserve Universiteit Leiden**

In 2013 is een subsidiebeschikking voor het Leidse University College van €8 mln. vastgesteld en uitgekeerd. Oorspronkelijk was dit voor 2014 gepland, met een resultaatsbestemming bij de

programmarekening 2013 is dit verwerkt. In 2014 verwachten we geen uitgaven uit deze reserveDe (financiële) afwikkeling van de bijdrage aan de universiteit Leiden van € 8,85 mln. met betrekking tot de (toekomstige) locatie aan het Wijnhavenkwartier zal naar verwachting in 2017 plaatsvinden.

Programma 17: Overige beleidsvoornemens

- **Bestemmingsreserve Krachtwijken**

Deze reserve is ingesteld voor de uitvoering van het programma Krachtwijken. De reserve is ingesteld voor 10 jaar, zodat de beschikbare middelen gedurende de convenantperiode Krachtwijken 2008-2017 kunnen worden ingezet. De geraamde onttrekkingen zijn beschikbaar voor de uitvoering van resterende business cases, de tweede fase wijkaanpak en de Deal Schilderswijk.

- **Bestemmingsreserve Den Haag Internationale Stad**

Het doel van deze reserve is het waarmaken van de afgesproken ambities op het gebied van internationale stad van vrede en veiligheid. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit deze reserve moeten projecten passen binnen het beleid DHIS zoals verwoord in de nota CIIO "Den Haag Internationale stad van Recht, Vrede en Veiligheid. Het afgelopen jaar is er uit de reserve bijdragen beschikbaar gesteld voor diverse internationale bedrijven zoals onder andere New World Campus, The Hague Security Delta, Nuclear Security Summit en NATO Communications and Information Agency (NCIA).

4 FINANCIËLE PROGNOSE

De voorlopige prognose, dat wil zeggen indien er geen compenserende maatregelen zouden worden genomen en niet zou worden verrekend met reserves, is een nadelig resultaat van € 19,021 mln., op een totale begroting van € 2,4 miljard. Dit “bruto”- resultaat is een saldo van mee- en tegenvallers, en deze kunt u terugzien in de tabel op de volgende pagina. Het college zeilt scherp aan de wind om er voor te zorgen dat er geen geld op de plank blijft liggen en de inwoners en bedrijven van onze stad de voorzieningen krijgen waar ze recht op hebben. Daar waar zich een nadeel dreigt voor doen stuurt het college op maatregelen ter voorkoming van het nadeel. Hierbij zoeken wij de balans tussen voortgang van projecten en financiële deugdelijkheid. Vervolgens zal het college actief sturen op programma's en projecten om dit nadeel volledig weg te werken. De voorgestelde maatregelen vindt u in het blok onder ‘verwacht bruto financieel resultaat 2014’. De opbrengst van enkele specifieke ingrepen is voor zover nu bekend € 15,5 mln.; zo resteert een voorlopig nadeel van ruim € 4 mln.

VERWACHT FINANCIËEL RESULTAAT 2014 PER PROGRAMMA * € 1.000			
1 Gemeenteraad	500 V	10 Ontwikkeling buitenruimte	998 N
Verkiezingscampagne en apparaat	350 V	Exploitatietekort markten	1.354 N
Vergoeding aan raadsleden	150 V	Bedrijfsvoeringsplannen	800 V
		Waterschapslasten	322 N
2 College en Bestuur	0	Boetes handhaving	140 N
Voordeel concernbrede ICT en P&O	350 V	Diversen	18 V
Apparaatsnadeel werknets	250 N		
Aanloopkosten Metropool	100 N	11 Economie, Internationale stad en Binnenstad	293 N
		Baggeren zeehavens	150 N
3 Wijkaanpak en Dienstverlening	1.571 N	Diversen	143 N
Apparaatsnadeel	1.300 N		
Klantcontactcentrum	500 N	12 Sport	28 V
Diversen	229 V	Diversen	28 V
4 Openbare orde en Veiligheid	240 V	13 Verkeer en Milieu	2.609 V
Veiligheidsregio Haaglanden	240 V	Afrekening BTW souterain	1.887 V
Burgemeestervergunningen	120 N	Baten parkeren	1.356 N
Diversen	120 V	Apparaatsvoordeel	1.148 V
		Beheer pollers/parkeerautomaten	970 V
5 Cultuur, Bibliotheek en Monumentenzorg	474 N	Diversen	40 N
Apparaatsnadeel	450 N		
Diversen	24 N	14 Wonen en Duurzaamheid	678 V
		Apparaatsvoordeel	678 V
6 Onderwijs	786 V		
Diverse subsidievoordelen	800 V	15 Stadsontwikkeling	12.500 N
Diversen	14 N	1e analyse afwaardering vastgoed	12.500 N
7 Werk, Inkomen en Armoedebelid	8.200 N	16 Financiën	1.510 N
Tekort Haeghe Groep	4.200 N	Lagere rentelasten	1.465 V
Verwacht nadeel algemeen bijstand	4.000 N	Vrijval voorziening leningen	958 V
		Hogere belastingbaten	862 V
8 Zorg en Welzijn	715 V	Apparaatsnadeel	750 N
Diverse subsidievoordelen	800 V	Gemeentefonds	8.000 N
Frictiekosten ambulancedienst	321 V	Verkoop vordering Landsbanki	4.000 V
Afnemende sociaal medische adviesaanvragen	226 N	Diversen	45 N
Diversen	180 N		
		17 Overige beleidsvoornemens	510 V
9 Jeugd	59 V	Post onvoorzien	3.800 V
Diversen	59 V	Trend	3.360 N
		Diversen	70 V
		18 Interne dienstverlening	0
Verwacht bruto financieel resultaat 2014			19.021 N
<u>Sturing 2014 / Maatregelen:</u>			
Prgr 3 Wijkaanpak en dienstverlening			800 V
Prgr 7 Participatie (HGR)			1.200 V
Prgr 10 Ontwikkeling buitenruimte			300 V
Prgr 15 Reserves Vastgoed			12.500 V
Verwacht resultaat na maatregelen			4.221 N

Toelichting op relevante onderdelen

Programma gemeenteraad

Verkiezingscampagne en apparaat

€ 0,4 mln. V

De verkiezingscampagne en -avond is soberder gehouden. Daarnaast is door tijdelijke detachering naar andere diensten binnen de Griffie een voordeel ontstaan.

Programma college en bestuur

Voordeel ict- en p&o-middelen

€ 0,4 mln. V

Het voordeel op de gemeentelijke ict zit op het onderdeel informatiebeleid en wordt veroorzaakt door lagere personele uitgaven. Concreet gaat het om drie medewerkers die in 2014 zijn gedetacheerd. Het voordeel op p&o-middelen zit in de apparaatskosten. Een aantal programma's als generiek functiehuis, gesprekscyclus, arbeidsverzuim en uitwerking strategienota wordt in 2014 vooral samen opgepakt met de diensten, waardoor er minder materiële en personele kosten nodig zijn dan begroot.

Apparaatsnadeel werknets

€ 0,3 mln. N

In 2013 is het werknets van start gegaan, het nieuwe intranet van de gemeente Den Haag. Door aanloopproblemen en door vervanging van personeel in verband met ziekte zijn de apparaatskosten hoger. Dit wordt opgevangen door het matigen van uitgaven bij i-beleid en p&o.

Programma wijkaanpak en dienstverlening

Apparaatsnadeel

€ 1,3 mln. N

De hogere apparaatskosten op dit programma worden deels veroorzaakt door extra inzet van personeel bij Publiekszaken voor de integratie en begeleiding van de openbare bibliotheken en het Haags gemeente archief. Verder blijkt dat de opgave voor de stadsdelen en wijken steeds groter wordt. Deze hogere kosten ontstaan door het uitvoeren van extra wijkgerichte werkzaamheden en activiteiten middels de inzet van wijk- en programmamanagers. De doelstelling is om op basis van directe maatregelen het tekort terug te brengen, zoals het blokkeren van vacatures, selectieve stop van inhuur externen, herbezien van nieuwe projecten en initiatieven, het doorlichten van lopende projecten en terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen. We verwachten hiermee het bovengenoemde nadeel in eerste instantie terug te brengen naar circa € 0,5 mln. Met aanvullende maatregelen wordt dit jaar het restant tekort weggewerkt.

Programma openbare orde en veiligheid

Veiligheidsregio Haaglanden

€ 0,2 mln. V

Het voordeel is voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten voor de regelingen rond functioneel leeftijds ontslag (FLO), flexibel pensioen (FPU) en ziektekosten van gepensioneerde brandweerlieden.

Programma cultuur, bibliotheken en monumentenzorg

Apparaatsnadeel

€ 0,5 mln. N

De hogere apparaatskosten op dit programma worden, net als bij programma 3, veroorzaakt door extra inzet van personeel voor de integratie van de openbare bibliotheken en het Haags gemeente archief. Dit is het aandeel dat kan worden toegerekend aan dit programma. De doelstelling is om op basis van directe maatregelen het tekort terug te brengen, zoals het blokkeren van vacatures, selectieve stop van inhuur externen, herbezien van nieuwe projecten en initiatieven, het doorlichten van lopende projecten en terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen.

Programma onderwijs

Diverse subsidievoordelen

€ 0,8 mln. V

Subsidies aan diverse instellingen zijn uiteindelijk lager vastgesteld dan aanvankelijk beschikt. Dit levert een incidenteel voordeel op.

Programma werk, inkomen en armoedebeleid

Verwacht resultaat Haeghe Groep

€ 4,2 mln. N

De Haeghe Groep kampt met een groter tekort (€ 4,2 mln.) in 2014 dan eerder was gedacht en van dekking is voorzien. De komende maanden is er sprake van een voordeel van € 1,2 mln. Vanuit het Rijk is € 0,5 mln. meer beschikbaar dan verwacht en afgesproken is dat SZW voor € 0,7 mln. aan werkbegeleiding bij de Haeghe Groep afneemt. Door de diensten is afgesproken dat er over de periode 2015-2018 een bedrag van € 1,5 mln. per jaar omzet door middel van investeringen/social return wordt gegund aan de Haeghe Groep. Tevens wordt er hard gewerkt om vanaf 2015 nog meer omzet vanuit de markt te generen. De Haeghe Groep is bezig met de

uitvoering van een herstructureringsplan. Vanaf 2015 levert dit opbrengsten op, maar nu kost het nog geld. Om het tekort in 2014 op te vangen worden participatie-middelen, die beschikbaar zijn op diverse balansposten van programma 7 Werk, inkomen en armoedebeleid, ingezet. Door de bovengenoemde maatregelen kan de Haeghe Groep de inzet van deze middelen uiterlijk eind 2018 ‘terug betalen’ en is het tekort terugverdiend.

Raming rijksbaten WWB

€ 4,0 mln. N

Het rijk stelt meerdere keren per jaar een raming voor de bijstandsverlening op. Bij het financieel kader van het coalitieakkoord gingen we er vanuit dat € 10 mln. meer zouden ontvangen dan we aan bijstandsuitgaven verwachtten. Op basis van de huidige inzichten wordt dit een lager bedrag. Het Rijk houdt in de bekostiging van de Wwb rekening met de prognoses van het CPB. Zo is het nader voorlopige budget voor 2014 voor Den Haag vastgesteld op € 363 mln. (was in 2013 flink hoger, € 399 mln.). De gemeente verwacht, op basis van toepassing van de rekenregel die het rijk hanteert en van de analyse van de daadwerkelijke bestandstoename in Nederland, dat het definitieve budget € 10 mln. hoger zal uitkomen, op € 373 mln. Dit leidt tot een verwacht nadeel van circa € 4 mln. Dit is echter zeer onzeker, het rijk communiceert het definitieve budget begin oktober. Voor algemene bijstands-verlening geldt als risico dat de uiteindelijke realisatie afhankelijk is van de rijksbijdrage en de ontwikkeling van het aantal uitkeringen.

Programma zorg en welzijn

Diverse subsidievoordelen

€ 0,8 mln. V

Subsidies aan verschillende instellingen zijn lager vastgesteld dan beschikt. Het gaat dan onder andere om stichting Wende en Limor.

Externe dekking frictiekosten ambulancedienst

€ 0,3 mln. V

Het voordeel bij de Ambulancedienst wordt veroorzaakt doordat de frictiekosten voor de Ambulance-dienst worden opgevangen binnen het budget voor het regionaal ambulance vervoer (RAV). Daarnaast is er een incidentele besparing op materiële kosten gerealiseerd.

Programma ontwikkeling buitenruimte

Stand van zaken herinrichting Haagse Markt

Conform het raadsbesluit “vervolg vernieuwing Haagse markt” (RIS 270279) is de uitvoering van 2 naar 4 fases gegaan. Dit heeft gevolgen voor de complexiteit en de doorlooptijd van de werkzaamheden. Bovendien zijn tijdens de uitwerking van de planning een aantal complicaties aan het licht gekomen die het werk vertragen.

De raad is in juni 2014, middels een commissiebrief (RIS 273508), geïnformeerd over het herinrichtingsproject. Deze overschrijding van het raadsbesluit wordt onder andere veroorzaakt door de eerder genoemde fasering en complicaties. Daarnaast is gebleken dat verschillende versoberingen, waartoe is besloten, in de praktijk niet haalbaar zijn. Tenslotte heeft de verwerking van het welstandsadvies tot onvoorziene kosten geleid. De geraamde extra projectkosten ad € 6 mln. zijn eenmalig van aard en worden daarom niet verrekend met het door de raad vastgestelde krediet. Inmiddels is voor een bedrag van € 0,8 mln. extra aan de aanvraag toegekend uit de reserve werk met werk. Dit gaat om een bijdrage aan de bekostiging van werkzaamheden die voortkomen uit de hogere inrichtingskwaliteit. Het tekort dat nog moet worden gedekt komt daarmee op € 5,2 mln.

Dekking tekort Haagse Markt:

- Tussentijdse voordelen exploitatie 2014 (€ 1,399 mln.)
- Verlaging voorziening overige bedrijfsrisico's 2014 (€ 1 mln.)
- Verlaging dienstcompensatie reserve 2014 (€ 1 mln.)
- Taakstelling begroting 2015 binnen programma 10 ontwikkeling buitenruimte (€ 1,8 mln.)

Exploitatietekort markten

€ 1,4 mln. N

De herinrichting van de Haagse Markt leidt tot lagere huuropbrengsten in 2014. Tevens maakt de gemeente hogere kosten voor extra toezicht. Het tekort zal met gerichte maatregelen binnen het programma dit jaar geheel worden weggewerkt.

Bedrijfsvoeringsplannen

€ 0,8 mln. V

Door een strenge sturing op de bedrijfsvoeringskosten en het doorschuiven van kleinere verbeter-maatregelen naar volgende jaren, besparen we in 2014 € 0,8 mln.

Waterschaplasten

€ 0,3 mln. N

De tarieven voor de waterschaplasten zijn sinds 2013 aanzienlijk verhoogd. Als gevolg hiervan is het budget voor de waterschaplasten niet meer toereikend.

Programma economie, internationale stad en binnenstad

Baggeren Zeehavens

€ 0,2 mln. N

Sinds het vertrek van de Norfolkline uit de Scheveningse haven is de frequentie van het baggeren toegenomen om de bereikbaarheid van de haven te waarborgen.

Programma verkeer en milieu

Afrekening BTW Haagse tramtunnel ("Souterrain")

€ 1,9 mln. V

Het Souterrain is een groot infrastructureel project dat in 2004 was afgerond. De afwikkeling van de BTW over dit project is in april 2014 overeenstemming bereikt. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft bepaald dat er € 1,9 mln. extra wordt vergoed.

Baten parkeren

€ 1,4 mln. N

Parkeeropbrengsten in de eerste helft van 2014 blijven achter bij de verwachtingen. Dit heeft twee oorzaken, te weten vergunningen en naheffingen (of boetes). Het aandeel tweede vergunningen is lager dan verwacht; de raming wordt bepaald door het aantal huishoudens met twee auto's afgezet tegen het totaal aantal huishoudens in gebieden met betaald parkeren. Tevens is het aantal naheffingen (of opgelegde boetes) lager dan verwacht; de oorzaak hiervan wordt nader onderzocht.

Apparaatsvoordeel

€ 1,1 mln. V

Door de introductie van muntloos parkeren vallen de kosten lager uit dan begroot. Er zijn gedurende het jaar minder storingen aan de parkeer automaten dan in eerste instantie verwacht en zijn de kosten van de geldverwerking en transport afgenomen

Programma wonen en duurzaamheid

Apparaatsvoordeel

€ 0,7 mln. V

De Haagse Pandbrigade heeft voor het uitvoeren van integrale handhaving capaciteit nodig vanuit andere gemeentelijke onderdelen; dit gebeurt door middel van detacheringen. De kosten voor deze detacheringen zijn lager uitgevallen. Daarnaast zijn enkele vacatures niet vervuld. Dit leidt tot een voordeel op de apparaatskosten.

Programma stadsontwikkeling

Verwachte afwaardering ontwikkelingsvastgoed

€ 12,5 mln. N

De gemeente toetst jaarlijks de boekwaarde van dit vastgoed met een niet-maatschappelijke functie aan de marktwaarde conform het Besluit Begroting en Verantwoording en de Richtlijn Waardering gemeentelijk vastgoed 2013. Uit een eerste analyse blijkt dat een afwaardering van € 10 tot 15 mln. nodig kan zijn. De analyse wordt in het najaar verder uitgewerkt en zal leiden tot een af te boeken bedrag op het ontwikkelingsvastgoed. Deze afwaardering wordt bij de jaarrekening 2014 verwerkt. De afwaardering kan worden opgevangen door de hiervoor gereserveerde middelen vanuit het coalitieakkoord en binnen de bestaande reserves voor dit vastgoed, maar dit gaat ten koste van het budget voor de meerjarige exploitatie. In de paragraaf weerstandsvermogen van de programma-begroting 2015-2018 is het risico op afwaardering vastgoed benoemd.

Programma financiën

Lagere rentelasten

€ 1,5 mln. V

Door de kasgeldlimiet optimaal te benutten en hierdoor maximaal te profiteren van de zeer lage korte rente is pas in augustus een langlopende lening aangetrokken van € 65 mln. voor een periode van 1 jaar en 1 maand tegen een rente van 0,37%. Daarnaast is in september een langlopende lening aangetrokken van € 75 mln. voor een periode van 20 jaar tegen een rente van 1,885%. Door het later aantrekken en tegen een lager rentepercentage ontstaat er in 2014 een voordeel van € 1,5 mln.

Vrijval voorziening geldleningen

€ 1,0 mln. V

Door reguliere aflossingen in 2014 is het risico op de uitstaande portefeuille gegarandeerde geldleningen verminderd, waardoor de voorziening verlaagd kan worden. Indien zich de komende maanden geen extra risico's voordoen leidt dit tot een voordeel bij de jaarrekening.

Gemeentefonds

€ 8,0 mln. N

De bijdrage uit het Gemeentefonds valt lager uit dan verwacht, onder meer door een lager accres. Dit leidt tot een eenmalige tegenvaller in 2014 van € 8.0 mln. Voor 2015 en 2016 wordt verwacht dat onze raming en de feitelijke bijdrage in evenwicht zijn.

Verkoop vordering Landsbanki

€ 4,4 mln. V

De gemeente Den Haag heeft een resterende vordering van € 4,4 mln. op Landsbanki. Het Rijk heeft zijn vordering op Landsbanki verkocht aan een externe partij. Een mogelijke verkoop van de vordering in het lopend jaar levert een mogelijke verkoopopbrengst op van € 4,4 mln.

Programma overige beleidsvoornemens

Post onvoorzien

€ 3,8 mln. V

In de programmabegroting 2015-2018 is de post onvoorzien verlaagd met € 3 mln. vanaf 2015. In de begroting 2014 bedraagt de post onvoorzien nog € 3,8 mln. De verwachting is dat in dit lopende uitvoeringsjaar de post onvoorzien niet ingezet wordt.

Trend

€ 3,4 mln. N

In het coalitieakkoord 2014 - 2018 is besloten de begrote looncompensatie van 2014 naar beneden bij te stellen met in totaal 2%. Dit levert een bezuiniging op van € 9,4 mln. De correctie op de looncompensatie heeft voor € 3,4 mln. effect op de inflatiecorrectie 2014 die de gemeente aan instellingen verstrekt en die de gemeente zou moeten korten bij de instellingen. De beschikkingen voor 2014 zijn reeds aan de instellingen afgegeven. Het college heeft besloten de instellingen voor 2014 niet te korten op reeds beschikte subsidies. Dit leidt tot een nadeel van 3,4 mln.

5 STADSDELEN

Stadsdelen Algemeen

Een groot deel van de collectieve dienstverlening wordt uitgevoerd op stadsdeelniveau. Per jaar wordt een activiteitenplan opgesteld, waarin concreet wordt aangegeven welke acties uit het stadsdeelplan in dat jaar uitgevoerd worden. De uitvoering van de stadsdeelplannen ligt op schema.

<i>Bijdragen in € * 1000</i>	<i>Actuele begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Stadsdelen algemeen	6.415	1.507
Loosduinen	7.623	4.682
Escamp	16.567	11.318
Segbroek	7.891	4.968
Scheveningen	8.058	5.251
Centrum	22.681	15.184
Laak	9.571	5.751
Haagse Hout	9.414	4.726
Leidschenveen-Ypenburg	7.793	4.280
Totaal	96.013	57.667

In de paragraaf worden per stadsdeel, per product de begrotingsbedragen gesaldeerd (uitgaven/inkomsten) weergegeven. Een negatief bedrag betreft dus inkomsten. Het realisatiepercentage is relatief hoog als gevolg van de welzijnssubsidies (€ 37 mln.) die aan het begin van het jaar vrijwel volledig in de kosten worden verantwoord. De bedragen zijn in € *1000.

Stadsdelen Algemeen

Naast budgetten specifiek bedoeld voor het stadsdeel beheren de stadsdelen een aantal stadsbrede budgetten, bijvoorbeeld Den Haag Regeringsstad of klein onderhoud asfalt en elementen. De budgetten voor deze stadsbrede taken staan hieronder apart vermeld.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Actuele begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	578	225
	Leefbaarheid en bewonersparticipatie	-179	-195
Openbare orde en Veiligheid	Bestrijding onveiligheid (lasten)	377	54
	Bestrijding onveiligheid (baten)	-275	-275
Jeugd	Speelvoorzieningen	567	85
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	3.564	655
	Straatreiniging	595	205
	Beheer groengebieden	1.434	811
	Gebruik openbare ruimte	32	0
	Baten precariobelasting	-290	-58
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	12	0
Totaal		6.415	1.507

Stadsdeel Loosduinen

Coördinerend portefeuillehouder: Ingrid van Engelshoven

Wijkaanpak en dienstverlening

Er zijn een nieuw basketbal en voetbalveld in het park Bokkefort (Houtwijk) aangelegd. Bij Florence woonzorgcentrum Houthaghe in Houtwijk is een beweegplein aangelegd dat bewoners en jongeren uit de buurt uitdaagt om samen te bewegen.

Jeugd

Voor het tegengaan van overlast door jongeren in de openbare ruimte is de samenwerking tussen de welzijnsorganisatie en politie voortgezet. Individuele jongeren worden hierbij, in nauwe samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin, intensief persoonlijk begeleid. Voorts worden jongeren actief benaderd en toegeleid naar: hulp, (sport)verenigingen of activiteiten in de buurthuizen van de toekomst.

Ontwikkeling buitenruimte

De toegang naar het strand is verbeterd voor mensen met een visuele beperking en er is een 'boulevard' aangelegd van het strand naar de vloedlijn, zodat ook ouderen en mindervaliden kunnen genieten van het strand. Er is gestart met een kwaliteitsimpuls voor de winkelcentra aan het Alphons Diepenbrockhof en de Hildo Kroplaan en het bedrijventerrein Zichtenburg, Kerketuinen, Dekkershoek. Om de leegstand in de winkelcentra tegen te gaan wordt een winkelstraatmanager aangesteld.

Zorg en Welzijn

Woonzorgcentrum Houthaghe is al Buurthuis van de Toekomst. Begin 2014 is hier nu ook een Centrum voor Ouderen geopend. Kwetsbare ouderen worden vanuit het centrum op tal van manieren ondersteund. Ook is er een zorgnetwerk opgezet waar vitale ouderen onder meer gestimuleerd worden zich in te zetten als vrijwilliger. Voor gezinnen zal in het kader van opvoedingsondersteuning het CJG een nog prominentere plaats krijgen in Loosduinen.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Huidige begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	902	501
	Leefbaarheid- en bewonersparticipatie	650	525
	Impuls economie en leefbaarheid	357	216
	Commissie Loosduinen	57	25
Jeugd	Jeugd- en jongerenwerk	457	466
	Speelvoorzieningen	342	42
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	139	21
	Beheer groengebieden	2.212	703
	Straatreiniging	61	8
	Gebruik openbare ruimte	18	-11
	Grachten en vaarten	17	0
	Waterkering	56	0
	Recreatieve voorzieningen	69	0
	Ongediertebestrijding	37	0
Wijkleefbaarheid	55	12	
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	28	0
	Verkeersregeling	36	0
Zorg en welzijn	Ouderenparticipatie	315	322
	Algemeen maatschappelijk werk	410	418
	Club & buurthuiswerk	1.330	1.357
	Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)	75	77
Totaal		7.623	4.682

Stadsdeel Escamp

Coördinerend portefeuillehouder: Rabin Baldewsingh

Wijkaanpak en dienstverlening

Van de ruim € 1 mln. subsidie die in het eerste halfjaar is beschikbaar aan diverse bewonersinitiatieven is 65% besteed voor de participatie van buurtbewoners en ruim 30% om de sociale cohesie te versterken.

De businessclub Escamp heeft steeds meer vorm (en leden) gekregen. De voorbereidingen voor de vierde ondernemersbeurs zijn gestart. Van de tentoonstellingsruimte in het Atrium wordt veel gebruik gemaakt door kunstenaars en organisaties uit het stadsdeel. Met de VO-scholen zijn convenanten gesloten over de aanpak van de schoolveiligheid. De Aanpak Escamp, met gerichte activiteiten op het gebied van jeugd, schoon en heel, handhaving, economie en multiprobleemgezinnen, is verder in uitvoering genomen. Begin 2014 is een tussenrapportage naar de Raad gezonden.

Ontwikkeling buitenruimte

In de eerste helft is ingezet op het verkrijgen van meer vrijwilligers die actief zijn in de openbare ruimte. Aardig om te vermelden is dat op sommige speelplekken ook tieners en jongeren actief zijn geworden in het beheer. Ook in het openbaar groen zijn initiatieven waarbij buurtbewoners actief meehelpten in het onderhoud en het schoonhouden. Het project Buurt Bestuurt, gericht op het versterken van de positie van buurtbewoners op het gebied van (sociale) veiligheid en handhaving in de Dreven, is verder uitgebouwd. Vergelijkbare projecten zijn gestart in de Oorden en het Heeswijkplein (Moerwijk).

Zorg en Welzijn

De activiteiten voor kindvriendelijke buurten zijn uitgebreid naar buurtjes in Rustenburg/Oostbroek, Moerwijk, Morgenstond en Leyenburg. Kinderen hadden hier een actieve rol in. Zo hebben ze bijvoorbeeld zelf speelaanleidingen bedacht die zijn geplaatst in de openbare ruimte.

De activiteiten rond de Brede Buurtscholen zijn uitgebreid en er zijn weer nieuwe vrijwilligers actief geworden in de diverse wijken. Ook de sportverenigingen zijn actief. Zo heeft bijvoorbeeld het Eibernest een vakantieprogramma ontwikkeld.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Huidige begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	1.820	809
	Impuls economie en leefbaarheid	784	693
	Leefbaarheid- en bewonersparticipatie	1.921	1.089
Jeugd	Jeugd- en jongerenwerk	1.545	1.577
	Speelvoorzieningen	490	61
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	724	70
	Beheer groengebieden	3.207	1.002
	Straatreiniging	34	16
	Gebruik openbare ruimte	-173	-52
	Recreatieve voorzieningen	29	0
	Ongediertebestrijding	49	46
	Wijkleefbaarheid	39	0
	Grachten en vaarten	119	0
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	41	0
	Verkeersregeling	53	0
Zorg en welzijn	Ouderenparticipatie	890	908
	Algemeen maatschappelijk werk	1.331	1.359
	Club & buurtwerk	3.259	3.326
	Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)	405	414
Totaal		16.567	11.318

Stadsdeel Segbroek

Coördinerend portefeuillehouder: Joris Wijsmuller

Wijkaanpak en dienstverlening

In het Regentesse-Valkenboskwartier is in de eerste helft van 2014 de pilot weesfietsen uitgevoerd. Deze pilot is succesvol. Het straatbeeld is significant verbeterd na de verwijdering van veel weesfietsen die de bewoners al lang een doorn in het oog waren. Mogelijk krijgt de pilot een stedelijke follow-up. Aan het Constant Rebecqueplein is een gemeenschappelijke tuin aangelegd die volledig wordt onderhouden en gebruikt door bewoners. Twee kunstenaars hebben een ontwerp hiervoor gemaakt dat ruimte biedt aan natuur en cultuur.

Ontwikkeling buitenruimte

In het eerste halfjaar is op veel plaatsen aan de weg en onder de grond gewerkt. Zo is het rioolvervangingsproject in het gebied omsloten door de Valkenboskade, de Laan van Meerdervoort, Fahrenheitstraat en Weimarstraat afgerond. In de Vruchtenbuurt zijn de nodige straten opnieuw ingericht. Verder is gestart met de vervanging van de brug aan de Valkenboskade en de herinrichting van de Thomsonlaan. De speelplekken aan de Kwartellaan en het Weigeliaplein zijn heringericht en worden met name op warme dagen weer zeer intensief gebruikt. Het beheerdershuisje (Haags Hopje) in de Vlindertuin is inmiddels ook vervangen. In de Esperantostraat is in samenwerking met Staedion een braakliggende bouwkaavel ingezaaid en zijn speeltoestellen en bankjes geplaatst. De overlast door hondenpoep op de Valkenboskade is afgenomen. In het komende halfjaar blijft worden ingezet op het verder terugdringen van de overlast door handhavingsacties.

In het Valkenboskwartier zijn ondergrondse restafvalcontainers geplaatst. In de eerste drie maanden dat deze in gebruik waren heeft dit geresulteerd in een toename van illegaal aangeboden klein grofvuil. Inmiddels is dit weer afgenomen en onder controle. De inzameling voor plastic is uitgebreid met de locatie Fahrenheitstraat/Hanenburglaan. De glascontainers in de Vlierboomstraat en op de kruising met de Fahrenheitstraat/Valkenboskade zijn vervangen door elektrobakken waar naast glas ook klein elektrisch afval en batterij ingezameld kunnen worden.

Zorg en Welzijn

De Regenvalk heeft het predicaat Centrum voor Ouderen gekregen, waarmee er een inlooppunt voor ouderen is gerealiseerd. Vragen van ouderen worden behandeld door een deskundige, en verdieping van de zoekvraag is via een digitale zoekmachine mogelijk. Er is een begin gemaakt met de herijking van de opzet van het Vrouwencentrum, waarbij wordt ingespeeld op aansluiting met het nog te openen Participatiecentrum. De bewonersorganisatie Regentes Valkenbos (BoReVa) is gestopt met haar werkzaamheden voor de wijk. Naast de toenemende problematiek zowel op maatschappelijk gebied als in de fysieke omgeving maakt dit dat er extra aandacht van het stadsdeel noodzakelijk is; er wordt geïnvesteerd in nieuwe en oude contacten en nagedacht over hoe het gemis van een bewonersorganisatie vorm te geven.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Huidige begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	1.098	423
	Impuls economie en leefbaarheid	501	298
	Leefbaarheid- en bewonersparticipatie	950	378
Jeugd	Jeugd- en jongerenwerk	592	604
	Speelvoorzieningen	256	19
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	314	10
	Beheer groengebieden	1.282	326
	Straatreiniging	17	12
	Gebruik openbare ruimte	-82	-19
	Ongediertebestrijding	11	0
	Wijkleefbaarheid	71	39
	Grachten en vaarten	2	0
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	28	2
	Verkeersregeling	33	0
Zorg en welzijn	Ouderenparticipatie	343	350
	Algemeen maatschappelijk werk	514	525
	Club- & buurtwerk	1.729	1.764
	Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)	232	237
Totaal		7.891	4.968

Stadsdeel Scheveningen

Coördinerend portefeuillehouder: Karsten Klein

Wijkaanpak en dienstverlening

Er hebben verschillende inspraakbijeenkomsten plaatsgevonden, voor herinrichting van het Van Sint Aldegondeplein en het Dr. De Visserplein. Bewoners vinden het fijn om met de gemeente over hun woon- en leefomgeving in gesprek te kunnen gaan. Het opbouwwerk is voortvarend aan de slag gegaan met het betrekken van bewoners rond speelvoorzieningen. Deze extra aandacht voor bewoners vanuit het opbouwwerk lijkt de sociale cohesie op sommige plekken te verstevigen.

Ontwikkeling buitenruimte

In de eerste helft van dit jaar heeft herinrichting van twee speelplekken plaatsgevonden. Dit aan de Tesselweide en het Vrouwestrandplein in Duindorp. Tevens is er speelgelegenheid in Scheveningen toegevoegd. Aan de Zeeruststraat (keerlus lijn 11) is een nieuwe speelvoorziening ingericht. Ook is in samenwerking met Dunea aan de Pompstationsweg een mooie natuurlijke speelplek gemaakt.

Op basis van een al eerder gehouden enquête onder bewoners over de ervaring rond overlast door honden in Duindorp is in juni een bewustwordingsactie gestart. Tijdens de jaarlijkse braderie hebben vrijwilligers ballonnen, hondenpoepzakjes en posters uitgedeeld. Bewoners hebben hier positief op gereageerd.

Zorg en Welzijn

In mei is in samenwerking met de zorg- en welzijnsinstellingen een 'Ouderspecial' in de Scheveningsche Courant geplaatst. Naast de tweemaandelijks informatie voor ouderen in de krant, zal nu ook twee keer per jaar ingezoomd worden op thema's die voor senioren interessant kunnen zijn.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Actuele begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	1.331	542
	Impuls economie en leefbaarheid	77	28
	Leefbaarheid- en bewonersparticipatie	791	344
Jeugd	Jeugd- en jongerenwerk	822	839
	Speelvoorzieningen	312	64
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	491	118
	Beheer groengebieden	1.259	587
	Straatreiniging	21	17
	Gebruik openbare ruimte	-63	-71
	Recreatieve voorzieningen	32	16
	Ongediertebestrijding	8	7
	Wijkleefbaarheid	39	11
	Grachten en vaarten	17	0
Waterkering	86	77	
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	40	2
	Verkeersregeling	214	36
Zorg en welzijn	Ouderenparticipatie	381	389
	Algemeen maatschappelijk werk	392	399
	Club- & buurthuiswerk	1.733	1.769
	Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)	75	77
Totaal		8.058	5.251

Stadsdeel Centrum

Coördinerend portefeuillehouder: Boudewijn Revis

Wijkaanpak en dienstverlening

Initiatieven van bewoners, bedrijven en instellingen om hun buurt of straat te verbeteren, zijn met het budget leefbaarheid en bewonersparticipatie ondersteund. In het eerste halfjaar zijn 117 subsidies verleend. Begin 2014 is het leefbaarheidsplatform Oude Centrum opgericht. In dit platform werken gemeente, politie en corporatie samen met bewoners en ondernemers aan de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid in de wijk. Op 23 april is het vernieuwde Bonbonplein feestelijk geopend. Er is een basketbalveld aangelegd en er zijn een groot klimtoestel, een mandschommel en een interactief Sona speeltoestel geplaatst. De belangstelling van de buurtkinderen voor deze nieuwe speeltoestellen is groot. De oude speeltoestellen van de speeltuin Cantaloupenburg worden in de tweede helft van het jaar vervangen. De herinrichting van het Elandplein nadert zijn voltooiing. De bomen zijn verplant en gesnoeid, de nieuwe bestrating is aangebracht en de zitranden en de banken zijn geplaatst. De bloeiende struiken en vaste planten worden in november geplant.

Ontwikkeling buitenruimte

Er wordt met de versnellingsimpuls substantieel geïnvesteerd in het verbeteren van de openbare ruimte in de Schilderswijk. De Van Goghstraat, het Meester de Bruinplein en de Hendrik Goltziusstraat zijn in de eerste helft van 2014 geheel of gedeeltelijk herstraat en heringericht. De groen- en speelvoorziening aan de Delftselaan worden verbeterd. Er is een inventarisatie uitgevoerd waar de boombeplanting in de Schilderswijk aangevuld kan worden; de bomen zullen vanaf komend najaar geplant gaan worden. Er is extra toezicht ingezet op het illegaal bijplaatsen van afval bij de orac's in stadsdeel Centrum: dit vermindert de vervuiling. Dit zal overigens blijvende aandacht nodig hebben. Het is verheugend dat er verschillende orac's door omwoners zijn geadopteerd, die toezicht houden op het goed gebruik ervan. In de Grote Marktstraat is de afgelopen maanden hard gewerkt aan het aanbrengen van de nieuwe (bijzondere) bestrating. De gemeente richt zich hierbij met name op het toegankelijk houden van het winkelgebied, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de veiligheid voor het winkelend publiek.

Zorg en Welzijn

In stadsdeel Centrum zijn verschillende organisaties die een Buurthuis van de Toekomst in ontwikkeling hebben. In mei jl. is het ontwikkelingstraject van de Chinese Brug tot Buurthuis van de Toekomst succesvol afgerond. De Stichting Samen Sterk, Prins 27 en de Stichting Jeugdwerk Samson-Samsam bevinden zich in de afrondende fase. Er is meer begeleiding gerealiseerd voor de buurthuizen De Kronkel en De Sprong; het doel is dat zij vanaf 2015 zelfstandig kunnen draaien. De aanpak van overlast van verscheidene jongerengroepen is een speerpunt.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Actuele begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	1.934	1.064
	Impuls economie en leefbaarheid	3.506	1.907
	Leefbaarheid- en bewonersparticipatie	1.788	975
Jeugd	Jeugd- en jongerenwerk	1.228	1.254
	Speelvoorzieningen	540	-37
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	3.071	293
	Beheer groengebieden	1.383	589
	Openbare verlichting	4	0
	Wijkleefbaarheid	50	0
	Straatreiniging	85	17
	Gebruik openbare ruimte	-244	-261
	Ongediertebestrijding	15	0
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	40	0
	Verkeersregeling	88	0
Zorg en welzijn	Ouderenparticipatie	519	530
	Algemeen maatschappelijk werk	2.086	2.129
	Club- & buurtwerk	6.141	6.268
	Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)	447	456
Totaal		22.681	15.184

Stadsdeel Laak

Coördinerend portefeuillehouder: Rabin Baldewsingh

Wijkaanpak en dienstverlening

Het budget leefbaarheid en bewonersparticipatie wordt ingezet om bewoners en organisaties te stimuleren om met activiteiten en initiatieven te komen op het gebied van sociale samenhang, leefbaarheid en veiligheid. In het eerste halfjaar zijn bijna 60 subsidies verstrekt. Belangrijk is dat ook nieuwe groepen bewoners worden bereikt en aan de slag gaan, zoals de buurpreventieteams in Laak Noord en Schipperskwartier. Andere bijzondere activiteiten waren Laak Vitaal en het project Oogst in de Hobbytuinen van Spoorwijk. Een aantal bewonersorganisaties is ondersteund door studenten bij het organiseren van activiteiten en de digitale communicatie. Dit krijgt een vervolg.

Begin dit jaar is een start gemaakt een programma voor drie jaar ter verbetering van de leefbaarheid en wijkeconomie in Laak. Projecten in de openbare ruimte zijn onder andere Molenslootstraat, Laakkade, Lipaplein, Hof van Heden, Schoeplaan en Paviljoen Kobus. Andere projecten zijn inzet van studenten van de Haagse Hogeschool en van ROC Mondriaan, Quartier Laak, Wijk in Balans en extra jongerenwerk.

Ontwikkeling buitenruimte

De leefomgeving is ook dit jaar een speerpunt. De integrale gebiedshandhaving (schoon en veilig) loopt door en het bedrijfsafval in verschillende winkelstraten is succesvol aangepakt. In bijna alle wijken van Laak zijn de Orac's geplaatst; het Schipperskwartier is als laatste aan de beurt.

Van Laakhaven West is de herontwikkeling in volle gang. Dit biedt kansen voor ondernemers, bewoners en voor de buitenruimte. Alle uitgegeven kavels zijn verkocht. De bereikbaarheid tijdens grootschalige projecten is belangrijk. De herinrichting van de Neherkade is gestart en verloopt volgens planning, evenals de herinrichting van de Waldorpstraat. De vervanging van de riolering in Laak Noord is bijna afgerond. Daarnaast zijn in het kader van de impuls gelden verschillende straten en winkelgebieden opgeknapt, zoals het Goeverneurplein en de Laakkade. In groengebieden is (extra) gesnoeid en zijn speelplekken heringericht, zoals bij de Willem Dreesschool in de Bresterstraat. Met drie scholen (Johan de Witt, Esloo College, ROC Mondriaan) zijn de plannen van aanpak Schoolveiligheid ondertekend.

Het WK voetbal is qua overlast een risicovolle periode in Laak, met het Jonckbloetplein als (traditionele) risicocolatie. Politie, stadsdeel, OOV en Welzijn hebben preventieve maatregelen getroffen en samen met bewoners zijn in alle wijken activiteiten georganiseerd. Dit heeft geleid tot een rustig verlopen toernooimaand.

Zorg en Welzijn

Projecten die veel aandacht krijgen zijn het Aanvalsplan Vrijwilligers, Buurthuis van de Toekomst, Kindvriendelijke wijken en het Centrum voor Ouderen. De tweede fase van de verbouwing van het buurthuis van de toekomst bij HVV Laakkwartier wordt momenteel afgerond, waarna bewoners en zelforganisaties daar terecht kunnen voor allerlei activiteiten. In Laak Noord is het plan voor een meer kindvriendelijke wijk (onder andere project Schoeplaan) inmiddels uitgevoerd. Het jongerenwerk in Spoorwijk is uitgebreid, daarmee wordt vooral ingezet op de individuele aanpak. In deze wijk is ook de aanpak van kinderen 12- van start gegaan.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Actuele begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	1.130	484
	Impuls economie en leefbaarheid	2.134	549
	Leefbaarheid- en bewonersparticipatie	703	339
Jeugd	Jeugd- en jongerenwerk	576	588
	Speelvoorzieningen	353	0
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	495	0
	Beheer groengebieden	458	81
	Straatreiniging	70	24
	Gebruik openbare ruimte	-84	-26
	Ongediertebestrijding	9	7
	Wijkleefbaarheid	57	9
	Grachten en vaarten	3	0
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	22	0
	Verkeersregeling	23	0
Zorg en welzijn	Ouderenparticipatie	295	301
	Algemeen maatschappelijk werk	544	555
	Club- & buurtwerk	2.607	2.661
	Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)	176	179
Totaal		9.571	5.751

Stadsdeel Leidschenveen – Ypenburg

Coördinerend portefeuillehouder: Tom de Bruijn

Wijkaanpak en dienstverlening

Het eerste halfjaar van 2014 was succesvol wat bewonersinitiatieven betreft. Tweederde van het stadsdeelbudget is al vergeven. De participatie van de bewoners van Leidschenveen-Ypenburg groeit. Zo waren de bewonersactiviteiten in het kader van het WK Hockey een succes; twaalf bewonersgroepen organiseerden in aanloop naar of tijdens het WK Hockey leuke activiteiten voor de buurt. Ook zijn de bewoners gestimuleerd om een beheeractie te koppelen aan hun activiteit of jongeren te betrekken bij de activiteit door middel van het inzetten van crownies.

Ontwikkeling buitenruimte

In 2014 wilden we het iets anders aanpakken met de rode stadsdeelbus; wel met dezelfde partners de bewoners van het stadsdeel opzoeken maar met een andere frequentie en dit keer aansluitend bij bestaande activiteiten. Zo is contact gezocht met de organisatoren van het Inbraakpreventieplein in Leidschenveen en het Waterfestijn in Ypenburg. Deze activiteiten zijn met elkaar gekoppeld. Bij het inbraakpreventieplein is een stand gehuurd omdat er geen plek was voor de rode stadsdeelbus en in Ypenburg heeft de bus aan de rand van het evenemententerrein gestaan. Helaas bleek dit niet een erg succesvolle formule te zijn. We bezinnen ons dan ook op de burgerconsultatie in de Vlietzone die in september plaats zal vinden.

Meerdere groenvoorzieningen zijn verbeterd, zo zijn diverse bosvakken in Bosweide gedund en de oevers van de Ypenburgse Boslaan en Singel natuurlijk ingericht. Tevens is er een natuurspeelplek voor de luchtscouting aan het ILSY-plantsoen gemaakt en is de groenvoorziening langs de Zoetermeerse rijweg verbeterd. Daarnaast is op tien speelplekken de vervanging van speeltoestellen in gang gezet en is een recreatief schelpenpad gemaakt om de Bosplas heen en aan de Ypenburgse Boslaan. Aan de Cromvlietkade is de groenstrook aangepast, deze wordt in eigen beheer onderhouden. Ook doet het stadsdeel mee aan een pilot van “Nederland Schoon” bij randstadrailhalte Leidschenveen. Deze pilot houdt in dat het station een tijdelijke kwaliteitsimpuls krijgt in het schoonmaken van de omgeving. Het belangrijkste wat we hier mee willen toetsen is of dergelijke incidentele kwaliteitsimpuls structurele positieve effecten hebben op de openbare ruimte.

Zorg en Welzijn

Het Buurthuis van de toekomst (met daarin een jongeren centrum) en de skatebaan aan de Zoetermeerse rijweg zijn in maart 2014 geopend. Deze voorziening wordt veelvuldig gebruikt en de jongeren die gebruik maken van de skatebaan maken zelf de ruimte schoon. Zij worden hierin ondersteund door het jongerenwerk. In het Buurthuis van de Toekomst zijn diverse bewonersgroepen actief.

De problemen achter de voordeur nemen toe. De wachtlijsten van het Algemeen Maatschappelijk werk worden, met name in Ypenburg, langer.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Actuele begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	1.349	571
	Impuls economie en leefbaarheid	499	500
	Leefbaarheid- en bewonersparticipatie	613	255
Jeugd	Jeugd- en jongerenwerk	74	76
	Speelvoorzieningen	530	64
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	167	10
	Beheer groengebieden	1.948	251
	Straatreiniging	21	4
	Gebruik openbare ruimte	5	0
	Ongediertebestrijding	6	4
	Wijkleefbaarheid	0	0
	Grachten en vaarten	10	0
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	22	3
	Verkeersregeling	58	0
Zorg en welzijn	Algemeen maatschappelijk werk	299	306
	Club- & buurtwerk	2.117	2.160
	Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)	75	76
Totaal		7.793	4.280

Stadsdeel Haagse Hout

Coördinerend portefeuillehouder: Ingrid van Engelshoven

Ontwikkeling buitenruimte

Op het Rosarium aan het Jozef Israëlsplein was overlast van hangjongeren. Verder waren de padenmoelijk begaanbare, was het meubilair vernield en waren het gazon en de planten verwaarloosd. Het park krijgt een facelift. Een groep van ongeveer 10 bewoners houdt in de toekomst als vrijwilliger het rosarium schoon, heel en veilig.

In het Beatrixkwartier zijn initiatieven gaande voor een milieuvriendelijke aanpak door bedrijven in het kader van vervoer, energie et cetera. De contacten met de bedrijven worden nauwer aangetrokken. In Bezuidenhout West is de aanleg van de HSE een ingrijpende operatie. Het eerste halfjaar van 2014 zijn de kabels en leidingen verlegd in het deel waar de HSE moet worden opgebouwd. In dat kader is ook een deel van het toekomstige Spoorpark ingericht, het basketbalveld is een succes. Tegen het Schenkviaduct, aan de zijde van de Schenkweg, is een groot kunstwerk aangebracht. De herinrichting van het Anna van Buerenplein is medio juni gestart en wordt in 2014 afgerond. In Mariahoeve en Bezuidenhout West zijn de orac's geplaatst. Dit heeft een gunstig effect op de overlast van zwerfvuil dat zich vooral concentreerde op huisvuilophaldagen. De aanmelding van orac-vertegenwoordigers verloopt voorspoedig. In april zijn werkzaamheden gestart ter verbetering van het fietspad aan het Kleine Loo ter hoogte van het winkelcentrum. De herstrating en gedeeltelijke herinrichting van de Van Hoytemastraat zijn afgerond. Ook de herinrichting van het winkelcentrum Willem Royaardsplein is gereed. Het plein heeft een veel groenere uitstraling gekregen.

Jeugd

Kinderen uit Bezuidenhout-West hebben ideeën aangedragen om de wijk kindvriendelijker te maken. De winnende ideeën, zoals een verkeerspleintje op het dak van een parkeergarage, worden nog dit jaar uitgevoerd. Om in Mariahoeve op een laagdrempelige manier contact te krijgen met multiprobleemgezinnen heeft VOOR welzijn kerstparticipatiepakketten uitgedeeld en in vervolg hierop voor aanvang van de zomer een vergelijkbaar project (Happy Mariahoeve) uitgevoerd. De multiprobleemgezinnen krijgen hierdoor op een prettige manier een band met welzijnswerkers. Net als het onderwijs vangt ook de politie wel eens signalen op die kunnen duiden op multiproblematiek. Zo is er een directe advieslijn tussen de wijkagenten Mariahoeve en CJG Haagse Hout. Deze lijn wordt vanaf juni ook gebruikt door leerplicht- en vsv-ambtenaren in Mariahoeve. Vanuit de Aanpak (sociale) veiligheid Mariahoeve wordt ook extra ingezet op sport- en beweegactiviteiten. Zo is er een tijdelijke kunstbaan in Mariahoeve geweest, gratis karate in samenwerking met basisschool De Vuurvlinder, kinderyoga in wijkpark De Horst, sport en spel tijdens het Koningsfeest op de Haverkamp en een mobiel hockeyveld ter promotie van het WK hockey naast het Diamantcollege.

Zorg en Welzijn

De voormalige welzijnsinstelling 'De nieuwe school' aan de Van Heutszstraat wordt doorontwikkeld tot Buurthuis van de Toekomst. Kunstpost, Middin en diverse buurtorganisaties hebben een plan van aanpak gemaakt en afspraken gemaakt over samenwerking in het pand. HWW Ametisthorst heeft een nauwe samenwerking met het Diamantcollege opgezet. Leerlingen zullen activiteiten bij HWW Ametisthorst ondersteunen en daarnaast maatschappelijke stages lopen. HWW Ametisthorst heeft de wens uitgesproken zich door te ontwikkelen tot buurthuis van de toekomst.

Buurthuis de Landen heeft deelgenomen aan een intensief pilottraject in het kader van ondersteuning vrijwilligers. Sinds april is in Bezuidenhout een sociaal wijkteam actief. Daarnaast is in het Participatiecentrum Mariahoeve de decentrale vrijwilligersbank operationeel. Het Inlooppunt Centrum voor Ouderen trekt steeds meer bezoekers aan. Dit jaar zijn in het stadsdeel twee vraagpunten (tot voor kort servicepunten genoemd), in het wijkcentrum Bezuidenhout en in de openbare bibliotheek Theresiastraat, geopend.

Wijkaanpak en dienstverlening

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen organiseerden wijkbewoners in Mariahoeve in samenwerking met Resto Van Harte en ProDemos op 4 maart een politiek diner en debat in het Diamanttheater.

Vertegenwoordigers van zeven partijen namen deel aan deze avond.

Op het Denenburgplein zijn 14 extra parkeerplaatsen aangelegd, er is opnieuw bestraat en het plein is enorm vergroend door de aanleg van 8 grote plantenbakken.

Tijdens Koningsdag heeft een enthousiaste groep bewoners in de Tarwekamp (Mariahoeve) een Koningsfeest georganiseerd. Het merendeel van de optredende artiesten kwam uit de wijk. Er was een ruil- en kleedjesmarkt en de lokale ondernemers zorgden voor consumpties. Ook konden lokale (wijk)organisaties zich bekend maken. Het stokrozenproject "In Bezuidenhout Midden" is verder over de wijk uitgebreid. In steeds meer straten zijn fleurig bloeiende boomspiegels te zien die worden onderhouden door een groep bewoners. Ook in Bezuidenhout-West vormde groen het thema op basis waarvan bewoners actiever bij hun buurt betrokken raakten.

<i>Programma</i>	<i>Product</i>	<i>Huidige begroting</i>	<i>Realisatie t/m 30/06/2014</i>
Wijkaanpak en dienstverlening	Apparaatskosten	1.302	551
	Impuls economie en leefbaarheid	959	168
	Leefbaarheid- en bewonersparticipatie	658	457
Jeugd	Jeugd- en jongerenwerk	494	505
	Speelvoorzieningen	213	37
Ontwikkeling buitenruimte	Onderhoud straten, wegen, pleinen	1.084	113
	Beheer groengebieden	1.585	555
	Straatreiniging	335	60
	Onderhoud bruggen, viaducten en tunnels	62	0
	Gebruik openbare ruimte	-127	-25
	Recreatieve voorzieningen	182	80
	Ongediertebestrijding	43	21
	Wijkleefbaarheid	82	53
	Fietsendepot	0	-36
	Grachten en vaarten	29	0
Verkeer en milieu	Aanleg straten, wegen, pleinen	28	8
	Verkeersregeling	40	0
Wonen	Grafittibestrijding	538	233
Zorg en welzijn	Ouderenparticipatie	292	297
	Algemeen maatschappelijk werk	209	213
	Club- & buurtwerk	1.290	1.317
	Samenlevingsopbouw (opbouwwerk)	116	119
Totaal		9.414	4.726

6 KRACHTWIJKEN

De Haagse Wijkaanpak richt zich sinds 2008 op het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken Transvaal, Schilderswijk, Zuidwest en Stations-/ Rivierenbuurt, met een looptijd tot 2017. In 2011 heeft er naar aanleiding van ontwikkelingen in het landelijke Krachtwijkenbeleid een herprioritering van de beschikbare middelen plaatsgevonden. Het beeld dat de wijkenmonitor van de Haagse aandachtswijken liet zien was aanleiding om nadrukkelijk de focus te verleggen naar de Schilderwijk. De business cases, zoals deze bij aanvang van de wijkaanpak zijn opgestart, zijn deels afgesloten, deels opgegaan in beleid en deels doorvertaald in projecten. Aan de hand van de vijf pijlers van de Deal Schilderswijk is de voortgang van deze projecten hieronder inzichtelijk gemaakt.

In oktober 2012 stemde het college in met de Deal Schilderswijk (RIS 253192), die uitvoering geeft aan deze nieuwe fase van de Wijkaanpak (RIS 181395). In juli 2013 volgde het uitvoeringsprogramma voor 2013 en 2014. Het biedt een concrete uitwerking van de interventies, zoals beschreven in de Deal Schilderwijk. Voor een uitgebreid overzicht van de output en outcome van de Haagse Wijkaanpak verwijzen we respectievelijk naar de Voortgangsrapportage Wijkaanpak en de Haagse Wijkenmonitor. De Voortgangsrapportage 2013 (RIS 272463) geeft een beeld van de voortgang van de uitvoering van de wijkaanpak (output). De Haagse Wijkenmonitor 2013 die in de tweede helft van 2014 zal worden gepubliceerd verschaft inzicht in de stand van zaken van de aandachtswijken, gekoppeld aan de beleidsinzet zoals voorgenomen bij aanvang van de Wijkaanpak (outcome).

Participatie

Het uitvoeringsprogramma Deal Schilderswijk is in samenspraak met de Denktank Deal Schilderswijk opgesteld. Ook bij de realisatie van dit programma speelde de Denktank een belangrijke rol. De Denktank bestaat uit bewoners en sleutelfiguren uit de wijk. Zij denken voortdurend mee over waar de accenten kunnen worden gelegd in de uitvoering van het programma, geven signalen af over wat er speelt in de wijk en stellen hun denkkracht en netwerk ter beschikking om te komen tot duurzame oplossingen. Zij adviseerden bijvoorbeeld over het in dienst nemen van een participatie-uitvoerder uit de wijk, het functioneren van de openbare ruimte en het instellen van een serviceploeg van werkzoekenden ten behoeve van eenvoudige fysieke ingrepen.

In Escamp is er een kort marktonderzoek gedaan naar de mogelijkheden van online evaluatie en benchmarking. Dit heeft geleid tot de aanschaf van het product 'Benchmark Burgerparticipatie'. Tevens is een leerkring 'Benchmark Burgerparticipatie' voor de andere deelnemende gemeenten georganiseerd. Het stadsdeel onderhoudt contacten met andere deelnemende gemeenten, communiceert over en stimuleert het gebruik van de software en voert het technisch beheer uit.

Prioriteit 1: schoon en handhaving: bewoners aan zet

Middels strikte handhaving worden bewoners gewezen op hun verantwoordelijkheid om hun omgeving schoon te houden. Daarnaast wordt er ingezet op gedragsverandering door bewoners te betrekken bij hun leefomgeving. Bijvoorbeeld in stadsdeel Centrum loopt in de omgeving van het Van der Vennepark een pilot op het gebied van "Participatie op Schoon". Buurtbewoners zijn middels een enquête bevraagd over wat zij nodig hebben om zich in te zetten voor het park. Een plaatselijke vrouwengroep helpt nu het park netjes te houden. Een ploeg van vier voormalig werkzoekende wijkbewoners wordt ingezet bij het opknappen van de wijk. Omwonenden rond het Jacobahof en (leerlingen van) het Johan de Wittcollege slaan de handen in één voor het beheer van de stadsboerderij na herinrichting.

De participatie-uitvoerder van de Schilderwijk is er in geslaagd om 90 bewoners bereid te vinden om één of meer ORACs te adopteren. Zij melden bijplaatsing, zorgen voor een ordentelijke situatie rond de ORAC door zelf bijgeplaatst afval weg te gooien en spreken buurtbewoners aan wanneer zij onwenselijk gedrag constateren. In de binnentuinen van Complex 2017 aan de Westenbergrstraat zijn bewoners aan de slag gegaan met de inrichting en beheer, ondersteund door studenten van Academie van de Stad. Ook in de Stationsbuurt, en nog meer in Transvaal, komen veel bijplaatsing bij ORACs voor. De aanpak vergt veel inzet van o.m. handhaving, maar biedt ook een kans om bewoners te betrekken bij hun omgeving.

Er wordt gezocht naar oplossingen om het bijplaatsen van afval tegen te gaan in Escamp. In een pilot in een gedeelte van Moerwijk-West kunnen bewoners om de twee weken hun grofvuil aanbieden, zonder hiervoor eerste een afspraak te hoeven maken. Bewoners worden hierover geïnformeerd d.m.v. huisbezoeken, persoonlijk contact, een poster en brief. De projectleider heeft deze pilot geïntegreerd in de Opschoondag Moerwijk op 28 mei, dit was tevens de aftrap. Milieubeheer Escamp voert de regie. Het stadsdeel is betrokken bij de evaluatie en het verder vormgeven van een vervolg.

Prioriteit 2: Jongeren en onderwijs: brede buurtschoolprogramma (24/7)

In de aandachtswijken wordt gewerkt aan zes verschillende brede buurtscholen en een brede buurtzone. In de Rivierenbuurt bijvoorbeeld start binnenkort de bouw van de nieuwe Brede Buurtschool aan de Zaanstraat. In de omgeving van het Spionkopveld in Transvaal is een Brede Buurt Zone in ontwikkeling. Een sociaal makelaar is actief in het werkgebied van politiebureau Heemstraat om te bemiddelen en te ondersteunen ten behoeve van de jeugd, sociale cohesie en veiligheid in de wijk. Samen met het werkgeversserviceplein is de makelaar gestart met het voorlichten van jongerenwerkers over de rechten en plichten van jongeren op het gebied van arbeidsparticipatie en sociale zekerheid. Er is gezorgd voor voorlichtingsbijeenkomsten op locatie over schulden en jongeren. Ook heeft hij een onderzoek gedaan naar de leef sfeer in een aantal buurten ten behoeve van interne analyse.

Inmiddels is het Ambacht operationeel. Dit praktijkcentrum voor jongeren biedt cursussen en korte opleidingen. Zij kunnen een deelcertificaat halen op het gebied van metaal- en houtbewerking of als onderdeel van een opleiding tot stukadoor.

In Transvaal wordt specifiek voor Bouwlust/Vrederust een extra FTE jongerenwerker ingezet, om minimaal 20 jongeren individueel te begeleiden, om hun leven weer goed op de rails te krijgen. De sociaal makelaar die ook in Transvaal actief is, koppelt contacten met jongeren aan de gemeentelijke ondersteuningsmogelijkheden om aan werk te komen.

Prioriteit 3: Multiprobleemgezinnen: huis aan huis aan het werk

Eind 2012 startte het project Huis aan Huis aan het Werk. Door middel van huisbezoeken worden gezinnen met een WWB-uitkering (minimaal 3 jaar) en inwonende kinderen bezocht. Zij worden op maat begeleid in het vinden van werk of in het vinden van een vrijwilligersplek. Het doel is de armoede, die van generatie op generatie wordt doorgegeven, te doorbreken. In Moerwijk en Bouwlust wordt gestreefd naar het ondersteunen van minimaal 100 huishoudens in 2014. Het project wordt gevolgd door het Trimbos Instituut.

In een eerste tranche werden 150 huishoudens bezocht en vanaf september 2013 is gestart met de tweede lichting van 350 huishoudens. Dit traject van 1,5 jaar loopt voor deze eerste groep medio 2014 op haar einde. In de tweede groep zijn 209 eenoudergezinnen bezocht en 122 echtparen, totaal 496 individuen. Deze startgesprekken zijn in februari 2014 afgerond. Trimbos leverde in juli resultaten van de evaluatie van de eerste lichting van 150 huishoudens. De evaluatie is gebaseerd op kwantitatieve informatie via de betrokken consulenten van SZW. Ook wordt kwalitatieve informatie gebruikt; onderzoekers wonen gesprekken tussen cliënt en consulent bij. Er wordt gebruik gemaakt van een controlegroep.

Prioriteit 4: Economie en werk: ruimte voor ondernemers en jongeren

In de begroting is aangegeven dat de wijk economie op drie manieren zal worden ondersteund:

1. Door het bieden van bedrijfsruimte;
2. Door de versterking van winkelstraten;
3. Door het sluiten van de keten arbeid-arbeidsmarkt op regionaal niveau ten behoeve van (potentiële) werknemers in de krachtwijken .

Met het onderzoek "economie achter de voordeur" moet onder andere aantoonbaar worden of er behoefte is aan 'bedrijfverzamelsclusters' of aan de vormgeving van andere type faciliteiten in de wijk. Het onderzoek wordt uitgevoerd door expertisecentrum Jeugd, Samenleving en Ontwikkeling (JSO), in opdracht van de provincie, en richt zich op de belangrijkste economische spelers in de wijk. Het onderzoek is in de afrondende fase.

Het convenant voor het versterken van de Hobbemastraat is gereed en is gelanceerd op de nieuwjaarsbijeenkomst op 14 januari 2014 van de businessclub Schilderswijk. Voorbereidingen op het brancheringsplan Hobbemastraat zijn met de bijeenkomst op 4 februari gestart. Er is afgesproken om contracten op elkaar af te stemmen voor wat betreft de looptijd. Gezamenlijk wordt er naar een passende invulling gezocht waarbij het beoogde brancheringsplan als een richtlijn wordt gehanteerd. De eigenaren en ondernemers werken hierbij goed samen. Het streven is dat eind 2014 vijf publiekstrekkingen hun deuren hebben geopend in de wijk.

Eén publiekstrekking is in februari 2014 geopend. Er zijn 3 lopende initiatieven. Het convenant voor het platform Hobbemastraat staat model voor de beide andere winkelstraten Hoefkade en Koningstraat.

Op 25 juni vond er de banenmarkt voor jongeren plaats in Theater de Vaillant. Jongeren van De Buzinezzclub, Next Jongeren en Stichting Jeugdwerk hebben de markt zelf georganiseerd en hebben zodoende hun businessplan verder vorm gegeven. Het Werkgeversservicepunt was aanwezig met een stand en bood onder meer startersbeurzen aan. De markt is bezocht door 150 deelnemers en werkgevers als Defensie, Tempo Team, Yami Den Haag en een aantal bedrijven uit de wijk zelf.

Jeugdwerkloosheid is in de Zuidwestwijken een hot item. Werkloosheid leidt niet alleen tot sociale problemen voor de betrokkene, maar leidt ook tot ongewenst gedrag. Uit gesprekken met professionals die met jongeren werken bleek dat zij over te weinig kennis beschikten over het stedelijk door het stedelijk aanbod van het werkgeversserviceplein. Datzelfde gold voor hun kennis over alternatieve scholingsprojecten waar jongeren via

VSV terecht kunnen. In het voorjaar is hier voor alle medewerkers een voorlichtingsbijeenkomst over georganiseerd. De volgende stap is het organiseren van een banenmarkt in september tijdens het Escampfestival.

Prioriteit 5: Leefbaar wonen: Schilderswijk

Ten behoeven van het aantrekken van kansrijke groepen is er in het kader van kleinschalig opdrachtnemerschap en kluswoningen de nodige voortgang geboekt. De 20 aaneengesloten kavels in de Van Dijkstraat zijn aangeboden via de Kavelwinkel namens Haag Wonen en zijn voor 90% in optie genomen. Er zijn opties genomen op 3 kluscomplexen in de Schilderswijk: Stortenbekerstraat (20 appartementen) en de Van der Vennestraat (5 units).

Ook met woningtoewijzing wordt beoogd andere groepen naar de aandachtswijken te trekken. Het Ministerie BZK heeft de mogelijkheden voor extra toewijzingsruimte voor midden-inkomens nog niet doorgerekend. Vooralsnog gelden de grenzen van de huidige regelgeving. Met Haag Wonen streven we ernaar in de Schilderswijk om de 10% vrije ruimte voor toewijzing aan middeninkomens volledig te benutten. Op jaarbasis gaat het om maximaal 80 woningen. Beoogde doelgroepen zijn studenten, pas afgestudeerden en werkende jongeren. De uitvoering van de regeling wacht op akkoord van de directie Haag Wonen en het aanwijzen van complexen.

7 DECENTRALISATIES

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdzorg, delen van de AWBZ en participatie. Daarmee verzorgt de gemeente verzorgt voorzieningen voor 20% van de Hageaars. Hieronder valt een groeiende groep ouderen en gehandicapten die meerdere voorzieningen nodig hebben. Inmiddels heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Participatiewet, de Jeugdwet en de nieuwe WMO en zijn de budgetten bekend gemaakt. Het afgelopen half jaar hebben we ons voorbereid op invoering van deze wetten. Het jaar 2014 is een cruciaal jaar in de voorbereiding. Verschillende teams zijn druk bezig met het voorbereiden van een ordelijke invoering per 1 januari 2015. Dit was niet altijd gemakkelijk, omdat de nadere regelgeving en budgetten soms nog steeds onzeker zijn.

De decentralisaties bieden grote kansen. De gemeente wordt de eerste overheid in het sociale domein. Een ontkokerde benadering van Hageaars die gebruik maken van voorzieningen is mogelijk. Dit is makkelijker gezegd dan gedaan. De decentralisatie van de taken gaat gepaard met grote kortingen. Het Rijk geeft eenmalig middelen voor een 'zachte landing'. Daarnaast heeft het college in het coalitieakkoord 'Haagse kracht' extra middelen ter beschikking gesteld voor een ordelijke invoering van de decentralisaties en adequate zorg na 1 januari 2015. Kern van de aanpak is om te werken met wijkzorgteams die vanuit meerdere disciplines de problemen van mensen oplossen en niet alleen vanuit hun eigen vakgebied werken. Of het nu gaat om een eenzame hoogbejaarde, een gezin met schulden en opvoedproblemen of een verslaafde dakloze, de zorg moet deskundig en dicht bij de burger worden georganiseerd. Daarnaast gaat het ook om slimme combinaties in voorzieningen, het spreken van dezelfde 'taal' en gebruiken van dezelfde tools en samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld ICT en dienstverlening. De voorbereiding van een dergelijk grote transitie vraagt ook een aantal investeringen en brengt in 2014 en 2015 overgangskosten met zich mee. Het college heeft daarom bij de programmabegroting 2014-2017 hiervoor € 16,2 mln. beschikbaar gesteld

8 BEDRIJFSVOERING

8.1 PERSONEELSMANAGEMENT

Formatie en bezetting

Medio 2014 is de personele bezetting bij de Gemeente Den Haag 6.129 fte en is daarmee met 42 fte gestegen¹. Het aantal medewerkers bedraagt per 30 juni 6.716. Het aantal formatieplaatsen (maximaal toegestane bezetting) bedraagt 6.496 fte en is daarmee in de eerste helft van 2014 met 58 fte gedaald.

Externe Inhuur

In het eerste halfjaar van 2014 waren de kosten voor de inhuur van externen ruim € 39 miljoen. Dit is € 10 mln. meer dan in het eerste halfjaar van 2013. De kosten van externe inhuur bedragen 16,1% van de totale loonsom en komen daarmee boven de gestelde norm van 15%. In 2013 werd de norm overschreden en bij ongewijzigde sturing op inhuur dreigt dat dit jaar weer te gaan gebeuren. Het Gemeentelijk Management Team heeft hiertoe nadere acties uitgezet.

Verzuim

Medio 2014 bedraagt het arbeidsverzuim bij de gemeente Den Haag 5,4%, vorig jaar was dit 5,6%². Het verzuim exclusief zeer lang verzuim bedraagt 4,3%. In juni 2013 was het arbeidsverzuim exclusief zeer lang verzuim nog 4,5%. De daling wordt veroorzaakt door een daling van het kort en middellang verzuim

Diversiteit

In november 2011 heeft de raad de motie “streefcijfers vrouwen in hogere functies” aangenomen. Voor de salarisschalen 9 tot en met 13 en 14 tot en met 18 zijn de streefcijfers voor 2014 respectievelijk 50% en 40%. Medio 2014 bedragen deze percentages 45,8% (stijging 1,7% t.o.v. medio 2013) en 26,9% (stijging 0,8%). Het totale aandeel vrouwen bedraagt eind juni 2014 48,5%. Ten opzichte van 2013 is dit aandeel licht gestegen met 0,7%.

¹ Bezetting en formatie worden uitgedrukt in fte (fulltime equivalenten)

² In deze alinea steeds: voortschrijdend jaargemiddelde

8.2 KLACHTEN

Een klacht is een uiting van ongenoegen van burgers en ondernemers over het onbehoorlijk optreden door of namens de gemeente. Het klachtrecht is geregeld in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Een klacht kan uitsluitend schriftelijk ingediend worden. Bij de behandeling van een klacht wordt beoordeeld of de gemeente zich behoorlijk gedragen heeft tegenover de klager of dat er iets heeft gemankeerd aan de dienstverlening. Bij de beoordeling van klachten komt altijd de vraag aan bod welke behoorlijkheidsnorm is geschonden. Schending van een of meer behoorlijkheidsnormen kan dan aanleiding zijn om zowel de dienstverlening als de interne processen aan te passen. De geschonden norm wordt bij de afdoening via de (in)formele klachtbehandeling aan de hand van de klachtinhoud en de feiten beoordeeld.

De klacht wordt sinds 1 januari 2013 getoetst aan de behoorlijkheidsnormen waaraan de gemeente zich te houden heeft. Deze behoorlijkheidsnormen zijn: "Open en duidelijk", "Respectvol", "Betrokken en oplossingsgericht" en "Eerlijk en betrouwbaar". De normen zijn onderverdeeld in 22 klachtelementen. Op basis van die klachtelementen wordt de geschonden behoorlijkheidsnorm bepaald.

Voorbeelden van deze klachtelementen zijn:

- Een goede informatieverstrekking -> norm: Open en duidelijk
- Fatsoenlijke bejegening -> norm: Respectvol
- Voortvarendheid -> norm: Betrokken en oplossingsgericht
- Integer handelen -> norm: Eerlijk en betrouwbaar

Niet iedere klacht is ook een klacht in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Voorbeeld: wanneer een bewoner of ondernemer 'klaagt' over bijvoorbeeld het niet (gescheiden) inzamelen van huishoudelijk afval, gebrekkig onderhoud openbare ruimte of weesfietsen, wordt zo'n klacht als 'melding' gezien. Typerend voor een melding is dat deze de openbare ruimte betreft en in principe binnen drie werkdagen kan worden opgelost. Een derde melding over eenzelfde gebeurtenis wordt overigens wel als een klacht aangemerkt.

Kerncijfers

- Totaal aantal beoordeelde klachten: 829 (2013: 647).
- Meeste klachten zijn behandeld bij de diensten: DPZ 428 (53%), SZW 268 (33%) en DSB 59 (7%)
- Gemiddeld afgehandeld binnen wettelijke termijn: 87% (2013: 88%).
- (Gedeeltelijk) gegronde klachten: 56% (2013: 44%).
- Hierbij zijn de volgende behoorlijkheidsnormen geschonden: Open en duidelijk: 30%, Respectvol: 10%, Betrokken en Oplossingsgericht: 23% en Eerlijk en betrouwbaar 37%.

Totaal aantal geregistreerde klachten

In de eerste helft van 2014 werden in totaal 1.270 klachten geregistreerd. Dit is fors meer dan in het eerste halfjaar 2013 (787). Deze toename is voornamelijk veroorzaakt door de ingebruikneming van een nieuw concernstelsel Klachten, waardoor de registratie sterk is verbeterd³ en ook de laagdrempeligheid om via denhaag.nl een klacht in te dienen is oorzaak.

Van de in totaal 1.270 afgehandelde klachten zijn er 829 klachten geanalyseerd op (on)gegrondheid. Hiervan bleken 466 klachten (gedeeltelijk) gegrond en 363 ongegrond. De overige 441 klachten zijn onder andere meldingen Openbare ruimte of klachten die ter behandeling doorgestuurd zijn naar andere diensten of organisaties.

Ontvangen klachten per dienst

De meeste klachten werden ontvangen door de Dienst Publiekszaken (53%), de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten (33%) en de Dienst Stadsbeheer (7%). Dit zijn diensten die de frontlijn en front-Office van de Gemeente vormen en dus veel contacten hebben met bewoners en ondernemers.

Tabel 1 ontvangen en afgehandelde klachten

Dienst	saldo 1/1/2014	ontvangen	Totaal	in behandeling	Afgehandeld
BSD	0	46	46	0	46
HGR	0	1	1	0	1
DPZ	86	556	642	63	579

³ Klachten worden geregistreerd bij binnenkomst bij een dienst. De routing is niet altijd juist, soms is het nodig de klachten door te sturen naar bv. een andere dienst alwaar de klacht opnieuw wordt geregistreerd. Zo kan geen enkele klacht tussen wal en schip vallen. Nadeel van deze registratiemethodiek is dat het aantal geregistreerde klachten is daarom hoger dan het aantal klachten dat is geanalyseerd op (on)gegrondheid.

DSB	9	146	155	38	117
DSO	5	122	127	13	114
IDC	2	30	32	1	31
OCW	4	37	41	4	37
SZW	112	360	472	127	345
Totaal	218	1298	1516	246	1270

Stijging aantal beoordeelde klachten

Ten opzichte van de eerste helft van 2013 is er een stijging van 25 % van het aantal beoordeelde klachten (nu 829 beoordeelde klachten, vorig jaar 647). De stijging doet zich vooral voor bij de Dienst Publieks zaken. Deze stijging is vooral veroorzaakt een verbeterde registratie van het aantal ingekomen klachten en de laagdrempeligheid van het digitale klachtenformulier. Burgers en bedrijven kunnen het klachtformulier steeds beter vinden op onze internetsite.

Tabel 2 beoordeelde klachten

Dienst	Eerste helft 2014	Eerste helft 2013	Vershil %
BSD	19	0	0%
HGR	1	0	0%
DPZ	428	230	+86%
DSB	59	87	-32%
DSO	18	17	0%
IDC	22	9	+144%
OCW	14	10	+40%
SZW	268	294	-9 %
Totaal	829	647	+25%

Afhandelingstermijnen

De wettelijke termijn voor het afhandelen van een klacht is zes weken. Voor klachten die worden afgehandeld door een klachtencommissie geldt een wettelijke termijn van maximaal tien weken; het betreft alle klachten bij de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten en de bejegeningklachten van de Dienst Stadsbeheer. Binnen de wettelijke termijn is gemiddeld 87 % van de klachten afgehandeld . Dit is ongeveer gelijk aan de eerste helft van 2013 (88%). Een tijdige afhandeling bleek vanwege een sterke toename van het aantal klachten niet altijd haalbaar. Sommige klachten bleken ingewikkeld, andere vergden veel afstemming met andere diensten of externe partijen. Ook de implementatie van en het wennen aan het nieuwe klachtensysteem heeft tot vertraging in de afhandeling geleid. De klagers zijn via een tussenbericht geïnformeerd over de vertraging in de klachtbehandeling.

Tabel 3 afhandelingstermijnen

Dienst	Afgehandeld	aantal weken				< wettelijke termijn
		0-4	5 - 6	7 - 10	> 10	
BSD	46	31	5	4	6	78 %
HGR	1	0	1	0	0	100 %
DPZ	579	453	71	40	15	91 %
DSB	117	89	8	18	2	85 %
DSO	114	79	15	14	6	82 %
IDC	31	27	4	0	0	100 %
OCW	37	35	2	0	0	100 %
SZW	345	66	84	133	62	82 %
Totaal	1.270	780	190	209	91	87 %

Doorgestuurde klachten per dienst

Van de 1.270 afgehandelde klachten werden 829 als klacht beoordeeld en zijn 441 klachten ter behandeling doorgestuurd . Deze laatste categorie heeft veelal betrekking op klachten bestemd voor een andere dienst (en werden daar als behandelde klacht geteld), ingehuurde derden (Haagse Millieuservice en Haags Werkbedrijf) of andere organisaties. Verder betreffen dit doorgestuurde meldingen openbare ruimte of bezwaarschriften.

Tabel 4 Afgehandelde en doorgestuurde klachten

Dienst	Afgehandeld	Doorgestuurd	beoordeeld
BSD	46	27	19
HGR	1	0	1
DPZ	579	151	428
DSB	117	58	59
DSO	114	96	18
IDC	31	9	22
OCW	37	23	14
SZW	345	77	268
Totaal	1.270	441	829

(Gedeeltelijk) gegrond of ongegrond per dienst

Van alle beoordeelde klachten was 56% (gedeeltelijk) gegrond en 44% ongegrond. In vergelijking met het eerste halfjaar 2013 is het aantal gegronde klachten (in 2013: 44%) met 12 %punt toegenomen.

Tabel 5 (Gedeeltelijk)gegronde en ongegronde klachten

Dienst	beoordeeld	gegrond	ongegrond	gegrond %	ongegrond %
BSD	19	3	16	15%	85%
HGR	1	1	0	100%	0%
DPZ	428	227	201	53%	47%
DSB	59	35	24	59%	41%
DSO	18	3	15	17%	83%
IDC	22	17	5	77%	23%
OCW	14	6	8	43%	57%
SZW	268	174	94	65%	35%
Totaal	829	466	363	56%	44%

Aard van de (gedeeltelijk)gegronde klachten per dienst

Alle gegronde klachten worden door de diensten beoordeeld naar de geschonden behoorlijkheidsnorm: A) Open en duidelijk B) Respectvol C) Betrokken en oplossingsgericht D) Eerlijk en betrouwbaar.

Tabel 6 geschonden behoorlijkheidsnormen van alle gegronde klachten

Dienst	Gegronde klachten	Open en duidelijk	Respectvol	Betrokken en oplossingsgericht	Eerlijk en Betrouwbaar
BSD	3	1	1	1	0
HGR	1	0	0	0	1
DPZ	227	64	11	55	97
DSB	35	15	5	4	11
DSO	3	3	0	0	0
IDC	17	14	3	0	0
OCW	6	2	1	1	2
SZW	174	40	25	49	60
Totaal	466	139	46	110	171
	100%	30%	10%	23%	37%

Van de gegronde klachten waren de meeste in de categorie “Eerlijk en betrouwbaar”, namelijk 37% (2013: 32%).

In onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt welke klachtelementen bij de gegronde klachten geleid hebben tot de vaststelling van een geschonden behoorlijkheidsnorm.

Tabel 7 Aantallen geschonden klachtelementen

Klachtelementen behoorlijkheidsnormen	Eerste helft 2013	Eerste helft 2014
A01. Transparant	2	23
A02. Goede informatieverstrekking	50	98
A03. Luisteren naar de burger	7	12
A04. Goede motivering	4	6
B01. Respecteren van grondrechten	3	2
B02. Bevorderen actieve deelname burger	0	0
B03. Fatsoenlijke bejegening	40	44
B04. Fair play	0	0
B05. Evenredigheid	0	0
B06. Bijzondere zorg	3	0
C01. Maatwerk	5	10
C02. Samenwerking	3	1
C03. Coulante opstelling	6	4
C04. Voortvarendheid	73	91
C05. De-escalatie	3	1
D01. Integriteit	1	0
D02. Betrouwbaarheid	12	13
D03. Onpartijdigheid	1	0
D04. Redelijkheid	3	2
D05. Goede voorbereiding	1	10
D06. Goede organisatie	63	103
D07. Professionaliteit	13	43
Totaal	293	466

Vijf klachtelementen vallen op. De gemeente verstrekt nog steeds onvoldoende informatie (juist, volledig en duidelijk), de wijze van bejegening van de burger moet verder verbeterd worden, verzoeken en afspraken worden niet voortvarend (snel en slagvaardig) genoeg genomen en de goede organisatie en de professionaliteit is in sommige gevallen ontoereikend.

8.3 UITKOMSTEN DOELMATIGHEIDSONDERZOEK RESERVES

Het college heeft besloten periodiek alle bestemmingsreserves door te lichten (RIS 180320). De doorlichting is gekoppeld aan de collegeperiode, zodat één maal in de vier jaar voorafgaand aan de collegevorming alle bestemmingsreserves worden doorgelicht. In het voorjaar van 2014 zijn opnieuw de bestemmingsreserves doorgelicht.

Bestemmingsreserves naar soort, aantal en saldo op peildatum 1/1/2014

Soort bestemmingsreserve	Aantal	Saldo
1. Projectreserve	42	€ 105,4 mln.
2. Uitvoeringsreserve	25	€ 324,0 mln.
3. Overige bestemmingsreserve	15	€ 160,3 mln.
Totaal	82	€ 589,7 mln.

Werkwijze en resultaten

De onderzochte reserves (82) hebben per 1-1-2014 een totaalsaldo van € 589,7 mln. Conform de methodiek van de eerdere DMO's (doelmatigheidsonderzoeken) is onderzocht op welk deel van de middelen binnen een reserve (al) een juridische verplichting rust. Dat deel kan in principe niet voor heroverweging in aanmerking komen. Er rust een juridische verplichting op een reserve wanneer in zijn algemeenheid sprake is van een (privaat) contract (overeenkomst, verbintenis) of een (publiekrechtelijke) beschikking.

Bestuurlijke afweging

Het overzicht van de juridische verplichtingen van de afzonderlijke reserve zijn vervolgens betrokken bij de coalitieonderhandelingen. De bestuurlijke afweging heeft geleid tot de volgende vrijval van middelen:

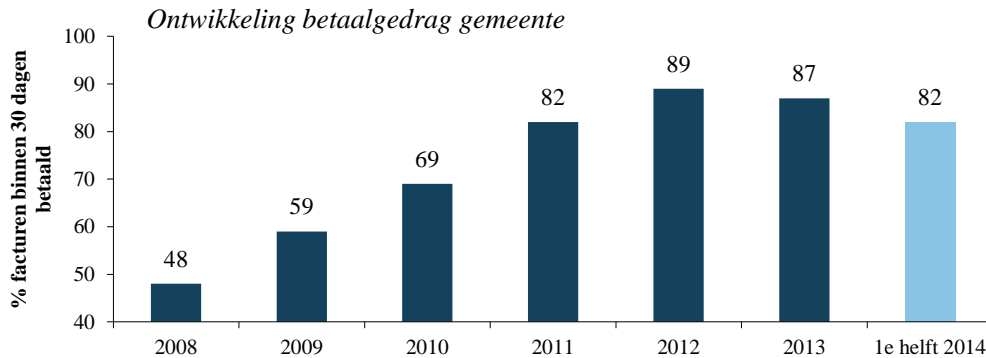
Vrijval bedragen (€ 1.000)*

Programma	Reserve	Vrijval
8 - Zorg en Welzijn	Friciekosten shared services OCW	81
8 - Zorg en Welzijn	Thuislozenzorg GSB 3	300
8 - Zorg en Welzijn	Verslavingszorg GSB3	280
8 - Zorg en Welzijn	Wet voorzieningen Gehandicapten	223
8 - Zorg en Welzijn	Diverse ICT-kosten	84
8 - Zorg en Welzijn	Krachtwijken volksgezondheid	116
10 - Ontwikkeling Buitenruimte	Entree van de Stad	500
11- Economie, Int. Stad en Binnenstad	Stadseconomie	29
13 - Verkeer en Milieu	Parkeren	4.500
13 - Verkeer en Milieu	Verstrating grondbedrijf	1.398
13 - Verkeer en Milieu	Geluid	81
14 - Wonen en Duurzaamheid	Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigr.	325
14 - Wonen en Duurzaamheid	Stadsvernieuwing (P18/821)	3.700
14 - Wonen en Duurzaamheid	Stedelijke ontwikkeling (P18/820)	191
15- Stadsontwikkeling	Scheveningen haven	1.528
15- Stadsontwikkeling	Binnenstad	657
15- Stadsontwikkeling	Stedelijke Ontwikkeling (p19/821)	3.200
15- Stadsontwikkeling	SV	1.800
15- Stadsontwikkeling	Vhv dhzw (P19)	1.700
15- Stadsontwikkeling	Anticip wzh mpg	1.244
16 - Financiën	Openbaar Vervoer HTM	225
17 - Overige beleidsvoornemens	Grote Projecten	16.440
17 - Overige beleidsvoornemens	Krachtwijken	920
17 - Overige beleidsvoornemens	Friciekosten	5.057
17 - Overige beleidsvoornemens	Te verdelen middelen begroting 2013 - 2016	5.000
	Totaal	49.579⁴

⁴ Als gevolg van afrondingsverschillen is het daadwerkelijk vrijgevallen bedrag 0.087 lager.

8.4 BETAALTERMIJN FACTUREN

De gemeente heeft als doelstelling 90 procent van de facturen binnen 30 dagen te betalen. De betaalsnelheid is sinds 2008 sterk verbeterd. In onderstaande grafiek is dat te zien.

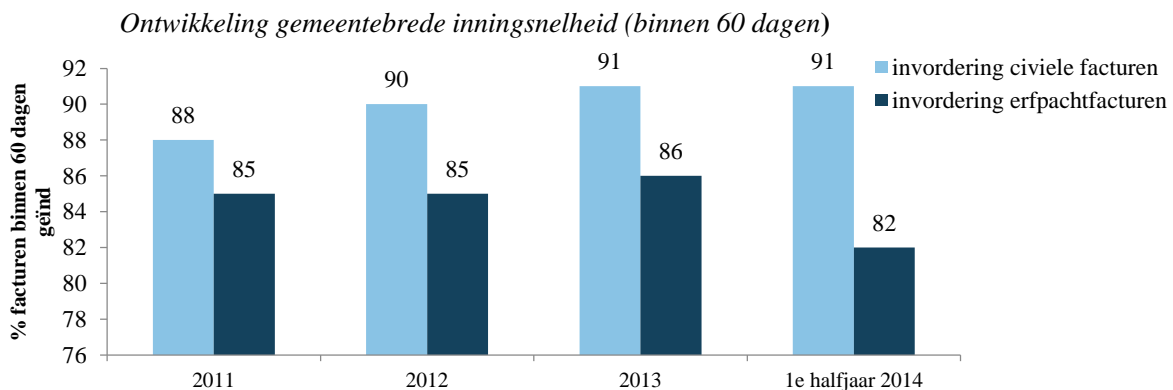

In 2013 was het met 87% niet gelukt om aan de doelstelling te voldoen. Ook dit jaar wordt dat een lastige opgave. In het eerste halfjaar van 2014 heeft de gemeente ongeveer 60.000 facturen betaald, waarvan 82% binnen 30 dagen. De terugval wordt vooral veroorzaakt door de overgang naar een nieuwe versie van het bedrijfsvoeringssysteem. Dit heeft geleid tot wijzigingen in de bestaande werkwijze. Het is half januari in gebruik genomen.

De verandering in de werkwijze heeft geleid tot wat aanloopproblemen. Op langere termijn is de verwachting dat de nieuwe werkwijze (tijd)winst op, waardoor steeds meer facturen binnen 30 dagen betaald worden. Het gebruik van inkooporders en digitale facturen draagt bij aan een hogere betaalsnelheid van facturen. Daarom zet de gemeente zich de komende tijd in om het gebruik hiervan verder te bevorderen.

Inningsnelheid facturen

De gemeente zet zich in om zoveel mogelijk facturen te innen binnen een redelijke termijn. Het vergt een toenemende inspanning om dat voor elkaar te krijgen, gegeven de economische omstandigheden van de bedrijven, instellingen en burgers in onze stad. Uitgangspunt bij de inning is dat wij een redelijke termijn van 30 dagen hanteren, die wij handhaven als er niet betaald wordt. Erfpachtfacturen kennen een reguliere betalingstermijn van 14 dagen en worden daarom apart weergegeven. Onze inspanningen zijn erop gericht om zoveel mogelijk facturen binnen de 60 dagen betaald te krijgen. De doelstelling is om 90 procent van de facturen binnen 60 dagen te innen.

In 2013 heeft de gemeente de doelstelling gehaald. Ook in de eerste helft van 2014 is het met 91 procent gelukt. Het gaat in totaal om een kleine 50.000 facturen. De afgelopen jaren is de inningsnelheid van facturen op een redelijk constant niveau gebleven. De overgang naar een nieuwe versie van het bedrijfsvoeringssysteem is voor het inningsproces vrij soepel verlopen.

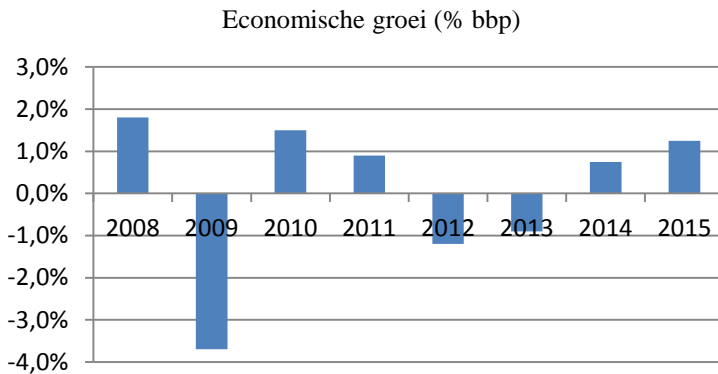
Vorderingen kunnen nu eenvoudiger gemonitord worden. Dit draagt bij aan het verder verbeteren van de inningsnelheid van facturen en helpt voorkomen dat de gemeente schade leidt als gevolg van het uitblijven van betalingen door burgers, instellingen en bedrijven. Daar waar mogelijk probeert de gemeente klanten vooraf te laten betalen (bijvoorbeeld via Ideal of pin), waardoor het aantal facturen en het bijbehorende beheer teruggebracht wordt.

BIJLAGE 1: HAAGSE FINANCIËEL ECONOMISCHE MONITOR

Deze monitor geeft zowel prognoses als gerealiseerde cijfers weer per augustus 2014. Het vaststellen van gerealiseerde cijfers kost tijd. De cijfers worden zodra ze bekend zijn in de monitor opgenomen. De set indicatoren kan iets verschillen ten opzichte van de vorige versie van de monitor. Voortschrijdend inzicht, maar ook de mate waarin betrouwbare en/of actuele cijfers beschikbaar zijn spelen hierbij een rol.

Landelijke financieel economische ontwikkelingen

1. Economische groei

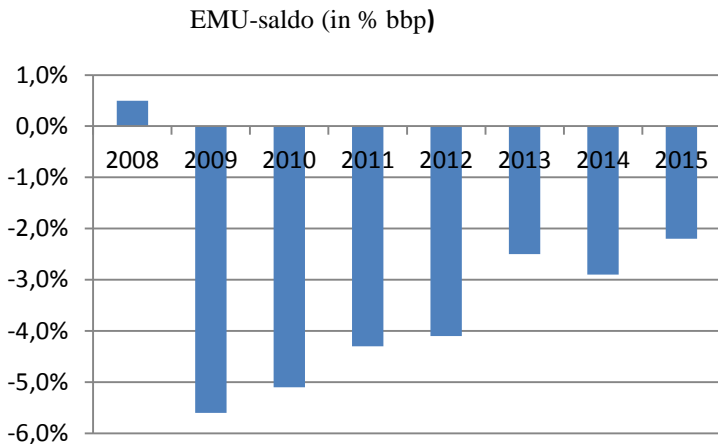

Bruto binnenlands product

De Nederlandse economie groeit naar verwachting in 2014 met ¾% en in 2015 met 1¼%. Voorlopige ramingen in concept MEV 2015 (Macro Economische Verkenningen) laten geen bijstellingen in economische groei zien.

Bronnen: CPB, Kortetermijnraming juni 2014, Kerngegevens voor Nederland 1970-2015, Concept MEV 2015

2. Rijksbegroting

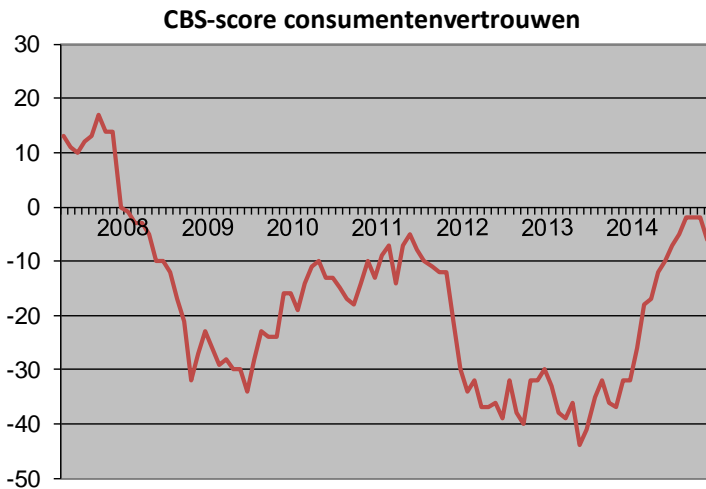
EMU-saldo

Het overheidstekort is onder de Maastrichtnorm van maximaal 3 procent. Het overheidstekort loopt op tot - 2,9% bbp (MEV 2015: - 2,7%). Dit komt enerzijds door het wegvallen van enkele factoren in 2013, met name de telecomveiling en anderzijds door lagere aardgasbaten. Volgend jaar daalt het overheidstekort naar - 2,2% (MEV 2015: - 2,1%) bbp door tekortreducerende maatregelen, vooral bij de zorg. Daarnaast trekt de economische groei verder aan. Tot slot nemen de collectieve lasten toe, vooral door de versoering van de fiscale regels voor de pensioenpremies. De EMU-schuld loopt in eind 2015 op tot bijna 75%. De ramingen in concept-MEV 2015 (tussen haakjes) laten kleine verschillen zien.

Bronnen: CPB, Kortetermijnraming juni 2014, Kerngegevens voor Nederland 1970-2015, Concept MEV 2015

3. Vertrouwen in de economie

3.1 Consumentenvertrouwen

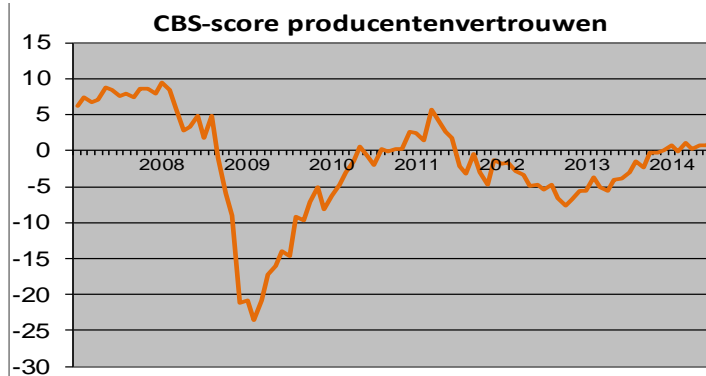
*Consumentenvertrouwen**

Vanaf eind 2013 is sprake van een sterke verbetering van het consumentenvertrouwen. Aan de stijging is zeer recent, in augustus 2014, een eind gekomen. Het consumentenvertrouwen van augustus is nog wel boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar. Dat gemiddelde ligt op -8.

Bron: CBS, bewerking DSO/PSO

*De cijfers zijn gecorrigeerd voor seizoensinvloeden

3.2 Producentenvertrouwen

Producentenvertrouwen

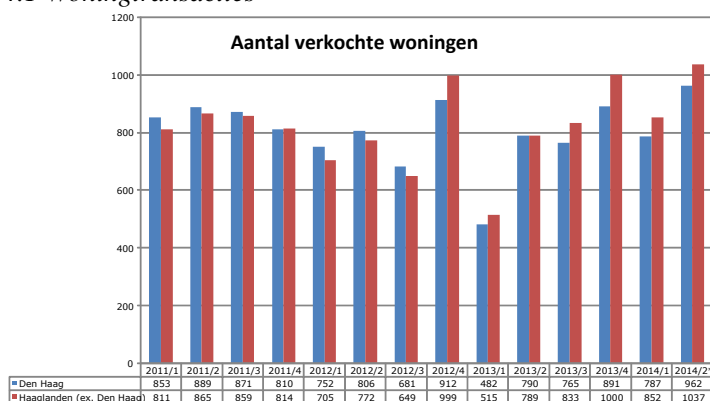
Na een daling van het producentenvertrouwen vanaf begin 2011, zagen we vanaf het eind van 2012 een langzaam herstel van het producentenvertrouwen. Sinds de eerste maanden van 2014 is het producentenvertrouwen zelfs licht positief.

Bron CBS, bewerking DSO/PSO

Haagse en regionale financieel economische ontwikkelingen

4. Woning- en kantorenmarkt

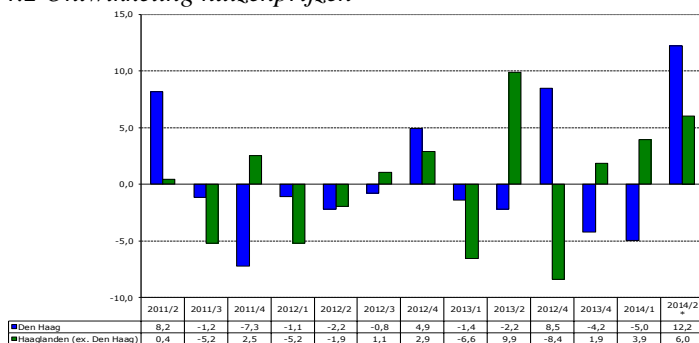
4.1 Woningtransacties

Aantal verkochte bestaande woningen in Den Haag en Haaglanden

Het aantal verkochte bestaande woningen in Den Haag is in het 2^e kwartaal van 2014 toegenomen met 22% ten opzichte van het 2^e kwartaal 2013 (van 790 naar 962 woningen). In de overige gemeenten van het stadsgewest Haaglanden is het aantal verkochte woningen in de bestaande voorraad in deze periode toegenomen met 31% (van 789 naar 1037)⁵. Ten opzichte van het 1^e kwartaal 2014 stijgt het aantal verkopen in Den Haag en de overige Haaglanden gemeenten met in beide gevallen 22%.

4.2 Ontwikkeling huizenprijzen

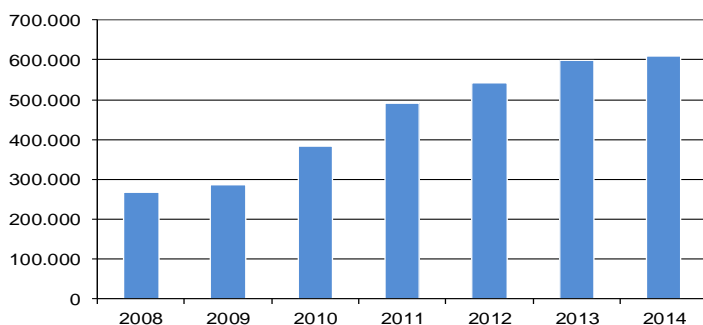

Ontwikkeling huizenprijzen

Ten opzichte van het 2^e kwartaal 2013 is de verkoopprijs in Den Haag met 11% gestegen tot een verkoopprijs van € 256.000. In de overige Haaglanden gemeenten is de verkoopprijs met 3% toegenomen tot een verkoopprijs van € 268.000. Ten opzichte van het 1^e kwartaal 2014 is de verkoopprijs in Den Haag in het 2^e kwartaal van 2014⁶, met 12% gestegen, in de overige Haaglanden-gemeenten is de verkoopprijs met 6% gestegen.

4.3 Aanbod kantoorruimte Den Haag

Den Haag aanbod kantoren in m2 per 1 januari

Aanbod kantoorruimte

Het betreft het op de markt aangeboden volume aan kantoorruimte in de bestaande voorraad. De laatste jaren beweegt het aantal m2 zich rond de 600.000 m2. Dat is 12 a 13 % van de bestaande voorraad. Ook medio 2014 is dit het geval.

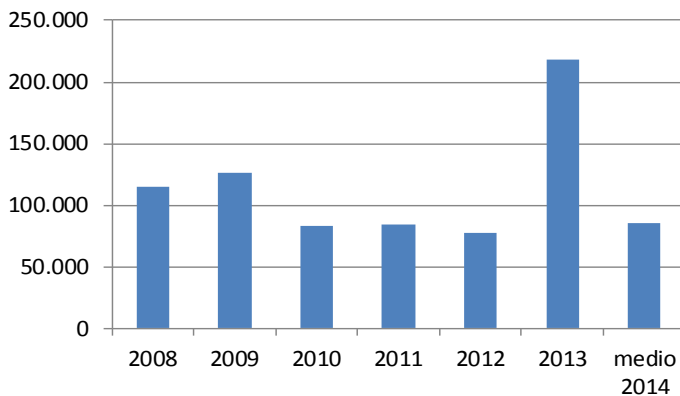
Bron: Steenworp Haaglanden, bewerking DSO/PSO

⁵ 2e kwartaal 2014 geschat aantal op basis van voorlopige cijfers.

⁶ 2e kwartaal 2014 geschat aantal op basis van voorlopige cijfers.

4.4. Beleggingstransacties commercieel onroerend goed

beleggingstransactie in m2

Beleggingstransacties onroerend goed Den Haag

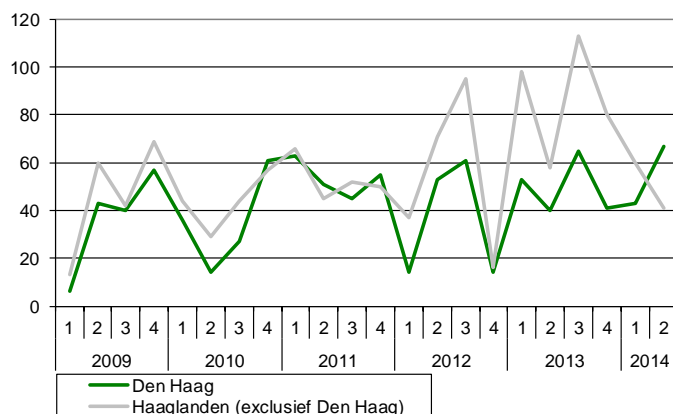
Dit is de som van het aantal (bruto) vierkante meters van kantoren, detailhandel, horeca en vrijetijdsvoorzieningen dat van eigenaar is gewisseld (Transacties van minder dan 500m2 zijn niet meegerekend). In 2013 zien we een aanzienlijke toename ten opzichte van voorgaande jaren. Deze is toe te schrijven aan twee grote transacties, te weten het World Forum en 50.000 m2 bedrijfsruimte op Ypenburg. Medio 2014 is circa 85.000 m2 commercieel onroerend goed van eigenaar veranderd.

Bron: Propertynl bewerking DSO/ Onderzoek

5. Financiering van ondernemers

5.1. Faillissementen in Den Haag en Haaglanden

Aantal faillissementen in Den Haag en Haaglanden

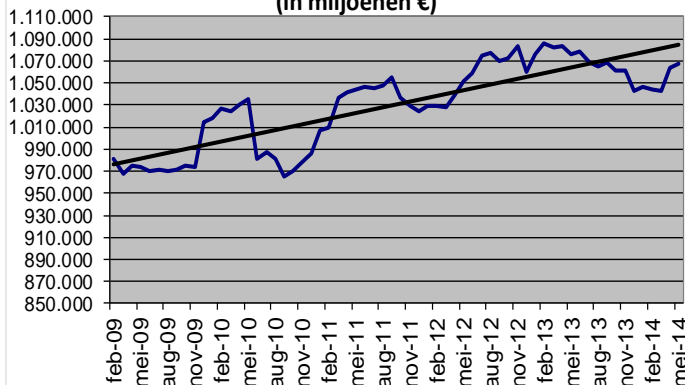
Faillissementen

Het aantal faillissementen per kwartaal vertoont in Den Haag een grillig verloop. Als we kijken naar de som van de laatste 4 kwartalen, dan beweegt dat aantal zich rond de 200. Voor de rest van Haaglanden is dat 300. Gemiddeld per kwartaal dus ca. 50 respectievelijk 75 faillissementen.

Bron: Kamer van Koophandel, bewerking DSO/PSO

5.2 Verleende kredieten (in mln) door banken aan private sector in Nederland

Kredietverlening van banken aan private sector (in miljoenen €)

Verleende kredieten door banken

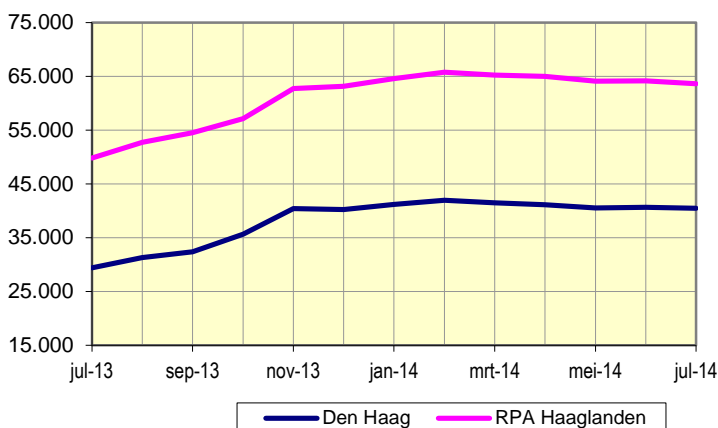
Weergegeven wordt geleend geld van monetaire financiële instellingen in Nederland aan de private sector.

Het totale bedrag aan verleende kredieten vertoont na de scherpe terugval eind 2008 een grillig verloop met een licht stijgende trend. Vanaf begin 2013 was een lichte terugval waarneembaar naar het niveau van begin 2012, maar in de eerste maanden van 2014 stijgt de hoeveelheid verleend krediet.

Bron: De Nederlandse Bank, bewerking DSO/PSO

6. Werkgelegenheid en arbeidsmarkt

6.1 NWW (niet-werkende werkzoekenden) juli 2013 – juli 2014

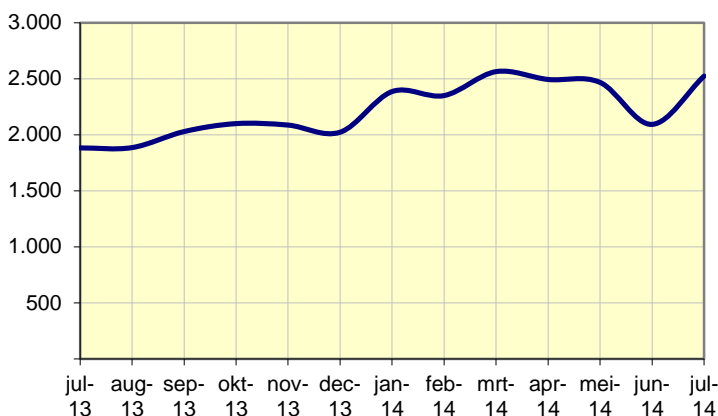

Werkloosheid

Eind februari stonden 41.973 mensen in Den Haag geregistreerd als niet werkend werkzoekend. In de maanden daarna is sprake van een lichte afname. Eind juli 2014 waren er in Den Haag 40.465 NWW'ers. In de regio Haaglanden (RPA-Haaglanden) is dezelfde beweging zichtbaar. Eind juli 2014 telde de RPA-Haaglanden 63.614 NWW'ers.

Bron: UWV-Werkbedrijf

6.2 Openstaande vacatures Haaglanden juli 2013- juli 2014

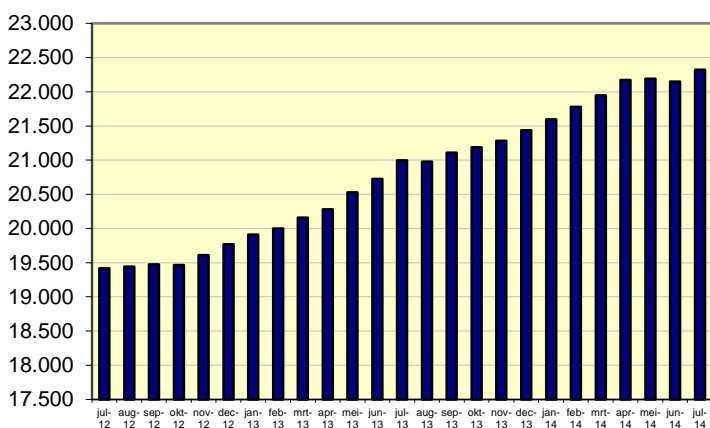
Vacatures

Na een dip in juni is het aantal vacatures in de regio Haaglanden eind juli weer op het niveau van de maanden maart tot en met mei 2014. Volgens het UWV-Werkbedrijf waren er in juli 2014 in Haaglanden 2.523 openstaande vacatures.

Bron: UWV-Werkbedrijf

7. Bijstandsuitkeringen

7.1 WWB Den Haag juli 2012- juli 2014

Uitkeringen volgens Wet Werk en Bijstand

Tussen juli 2012 en juli 2014 nam het aantal WWB- uitkeringen vrijwel iedere maand toe. Eind juli 2014 zijn er 22.320 WWB uitkeringen in Den Haag verstrekt.

Bron: SZW

BIJLAGE 2: BEGROTINGSWIJZIGINGEN 2014

(bedragen x € 1000,-)

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Programma 01 - Gemeenteraad							
Voorjaarsnota	ROR	Voorjaarsnota 2014 - vrijval looncompensatie		-96	-	-	-
Nacalculatie trend	ROR	Nacalculatie trend 2014		-8	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	ROR	Actualisatie budgetten Raadsorganisatie		-	-	-	-
Overig tussen diensten	ROR	Aanpassing op de inflatiecorrectie		24	-	-	-
		Besparing op arbeidsvoorwaarden		-15	-	-	-
		IDC Tarievenoperatie 2014		19	-	-	-
		Overdracht budgetten RIS vanuit BSD		105	-	-	-
		Overschot Rekenkamer 2013		15	-	-	-
Totaal 01 - Gemeenteraad				44	-	-	-
Programma 02 - College en Bestuur							
Voorjaarsnota	BSD	Voorjaarsnota 2014 - vrijval looncompensatie		-434	-	-	-
Financiële ontwikkelingen	BSD	Verlagen van dienstcompensatiereserve	Reserve compensatie cs	-	-	-	200
Herstructurering reserves	BSD	Opheffen reserves en dotaties aan reserves	BR Standbeelden Thorbecke en Juliana	-	-	-	-217
		Opheffen reserves en dotaties aan reserves		-217	-	-	-
		Opvoeren uitgaven opgeheven reserves en dotaties	BR Standbeelden Thorbecke en Juliana	-	-	-	341
		Opvoeren uitgaven opgeheven reserves en dotaties		217	-	-	-
Nacalculatie trend	BSD	Nacalculatietrend 2014		-43	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	BSD	Aanpassing begroting apparaatskosten B&W		-13	-13	-	-
		Afdracht overhead concernadviseur CAB		-4	-	-	-
		budget Coordinator Diversiteit		-3	-	-	-
		Collegevervoer		-	-	-	-
		Correctie op IDC tarievenoperatie 2013		47	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Functie kaderstelling Informatiebeheer		84	-	-	-
		IDC Tarievenoperatie 2014		4	-	-	-
		Opnemen baten binnen de apparaatskosten		-120	-120	-	-
		Overhevelen budget Handhavingsvolgsysteem		48	-	-	-
		Overhevelen kapitaallasten OBIEE		-	-	-	-
		Overheveling huisvestingsbudget THIC		27	-	-	-
		Overheveling salaris bedrijfsbureaumedewerker		-11	-	-	-
		Pilot Demonstratieproject Gemboxx		50	50	-	-
		Salarisbudget TFI		-1	-	-	-
		Vrijval VZ non-actieven tgv VZ FPU-plus		9	9	-	-
Binnen dienst (reserves)	BSD	Huisstijl	Reserve compensatie cs	-	-	-	247
		Huisstijl		247	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	BSD	MIP: Actualiseren kapitaallasten		-153	-	-	-
		MIP: Kapitaallasten investeringen uit 2013		170	-	-	-
		Overheveling vrijval afschrijvingslasten CIS		1.157	-	-	-
Overig tussen diensten	BSD	Besparing op arbeidsvoorwaarden		-75	-	-	-
		Correctie op de inflatiecorrectie		42	-	-	-
		IDC Operatie nulbegroting KC EOS		753	-	-	-
		IDC Tarievenoperatie 2014		-216	-	-	-
		Kaderopdracht Bedrijfsvoering 2014		580	-	-	-
		Overdracht diverse ICT budgetten aan het IDC		-284	-	-	-
		Overdracht inzake MIP - Basisinfrastructuur		-961	-	-	-
		Overdracht kapitaallasten Kernregistraties		-86	-	-	-
		Overdracht van HGA en Werkbibliotheek aan DPZ		-1.195	-	-	-
		Overhevelen budgetten RIS naar ROR		-105	-	-	-
		Overheveling beheerbudget SBO naar DPZ		-80	-	-	-
		Overheveling kapitaallasten CVIS aan CVDH		-44	-	-	-
		Versobering beschikbaarheidsdiensten		-12	-	-	-
		Versobering Kerstpakketten		-6	-	-	-
		Voorziening Wachtgeld Wethouders		590	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
	DPZ	samenvoeging DPZ met DOB en HGA		283	-	-	-
Totaal 02 - College en Bestuur				245	-74	-	571
Programma 03 - Wijkaanpak en Dienstverlening							
Voorjaarsnota	BSD	Voorjaarsnota 2014 - vrijval looncompensatie		-8	-	-	-
	DPZ	Looncompensatie DPZ (incl. DOB)		-396	83	-	-
	OCW	Vrijval Looncompensatie 2013/2014		-77	-	-	-
Financiële ontwikkelingen	DPZ	Derving leges secretarieproducten incidenteel		-	-2.000	-	-
Areaal	DPZ	areaaluitbreiding 2014		-	-56	-	-
Nacalculatie trend	BSD	Nacalculatietrend 2014		-2	-	-	-
	DPZ	Nacalculatie trend 2014		149	-	-	-
	OCW	Nacalculatie trend 2014		-5	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	BSD	Overhevelen budget Handhavingsvolgsysteem		1	-	-	-
	DPZ	Baten codering van extern naar intern		-179	-179	-	-
		Herijking lasten/baten secretarieleges		1.261	1.261	-	-
		Herindeling werkzaamheden CMO		-266	-266	-	-
		Neutrale mutatie RNI van kostenplaats naar -drager		80	80	-	-
		opvoeren activiteit RNI (Register Niet-Ingezetene)		157	157	-	-
		samenvoeging DPZ met DOB en HGA		-23	-	-	-
		stoppen werkzaamheden HIC tbv andere diensten		-200	-200	-	-
	OCW	Beschikbaarstellen centrale overhead tbv Programma		3	-	-	-
		corr UBU 2014 van WJB naar PZJ		-19	-	-	-
		Onttrekking van BCF voor 2014 en 2015		200	-	-	-
		Overheveling budget Digitaal Sociale Kaart		2	-	-	-
		UBU-(her-)verdeling bij OB15		1	-	-	-
		Verdeling centrale overhead		-125	-	-	-
	SZW	Actualisatie Kostenverdeling 2014-2018		104	-	-	-
		Asiel- en vluchtelingenbeleid		-26	-26	-	-
Binnen dienst (reserves)	DPZ	Bestemmingreserve Verkiezingen	Bestemmingreserve verkiezingen	-	-	-	350

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Bestemmingreserve Verkiezingen		350	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	DPZ	Kapitaallasten agv jaarrekening 2013 DPZ		94	-	-	-
		van BSD naar DPZ de kernregistratie Leveren		135	-	-	-
Overig tussen diensten	BSD	Actualiseren uitgaven BR Krachtwijken		364	-	-	-
		Besparing op arbeidsvoorwaarden		-1	-	-	-
		IDC Tarievenoperatie 2014		-2	-	-	-
	DPZ	Arbeidsvoorwaarden DPZ (incl. DOB)		-68	-	-	-
		begrotingsmutatie Gulden Klinker bij DPZ -DSB		94	-	-	-
		herfaseren inc. middelen eur 2 mln bez.huisv/loket		-1.900	-	-	-
		Herindeling incidentele middelen Publieksruimte		-1.656	-	-	-
		Impuls Economie en Leefbaarheid		2.207	-	-	-
		Incidentele bijdrage lesbisch ouderschap		6	-	-	-
		Incidentele inflatiecorrectie 2014 op subsidies		48	-	-	-
		Kerstpakketten DPZ incl. DOB		-9	-	-	-
		mutatie van DSB naar DPZ herinrichten Elandplein		105	-	-	-
		Overheveling budget mariahoeve naar andere jaren		760	-	-	-
		Stelsel Beheer Organisatie van BSD naar DPZ		80	-	-	-
		Tariefnotitie IDC		-200	-	-	-
		uitname gemeentefonds basisregistratie Handelsreg.		-22	-	-	-
		van BSD naar DPZ de kernregistratie Leveren		86	-	-	-
		Verlaging beschikbaarheidsvergoeding DPZ		-7	-	-	-
		Wijkmanager Aanpak Escamp		50	-	-	-
	OCW	Arbeidsvoorwaarden 2014		-11	-	-	-
		Inc terugdraaien Arbeidsvoorwaarden Subs OCW		9	-	-	-
		Inc terugdraaien Vrijval Looncompensatie Subs OCW		63	-	-	-
		Participatieverklaring 2014		70	-	-	-
	SZW	Meerjarige actualisatie Inburgering	Bestemmingsreserve Risico's Inburgering en verantwoorde afbouw	-	-	-	536
		Meerjarige actualisatie Inburgering		1.550	490	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Totaal 03 - Wijkaanpak en Dienstverlening				2.825	-656	-	886
Programma 04 - Openbare orde en Veiligheid							
Voorjaarsnota	BSD	Voordelig resultaat Veiligheidsregio 2013		-	2.100	-	-
		Voorjaarsnota 2014 - vrijval looncompensatie		-112	-	-	-
Herstructurering reserves	BSD	Opheffen reserves en dotaties aan reserves	BR Afwikkeling Ontvlechting Brandweer	-	-	-	-1.231
		Opheffen reserves en dotaties aan reserves	BR Veiligheidsfonds	-	-	-3.740	-2.178
		Opheffen reserves en dotaties aan reserves		-3.409	-	-	-
		Opvoeren uitgaven opgeheven reserves en dotaties	BR Afwikkeling Ontvlechting Brandweer	-	-	-	1.231
		Opvoeren uitgaven opgeheven reserves en dotaties	BR Veiligheidsfonds	-	-	-	2.056
		Opvoeren uitgaven opgeheven reserves en dotaties		3.409	-	-	-
Nacalculatie trend	BSD	Nacalculatietrend 2014		-10	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	BSD	Actualisatie begroting RIEC		-1.295	-1.295	-	-
		Actualiseren uitgaven van Rijksbijdragen in 2014		165	165	-	-
		Afdracht overhead concernadviseur CAB		3	-	-	-
		budget Coordinator Diversiteit		2	-	-	-
		Correctie op IDC tarievenoperatie 2013		11	-	-	-
		Functie kaderstelling Informatiebeheer		6	-	-	-
		IDC Tarievenoperatie 2014		-3	-	-	-
		Overhevelen budget Handhavingsvolgsysteem		-52	-	-	-
		Overheveling huisvestingsbudget THIC		11	-	-	-
		Overheveling salaris bedrijfsbureaumedewerker		9	-	-	-
		Salarisbudget TFI		1	-	-	-
	DPZ	Baten codering van extern naar intern		-275	-275	-	-
Binnen dienst (reserves)	BSD	Actualisatie bijdrage aan de VRH in 2014	BR Afwikkeling Ontvlechting Brandweer	-	-	-	50
		Actualisatie bijdrage aan de VRH in 2014	BR Veiligheidsfonds	-	-	-	6
		Actualisatie bijdrage aan de VRH in 2014		56	-	-	-
Overig tussen diensten	BSD	Besparing op arbeidsvoorwaarden		-21	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Correctie op de inflatiecorrectie		16	-	-	-
		IDC Tarievenoperatie 2014		-83	-	-	-
		Overdracht van HGA en Werkbibliotheek aan DPZ		5	-	-	-
		Versobering beschikbaarheidsdiensten		-5	-	-	-
		Versobering Kerstpakketten		-2	-	-	-
Totaal 04 - Openbare orde en Veiligheid				-1.573	695	-3.740	-66
Programma 05 - Cultuur, Bibliotheek en Monumentenzorg							
Voorjaarsnota	BSD	Voorjaarsnota 2014 - vrijval looncompensatie		-81	-	-	-
	DPZ	Looncompensatie DPZ (incl. DOB)		-199	-	-	-
	DSB	Coalitie richtlijn OB15 C10 Looncompensatie 2013		-28	-	-	-
	DSO	Coalitieakk2014 II RUIMTE C agv AutonomeOntw2015		-22	-	-	-
	OCW	Vrijval Looncompensatie 2013/2014		-712	-	-	-
Financiële ontwikkelingen	DPZ	verlagen dienstcompensatiereserve (OB)	Reserve compensatie cs	-	-	-	149
Herstructurering reserves	OCW	Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Atelierbeleid	-	-	-50	-91
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln		-41	-	-	-
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Atelierbeleid	-	-	-	615
		Vrijval reserves in de Exploitatie		81	-	-	-
Nacalculatie trend	DPZ	Nacalculatie trend 2014		-30	-	-	-
	OCW	Nacalculatie trend 2014		-60	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	BSD	Correctie op IDC tarievenoperatie 2013		-60	-	-	-
		Functie kaderstelling Informatiebeheer		-91	-	-	-
	CVO	Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		-12	-	-	-
		Verhoging lasten en baten agv huurverhoging		408	408	-	-
	DPZ	Neutraal minder baten en minder lasten		-95	-95	-	-
		samenvoeging DPZ met DOB en HGA		462	250	-	-
	DSB	Correctie IDC mutaties 2013		-1	-	-	-
		Herinrichting doorbelasting DSB		-7	-	-	-
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		49	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
	OCW	Beschikbaarstellen centrale overhead tbv Programma		61	-	-	-
		Herallicatie Butegetten		-	-	-	-
		UBU herverdeling bij OB15		-	-	-	-
		Verdeling centrale overhead		-24	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		173	-	-	-
	DPZ	correctie overdracht activa HGA van BSD naar DPZ		39	-	-	-
		Kapitaallasten agv jaarrekening 2013 DPZ		1	-	-	-
Overig tussen diensten	BSD	Overdracht van HGA en Werkbibliotheek aan DPZ		-5.182	-80	-	-
	CVO	Tariefnotitie IDC 2014		-18	-	-	-
	DOB	op nul zetten PSB ivm overgang naar DPZ		-26.064	-2.578	-	-
	DPZ	Arbeidsvoorwaarden DPZ (incl. DOB)		-35	-	-	-
		Incidentele inflatiecorrectie 2014 op subsidies		23	-	-	-
		Kerstpakketten DPZ incl. DOB		-4	-	-	-
		Looncompensatie DPZ HGA		-81	-	-	-
		Neutrale overheveling budget van IDC naar DPZ		76	-	-	-
		samenvoeging DPZ met DOB en HGA		31.990	2.408	-	-
		Tariefnotitie IDC		-47	-	-	-
		Verlaging beschikbaarheidsvergoeding DPZ		-4	-	-	-
	DSB	Begrotingsmutaties conform IDC tariefnotitie 2014		-3	-	-	-
		Coalitie Richtlijn OB15 C10? Arbeidsvoorwaarden		-4	-	-	-
	DSO	Coalitieakk2014 II RUIMTE C agv Autonome Ontw2015		-3	-	-	-
	OCW	Arbeidsvoorwaarden 2014		-108	-	-	-
		Inc terugdraaien Arbeidsvoorwaarden Subs OCW		105	-	-	-
		Inc terugdraaien Vrijval Looncompensatie Subs OCW		676	-	-	-
Totaal 05 - Cultuur, Bibliotheek en Monumentenzorg				1.128	313	-50	673
Programma 06 - Onderwijs							
Voorjaarsnota	OCW	Vrijval Looncompensatie 2013/2014		-404	-	-	-
Herstructurering reserves	OCW	Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Activiteiten/projecten stedelijk onderwijsbeleid	-	-	-	-20

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve krachtwijken brede scholen	-	-	-	-80
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Personeel voormalig POO	-	-	-	-134
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln		-234	-	-	-
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Activiteiten/projecten stedelijk onderwijsbeleid	-	-	-	108
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve krachtwijken brede scholen	-	-	-	80
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Personeel voormalig POO	-	-	-	404
		Vrijval reserves in de Exploitatie		234	-	-	-
Nacalculatie trend	OCW	Nacalculatie trend 2014		-36	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		-10	-	-	-
	OCW	Aanpassen Regionale Meld- en Coördinatiefunctie		1.441	1.441	-	-
		Aanvullende verdeling centrale overhead OCW		6	-	-	-
		Actualisering begroting Onderwijshuisvesting 2014		-	-	-	-
		Baten en Lasten De Opperd		-111	-111	-	-
		Begroting baten bestuurlijke boetes 2014		75	75	-	-
		Beschikbaarstellen centrale overhead tbv Programma		10	-	-	-
		Herverdeling GR begroting GGD Haaglanden		55	-5	-	-
		Herverdeling personeelsbegroting 2014 GGD Haagland		1	-	-	-
		Maatregelen 2014-2018		-6	-	-	-
		Middelen Urbact		34	34	-	-
		Overhead Formatieuitbreiding Leerlingzaken		-6	-	-	-
		Participatiebudget 2014		1.242	1.242	-	-
		Schoolgebouw Anthony Duyckstraat		-25	-25	-	-
		Specifieke uitkering Onderwijs Achterstanden		115	115	-	-
		UBU-(her-)verdeling bij OB15		-1	-	-	-
		Verdeling centrale overhead		-190	-	-	-
		Zorgjongeren SZW tbv VSV-casemanagement		140	140	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Binnen dienst (reserves)	OCW	Herfasering reserve Personeel voormalig POO	Reserve Personeel voormalig POO	-	-	-	-46
		Herfasering reserve Personeel voormalig POO		-46	-	-	-
		Herfasering reserves OHV	Reserve Activiteiten/projecten stedelijk onderwijsbeleid	-	-	-	-79
		Herfasering reserves OHV	Reserve Duurzame Huisvesting Onderwijs	-	-	-	-500
		Herfasering reserves OHV		-579	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		1.220	-	-	-
	OCW	Actualiseren Kapitaallasten OCW		588	-	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		1	-	-	-
		Tariefnotitie IDC 2014		-19	-	-	-
	OCW	Arbeidsvoorwaarden 2014		-61	-	-	-
		Herfasering reserve Cyber Security		301	-	-	-
		Inc terugdraaien Arbeidsvoorwaarden Subs OCW		43	-	-	-
		Inc terugdraaien Vrijval Looncompensatie Subs OCW		292	-	-	-
		Rente verrekening grond Roemer Visserstraat		-1	-	-	-
		Versobering arbeidsvoorwaarden: Kerstpakketten		-3	-	-	-
Totaal 06 - Onderwijs				4.067	2.906	-	-267
Programma 07 - Werk, Inkomen en Armoedebeleid							
Voorjaarsnota	HGR	Categorie Voorjaarsnota 2014HGR/ looncompensatie		-372	-	-	-
	SZW	Voorjaarsnota 2014	Egalisatiereserve Inkomensvoorzieningen (voorheen WWB I-deel)	-	-	-	26.000
		Voorjaarsnota 2014		-1.488	1.400	-	-
Financiële ontwikkelingen	HGR	Verlagen Dienstcompensatie reserve 2014	Reserve compensatie cs	-	-	-	298
	SZW	Maatregelen 2014-2018	Egalisatiereserve Inkomensvoorzieningen (voorheen WWB I-deel)	-	-	-10.000	20.000
		Maatregelen 2014-2018	Reserve compensatie cs	-	-	-	480

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Herstructurering reserves	SZW	Terugdraaien mutaties reserves < 2,5 mln	Bestemmingsreserve Chronisch zieken incl ouderen	-	-	-	-1.867
		Terugdraaien mutaties reserves < 2,5 mln		-1.867	-	-	-
		Vrijval reserves < 2,5 mln	Bestemmingsreserve Chronisch zieken incl ouderen	-	-	-	2.332
		Vrijval reserves < 2,5 mln		2.332	-	-	-
Nacalculatie trend	HGR	Trend V / N		-32	-	-	-
	SZW	Nacalculatie trend 2014		-127	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		7	-	-	-
	SZW	Aanpassing begroting Werkgelegenheidsprojecten	Bestemmingsreserve Jeugdwerkloosheid Haaglanden	-	-	1.233	1.233
		Aanpassing begroting Werkgelegenheidsprojecten		996	996	-	-
		Actualisatie begroting GKB		-314	-314	-	-
		Actualisatie Gemeentelijk minimabeleid		600	600	-	-
		Actualisatie Kostenverdeling 2014-2018		1.398	-	-	-
		Actualisatie salarissen		-73	-73	-	-
		Actualisatie schuldhelpverlening		-700	-700	-	-
		Bestedingsplan 2014 kostendrager M7241		45	45	-	-
		Handhaving RCF		450	450	-	-
		Voorlopig budget WSW 2014		-207	-207	-	-
Binnen dienst (reserves)	HGR	Inzet dienstcompensatie 2014 HGR	Reserve compensatie cs	-	-	-	1.000
		Inzet dienstcompensatie 2014 HGR		1.000	-	-	-
	SZW	Aanpassing begroting Werkgelegenheidsprojecten	Bestemmingsreserve afbouw ID-banen	-	-	-	508
		Aanpassing begroting Werkgelegenheidsprojecten	Bestemmingsreserve Jeugdwerkloosheid Haaglanden	-	-	-	831
		Aanpassing begroting Werkgelegenheidsprojecten		8.667	7.328	-	-
		Actualisatie algemene bijstandsverlening	Egalisatiereserve Inkomensvoorzieningen (voorheen WWB I-deel)	-	-	10.511	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Actualisatie algemene bijstandsverlening		-12.338	-1.827	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Tariefnotitie IDC 2014		-8	-	-	-
	HGR	Beschikbaarheidsdienst versobering		-2	-	-	-
		Categorie Fin.ontwikkeling Arbeidsvoorwaarden		-57	-	-	-
		inflatiecorrectie op subsidie		1	-	-	-
		Overdracht 1,2 fte budget naar CVDH		-90	-	-	-
		Versobering Kerstpakketten		-47	-	-	-
	SZW	Actualisatie algemene bijstandsverlening	Egalisatiereserve Inkomensvoorzieningen (voorheen WWB I-deel)	-	-	-502	-
		Actualisatie algemene bijstandsverlening		1.571	1.047	-	-
		Actualisatie Gemeentelijk minimabeleid		3.925	-	-	-
		Investeringsbudget 3 decentralisaties		506	-	-	-
		Meicirculaire 2014		226	-	-	-
		Nieuwe tarieven IDC		-302	-	-	-
		Versobering arbeidsvoorwaarden		-253	-	-	-
		Vorbereidingskosten ESF		100	-	-	-
		Werkgeversdienstverlening		130	-	-	-
Totaal 07 - Werk, Inkomen en Armoedebeleid				3.679	8.747	1.241	50.816
Programma 08 - Zorg en Welzijn							
Voorjaarsnota	OCW	Vrijval Looncompensatie 2013/2014		-1.541	-	-	-
	SZW	Voorjaarsnota 2014	Egalisatiereserve Individuele voorzieningen WMO	-	-	-	4.400
Financiële ontwikkelingen	OCW	Maatregelen 2014-2018	Reserve compensatie cs	-	-	-	312
		Maatregelen 2014-2018		-1.084	-	-	-
	SZW	Maatregelen 2014-2018		-4.000	-	-	-
Herstructurering reserves	OCW	Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Aanvalsplan vrijwilligers	-	-	-	-372
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Diverse ICT-kosten	-	-	-	-44

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve krachtwijken volksgezondheid	-	-	-	-462
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Stimuleringsfonds wonen, welzijn en zorg	-	-	-	-766
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve thuislozenzorg DHOD	-	-	-	-2.133
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve verslavingszorg DHOD	-	-	-	-1.618
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Voorzieningen Den Haag Onder Dak	-	-	-	-2.474
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Vrouwenopvang ouderenmishandeling	-	-	-	-260
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Wet voorzieningen Gehandicapten	-	-	-	-54
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln		-8.183	-	-	-
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Aanvalsplan vrijwilligers	-	-	-	372
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Diverse ICT-kosten	-	-	-	44
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve krachtwijken volksgezondheid	-	-	-	462
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Stimuleringsfonds wonen, welzijn en zorg	-	-	-	766
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve thuislozenzorg DHOD	-	-	-	2.133
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve verslavingszorg DHOD	-	-	-	1.618
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Voorzieningen Den Haag Onder Dak	-	-	-	2.474
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Vrouwenopvang ouderenmishandeling	-	-	-	260
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Wet voorzieningen Gehandicapten	-	-	-	54
		Vrijval reserves in de Exploitatie		3.975	-	-	-
Nacalculatie trend	OCW	Nacalculatie trend 2014		-140	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		-79	-	-	-
		Verhoging lasten en baten agv huurverhoging		202	202	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
	OCW	Aanpass budg.specifieke uitk heroine (rek.no17299)		-284	-284	-	-
		Aanvullende verdeling centrale overhead OCW		-19	-	-	-
		Bernard van Leer Foundation (rek.no. 17409)		50	50	-	-
		Beschikbaarstellen centrale overhead tbv Programma		-272	-	-	-
		corr UBU 2014 van WJB naar PZJ		-173	-	-	-
		Geneeskundige Hulpverl. Ongevallen en Rampen		15	15	-	-
		Herverdeling GR begroting GGD Haaglanden		-55	5	-	-
		Herverdeling personeelsbegroting 2014 GGD Haagland		-74	-	-	-
		Laak Noord Scoort (rek.no. 17407)		146	146	-	-
		Maatregelen 2014-2018		21	-	-	-
		Middelen Leids Universitair Medisch Centrum		69	69	-	-
		OCW.OB15.1018 Technische correctie DCO		-	-	-	-
		Opleiden artsen publieke gezondheidszorg		239	239	-	-
		Overhead Formatieuitbreiding Leerlingzaken		6	-	-	-
		Overheveling budget Digitaal Sociale Kaart		-21	-	-	-
		projectleider Aanvalsplan Vrijwilligers		-	-	-	-
		RIVM middelen SOA		218	218	-	-
		Technische Hygiënezorg		10	10	-	-
		tijdelijk facilitair medewerker CJG 2014 + 2015		20	-	-	-
		Tijdelijke werkorganisatie CJGs		28	-	-	-
		Toevoeging middelen Fona- en klachtencommissie		24	24	-	-
		Toevoeging middelen vanuit subsidies		-126	-	-	-
		Verdeling centrale overhead		693	-	-	-
		Vergoeding Arts in opleiding tot specialist (AIOS)		19	19	-	-
		Verhogen baten en lasten AMBU		214	214	-	-
		Verhoging baten en lasten nav tarievenbesluit 2014		22	22	-	-
		Verlaging middelen Mobiele Röntgen Unit ZHW		-650	-650	-	-
		Wenkebach Laak Noord (rek.no. 17310)		48	48	-	-
	SZW	Actualisatie Kostenverdeling 2014-2018		-1.502	-	-	-
		Actualisatie WMO		135	135	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Binnen dienst (reserves)	CVO	Dekking expl.Ist inv. ADO, Kesslerstg en Sportcamp	Reserve 630.6.02.01 Exploitatie rendabele panden	-	-	-	406
		Dekking expl.Ist inv. ADO, Kesslerstg en Sportcamp		406	-	-	-
	OCW	Aanpassing reserve Exploitatie Rendabele panden	Reserve Exploitatie rendabele panden	-	-	-	-170
		Aanpassing reserve Exploitatie Rendabele panden		-170	-	-	-
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve Aanvalsplan vrijwilligers	-	-	-	172
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve Diverse ICT-kosten	-	-	-	128
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve Exploitatie rendabele panden	-	-	-	465
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve krachtwijken volksgezondheid	-	-	-	170
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve Stimuleringsfonds wonen, welzijn en zorg	-	-	-	106
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve thuislozenzorg DHOD	-	-	-	1.833
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve verslavingszorg DHOD	-	-	-	698
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve Voorzieningen Den Haag Onder Dak	-	-	-	300
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve Wet voorzieningen Gehandicapten	-	-	-	77
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren		3.949	-	-	-
		Herfasering reserve 06175	Reserve frictiekosten shared services OCW	-	-	-	5
		Herfasering reserve 06175		5	-	-	-
		Terugboeking dotatie res.6229 Voorziening Onderdak	Reserve Voorzieningen Den Haag Onder Dak	-	-	-	-1.000
		Terugboeking dotatie res.6229 Voorziening Onderdak		-1.000	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		174	-	-	-
Kap.lasten (rendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		33	-	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		-207	-	-	-
		Overdracht budget 1,2 FTE HGR		27	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Tariefnotitie IDC 2014		-31	-	-	-
	OCW	Arbeidsvoorwaarden 2014		-233	-	-	-
		Bezuiniging Reserve Krachtwijken 2014		-237	-	-	-
		Correctie Kapitaallasten naar CVDH		869	-122	-	-
		Extra Midd. Beschermd Wonen 2014		70	-	-	-
		Extra Midd. LHBT Emancipatiebeleid 2013 t/m 2016		16	-	-	-
		Extra Midd. RegioAanpak Veilig Thuis		150	-	-	-
		Inc terugdraaien Arbeidsvoorwaarden Subs OCW		154	-	-	-
		Inc terugdraaien Vrijval Looncompensatie Subs OCW		1.038	-	-	-
		Meeropbrengsten Bewonersvergunning Gehandicapten		128	-	-	-
		Overloop 2013 BC Gezondheid en Sport		10	-	-	-
		Overloop 2013 Co-financiering EFRO Laak Noord		18	-	-	-
		Overloop 2013 DSW Buurth.v.d.Toekomst		106	-	-	-
		Overloop 2013 DSW Geïsoleerde Vrouwen		96	-	-	-
		Taakmutaties Mei-circulaire 2014		206	-	-	-
		Tarieven IDC 2014		-80	-	-	-
		Terugboeking invoeringskosten WMO 2014		-428	-	-	-
		Versobering arbeidsvoorwaarden: Kerstpakketten		-17	-	-	-
	SZW	Actualisatie huishoudelijke hulp		-2.000	-	-	-
		Investeringsbudget 3 decentralisaties		9.447	-	-	-
		Invoeringskosten AWBZ\WMO		-428	-	-	-
		Zorgakkoord WMO uit septembercirculaire 2013		2.640	-	-	-
Totaal 08 - Zorg en Welzijn				2.663	360	-	7.902
Programma 09 - Jeugd							
Voorjaarsnota	OCW	Vrijval Looncompensatie 2013/2014		-480	-	-	-
Nacalculatie trend	OCW	Nacalculatie trend 2014		-33	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	OCW	Aanpassing lasten/baten huren CJG's		144	144	-	-
		Aanvullende verdeling centrale overhead OCW		5	-	-	-
		Beschikbaarstellen centrale overhead tbv Programma		90	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		corr UBU 2014 van WJB naar PZJ		192	-	-	-
		Herverdeling personeelsbegroting 2014 GGD Haagland		73	-	-	-
		Maatregelen 2014-2018		-5	-	-	-
		OCW.OB15.1018 Technische correctie DCO		-	-	-	-
		Onttrekking van BCF voor 2014 en 2015		-200	-	-	-
		Opleiden artsen publieke gezondheidszorg		94	94	-	-
		Overheveling budget Digitaal Sociale Kaart		19	-	-	-
		Rasmiddelen 2013 (rek.no. 17414)		325	325	-	-
		Structurele overboeking vanaf 2014 CJG's		-	-	-	-
		tijdelijk facilitair medewerker CJG 2014 + 2015		-20	-	-	-
		Tijdelijke werkorganisatie CJGs		929	957	-	-
		Toevoeging middelen vanuit subsidies		126	-	-	-
		Verdeling centrale overhead		-76	-	-	-
Binnen dienst (reserves)	OCW	Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren	Reserve actieprogramma jeugd	-	-	-	653
		Aanpassing Reserves 2014 en volgende jaren		653	-	-	-
Overig tussen diensten	OCW	Arbeidsvoorwaarden 2014		-67	-	-	-
		Bezuiniging Reserve Krachtwijken 2014		-121	-	-	-
		Correctie Kapitaallasten naar CVDH		-	-16	-	-
		Inc terugdraaien Arbeidsvoorwaarden Subs OCW		48	-	-	-
		Inc terugdraaien Vrijval Looncompensatie Subs OCW		331	-	-	-
		Invoeringskosten Transitie Jeugdzorg 2014		-163	-	-	-
		Overloop 2013 Impuls Programma 24/7		76	-	-	-
		Project Zorgstructuur Onderwijs 2014		200	-	-	-
		Taakmutaties Mei-circulaire 2014		648	-	-	-
	SZW	Investeringsbudget 3 decentralisaties		555	-	-	-
Totaal 09 - Jeugd				3.343	1.504	-	653
Programma 10 - Ontwikkeling Buitenruimte							
Voorjaarsnota	DPZ	Looncompensatie DPZ (incl. DOB)		-0	-	-	-
	DSB	Coalitie richtlijn OB15 C10 Looncompensatie 2013		-651	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Financiële ontwikkelingen	DSB	Verlaging Dienstcompensatiereserve DSB	Reserve compensatie cs	-	-	-	539
		Vrijval bestemmingsreserves DSB	Reserve Entree van de Stad	-	-	-	500
Herstructurering reserves	DSB	Begroten a.g.v. opheffen reserves < 2,5 mln	Reserve Bomen	-	-	-	222
		Begroten a.g.v. opheffen reserves < 2,5 mln	Reserve Entree van de Stad	-	-	-	444
		Begroten a.g.v. opheffen reserves < 2,5 mln		642	67	-	-
		Opheffen bestemmingsreserves < 2,5 mln	Reserve Bomen	-	-	-67	-198
		Opheffen bestemmingsreserves < 2,5 mln	Reserve Entree van de Stad	-	-	-	-944
		Opheffen bestemmingsreserves < 2,5 mln		-1.142	-67	-	-
Nacalculatie trend	DSB	Trend Na- en Voorcalculatie MJB 2015-2018		-78	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		6	-	-	-
		Omlabelingen Plusprodukten IDC		-21	-	-	-
		Verhoging lasten en baten agv huurverhoging		38	38	-	-
	DSB	Aanpassing inkomsten wijkleefbaarheid / wsp		-	-	-	-
		Actualisatie Afvalstoffenheffing 2015		400	400	-	-
		Afvalbakkenbestek, samenvoeging budget		-	-	-	-
		Beschikkingen DSB 2014		2.534	2.534	-	-
		Bezuinigingsmaatregelen DSB 2014 ev		-37	-	-	-
		Correctie IDC mutaties 2013		-47	-	-	-
		Correctie tarief rioolheffing van 2,63% naar 1,5%		-390	-390	-	-
		Correctie Vervangingsbudget Wegonderhoud		723	-	-	-
		Dekking budgetoverschrijding Dierenwelzijn 2014		-	-	-	-
		Herinrichting doorbelasting DSB		545	-	-	-
		Herverdeling VCP-beheerbudget ivm Taxibeleid		106	-	-	-
		OB15 R&W OG Wisseling BC		-	-	-	-
		OB15 Verhuur persleiding		120	120	-	-
		OB15: aanpassing begrote rente voorziening BP		-29	-29	-	-
		Raamovereenkomst verpakkingen		600	600	-	-
		RV 265779 mbt tarieven van begraven 2014 ev		89	89	-	-
		Subsidie Haaglanden t.b.v. Regionaal Fietsdepot		399	399	-	-
		Subsidie PZH t.b.v. Zandmotor		168	168	-	-
		Technische bijstellingen beheerkosten projecten		-	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Technische budgetcorrecties		151	-	-	-
		Technische correctie NME afdeling naar uitvoering		-62	-	-	-
		technische correctie op mutatie 42097		119	-	-	-
		Toedeling beheer Openbare Ruimte bij Den Haag CS		-17	-	-	-
		Uitbreiding 2 fte Formatie R&W		6	-	-	-
		vrijval VZ overige bedrijfsrisico's tbv MJPK1		1.500	1.500	-	-
		Weglek bezuiniging en tariefdaling IBDH 2014		89	89	-	-
Binnen dienst (reserves)	DSB	Dekking tekort Haagse Markt	Reserve compensatie cs	-	-	-	1.000
		Dekking tekort Haagse Markt		2.287	1.287	-	-
		Fietsparkeren Binnenstad		558	-	-	-
		Herfasering reserves DSB OB15	Reserve compensatie cs	-	-	-	732
		Herfasering reserves DSB OB15		732	-	-	-
		Overboeking mddelen geluidsanering naar DSO	Reserve Bomen	-	-	-	45
		Overboeking mddelen geluidsanering naar DSO	Reserve Entree van de Stad	-	-	-	594
		Overboeking mddelen geluidsanering naar DSO		639	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		18	-	-	-
	DSB	Actualisatie kapitaallasten uit gereal. act. 2013		1.095	-	-	-
		Actualisatie kapitaallasten uit oude activa		-50	-	-	-
		corr. kap lasten ivm splitsing product 210.2.02		546	-	-	-
Kap.lasten (rendabel)	DSB	Actualisatie kapitaallasten uit oude activa		-21	-	-	-
		Dekking rendabele kapitaallasten MIP 2014 ev		-	-80	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Aanpassen begroting erfpacht		-	9	-	-
		Overdracht budget kiosken en dienstgebouwen		137	-	-	-
		Tariefnotitie IDC 2014		-13	-	-	-
	DPZ	begrotingsmutatie Gulden Klinker bij DPZ -DSB		83	-	-	-
		Fietsdepot van DPZ naar DSB		-226	-	-	-
		inc.bijdrage Stadsdeel Haagse Hout - FietsdepotDSB		-10	-	-	-
		Overhevelen product wijkleefbaarheid van naar DPZ		426	-	-	-
	DSB	Begrotingsmutaties conform IDC tariefnotitie 2014		-244	-	-	-
		Budget Krachtwijken Pijler 5 (Stadsdeel Centrum)		499	-	-	-
		Coalitie bezuiniging beschikbaarheidsdiensten		-28	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Coalitie bezuiniging kerstpakketten		-11	-	-	-
		Coalitie Richtlijn OB15 C10? Arbeidsvoorwaarden		-95	-	-	-
		Correctie Dividend HMS in 2014		-151	-	-	-
		Eenmalige compensatie subsidies 2014		125	-	-	-
		Fietsparkeren Binnenstad		236	-	-	-
		Herfasering reserves DSB OB15		-1.935	-	-	-
		Krachtwijken Pijler 1 Schoon en handhaving fase 2		638	-	-	-
		Overdracht beheerbudgetten naar CVDH		-137	-	-	-
		Overdracht wijkleefbaarheid naar DPZ		-426	-	-	-
		Overhevelen Gulden Klinker naar DPZ		-136	-	-	-
		Overheveling projecten Leyweg/ZKD/HS stationsplein		11.787	-	-	-
		Technische bijstellingen beheerkosten projecten		-	-	-	-
		Vervanging armaturen door LED nr 57 retraite 2013		131	-	-	-
		ZKD fase 2B		-10.787	-	-	-
Totaal 10 - Ontwikkeling Buitenruimte				11.427	6.734	-67	2.934
Programma 11 - Economie, Internationale stad en Binnenstad							
Voorjaarsnota	BSD	Voorjaarsnota 2014 - vrijval looncompensatie		-26	-	-	-
	DSB	Coalitie richtlijn OB15 C10 Looncompensatie 2013		-35	-	-	-
	DSO	Coalitieakk2014 II RUIMTE C agv AutonomeOntw2015		-321	-	-	-
Financiële ontwikkelingen	DSO	Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	BR Stadseconomie	-	-	-	29
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev		-	407	-	-
Herstructurering reserves	BSD	Opheffen reserves en dotaties aan reserves	BR Wervingsfonds 3273	-	-	-1.590	-1.590
		Opheffen reserves en dotaties aan reserves		-1.590	-	-	-
		Opvoeren uitgaven opgeheven reserves en dotaties		1.590	-	-	-
	DSO	Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Citymarketing	-	-	-	-514
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Cofinanciering Economische Projecten	-	-	-2.000	-700
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Co-financiering Kansen voor West Evenementen	-	-	-	-450
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Congressen	-	-	-370	-116

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Pieken in de Delta	-	-	-	-720
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5		-2.500	-	-	-
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Citymarketing	-	-	-	615
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Cofinanciering Economische Projecten	-	-	-	1.990
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Co-financiering Kansen voor West Evenementen	-	-	-	1.040
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Pieken in de Delta	-	-	-	1.519
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC		2.500	-	-	-
Nacalculatie trend	BSD	Nacalculatietrend 2014		-1	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	BSD	Afdracht overhead concernadviseur CAB		1	-	-	-
		budget Coordinator Diversiteit		1	-	-	-
		Correctie op IDC tarievenoperatie 2013		2	-	-	-
		Functie kaderstelling Informatiebeheer		1	-	-	-
		IDC Tarievenoperatie 2014		-1	-	-	-
		Overhevelen budget Handhavingsvolgsysteem		3	-	-	-
		Overheveling huisvestingsbudget THIC		-38	-	-	-
		Overheveling salaris bedrijfsbureaumedewerker		2	-	-	-
	CVO	Opvoeren begroting programma Economie (WFFC)		131	131	-	-
	DSB	Correctie IDC mutaties 2013		-1	-	-	-
		Herinrichting doorbelasting DSB		-98	-	-	-
		OB15 R&W OG Wisseling BC		-1	-	-	-
		Technische budgetcorrecties		-11	-	-	-
		Uitbreiding 2 fte Formatie R&W		43	-	-	-
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		604	292	-	-
		Actualisatie Pr 310.4.01lasten/baten/onttr.reserve		5.636	5.636	-	-
		Actualisatie Pr 310.4.03lasten/baten/onttr.reserve		50	50	-	-
		Scheveningen Haven		-150	-	-	-
		Verschuiven AM tussen producten/programma's		-	-	-	-
Binnen dienst (reserves)	BSD	Actualisatie onttrekkingen uit het Wervingsfonds	BR Wervingsfonds 3273	-	-	-	2.600
		Actualisatie onttrekkingen uit het Wervingsfonds		2.600	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Stadseconomie	-	-	-	-1.194
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR World Forum Convention Center	-	-	-	8
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	Reserve Overcommitting	-	-	-	163
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		-1.023	-	-	-
		Actualisatie Pr 310.4.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Cofinanciering Economische Projecten	-	-	-	700
		Actualisatie Pr 310.4.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Pieken in de Delta	-	-	-	112
		Actualisatie Pr 310.4.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Stadseconomie	-	-	-	1.859
		Actualisatie Pr 310.4.01lasten/baten/onttr.reserve	Reserve Overcommitting	-	-	-	31
		Actualisatie Pr 310.4.01lasten/baten/onttr.reserve		2.702	-	-	-
		Actualisatie Pr 310.4.03lasten/baten/onttr.reserve	BR Co-financiering Kansen voor West Evenementen	-	-	-	450
		Actualisatie Pr 310.4.03lasten/baten/onttr.reserve	BR Congressen	-	-	-	46
		Actualisatie Pr 310.4.03lasten/baten/onttr.reserve		496	-	-	-
		Actualisatie Pr 310.5.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Citymarketing	-	-	-	-159
		Actualisatie Pr 310.5.01lasten/baten/onttr.reserve		-159	-	-	-
		World Forum Convention Center	BR World Forum Convention Center	-	-	-	-4.523
		World Forum Convention Center		-4.523	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	DSB	Actualisatie kapitaallasten uit gereal. act. 2013		21	-	-	-
Overig tussen diensten	BSD	Actualiseren uitgaven BR DHIS		4.932	-	-	-
		Besparing op arbeidsvoorwaarden		-4	-	-	-
		Correctie op de inflatiecorrectie		3	-	-	-
		IDC Tarievenoperatie 2014		-15	-	-	-
		Overdracht van HGA en Werkbibliotheek aan DPZ		-6	-	-	-
		Versobering Kerstpakketten		-1	-	-	-
	DSB	Begrotingsmutaties conform IDC tariefnotitie 2014		-12	-	-	-
		Coalitie bezuiniging kerstpakketten		-1	-	-	-
		Coalitie Richtlijn OB15 C10? Arbeidsvoorwaarden		-6	-	-	-
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		122	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Budget overhevelen va/nr andere gem. diensten		-	707	-	-
		Coalitieakkoord 2014 II RUIIMTE C agv Autonome Ontw 2015		-49	-	-	-
		Concernreserve Cofinanciering		1.309	-	-	-
		Concernreserve Den Haag Intern Stad (DHIS)		500	-	-	-
		Concernreserve Krachtwijken		34	-	-	-
Totaal 11 - Economie, Internationale stad en Binnenstad				12.712	7.223	-3.960	1.196
Programma 12 - Sport							
Voorjaarsnota	OCW	Vrijval Looncompensatie 2013/2014		-337	-	-	-
Herstructurering reserves	OCW	Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve combifuncties brede school, sport en cultuur	-	-	-3.365	-4.352
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Nationaal actieplan sport en bewegen	-	-	-342	-864
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln	Reserve Topsport	-	-	-15	-1.038
		Adm. verwerking reserves kleiner dan 2,5 mln		-2.532	-	-	-
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve combifuncties brede school, sport en cultuur	-	-	-	2.336
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve krachtwijken sport	-	-	-	283
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Nationaal actieplan sport en bewegen	-	-	-	722
		Vrijval reserves in de Exploitatie	Reserve Topsport	-	-	-	1.047
		Vrijval reserves in de Exploitatie		1.808	-	-	-
Nacalculatie trend	OCW	Nacalculatie trend 2014		-28	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Correctie Huur ADO parkeerterrein		-142	-142	-	-
		Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		54	-	-	-
		Verhoging lasten en baten agv huurverhoging		19	19	-	-
	OCW	Aanvullende verdeling centrale overhead OCW		8	-	-	-
		Beleid naar Buitensport tbv bijdrage beach stadion		-	-	-	-
		Beschikbaarstellen centrale overhead tbv Programma		108	-	-	-
		Maatregelen 2014-2018		-10	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Verdeling centrale overhead		-278	-	-	-
		Verhogen lasten (uitzendkrach en baten sporthallen		75	75	-	-
Binnen dienst (reserves)	CVO	Dekking expl.lst inv. ADO, Kesslerstg en Sportcamp		20	20	-	-
	OCW	Herfasering Combifunctionarissen (06230)	Reserve combifuncties brede school, sport en cultuur	-	-	190	190
		Herfasering Olympisch fonds (06255)	Reserve olympsch fonds	-	-	-	1.278
		Herfasering Olympisch fonds (06255)		1.278	-	-	-
		Herfasering reserve krachtwijken)06266)	Reserve krachtwijken sport	-	-	-	-284
		Herfasering reserve krachtwijken)06266)		-284	-	-	-
		Herfasering reserve NASB (06261)	Reserve Nationaal actieplan sport en bewegen	-	-	-	-68
		Herfasering reserve NASB (06261)		-68	-	-	-
		Herfasering reserve Plan van Aanpak topsport 06215	Reserve Topsport	-	-	-	11
		Herfasering reserve Plan van Aanpak topsport 06215		11	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		43	-	-	-
	OCW	Actualiseren Kapitaallasten OCW		104	-	-	-
Kap.lasten (rendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		-16	-	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Huurverhoging Kyocerastadion		-	1	-	-
		Huurverhoging Kyocerastadion (kunstgrasmat)		-	25	-	-
		Tariefnotitie IDC 2014		-69	-	-	-
	OCW	Aanleg/Aanschaf nieuwe kunstgrasmat		25	-	-	-
		Arbeidsvoorwaarden 2014		-51	-	-	-
		Bijstelling kosten huur business unit		1	-	-	-
		Cofinanciering WK hockey 2014		390	-	-	-
		Herontwikkeling Hellingweg		-100	-	-	-
		Inc terugdraaien Arbeidsvoorwaarden Subs OCW		11	-	-	-
		Inc terugdraaien Vrijval Looncompensatie Subs OCW		69	-	-	-
		Rijksb reserve combifunctionarissen (06230)	Reserve combifuncties brede school, sport en cultuur	-	-	526	526
		Rijksb reserve combifunctionarissen (06230)		526	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Versobering arbeidsvoorwaarden: Kerstpakketten		-9	-	-	-
Totaal 12 - Sport				626	-2	-3.006	-213
Programma 13 - Verkeer en Milieu							
Voorjaarsnota	DSB	Coalitie richtlijn OB15 C10 Looncompensatie 2013		-202	-	-	-
	DSO	Coalitieakk2014 II RUIMTE C agv AutonomeOntw2015		-177	-	-	-
Financiële ontwikkelingen	DSB	Vrijval bestemmingsreserve OVHP	Reserve Openbaar Vervoer Hoger Plan	-	-	-	4.500
		Vrijval bestemmingsreserve Parkeren	Reserve Parkeren	-	-	-	3.000
		Vrijval bestemmingsreserves DSB	Reserve Geluid	-	-	-	81
		Vrijval bestemmingsreserves DSB	Reserve Parkeren	-	-	-	4.500
		Vrijval bestemmingsreserves DSB	Reserve Verstrating grondbedrijf	-	-	-	1.397
Herstructurering reserves	DSB	Begroten a.g.v. opheffen reserves < € 2,5 mln	Reserve Geluid	-	-	-	7
		Begroten a.g.v. opheffen reserves < € 2,5 mln	Reserve Haags Startstation Erasmuslijn (HSE)	-	-	-	2.300
		Begroten a.g.v. opheffen reserves < € 2,5 mln		7	-	-	-
		Opheffen bestemmingsreserves < € 2,5 mln	Reserve Geluid	-	-	-	-88
		Opheffen bestemmingsreserves < € 2,5 mln	Reserve Verstrating grondbedrijf	-	-	-150	-437
		Opheffen bestemmingsreserves < € 2,5 mln		-525	-150	-	-
	DSO	Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Aanleg transferia	-	-	-	257
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		-2	-	-	-
	DSB	Beschikkingen DSB 2014		30.793	30.793	-	-
		Betaald parkeren Stadsdeel Laak		2.062	2.062	-	-
		Bezuinigingsmaatregelen DSB 2014 ev		37	-	-	-
		Correctie IDC mutaties 2013		49	-	-	-
		Correctie Vervangingsbudget Wegonderhoud		-723	-	-	-
		Haags Duurzaamheidscentrum naar programma 14		-481	-	-	-
		Herfasering reserves DSB OB15	Reserve luchtkwaliteit	-	-	-	2.100
		Herfasering reserves DSB OB15		2.100	-	-	-
		Herinrichting doorbelasting DSB		-440	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Herverdeling VCP-beheerbudget ivm Taxibeleid		-106	-	-	-
		Invulling bezuiniging progr. 20 n.a.v. de ODH		-	-	-	-
		OB15 R&W OG Wisseling BC		1	-	-	-
		Overheveling ODH van 723.1.01 naar 723.3.01		-	-	-	-
		Parkeerregeling Gehandicapten		8	8	-	-
		Technische budgetcorrecties		-140	-	-	-
		Technische correctie NME afdeling naar uitvoering		62	-	-	-
		technische correctie op mutatie 42097		-119	-	-	-
		Toedeling beheer Openbare Ruimte bij Den Haag CS		17	-	-	-
		Uitbreiding 2 fte Formatie R&W		-49	-	-	-
		VCP Beheerbudget - technische correctie -		-	-	-	-
		Weglek bezuiniging en tariefdaling IBDH 2014		221	221	-	-
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		3.837	3.837	-	-
		Actualisatie Pr 212.0.01lasten/baten/onttr.reserve		-403	-403	-	-
		Verschuiven AM tussen producten/programma's		-	-	-	-
Binnen dienst (reserves)	DSB	Fietsparkeren Binnenstad	Reserve Parkeren	-	-	-558	-
		Herfasering reserves DSB OB15	Reserve Bodem	-	-	3.366	-2.804
		Herfasering reserves DSB OB15	Reserve Haags Startstation Erasmuslijn (HSE)	-	-	-	-2.000
		Herfasering reserves DSB OB15	Reserve Openbaar Vervoer Hoger Plan	-	-	-	-4.700
		Herfasering reserves DSB OB15	Reserve Parkeren	-	-	-	3.222
		Herfasering reserves DSB OB15		-9.648	-	-	-
		Parkeren in woongebieden 2014-2017	Reserve Parkeren	-	-	4.500	730
		Parkeren in woongebieden 2014-2017		-3.770	-	-	-
		Reserve Parkeren 2014 project+technische mutaties	Reserve Parkeren	-	-	-	-186
		Reserve Parkeren 2014 project+technische mutaties		-186	-	-	-
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Aanleg transferia	-	-	-	2
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Stedelijke Ontwikkeling (P17/211)	-	-	-	4
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		5	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Actualisatie Pr 211.2.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Stedelijke Ontwikkeling (P17/211)	-	-	-	-1.947
		Actualisatie Pr 211.2.01lasten/baten/onttr.reserve		-1.947	-	-	-
		Actualisatie Pr 212.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Aanleg transferia	-	-	-	-237
		Actualisatie Pr 212.0.01lasten/baten/onttr.reserve		-237	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		-1	-	-	-
	DSB	Actualisatie kapitaallasten uit gereal. act. 2013		2.975	-	-	-
		Actualisatie kapitaallasten uit oude activa		-66	-	-	-
		corr. kap lasten ivm splitsing product 210.2.02		-546	-	-	-
Kap.lasten (rendabel)	DSB	Actualisatie kapitaallasten uit gereal. act. 2013		1.239	-	-	-
		Actualisatie kapitaallasten uit oude activa		21	-	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Tariefnotitie IDC 2014		-3	-	-	-
	DSB	Amendement bereikbaarheid binnenstad (RIS267386)		150	-	-	-
		Begrotingsmutaties conform IDC tariefnotitie 2014		-317	-	-	-
		Coalitie bezuiniging kerstpakketten		-11	-	-	-
		Coalitie Richtlijn OB15 C10? Arbeidsvoorwaarden		-35	-	-	-
		D&L taakmutaties ODH en bodemsanering		252	-	-	-
		Fietsparkeren Binnenstad	Reserve Parkeren	-	-	-295	-
		Herfasering reserves DSB OB15		1.103	-	-	-
		OB15 Budget Transvaal naar DSO		-500	-	-	-
		Overboeking mdelen geluidsanering naar DSO		-1.900	-	-	-
		Overdracht middelen CO2 neutrale organisatie		181	-	-	-
		Overhevelen Gulden Klinker naar DPZ		-41	-	-	-
		P+R Hoorwijck 2014	Reserve Openbaar Vervoer Hoger Plan	-	-	-	450
		Parkeerregeling Gehandicapten		-128	-	-	-
		Reserve Parkeren 2014 project+technische mutaties	Reserve Parkeren	-	-	219	105
		ROBA activering 2013		7.818	-	-	-
	DSO	Budget overhevelen va/nr andere gem. diensten		145	-	-	-
		Coalitieakk2014 II RUIMTE C agv AutonomeOntw2015		-27	-	-	-
Totaal 13 - Verkeer en Milieu				30.353	36.368	7.082	10.255

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Programma 14 - Wonen en Duurzaamheid							
Voorjaarsnota	DSO	Coalitieakk2014 II RUIIMTE C agv AutonomeOntw2015		-136	-	-	-
Financiële ontwikkelingen	DSO	Coalitieakkoord 2014 II RUIIMTE D agv Maatreg2014ev	BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	-	-	-	325
		Coalitieakkoord 2014 II RUIIMTE D agv Maatreg2014ev	BR Stadsvernieuwing (P18/821)	-	-	-	3.700
		Coalitieakkoord 2014 II RUIIMTE D agv Maatreg2014ev	BR Stedelijke Ontwikkeling (P18/820)	-	-	-	191
Herstructurering reserves	DSO	Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	-	-	-	-281
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	Res. Handhaving en ongediertebestrijding	-	-	-	-1.317
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5		-1.598	-	-	-
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	-	-	-	281
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR VHV DHZW (programma 18)	-	-	-	1.095
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	Res. Handhaving en ongediertebestrijding	-	-	-	1.317
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC		1.598	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Aanpassen begroting programma Wonen (woonwagens)		-0	-0	-	-
		Overdracht onderhoudsmiddelen Woonwagencentra		163	163	-	-
	DSB	Haags Duurzaamheidscentrum naar programma 14		481	-	-	-
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		992	1.887	-	-
		Actualisatie Pr 821.0.02lasten/baten/onttr.reserve		1.289	1.289	-	-
		Actualisatie Prod.822.1.01 lasten/baten		255	255	-	-
		Verschuiven AM tussen producten/programma's		-	-	-	-
Binnen dienst (reserves)	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	-	-	-	9

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Stadsvernieuwing (P18/821)	-	-	-	24
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Stedelijke Ontwikkeling (P18/820)	-	-	-	101
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	Res. Handhaving en ongediertebestrijding	-	-	-	29
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		163	-	-	-
		Actualisatie Pr 820.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	-	-	-	-8
		Actualisatie Pr 820.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Stedelijke Ontwikkeling (P18/820)	-	-	-	-525
		Actualisatie Pr 820.0.01lasten/baten/onttr.reserve		-533	-	-	-
		Actualisatie Pr 821.0.02lasten/baten/onttr.reserve	BR Stadsvernieuwing (P18/821)	-	-	-	-1.724
		Actualisatie Pr 821.0.02lasten/baten/onttr.reserve	BR Stedelijke Ontwikkeling (P18/820)	-	-	-	1.808
		Actualisatie Pr 821.0.02lasten/baten/onttr.reserve		84	-	-	-
		Actualisatie Pr.822.5.01lasten/baten/onttr.reserve	Res. Handhaving en ongediertebestrijding	-	-	-	315
		Actualisatie Pr.822.5.01lasten/baten/onttr.reserve		315	-	-	-
		Ombouw reserve SO van product- nr programma-niveau	BR Stedelijke Ontwikkeling (P18/ 821)	-	-	-	-1.096
		Ombouw reserve SO van product- nr programma-niveau	BR Stedelijke Ontwikkeling (P18/820)	-	-	-	1.096
		PPS'en		-1.216	-	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Overdracht budget 1,2 FTE HGR		3	-	-	-
		Tariefnotitie IDC 2014		-3	-	-	-
	DSO	Budget overhevelen va/nr andere gem. diensten		1.900	-	-	-
		Coalitieakk2014 II RUIMTE C agv AutonomeOntw2015		-21	-	-	-
		Concernreserve Grote Projecten		-450	-	-	-
Totaal 14 - Wonen en Duurzaamheid				3.283	3.593	-	5.339
Programma 15 - Stadsontwikkeling							

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Voorjaarsnota	DSO	Coalitieakk2014 II RUIMTE C agv AutonomeOntw2015		-594	-	-	-
Financiële ontwikkelingen	DSO	Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	-	3.200
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	BR VHV DHZW (programma 19)	-	-	-	1.700
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	Res anticip wzh mpg	-	-	-	1.244
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	Res binnenstad	-	-	-	657
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	Res schev haven	-	-	-	1.528
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	Res sv	-	-	-	1.800
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	Reserve compensatie cs	-	-	-	149
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev		7.500	4.393	-	-
Herstructurering reserves	DSO	Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Beroep en bezwaar	-	-	-	-1.230
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Campus Den Haag	-	-	-	-51
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Faciliteren en stimuleren private initiatieven Binckhorst	-	-	-	-914
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Haga pr 19 821.0.01	-	-	1.319	-115
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Internationale Zone	-	-	-	-627
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	-1.319	-
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	Res binnenstad	-	-	-	-1.000
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	Res schev haven	-	-	-	-2.265
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	Res sv	-	-	-	-569
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5	Reserve DSO centraal station	-	-	-	-885
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III AdmVerwRES <2,5		-7.657	-	-	-
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Beroep en bezwaar	-	-	-	1.230
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Campus Den Haag	-	-	-	51
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Faciliteren en stimuleren private initiatieven Binckhorst	-	-	-	1.714
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Haga pr 19 821.0.01	-	-	-	1.434
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Internationale Zone	-	-	-	705

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	1.319	-
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	Res binnenstad	-	-	-	1.000
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	Res schev haven	-	-	-	2.415
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	Res sv	-	-	-	1.960
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC	Reserve DSO centraal station	-	-	-	1.879
		Coalitieakkoord 2014 II D/1/III VRIJVAL/HERALLOC		7.657	-	-	-
Nacalculatie trend	DSO	Trend, nacalculatie 2014-2018		-106	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Aanpassen begroting bedrijfspanden (Progr. 19)		-2.125	-2.125	-	-
		Aanpassen begroting bouwgrondexploitaties (PRG 19)		473	473	-	-
		Aanpassen begroting erfpacht		-33	-33	-	-
		Aanpassen begroting stadsvernieuwing (Progr.19)		-49	-49	-	-
		Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		-6	-	-	-
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		9.481	8.946	-	-
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve		-495	-495	-	-
		Actualisatie Prod.003.0.03 lasten/baten		-731	-731	-	-
		Actualiseren Bouwgrondexploitaties Pr 830.0.01		28.175	28.175	-	-
		Bouwleges: Meerjarenraming		-2.248	-2.248	-	-
		Erfpachtbaten irm RGB winstafdracht 4,1		-	-	-	-
		HAGA		-692	-692	-	-
		Rotterdamsebaan Vastgoed		-5.619	-5.619	-	-
		Scheveningen Haven		150	-	-	-
		Vroondaal		1.411	1.411	-	-
Binnen dienst (reserves)	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Beroep en bezwaar	-	-	-	15
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Faciliteren en stimuleren private initiatieven Binckhorst	-	-	-	2
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Haga pr 19 821.0.01	-	-	-	5
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Internationale Zone	-	-	-	2
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	-	4.323

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR VHV DHZW (programma 19)	-	-	-	4
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	BR. The Hague World Form	-	-	-	12
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	Res binnenstad	-	-	-	1
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	Res sa binckhorst	-	-	-	1
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	Res schev haven	-	-	-	12
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	Res sv	-	-	-	-88
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014	Reserve DSO centraal station	-	-	-	5
		Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		4.294	-	-	-
		Actualisatie Pr 310.4.04lasten/baten/onttr.reserve	Res sa binckhorst	-	-	-	2.588
		Actualisatie Pr 310.4.04lasten/baten/onttr.reserve	Res. Vastgoedexploitatie	-	-	226	467
		Actualisatie Pr 310.4.04lasten/baten/onttr.reserve	Reserve Strategische aankopen Structuurvisie	-	-	-	-268
		Actualisatie Pr 310.4.04lasten/baten/onttr.reserve		2.561	-	-	-
		Actualisatie Pr 822.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Beroep en bezwaar	-	-	-	449
		Actualisatie Pr 822.0.01lasten/baten/onttr.reserve		449	-	-	-
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Faciliteren en stimuleren private initiatieven Binckhorst	-	-	-	-757
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Haga pr 19 821.0.01	-	-	-	28
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Internationale Zone	-	-	-	125
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	-	-4.803
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR VHV DHZW (programma 19)	-	-	-	252
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	BR. The Hague World Form	-	-	-	-2.046
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	Res binnenstad	-	-	-	-73
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	Res schev haven	-	-	-	1.430
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	Res sv	-	-	-	-3.193
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	Reserve compensatie cs	-	-	-	395

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	Reserve DSO centraal station	-	-	-	147
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve	Reserve Universiteit Leiden Pr 19 821.0.01	-	-	-	-8.046
		Actualisatie Pr.821.0.01lasten/baten/onttr.reserve		-16.541	-	-	-
		Actualisatie Prod.810.3.01 lasten/baten	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	-	50
		Actualisatie Prod.810.3.01 lasten/baten		50	-	-	-
		Actualiseren Bouwgrondexploitaties Pr 830.0.01	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	8.029	17.850
		Actualiseren Bouwgrondexploitaties Pr 830.0.01	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/830)	-	-	-6.000	-6.000
		Actualiseren Bouwgrondexploitaties Pr 830.0.01	Res grondbedrijf gb	-	-	-	1.282
		Actualiseren Bouwgrondexploitaties Pr 830.0.01		11.103	-	-	-
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev	Res sa binckhorst	-	-	7.500	-
		Coalitieakkoord 2014 II RUIMTE D agv Maatreg2014ev		-7.500	-	-	-
		Corr ResultaatbestJR 2013JacCatsstr/HarnaschPolder	Res grondbedrijf gb	-	-	-	100
		Corr ResultaatbestJR 2013JacCatsstr/HarnaschPolder	Reserve compensatie cs	-	-	222	-
		Corr ResultaatbestJR 2013JacCatsstr/HarnaschPolder		-122	-	-	-
		Erfpacht:BR VHV; dotatie meerwaardegrondwaardesuppl	BR VHV DHZW (programma 19)	-	-	399	-
		Erfpacht:BR VHV; dotatie meerwaardegrondwaardesuppl		-	399	-	-
		Erfpachtbaten irm RGB winstafdracht 4,1		594	594	-	-
		HAGA	BR Haga pr 19 821.0.01	-	-	-1.319	-1.245
		HAGA	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	1.352	1.352
		HAGA		106	33	-	-
		Ombouw reserve SO van product- nr programma-niveau	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	1.185	1.185

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Ombouw reserve SO van product- nr programma-niveau	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/830)	-	-	-1.185	-1.185
		PPS'en	Res. Vastgoedexploitatie	-	-	1.216	-
		Scheveningen Haven	Res schev haven	-	-	-	-725
		Scheveningen Haven		-725	-	-	-
		Verschuiven AM tussen producten/programma's	BR Internationale Zone	-	-	-	500
		Verschuiven AM tussen producten/programma's		500	-	-	-
		Vroondaal	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	-	-2.291
		Vroondaal		-2.291	-	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	DSO	Budget overhevelen va/nr andere gem. diensten		72	-	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Aanpassen begroting erfpacht		10	10	-	-
		Actualisatie Kapitaallasten		179	-	-	-
		Overdracht budget 1,2 FTE HGR		60	-	-	-
		Tariefnotitie IDC 2014		-55	-	-	-
	DSO	Aanpassen Productenraming aan Stuurbegroting 2014		77	-	-	-
		Budget overhevelen va/nr andere gem. diensten	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	-	-	-	14.130
		Budget overhevelen va/nr andere gem. diensten		-4.363	-	-	-
		Coalitieakk2014 II RUIIMTE C agv AutonomeOntw2015		-91	-	-	-
		Coalitieakkoord 2014 II RUIIMTE C Inflatiecorr subs		197	-	-	-
		Coalitieakkoord 2014 II RUIIMTE D agv Maatreg2014ev		-134	-	-	-
		Coalitieakkoord2014 Correctie I NieuwBeleid B Inc.		500	-	-	-
		Concernreserve Grote Projecten	Res grondbedrijf gb	-	-	141	-
		Concernreserve Grote Projecten		3.141	-	-	-
		Corr ResultaatbestJR 2013JacCatsstr/HarnaschPolder	Res grondbedrijf gb	-	-	-	400
		Corr ResultaatbestJR 2013JacCatsstr/HarnaschPolder		-488	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Erfpacht:Actualiseren budget nr DSO FinVasteActiva		-28	-	-	-
		Rotterdamsebaan Vastgoed		5.521	-	-	-
		Scheveningen Haven		100	-	-	-
Totaal 15 - Stadsontwikkeling				31.669	32.441	13.085	31.401
Programma 16 - Financiën							
Voorjaarsnota	CT	Dividend Eneco		-	3.000	-	-
		Onttrekking algemene reserve	Algemene reserve gdh	-	-	-	64.600
	DPZ	Dwanginvordering incidenteel 2014		-	300	-	-
		incidenteel 100k Toeristenbelasting 2014		-	100	-	-
		incidentele uitbreiding woningen (OZB-E) 2014		-	75	-	-
		Looncompensatie DPZ (incl. DOB)		-154	-	-	-
	GAD	vrijval looncompensatie		-91	-83	-	-
Financiële ontwikkelingen	CT	Vrijval Algemene reserve	Algemene reserve gdh	-	-	-	9.800
		Vrijval Reserve Financiering	Reserve Financiering	-	-	-	7.000
		Vrijval reserves obv doelmatigheidsonderzoek	BR Openbaar Vervoer HTM	-	-	-	225
	DPZ	verlagen dienstcompensatiereserve (DPZ)	Reserve compensatie cs	-	-	-	11
	GAD	verlagen DCR	Reserve compensatie cs	-	-	-	88
Nacalculatie trend	DPZ	Nacalculatie trend 2014		126	-	-	-
	GAD	nacalculatie 2014		-7	-6	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CT	Afkooprente Vervroegde aflossing		-4.830	-	-	-
		Compensatie nadeel lagere baten met stelpost kap		1.428	-	-	-
		Depot RBS + Apparaatskosten		350	350	-	-
		Rente Actualisatie reserves		-155	-	-	-
		Rente Fonds Uiver 2006		-	-2.355	-	-
		Rente langlopende leningen o/g		1.681	-	-	-
		Rente leningen diensten		-	-885	-	-
		Rente SAS Leningen		-	-64	-	-
		Restant kapitaallasten MIP		148	-	-	-
		Verrekening rente Acitivafinanciering met stelpost		-	-439	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
	DPZ	aanpassing lasten en baten mbt afvalstoffenheffing		400	400	-	-
		afstemming rioolrecht met DSB		-390	-390	-	-
		Belastingen 940-960		-34.431	-34.431	-	-
		samenvoeging DPZ met DOB en HGA		-189	-	-	-
	GAD	aanpassing budget secretaris Rekeningencommissie		-	-	-	-
Binnen dienst (reserves)	CT	Corr res best. Alg Res en BR Grote Projecten	Algemene reserve gdh	-	-	330	-
		Mutatie BR Activa-financiering	Reserve Activa-financiering	-	-	-	-3.427
		Overheveling BR Grote Proj/Co Fin naar Activares	Reserve Activa-financiering	-	-	2.490	-
		Rentelasten leningen + Reserve Financiering	Reserve Financiering	-	-	-	-4.000
		Rentelasten leningen + Reserve Financiering		-4.000	-	-	-
		Samenvoeging activareserves	BR Activa-financiering Ambu Waldorpstraat	-	-	-4.320	-120
		Samenvoeging activareserves	BR Activa-financiering Archeologie	-	-	-338	-28
		Samenvoeging activareserves	BR Activa-financiering parkeergarage Nieuwersluisstraat	-	-	-2.840	-743
		Samenvoeging activareserves	BR Activa-financiering Sportcampus Zuiderpark	-	-	-3.600	-
		Samenvoeging activareserves	Reserve Activa-financiering	-	-	11.098	891
Kap.lasten (onrendabel)	CT	Kapitaallasten Activeringen 2013 en inc. 2018		255	-	-	-
		Kapitaallasten agv actualisatie MIP		-1.281	-	-	-
		Mutatie Reserve Activa-fin Nieuwersluisstraat	BR Activa-financiering parkeergarage Nieuwersluisstraat	-	-	-	-44
		Overheveling kapitaallasten realisatie inv. 2013		-8.365	-	-	-
	DPZ	Kapitaallasten agv jaarrekening 2013 DPZ		28	-	-	-
Overig tussen diensten	CT	Activa-financiering Investering Stork/AIM	Reserve Activa-financiering	-	-	-	361
		Activa-financiering Investering Stork/AIM		-	72	-	-
		BR Activa-financiering tbv Sportcampus	Reserve Activa-financiering	-	-	6.550	-
		Corr resultaatbestemming Dotatie Algemene reserve	Algemene reserve gdh	-	-	888	-
		Dividend HMS		-	-151	-	-
		Dotatie BR Activa-financiering	Reserve Activa-financiering	-	-	961	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Mutatie rente Activa-financiering Erfpacht		-	-28	-	-
		Mutatie Reserve Activa-fin Nieuwersluisstraat	BR Activa-financiering parkeergarage Nieuwersluisstraat	-	-	-	219
		Rentebaten Activalening D2 Panden		-	179	-	-
		Taakmutaties gemeentefonds		-	10.131	-	-
	DPZ	Arbeidsvoorwaarden DPZ (incl. DOB)		-24	-	-	-
		Incidentele inflatiecorrectie 2014 op subsidies		43	-	-	-
		Kerstpakketten DPZ incl. DOB		-3	-	-	-
		Tariefnotitie IDC		-71	-	-	-
		Verlaging beschikbaarheidsvergoeding DPZ		-2	-	-	-
	GAD	arbeidsvoorwaarden		-1	-	-	-
		besparing op kerstpakketten		-1	-	-	-
		IDC tariefnotitie 2014		-126	-	-	-
		verhoging budget gemeentelijk FiscaalAdviesTeam		-	-100	-	-
Totaal 16 - Financiën				-49.663	-24.325	11.219	74.833
Programma 17 - Overige beleidsvoornemens							
Voorjaarsnota	CT	Aandeel Treasury Nacalculatie Trend		-234	-	-	-
		Afronding Nacalculatie Trend		9	-	-	-
Financiële ontwikkelingen	CT	Afronding begroting ontwikkelingen maatregelen		-122	-	-	-
		MUtaties BR Te verdelen midd begro 2015 - 2018	BR Te verdelen middelen begroting 2015 - 2018	-	-	217.175	-
		Vrijval reserves obv doelmatigheidsonderzoek	BR Fricatiekosten Bezuinigingstaakstelling 2011 -2014	-	-	-	5.057
		Vrijval reserves obv doelmatigheidsonderzoek	BR Grote Projecten	-	-	-	16.440
		Vrijval reserves obv doelmatigheidsonderzoek	BR Krachtwijken	-	-	-	920
		Vrijval reserves obv doelmatigheidsonderzoek	BR Te verdelen middelen begroting 2013 - 2016	-	-	-	5.000
Herstructurering reserves	CT	Vrijval reserves < € 2,5 mln.	BR Herstructurering reserves	-	-	40.881	17.269

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Areaal	CT	Areaaluitbreiding		-56	-	-	-
Nacalculatie trend	CT	Voor- en nacalculatie Trend		465	-	-	-
Binnen dienst (lasten - baten)	CT	Compensatie nadeel lagere baten met stelpost kap		-1.428	-	-	-
		Restant kapitaallasten MIP		-148	-	-	-
		Verrekening rente Activafinanciering met stelpost		-439	-	-	-
Binnen dienst (reserves)	CT	Actualisatie Fricatiekosten	BR Fricatiekosten Bezuinigingstaakstelling 2011 -2014	-	-	-	-5.450
		Actualisatie Fricatiekosten		-5.450	-	-	-
		Corr res best. Alg Res en BR Grote Projecten	BR Grote Projecten	-	-	-	330
		Corr. onttr. BR Krachtwijken naar stelpost	BR Krachtwijken	-	-	-	-340
		Corr. onttr. BR Krachtwijken naar stelpost		-340	-	-	-
		Mutatie BR Activafinanciering		-3.427	-	-	-
		Onttrekking BR Grote Projecten	BR Grote Projecten	-	-	3.399	3.399
		Overheveling BR Grote Proj/Co Fin naar Activares	BR Co-financiering	-	-	-	2.150
		Overheveling BR Grote Proj/Co Fin naar Activares	BR Grote Projecten	-	-	-	340
		Overheveling restant stelpost Inkoop naar 2015	BR Te verdelen middelen begroting 2014 - 2017	-	-	170	-
		Overheveling restant stelpost Inkoop naar 2015		-170	-	-	-
		Overheveling stelpost rente Grondaankoop Heron	BR Te verdelen middelen begroting 2012 - 2015	-	-	170	-
		Overheveling stelpost rente Grondaankoop Heron		-170	-	-	-
		Toevoeging reserve Krachtwijken	BR Krachtwijken	-	-	200	-
		Toevoeging reserve Krachtwijken		-200	-	-	-
Overig tussen diensten	CT	Afronding bezuiniging Beschikbaarheidsdienst		-1	-	-	-
		Afronding Erfpacht		9	-	-	-
		Afronding IDC Tarieven		-2	-	-	-
		Afronding SZW		-21	-	-	-
		Afronding taakstelling looncompensatie		-10	-	-	-
		Correctie kapitaallasten MIP OCW		-1.007	-	-	-
		Correctie onttrekking BR Grote Projecten	BR Grote Projecten	-	-	-	-500
		Dekking kosten Fiscaal Adviesteam uit Trend		-100	-	-	-

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
		Dekking rentekosten aankoop gronden Heron		-226	-	-	-
		Inflatiecorrectie subsidies		-3.360	-	-	-
		Intertemp. BR te verdelen midd begro 2013-2016	BR Te verdelen middelen begroting 2013 - 2016	-	-	1.400	-
		Intertemp. BR te verdelen midd begro 2013-2016	BR Te verdelen middelen begroting 2014 - 2017	-	-	256	-
		Intertemp. BR te verdelen midd begro 2014-2017	BR Te verdelen middelen begroting 2014 - 2017	-	-	13.137	1.350
		Intertemp. BR te verdelen midd begro 2015-2018	BR Te verdelen middelen begroting 2015 - 2018	-	-	2.779	500
		Kosten Bedrijfsvoering/Inkoop		-580	-	-	-
		Mutatie Invoeringskosten Sociaal Domein	BR Te verdelen middelen begroting 2014 - 2017	-	-	1.019	10.509
		Mutatie reserve Krachtwijken	BR Krachtwijken	-	-	25	1.863
		Mutaties BR Grote Projecten	BR Grote Projecten	-	-	450	17.051
		Mutaties IDC	BR Te verdelen middelen begroting 2015 - 2018	-	-	-	5.159
		Mutaties IDC		-1.436	-	-	-
		Onttrekking BR Co-financiering	BR Co-financiering	-	-	-	2.467
		Onttrekking BR Den Haag Internationale Stad	BR Den Haag Internationale Stad	-	-	-	5.733
		Onttrekking BR te verdelen middelen begro 14 - 17	BR Te verdelen middelen begroting 2014 - 2017	-	-	-	2.207
		Overheveling BR Grote Proj/Co Fin naar Activares	BR Co-financiering	-	-	-	-1.935
		Overschot Rekenkamer 2013		-15	-	-	-
		Rendabele kapitaallasten		207	-	-	-
		Stelpost Klimaatfonds CO2		-181	-	-	-
		Taakstelling bezuining arbeidsvoorwaarden		1.685	-	-	-
		Terugdraaiing mutatie Nulbegroting IDC		4.413	-	-	-
		Vervanging LED Armaturen	BR Te verdelen middelen begroting 2014 - 2017	-	-	-	130
		Vervanging LED Armaturen		-1	-	-	-
Totaal 17 - Overige beleidsvoornemens				-12.337	-	281.061	89.649

Categorie	Dienst	Omschrijving wijziging	Reserve	Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekkingen
Programma 18 - Interne dienstverlening							
Financiële ontwikkelingen	CVO	Budgettaire ruimte maatregelen BD/2014.689	Reserve compensatie cs	-	-	-	75
	IDC	Verlagen dienstcompensatiereserves	Reserve compensatie cs	-	-	-	199
Binnen dienst (lasten - baten)	CVO	Herverdeling UBU (Apparaatslasten)		-17	-57	-	-
		Omlabelingen Plusprodukten IDC		-151	-172	-	-
		Overdracht budget gebruikerslasten naar IDC		-419	-419	-	-
		Overdracht rendabele FTE IDC		-110	-110	-	-
	IDC	Correcties kostprijsmodel		-52.836	-52.836	-	-
		Kapitaallasten Automatisering		-	-	-	-
		Projecten		5.000	5.000	-	-
		Wijziging B&W vervoer		-516	-516	-	-
Kap.lasten (onrendabel)	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		-10	-	-	-
	IDC	Kapitaallasten onrendabel		185	-	-	-
Overig tussen diensten	CVO	Actualisatie Kapitaallasten		44	-	-	-
		Overdracht rendabele FTE IDC		110	-	-	-
		Tariefnotitie IDC 2014		-8	-	-	-
	IDC	Correcties met CTR		5.159	-	-	-
		CVDH		-110	-	-	-
		Frictiekosten CTR		1.436	-	-	-
		herverdeling tariefnotitie		3.017	-	-	-
		Kapitaallasten rendabele investeringen	Best. reserve Leyweg	-	-	-	-278
		Kapitaallasten rendabele investeringen		800	645	-	-
		Overgang personeelslid van IDC naar DPZ		-76	-	-	-
		Overheveling budget KC EOS		-	753	-	-
		Terugdraaien 41586 en 41587 tbv start OB15		-4.413	-	-	-
		Verrekening structurele beheerlasten		284	-	-	-
		Versobering Kerstpakketten		-9	-	-	-
		Versobering vergoeding beschikbaarheidsdiensten		-44	-	-	-
Totaal 18 - Interne dienstverlening				-42.684	-47.712	-	-4
TOTAAL GENERAAL				1.809	28.116	302.865	276.559

BIJLAGE 3: STANDEN BESTAANDE RESERVES 2014 NA BEGROTINGSWIJZIGINGEN

(bedragen x € 1000,-)

Dienst	Omschrijving reserve	Res.nr.	Soort reserve	Product.nr.	Saldo per 31-12-2013	Resultaatsbestemming	Saldo per 31-12-2013	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2014
BSD	BR Europa Direct Centrum	6401	Opheffen	-	0	-	0	-	-	-	0
BSD	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	002.1.01 002.1.02	1.545	43	1.588	-	247	200	1.141
BSD	BR Standbeelden Thorbecke en Juliana	3085	Opheffen	002.1.06	341	-	341	-	-	341	0
Totaal programma 02 - College en Bestuur					1.887	43	1.930	-	247	541	1.142
DPZ	Bestemmingreserve verkiezingen	3573	Egalisatie	003.0.01	2.000	-	2.000	-	2.000	-	-
SZW	Bestemmingsreserve Risico's Inburgering en verantwoorde afbouw	3677	Project	623.2.01	2.749	-	2.749	-	1.505	-	1.243
Totaal programma 03 - Wijkaanpak en dienstverlening					4.749	-	4.749	-	3.505	-	1.243
BSD	BR Afwikkeling Ontvlechting Brandweer	6416	Opheffen	120.0.01	1.231	-	1.231	-	-	1.231	0
BSD	BR Veiligheidsfonds	3086	Opheffen	140.1.01	2.056	-	2.056	-	-	2.056	-0
Totaal programma 04 - Openbare orde en Veiligheid					3.287	-	3.287	-	-	3.287	-0
DPZ	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	510.0.02	1.149	-	1.149	-	-	149	1.000
OCW	Reserve Atelierbeleid	6231	Opheffen	540.1.01	615	-	615	-	-	615	0
Totaal programma 05 - Cultuur, Bibliotheek en Monumentenzorg					1.764	-	1.764	-	-	764	1.000
OCW	Reserve Personeel voormalig POO	6274	Opheffen	420.0.02	404	-	404	-	-	404	0
OCW	Reserve krachtwijken brede scholen	6262	Opheffen	480.2.01	80	-	80	-	-	80	-
OCW	Reserve Exploitatie rendabele panden	3106	Egalisatie	480.6.01	1.022	-	1.022	500	-	-	1.522
OCW	Reserve Activiteiten/projecten stedelijk onderwijsbeleid	3175	Opheffen	480.6.01	108	-	108	-	-	108	0
OCW	Reserve Duurzame Huisvesting Onderwijs	6271	Project	480.6.01	6.908	-	6.908	2.000	2.094	-	6.814
OCW	Reserve Multifunctioneel gebruik schoolgebouwen	6276	Project	480.6.01	4.753	-	4.753	7.130	3.089	-	8.794
Totaal programma 06 - Onderwijs					13.276	-	13.276	9.630	5.183	592	17.131
HGR	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	611.1.01	2.000	-	2.000	-	1.000	298	702
SZW	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	610.0.01	3.200	15	3.215	-	-	480	2.735
SZW	Egalisatiereserve Inkomensvoorzieningen (voorheen WWB I-deel)	3650	Opheffen	610.0.01	46.979	-1.000	45.979	21	-	46.000	-
SZW	Bestemmingsreserve Chronisch zieken incl ouderen	3679	Opheffen	614.0.01	2.332	-	2.332	-	0	2.332	-
SZW	Bestemmingsreserve afbouw ID-banen	3672	Project	623.1.01	18.276	-	18.276	2.000	6.285	-	13.991

Dienst	Omschrijving reserve	Res.nr.	Soort reserve	Product.nr.	Saldo per 31-12-2013	Resultaatsbestemming	Saldo per 31-12-2013	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2014
SZW	Bestemmingsreserve Jeugdwerkloosheid Haaglanden	3676	Project	623.1.01	1.331	-	1.331	8.131	2.064	-	7.398
Totaal programma 07 - Werk, Inkomen en Armoedebeleid					74.118	-985	73.133	10.152	9.349	49.110	24.826
CVO	Reserve 630.6.02.01 Exploitatie rendabele panden	6500	Egalisatie	630.6.02	4.506	-	4.506	-	498	-	4.008
OCW	Reserve digitaal leren	3120	Opheffen	-	1	-	1	-	-1	1	1
OCW	Reserve Wet voorzieningen Gehandicapten	3126	Opheffen	620.0.02	277	-	277	-	-	277	0
OCW	Reserve Stimuleringsfonds wonen, welzijn en zorg	6182	Opheffen	620.5.01	766	-	766	-	-	766	-0
OCW	Reserve Vrouwenopvang ouderenmishandeling	6275	Opheffen	620.7.01	260	-	260	-	-	260	-
OCW	Reserve thuislozenzorg DHOD	6134	Opheffen	620.8.01	1.433	1.000	2.433	-	-	2.433	-0
OCW	Reserve Voorzieningen Den Haag Onder Dak	6229	Opheffen	620.8.01	2.474	-	2.474	-	-	2.474	0
OCW	Reserve Aanvalsplan vrijwilligers	6273	Opheffen	620.9.01	372	-	372	-	-	372	0
OCW	Reserve Exploitatie rendabele panden	3106	Egalisatie	630.1.01	1.022	-	1.022	-	715	-	307
OCW	Reserve Exploitatie rendabele panden	3106	Egalisatie	670.0.05	1.022	-	1.022	-	-	-	1.022
OCW	Reserve Financiering ambulancedienst	6257	Egalisatie	711.0.01	1.292	-	1.292	-	34	-	1.258
OCW	Reserve krachtwijken volksgezondheid	6267	Opheffen	714.0.01	578	-	578	-	-	578	0
OCW	Reserve verslavingszorg DHOD	6135	Opheffen	714.1.01	1.898	-	1.898	-	-	1.898	-0
OCW	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	960.1.03	1.882	211	2.093	-	-	312	1.781
OCW	Reserve Diverse ICT-kosten	6102	Opheffen	960.1.03	128	-	128	-	-	128	0
OCW	Reserve frictiekosten shared services OCW	6175	Opheffen	960.1.03	81	-	81	-	-	81	-0
SZW	Egalisatiereserve Individuele voorzieningen WMO	3678	Project	622.0.01 662.0.01	9.400	-	9.400	-	-	4.400	5.000
Totaal programma 08 - Zorg en Welzijn					27.394	1.211	28.605	-	1.246	13.980	13.379
OCW	Reserve Exploitatie rendabele panden	3106	Egalisatie	630.7.01	1.022	-	1.022	-	50	-	972
OCW	Reserve actieprogramma jeugd	6198	Project	630.7.01 716.1.01	2.821	-	2.821	-	2.821	-	-0
Totaal programma 09 - Jeugd					3.843	-	3.843	-	2.871	-	972
DSB	Reserve Werk met Werk	3277	Project	210.2.01	13.776	-	13.776	-	6.000	-	7.776
DSB	Reserve Entree van de Stad	3278	Opheffen	210.2.01	944	-	944	-	-	944	-0
DSB	Reserve Bomen	3205	Opheffen	560.1.01	222	-	222	-	-	222	0
DSB	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	922.0.01	3.372	239	3.611	-	2.182	539	890
Totaal programma 10 - Ontwikkeling Buitenruimte					18.313	239	18.552	-	8.182	1.705	8.665
BSD	BR Wervingsfonds 3273	3029	Project	310.4.02	2.796	-	2.796	-	1.600	-	1.196
DSO	BR Stadseconomie	7304	Project	310.4.01 310.5.02	3.229	-	3.229	2.500	4.014	29	1.686

Dienst	Omschrijving reserve	Res.nr.	Soort reserve	Product.nr.	Saldo per 31-12-2013	Resultaatsbestemming	Saldo per 31-12-2013	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2014
DSO	BR Co-financiering Kansen voor West Evenementen	7300	Opheffen	310.4.03 310.5.02	1.040	-	1.040	-	-	1.040	-
DSO	BR Citymarketing	6351	Opheffen	310.5.01	615	-	615	-	-	615	-0
DSO	Reserve Overcommitting	3448	Project	310.5.02	8.061	-	8.061	300	294	-	8.067
DSO	BR Pieken in de Delta	6360	Opheffen	310.5.02	1.519	-	1.519	-	-	1.519	-0
DSO	BR Cofinanciering Economische Projecten	6394	Opheffen	310.5.02	1.990	-	1.990	-	-	1.990	-
DSO	BR World Forum Convention Center	7307	Project	310.5.02	7.085	-	7.085	10.000	7.156	-	9.929
DSO	BR Stedelijke Ontwikkeling (P21/310.4)	7310	Project	310.5.02	-	-	-	2.200	2.200	-	-
Totaal programma 11 - Economie, Internationale stad en Binnenstad					26.335	-	26.335	15.000	15.263	5.193	20.878
OCW	Reserve Topsport	6215	Opheffen	530.2.01	1.047	-	1.047	-	-	1.047	-0
OCW	Reserve combifuncties brede school, sport en cultuur	6230	Opheffen	530.2.01	2.336	-	2.336	-	-	2.336	-0
OCW	Reserve olympisch fonds	6255	Project	530.2.01	3.014	-	3.014	2.300	4.022	-	1.292
OCW	Reserve Nationaal actieplan sport en bewegen	6261	Opheffen	530.2.01	722	-	722	-	-	722	-0
OCW	Reserve krachtwijken sport	6266	Opheffen	530.2.01	283	-	283	-	-	283	0
Totaal programma 12 - Sport					7.401	-	7.401	2.300	4.022	4.388	1.291
DSB	Reserve Verstrating grondbedrijf	3202	Opheffen	210.2.02	1.397	-	1.397	-	-	1.397	0
DSB	Reserve Openbaar Vervoer Hoger Plan	3259	Project	210.2.02	11.050	450	11.500	2.250	9.500	-	4.250
DSB	Reserve Haags Startstation Erasmuslijn (HSE)	3295	Opheffen	210.2.02	2.300	-	2.300	-	-	2.300	-
DSB	Reserve Parkeren	3204	Project	210.2.02 214.0.01 214.1.01	12.617	-	12.617	6.866	11.267	4.500	3.716
DSB	Reserve luchtkwaliteit	3294	Project	723.1.01	4.237	-	4.237	-	4.000	-	237
DSB	Reserve Geluid	3247	Opheffen	723.2.01	831	-	831	-	-	831	-
DSB	Reserve Bodem	3274	Project	723.4.01	5.634	-	5.634	3.366	-	-	9.000
DSO	BR Stedelijke Ontwikkeling (P17/211)	6395	Project	210.9.01 211.2.01	4.270	-	4.270	13.800	4.342	-	13.728
DSO	BR Aanleg transferia	6366	Opheffen	212.0.01	257	-	257	-	-	257	-0
Totaal programma 13 - Verkeer en Milieu					42.593	450	43.043	26.282	29.109	9.285	30.930
DSO	BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	6346	Opheffen	820.0.01	606	-	606	-	-	606	-0
DSO	BR Stedelijke Ontwikkeling (P18/820)	7305	Project	820.0.01 821.0.02	8.697	-	8.697	6.000	5.285	191	9.220
DSO	BR Stadsvernieuwing (P18/821)	7309	Project	821.0.02	14.002	-	14.002	-	5.823	3.700	4.479
DSO	Res. Handhaving en ongediertebestrijding	3384	Opheffen	822.5.01	1.317	-	1.317	-	-	1.317	-0
DSO	BR VHV DHZW (programma 18)	6389	Opheffen	822.5.01	1.095	-	1.095	-	-	1.095	0

Dienst	Omschrijving reserve	Res.nr.	Soort reserve	Product.nr.	Saldo per 31-12-2013	Resultaatsbestemming	Saldo per 31-12-2013	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2014
Totaal programma 14 - Wonen en Duurzaamheid					25.717	-	25.717	6.000	11.108	6.909	13.699
DSO	Res sa binckhorst	3419	Project	310.4.04	8.238	-8.238	0	8.100	5.113	-	2.987
DSO	Res. Vastgoedexploitatie	6315	Project	310.4.04	16.812	-4.067	12.745	1.442	3.205	-	10.983
DSO	Reserve Strategische aankopen Structuurvisie	6316	Project	310.4.04	6.756	-1.750	5.006	-	676	-	4.330
DSO	BR Stedelijke Ontwikkeling (P19/821)	6397	Project	810.3.01 821.0.01 830.0.01	37.591	-	37.591	59.376	57.614	3.200	36.154
DSO	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	821.0.01	1.165	211	1.376	222	395	149	1.054
DSO	Res sv	3350	Opheffen	821.0.01	4.220	-460	3.760	-	-	3.760	-0
DSO	BR VHV DHZW (programma 19)	3352	Project	821.0.01	3.669	-	3.669	399	845	1.700	1.522
DSO	Res binnenstad	3409	Opheffen	821.0.01	1.657	-	1.657	-	-	1.657	0
DSO	Res schev haven	3417	Opheffen	821.0.01	3.943	-	3.943	-	-	3.943	0
DSO	BR. The Hague World Form	6328	Project	821.0.01	10.773	-	10.773	7.259	10.629	-	7.402
DSO	Reserve DSO centraal station	6338	Opheffen	821.0.01	1.879	-	1.879	-	-	1.879	0
DSO	BR Campus Den Haag	6358	Opheffen	821.0.01	51	-	51	-	-	51	0
DSO	BR Internationale Zone	6376	Opheffen	821.0.01	-	705	705	-	-	705	-
DSO	Reserve Universiteit Leiden Pr 19 821.0.01	6390	Project	821.0.01	16.896	-8.046	8.850	-	-	-	8.850
DSO	BR Haga pr 19 821.0.01	6391	Opheffen	821.0.01	1.328	106	1.434	-	-	1.434	-0
DSO	BR Faciliteren en stimuleren private initiatieven Binckhorst	7302	Opheffen	821.0.01	1.714	-	1.714	-	-	1.714	-0
DSO	BR Beroep en bezwaar	6306	Opheffen	822.0.01	1.230	-	1.230	-	-	1.230	-0
DSO	Res grondbedrijf gb	3020	RGB	830.0.01	51.591	3.474	55.065	141	10.082	-	45.124
DSO	Res anticip wzh mpg	3428	Project	830.0.01	9.545	-	9.545	100	-	1.244	8.401
Totaal programma 15 - Stadsontwikkeling					179.058	-18.065	160.993	77.039	88.559	22.666	126.807
CT	BR Voorfinancieringsrente Sportcampus Zuiderpark	3479	Overig	-	4.500	-	4.500	-	-	-	4.500
CT	BR Openbaar Vervoer HTM	3452	Opheffen	913.0.01	225	-	225	-	-	225	0
CT	Reserve Financiering	3450	Egalisatie	914.0.01	11.286	-	11.286	-	-	7.000	4.286
CT	BR ActivaFinanciering Ambu Waldorpstraat	3476	Activa	914.0.02	4.320	-	4.320	-4.320	-	-	-
CT	BR ActivaFinanciering Archeologie	3478	Activa	914.0.02	338	-	338	-338	-	-	-
CT	BR ActivaFinanciering parkeergarage Nieuwersluisstraat	3480	Activa	914.0.02	2.840	-	2.840	-2.840	-	-	-
CT	BR ActivaFinanciering Sportcampus Zuiderpark	3483	Activa	914.0.02	3.600	-	3.600	-3.600	-	-	-
CT	Reserve ActivaFinanciering	3473	Activa	914.0.02	101.825	1.183	103.008	21.099	7.904	-	116.203

Dienst	Omschrijving reserve	Res.nr.	Soort reserve	Product.nr.	Saldo per 31-12-2013	Resultaatsbestemming	Saldo per 31-12-2013	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2014
CT	Algemene reserve gdh	3000	Algemeen	922.5.01	124.459	33.762	158.221	1.218	-	74.400	85.039
DPZ	Bestemmingsreserve OZB	3574	Egalisatie	-	1.925	-	1.925	-	-	-	1.925
DPZ	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	940.0.01	150	-222	-72	-	-	11	-83
GAD	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	960.1.07	794	-203	591	-	-	88	503
Totaal programma 16 - Financiën					256.262	34.520	290.782	11.219	7.904	81.724	212.372
CT	BR Grote Projecten	3456	Project	922.3.16	146.858	-5.592	141.266	6.859	33.554	16.440	98.131
CT	BR Co-financiering	3461	Project	922.3.16	21.391	-	21.391	-	11.146	-	10.245
CT	BR Krachtwijken	3463	Project	922.3.16	7.229	-	7.229	225	6.321	920	213
CT	BR Den Haag Internationale Stad	3469	Project	922.3.16	10.135	-	10.135	2.000	6.651	-	5.484
CT	BR Friciekosten Bezuinigingstaakstelling 2011 - 2014	3475	Overig	922.3.16	10.057	-	10.057	-	2.550	5.057	2.450
CT	BR Te verdelen middelen begroting 2011 - 2014	3474	Overig	922.3.16	3.318	-	3.318	-	3.168	-	150
CT	BR Te verdelen middelen begroting 2012 - 2015	3470	Overig	922.3.16	3.771	-	3.771	920	914	-	3.777
CT	BR Te verdelen middelen begroting 2013 - 2016	3481	Overig	922.3.16	28.060	-	28.060	2.535	8.859	5.000	16.736
CT	BR Te verdelen middelen begroting 2014 - 2017	3482	Overig	922.3.16	77.237	4.933	82.170	99.648	140.113	-	41.704
CT	BR Te verdelen middelen begroting 2015 - 2018	3484	Overig	922.3.16	-	-	-	219.954	5.659	-	214.295
CT	BR Herstructurering reserves	3485	Overig	922.3.16	-	-	-	40.881	17.269	-	23.612
Totaal programma 17 - Overige beleidsvoornemens					308.055	-659	307.396	373.022	236.203	27.417	416.797
CVO	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	960.2.03	-	500	500	-	-	75	425
IDC	Best. reserve Leyweg	3305	Project	960.2.01	-	-	-	-	-	-	-
IDC	BR Basiswerkplekken	3318	Egalisatie	960.2.01	2.453	-	2.453	-	-	-	2.453
IDC	BR Leyweg per 1-1-2012	3325 3305	Project	960.2.01	4.634	-	4.634	-	782	-	3.852
IDC	Reserve compensatie cs	3010	Compensatie	960.2.02	1.305	28	1.333	-	-	199	1.134
Totaal programma 18 - Interne dienstverlening					8.392	528	8.920	-	782	274	7.864
Eindtotaal					1.002.445	17.282	1.019.723	530.644	423.536	227.835	898.997

BIJLAGE 4: GROTE INVESTERINGSPROJECTEN

Programma / project	Actuele Fase	Geplande oplevering	Toelichting
---------------------	--------------	---------------------	-------------

Cultuur, Bibliotheek en Monumentenzorg

Spuiforum	Uitvoering	2019-3	Na de in maart 2014 gehouden gemeenteraadsverkiezingen is het plan Cultuurforum Spuiplein (later genaamd Spuiforum) gewijzigd in een integrale gebiedsontwikkeling van het Spuikwartier waarvan de nieuwe inhoudelijke en financiële kaders zullen worden bepaald door de gemeenteraad (verwachte raadbehandeling: 6 november 2014). De planning houdt rekening met 1 jaar latere oplevering en afrekening dan het plan Spuiforum. Ook de prognose gemeentelijk krediet zal opnieuw worden vastgesteld. Dit gezegd hebbend, zijn er technisch gesproken tot aan de marap-datum in de planontwikkeling Spuiforum in de binnenstad geen afwijkingen te melden. Wel is besloten tot het maken van € 0,5 mln. aan extra kosten door het één jaar langer door exploiteren van het huidige DAPZ/LDT-complex. De meerkosten worden vooralsnog gedekt uit de cultuurbegroting en betrokken bij het financiële beeld van de nieuwe gebiedsontwikkeling.
Gemeentemuseum (overkapping tuin)	Oplevering	2014-3	Dit project is onderdeel van RB-95 2013 Versnellingsimpuls. Voor de uitvoeringsfase is de Centrale Vastgoedorganisatie van de gemeente (de CVDH) opdrachtgever. De eindafrekening vindt in het derde kwartaal van 2014 plaats
Gemeentemuseum (Installaties)	Oplevering	2014-3	Het budget voor het project klimaatinstallatie Gemeentemuseum (RB 95 2013 Versnellingsimpuls), is afkomstig uit de resterende middelen voor de klimaatinstallatie van het Museon. De planning is iets versneld door de combinatie van installatietechnische werkzaamheden met het project Overkapping Binnentuin Gemeentemuseum.

Zorg en Welzijn

Morgenstond (Naschoolse opvang)	Vorbereiding	2017-3	De ontwikkeling van de Brede Buurtschool Morgenstond is vertraagd. Het heeft enige tijd heeft geduurd voordat er overeenstemming was over de projectuitgangspunten in relatie tot het al dan niet meenemen van het bestaande schoolgebouw. Daarnaast was start van de architectenselectie aangehouden totdat er duidelijkheid werd verkregen het toevoegen van een CJG en speciale basisschool De Haagse Beek aan de integrale ontwerpopdracht voor deze locatie.
---------------------------------	--------------	--------	---

Ontwikkeling Buitenruimte

Doorontwikkeling Dynamisch Verkeersmanagement	Uitvoering	2015	Mei 2013 heeft de raad besloten tot een investeringsprogramma ten behoeve van de doorontwikkeling van het dynamisch verkeersmanagement in de stad (RIS 257884). De meest in het oog springende acties zijn het aanpassen van de verkeerslichten op het DVM-netwerk waaronder de hoofdwegen zodat ze op afstand bedienbaar worden en het ontwikkelen van verkeersregelscenario's. Daarmee kunnen de verkeerslichten samen met de dynamische routeinformatiepanelen (DRIP's) worden ingezet bij het slim verdelen van het verkeer over het wegennet van Den Haag. Den Haag is daarmee koploper in Nederland. Het projectbudget bedraagt € 17,6 mln. In het kader van de regionale samenwerking is met de provincie Zuid Holland een samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor de aanschaf van de verkeerscentrale. Het definitief ontwerp is gereed, de uitvoering start in het tweede halfjaar van 2014 in samenhang met de realisatie van de verkeerscentrale. De voorbereiding van de camera's en cameramanagementsysteem lopen op planning. De contracten zijn in concept gereed om de aanbesteding in juli te kunnen aanvangen.
---	------------	------	--

Programma / project	Actuele Fase	Geplande oplevering	Toelichting
Speelvoorziening	Uitvoering	2016-1	De geplande investeringen vinden plaats in het kader van nota Spelen in de Stad. In de periode 2009 t/m 2014 wordt ieder jaar een tranche aan investeringsvoorstellen vastgesteld. Naar verwachting is het gehele programma afgerond in het 1e kwartaal van 2016. In het 1e halfjaar 2014 zijn de volgende 3 lokaties opgeleverd; Wateringse Veld, Isabellaland en Zoetermeerse Rijweg. Het project motie natuurbelevingstuin Schenkzone is in uitvoering en zal naar verwachting aan het eind van deze zomer worden opgeleverd. De bijdrage vanuit MIP Spelen ad € 250.000 zal in 2e helft van 2014 verder worden uitgeput. In het 1e halfjaar 2014 is de Eekhoornrade fase2 opgeleverd. De locaties Buurtpark Kortenbos en Grevelingenveld zijn vertraagd. De oplevering van Grevelingenveld zal volgens planning eind 2014 plaatsvinden. De aanbesteding van dit project is nu afgerond. Met name in de voorbereiding was vertraging opgelopen (publiek-privaat samenwerkingsverband en afstemming) en het project wordt vanuit diverse partijen gefinancierd. De oplevering van Buurtpark Kortenbos is vertraagd omdat de ANWB niet meer meedoet als co-financier. Een aangepast integraal speel- en recreatieplan is opgesteld en wordt nu, na afstemming met de buurt en gebruikers, uitgevoerd. Voor het uitvoeringsprogramma jaarschijf 2014 komen 16 speelprojecten in aanmerking. In het 1e halfjaar 2014 is speelproject Amaliaschool opgeleverd.

Sport

Aagje Dekenlaan	Oplevering	2014-4	Het club- en kleedgebouw is onderdeel van het bouwproces van een schoolgebouw en is vertraagd door exogene omstandigheden. Bij de Scholengroep Den Haag Zuid-West is de projectleider van het project vertrokken en heeft er een bestuurswisseling plaatsgevonden. Het nieuwe bestuur moet de financiële afrekening van het project nog beoordelen en goedkeuren. We verwachten dat de eindafrekening in kwartaal 4 van 2014 wordt afgerond
Sportkwadrant Zuiderpark	Voorbereiding	2017-2	Vanwege het wegvalen van Vestia zijn de projectkaders opnieuw vastgesteld. Vanaf het moment dat de CVDH betrokken is, zijn contracten met de adviseurs gesloten en is de ambitieuze projectplanning nader voorzien op ingebruikname in juli 2016. Het deel ten behoeve van de rendabele verhuur aan Mondriaan is onderdeel van de Sportcampus, waarvan van de gemeente en de Haagse Hogeschool opdrachtgever zijn. Om de aanbestedingsstukken op het juiste kwaliteitsniveau te brengen zodat verantwoord de aanbestedingsfase gestart kon worden was meer tijd nodig dan in de projectplanning was aangenomen. Het streven is de verloren tijd in de uitvoeringsfase in te lopen zodat tijdige ingebruikname mogelijk is.

Verkeer en Milieu

Laan van Meerdervoort	Uitvoering	2015-4	Eind december 2012 heeft de gemeenteraad het voorontwerp herinrichting Laan van Meerdervoort (Azaleaplein - Thorbeckelaan) vastgesteld. De investeringskosten worden gedekt uit een aantal verschillende budgetten en dekkingsbronnen. Een voorlopige voorziening tegen de kapvergunning is toegewezen. Hierdoor is de aanbesteding stopgezet en is de uitvoering uitgesteld tot na uitspraak in de beroepszaak. De beroepszaak is aangehouden in afwachting van de resultaten van het overleg met de bewoners. De realisatie van de vrijliggende fietspaden en de rioolvervanging zal in ieder geval wel doorgang vinden.
-----------------------	------------	--------	--

Programma / project	Actuele Fase	Geplande oplevering	Toelichting
VAB/Noordwal-Veenkade	Uitvoering	2015	Het project VAB / Veenkade / Torenstraatbrug omvat het terugbrengen van de gracht met daaronder een volautomatische autoberging van ca. 160 plaatsen. Tevens worden in dit project twee bruggen vervangen. Eind 2013 is een belangrijke mijlpaal gerealiseerd. De nieuwe Torenstraatbrug is weer opengesteld voor tram 17 en alle overige weggebruikers. In het eerste en tweede kwartaal van 2014 is vooral het betonwerk uitgevoerd voor het tweede compartiment van de autoberging. De onderste vloer, de wanden, de tussenvloer, weer de wanden en op dit moment wordt gewerkt aan het dak. Op 26 juni is het eerste deel van het dak van de garage gestort. Het dak is tevens de bodem van de gracht. Daarnaast worden aan de liftschachten, trappenhuizen en kademuren gewerkt. Nog voor de zomer wordt het tweede deel van het dak gestort en is de VAB in ruwbouw gereed. Eind juli 2014 zal Palis starten met het realiseren van de parkeerinstallatie en alle overige installaties. Deze werkzaamheden zullen doorlopen tot eind eerste kwartaal 2015 waarbij de installatie uitvoerig getest zal worden. Daarna zal de proeffase plaatsvinden waarin (mogelijke) toekomstige gebruikers kennis kunnen maken met het gebruik van de parkeerinstallatie. De verwachte oplevering van het gehele project is in 2015.
Herinrichting Grote Marktstraat	Uitvoering	2015-4	De Grote Marktstraat krijgt een nieuwe uitstraling. Het wordt de 'balzaal' van de Haagse binnenstad met bijzondere verlichting, bestrating en straatmeubilair. In overleg met ondernemers, omwonenden en eigenaren van winkels in en rond de Grote Marktstraat tekende architect Lana du Croq voor het ontwerp. De uitvoeringsfase van het project is in januari 2014 gestart. De aanbesteding van het herontwerp voor verlichting vindt in het 3e kwartaal van 2014 plaats. Het aanbrengen van de verlichting zal in de tweede helft van 2015 plaatsvinden.
Boulevard Scheveningen	Oplevering	2014-4	De nieuwe boulevard in Scheveningen heeft twee doelstellingen. De zeewering tussen Scheveningse Slag en de keerlus van tramlijn 11 was aangemerkt als een zwakke schakel in de Zeewering en is versterkt. Tegelijkertijd bood dit de kans om ook de ruimtelijke kwaliteit te verhogen door de aanleg van een nieuwe boulevard. De boulevard is in 2013 cf. planning geopend voor het publiek. De totale dekking voor het project is € 84 mln., onderverdeeld in bijdragen van derden van € 70 mln. (FES-subsidie, EFRO subsidie en subsidie Rijkswaterstaat) en een gemeentelijke bijdrage van € 14 mln. Op de totale projectkosten ontstaat naar verwachting een overschot van € 3 mln. Dit is echter onderverdeeld in een tekort op het gemeentelijk aandeel van € 2,2 mln. en een overschot op het aandeel van het Hoogheemraadschap / het Rijk van 5,2 miljoen. Met het Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat loopt een traject om het tekort op het gemeentelijk aandeel te dekken. Hier is, nadat een toelichting op de kostenoverschrijding is gegeven, positief op gereageerd. Er is echter nog geen formele reactie ontvangen. In 2014 wordt verder gewerkt aan het afronden van de resterende werkzaamheden. Een deel van de ze werkzaamheden zal doorschuiven tot na het strandseizoen. De verwachting is dat het hoofdproject eind 2014 kan worden afgesloten. Eventuele langer doorlopende issues worden in een apart project ondergebracht, zoals bijvoorbeeld narooiwerkzaamheden van verhardingen die nog getest worden."

Programma / project	Actuele Fase	Geplande oplevering	Toelichting
Netwerk RandstadRail	Uitvoering	2016	In het kader van het programma Netwerk RandstadRail komen er onder andere nieuwe, grotere trams (20% - 25% meer capaciteit), worden tram- en bushaltes verbreed, komt er een gelijkvloerse instap bij de haltes en wordt nog een reeks andere maatregelen doorgevoerd. De belangrijkste werkzaamheden die in het eerste half jaar van 2014 zijn uitgevoerd. De totale investering voor aanpassingen aan de infrastructuur NRR bedraagt € 210 miljoen. Het merendeel van deze investering wordt door het Stadsgebied Haaglanden en door het Rijk betaald. De gemeente draagt ook financieel bij. Bestuurlijk is op 17 februari 2009 ingestemd met een bijdrage van € 37,8 miljoen aan het actieprogramma Regionaal Openbaar Vervoer.
Verkeersveiligheidsplan	Uitvoering	2016	Op basis van het vierjarig Meerjarenprogramma Verkeersveiligheid 2012-2015 wordt een tweejaarlijks Uitvoeringsprogramma (UVP) uitgevoerd. Doel is het verbeteren van de objectieve en subjectieve verkeersveiligheid in Den Haag. In 2013 is het project Hobbemastraat afgerond. Het nieuwe UVP 2014 – 2015 is 5 juni 2014 vastgesteld door de Gemeenteraad. Vooruitlopend hierop is het Erasmusplein aangepast en zijn het Goudsbloemplein en de schoolzones Zevenwoudenlaan, Westduinweg, Maarsbergenstraat en Baambruggenstraat heringericht. De werkzaamheden aan het Willem Royaardsplein zijn afgerond. Met de vaststelling van het UVP 2014-2015 lopen de projectwerkzaamheden door tot in 2015. De nazorgfase en de eindafrekening tot in 2016.
Actieplan Luchtkwaliteit	Uitvoering	2015	Het actieplan luchtkwaliteit bestaat uit een dertigtal maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het actieplan maakt deel uit van het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De maatregelen zijn onderverdeeld in 6 clusters: Schoner vervoer, Modal shift, Schonere voertuigen, Energieprojecten, Kennis en communicatie, Maatregelen ter plaatse van de knelpunten. Het actieplan is vastgesteld in 2008 en geactualiseerd in 2012. Voor het uitvoeren van het actieplan beschikt de gemeente over subsidiegelden van het Rijk en eigen gemeentelijke middelen. Het MIP luchtkwaliteit dient als de co-financiering van diverse projecten uit het actieplan Luchtkwaliteit. Van het oorspronkelijke beschikbare bedrag van € 20 miljoen is per 31-12-2013 inmiddels € 11,5 miljoen ter beschikking gesteld voor de uitvoering van projecten Dynamisch Verkeersmanagement en projecten uit het programma MJP Fiets. Hierbij zijn de middelen overgeheveld naar het programma Verkeer. De overige € 8,5 miljoen is ter beschikking gesteld aan het project Neherkade.
Neherkade	Uitvoering	2016-2017	De Neherkade is een drukke verkeersweg langs het Laakkanaal en akt deel uit van de CentrumRing van Den Haag. In de toekomst zal de Neherkade via de Mercuriusweg aansluiten op de Rotterdamsebaan. De doorstroming van het verkeer en het openbaar vervoer is in de huidige situatie al problematisch en de verkeersveiligheid laat te wensen over. Bovendien vormt de Neherkade momenteel een knelpunt op het gebied van luchtkwaliteit, waar de vele stationair draaiende motoren aan bijdragen. Op 27 juni 2013 heeft gemeenteraad ingestemd met het uitvoeringsbesluit Neherkade en het totale krediet Neherkade ter beschikking gesteld (totaal € 80,0 mln.). Het afgelopen half jaar is de basisovereenkomst aanbesteed en opgedragen. De aannemer zal in het 3e kwartaal van 2014 starten met de inrichting van het werkterrein. De voorbereidende werkzaamheden, zoals het gereedmaken van het bouwterrein, de realisatie van de bouwkuip van de onderdoorgang, de realisatie van de combiwand ten behoeve van de nieuwe kademuur Neherkadede en de herinrichting en de aanleg van een deel van het spoorpark zijn voltooid of nagenoeg afgerond. De nieuwe aanlanding zal in de zomer van 2016 in gebruik kunnen worden genomen.

Programma / project	Actuele Fase	Geplande oplevering	Toelichting
P2500	Uitvoering	2015-2	Het afgelopen jaar zijn besluiten genomen over het toevoegen van parkeerplaatsen in diverse woongebieden. In Oud Scheveningen is het werk afgerond en werd betaald parkeren ingevoerd. In Oud-Leyenburg is de tijdelijke garage aan de Nieuwersluisstraat in gebruik. Voorts zijn onder andere besluiten genomen over projecten in Moerwijk-Noord, de Noordpolderbuurt en Schilderswijk-West, de Notenbuurt en extra straten in Oud-Leyenburg. De opgave is helder en de herinrichtingen van woonstraten zijn gestart. In Laakkwartier-Oost is de haalbaarheidsstudie naar parkeergarage(s) op de Allard Piersonlaan afgerond. De werkzaamheden in de Vruchtenbuurt en Laakkwartier-Oost zijn bijna afgerond. Tenslotte zijn verkenningen uitgevoerd naar parkeerproblemen en oplossingen in Duindorp, Geuzenkwartier, Bloemenbuurt en Bezuidenhout-Oost. Eind 2013 zijn er 1270 nieuwe parkeerplaatsen gerealiseerd en zijn er circa 1250 in voorbereiding (besluit genomen).
Hubetustunnel ICC	Uitvoering	2016-2	Op 1 oktober 2008 is de Hubertustunnel voor het verkeer opengesteld. Aansluitend is gestart met de herinrichting van de Waalsdorperweg als onderdeel van het project Hubertustunnel. Vanwege de plannen voor het ICC is de herinrichting van de kruising Waalsdorperweg – van Alkemadelaan uitgesteld. Komend kwartaal worden het bestek- en de uitvoeringstekeningen afgerond en wordt de aanbesteding opgestart. Binnenkort worden de verkeersbesluiten en de opbreekvergunning aangevraagd. De definitieve gunning en de start van het werk vinden plaats in oktober. De verwachte uitvoering op straat is van oktober 2014 tot april 2015.
Rotterdamsebaan	Voorbereiding	2020	De Rotterdamsebaan (Roba) is de nieuwe verbindingsweg tussen het rijkswegennet vanaf knooppunt Ypenburg (A4/A13) en de Centrumring van Den Haag. Het biedt een goed alternatief voor de huidige routes door Leidschendam-Voorburg, Rijswijk of de Utrechtsebaan (A12), waardoor de bereikbaarheid van de Haagse regio voor autoverkeer wordt verbeterd en de leefbaarheid langs de huidige routes wordt verbeterd. In 2014 en 2015 wordt o.a. gewerkt aan het uitvoeren van conditionerende werkzaamheden t.b.v. het kunnen starten van het hoofdcontract in 2016. Dit betreft o.a. het slopen en saneren van verworven percelen en opstallen, het verleggen van kabels en leidingen, de aanleg van de 'Sporboogweg' als nieuwe verbinding tussen de Binckhorstlaan en de Regulusweg, de aanleg van de 'Verlengde Melkwegstraat' en de herinrichting van de Regulusweg. Eind 2019 zal de Rotterdamsebaan voor het verkeer worden opengesteld.

Stadsontwikkeling

BAG/KRGA fase2	Oplevering	2014-4	Het project heeft vertraging opgelopen doordat moest worden gewacht met de start van de uitvoering totdat de bronapplicatie opnieuw was geïnstalleerd. Deze installatie heeft meer tijd gekost van verwacht. Tijdens de uitvoering van het project is gebleken dat de gekozen oplossing niet voldoet aan de verwachtingen. Dit wordt volgens de leverancier opgelost door een nieuwe versie van de bronapplicatie te installeren. Deze installatie kan plaatsvinden vanaf september 2014. Na een succesvolle installatie van de bronapplicatie, kunnen de werkzaamheden binnen het project BAG2 worden hervat.
----------------	------------	--------	--

Interne Dienstverlening

Stadsdeelkantoor Leyweg	Nazorg	2014-4	In het 3e en 4e kwartaal worden de laatste nazorgpunten uitgevoerd. Hieropvolgend wordt de eindoprekening opgemaakt. De vertraging van de nazorgfase komt door de complexiteit van de opdracht en de wens aanpassingen met zo weinig mogelijk overlast voor de gebruikers uit te voeren.
-------------------------	--------	--------	--

BIJLAGE 5: ACTUALISATIE GRONDEXPLOITATIES PER JUNI 2014

1. Inleiding

In deze bijlage rapporteren we over de ontwikkelingen op het actieve grondbeleid. De gemeente Den Haag heeft per medio 2014 een portefeuille van 84 operationele grondexploitaties met een gemiddelde resterende looptijd van 5 tot 10 jaar, waarvan 19 projecten met Kleinschalig Opdrachtgeverschap als uitgangspunt. In het 1^e halfjaar van 2014 is het grondexploitatie resultaat verbeterd met € 7,4 mln. (op netto contante waarde). De realisatie van kosten en opbrengsten blijft nog achter op de prognose. We verwachten dat in het 2^e halfjaar meer kosten en opbrengsten worden gerealiseerd, zodat we per saldo ongeveer uitkomen op de prognose. In de 2^e helft van 2014 worden de opbrengsten in het bijzonder en de kosten nauwgezet gevolgd en gestuurd op realisatie/resultaat.

Deze paragraaf Grondbeleid is opgebouwd uit vier hoofdstukken. Na de inleiding (hoofdstuk 1), wordt in hoofdstuk 2 een toelichting gegeven op de ontwikkelingen van de operationele grondexploitaties. Het hoofdstuk sluit af met een standenlijst van alle grondexploitaties waarin de ontwikkelingen van de plansaldi zijn te zien. In het overzicht is ook aangegeven of op grond van de beheersregels voor grondexploitaties de opgetreden verschillen in de desbetreffende grondexploitatie moet worden verantwoord met een zogenaamde verschillenverklaring. In hoofdstuk 3 worden de ontwikkelingen van de Voorziening Negatieve Plannen en de Reserve Grondbedrijf inzichtelijk gemaakt en verder toegelicht. De individuele verschillenverklaringen voor grondexploitaties zijn in hoofdstuk 4 opgenomen.

2. Verschillenverklaring operationele grondexploitaties

Alle operationele grondexploitaties zijn geactualiseerd aan de hand van de laatste inzichten van planning, financiële en programmatische uitgangspunten en (eventuele) projectbesluiten binnen de kaders in het afgelopen halfjaar (1 januari tot 1 juni 2014⁷).

De standen per 1 juni 2014 worden vergeleken met de laatst vastgestelde stand. Voor de meeste grondexploitaties is dat de Jaarrekening 2013 (stand 1 januari 2014), maar voor een drietal grondexploitaties geldt de datum van herziening (CE.48 Spuikwartier fase 2 en fase 3, RIS 271208) of de datum van vaststellen van een nieuwe grondexploitatie (ES.136 Gebiedsontwikkeling Kloosterburen, RIS 269546 en ES.139 Tomatenlaan, RIS 269690). Conform uitvoeringsbesluit beheersregels (artikel 4.2.3) is voor een deel van de grondexploitaties een gedetailleerde verschillenverklaring opgesteld. Dit geldt voor de 40 grootste grondexploitaties en een viertal kleinere grondexploitaties waar grote verschillen zijn opgetreden (verschil van > € 250.000 absoluut of in kosten plus opbrengsten). De gedetailleerde verklaringen komen in hoofdstuk 4 van het halfjaarbericht aan bod. In dit hoofdstuk worden de verschillen op de gehele portefeuille in hoofdlijnen toegelicht.

Tabel 1: Verschillen jaarrekening 2013 en halfjaarbericht 2014⁸

Totaal NCW grondexploitaties Halfjaarbericht 2014	(1)	peildatum € 175,0- mln.	negatief
		1-6-2014	
Totaal NCW grondexploitaties Jaarrekening 2013 (of laatst vastgestelde stand i.e nieuwe grondexploitatie of herziening)	(2)	peildatum € 182,4- mln.	negatief
		1-1-2014	
Vershil in NCW	(2-1)	€ 7,4 mln.	positief

In de eerste helft van 2014 is het netto contante resultaat van alle operationele grondexploitaties per saldo verbeterd met € 7,4 miljoen. De per saldo verbetering is opgebouwd uit grondexploitaties die zijn verbeterd (€ 9,5 mln.) en grondexploitaties die zijn verslechterd (€ -2,1 mln.) Deze worden hieronder op hoofdlijnen toegelicht.

⁷ Voor grondexploitaties wordt voor het Halfjaarbericht gewerkt met de stand 1/6/2014 (niet: 30/6/2014). Dit is nodig zodat voldoende doorlooptijd resteert voor een goede administratie en analyse van de grondexploitaties bij het halfjaarbericht.

⁸ Na vaststelling van de jaarrekening 2013 zijn er twee nieuwe grondexploitaties vastgesteld en is één grondexploitatie herzien. Hierdoor is de stand van de Jaarrekening 2013 bijgesteld met € 7,0 miljoen negatief. Het betreft de herziening Spuikwartier fase 2 en 3 (€ 6,6 miljoen; RIS 271208), nieuwe grondexploitaties Gebiedsontwikkeling Kloosterburen (€ 0,2 miljoen; RIS 269546) en Tomatenlaan (€ 0,2 miljoen; RIS 269690)

Verbeterde grondexploitaties (€ 9,5 miljoen positief)

De grondexploitaties, die substantieel hebben bijgedragen aan een positief effect, en waaraan drie besluiten aan ten grondslag liggen, zijn:

Den Haag Nieuw Centraal, CE.53	€ 3,4 miljoen positief	(besluit RIS 271208 en 271940)
MTS Leyweg, ES.115	€ 3,1 miljoen positief	(besluit RIS 272263-140701 ⁹)
Wijnhavenkwartier, CE.81	€ 0,9 miljoen positief	(conform RIS 271208)
TOTAAL	€ 7,4 miljoen positief	

De overige positieve projecteffecten van € 2,1 miljoen zijn reguliere projecteffecten als gevolg van opgetreden kansen. De grootste effecten (samen € 1,4 miljoen NCW) hebben plaatsgevonden in de plannen Tomatenlaan, Eurojust, Isabellaland en Westlandse Zoom. De belangrijkste effecten in deze plannen hebben betrekking op de hogere grondopbrengsten, een verwervingsvoordeel en faserings-effecten. De oorzaken van het resterende verschil zijn uiteenlopend van aard.

Verslechterde grondexploitaties (€ 2,1 miljoen negatief)

De negatieve effecten voor een totaal van € 2,1 miljoen worden vooral veroorzaakt door 3 grondexploitaties, te weten Uithofslaan, A-12 Zone en Sigmalocatie. De grondexploitatie Uithofslaan is verslechterd met € 0,7 miljoen. In hoofdzaak, door een inflatiecorrectie op de opbrengsten.

In de A12 zone hebben faserings-effecten het resultaat negatief beïnvloed (€ 0,24 miljoen) en in de Sigmalocatie is sprake van hogere bouwplaatskosten (€ 0,23 miljoen).

De overige negatieve effecten bedragen gemiddeld € 26.000 negatief per plan, merendeels veroorzaakt door een verschuiving in de planning als gevolg van met een vertragingseffect.

Realisaties 2014 operationele grondexploitaties

De realisatie van kosten en opbrengsten blijft achter bij de begroting. In onderstaande tabel zijn de realisatie cijfers van het Halfjaarbericht 2014 versus de actuele begroting per hoofdstuk inzichtelijk gemaakt. Na de tabel volgt een nadere analyse en toelichting. In een volgende paragraaf wordt specifiek ingegaan op de plankosten.

Tabel 2: Realisatie Halfjaarbericht 2014 ten opzichte van de actuele Begroting*. Bedragen x € 1.000.000.

Hoofdstukken grondexploitatie	BEGROOT*	REALISATIE HJB 2014	Vershil	%- gerealiseerd
1 Verwerving	16,8	2,2	14,6-	13%
2 Vastgoedbeheer	3,1	-0,4	3,5-	-14%
3 Sloopkosten	4,1	0,9	3,3-	21%
4 Bodemsanering	4,9	0,2	4,7-	4%
5 Civieltechnische werken	33,6	6,6	27,0-	20%
6 Plankosten	10,1	3,8	6,2-	38%
7 Bijzondere kosten	9,2	4,1	5,1-	44%
8 BTW	0,4	0,1	0,3-	19%
9 Jaarrekening	0,3	0,2	0,1-	69%
TOTAAL	82,5	17,7	-64,8	21%
10 Uitgifte	41,7	5,8	35,9-	14%
11 Overige opbrengsten	7,2	0,4	6,8-	5%
12 Dekkingsbijdragen	3,3	-	3,3-	0%
TOTAAL	52,2	6,2	46,0-	12%

* inclusief nieuwe grondexploitaties en bijgestelde begrotingsprognose

Kosten (hoofdstukken 1 tot en met 9)

⁹ Het resterende bedrag van € 0,4 miljoen volgt bij de Jaarrekening 2014

Zoals is aangegeven blijven de gerealiseerde kosten achter bij de begroting. In absolute aantallen loopt de realisatie op verwerving en civieltechnische werken het meest achter bij de begroting.

- De prognose voor verwerving hangt samen met een verwerving voor het Spuiforum. Ontwikkelingen hieromtrent hangen mede af van de planvorming voor het Spuikwartier. Hierover vindt in het najaar van 2014 besluitvorming plaats.
- Projecten waar meer dan € 0,5 miljoen is begroot voor verwerven en bouw en woonrijpmaken (civieltechnische werken), maar 0% is gerealiseerd zijn Landgoed Ockenburg, Woonzorgcentrum Transvaal, Zuiderpark ADO, Laakhaven West. KO Esdo locatie en Spuiforum. Deze projecten zullen een ieder in de tweede helft van 2014 meer dan € 0,5 miljoen moeten investeren en dus voor een groot deel moeten zorgen voor het bijtrekken van de realisaties versus begroot. We verwachten dat dit in grote mate plaats zal vinden en houden dit goed in de gaten.
- Het negatieve percentage voor Vastgoedbeheer (-14%) betekent dat tot nu toe meer opbrengsten dan kosten zijn gerealiseerd. De begrotingsramingen worden het komende halfjaar scherp tegen het licht gehouden.

Plankosten (hoofdstuk 6)

Over heel 2014 is voor alle operationele grondexploitaties € 10,2 miljoen aan plankosten begroot. Hiervan is bij het Halfjaarbericht € 4,0 miljoen gerealiseerd. Deze realisatie van 38% ligt iets onder wat verwacht zou mogen worden (per 1 juni verwacht je zeker 42% realisatie). Dit is dus redelijk in lijn der verwachting, maar het is ook van belang om de uitputting van de plankosten af te zetten tegen de voortgang van de grondexploitaties in zijn geheel.

Zoals in de voorgaande paragraaf is aangegeven is bij het Halfjaarbericht 21% van alle kosten gerealiseerd en lopen de opbrengsten met slechts 12% nog verder achter op de gerealiseerde plankosten. Hoewel plankosten relatief gelijkmatig over het jaar zijn verdeeld en bij de andere programmalasten en -baten vaak sprake is van een sterke inhaalslag in het laatste kwartaal, is dit een belangrijke punt van aandacht. Primair ligt de focus daarbij op het binnenhalen van de begrootte opbrengsten omdat vertraging hierin al snel een verslechterd saldo tot gevolg heeft. Hiertoe is uitgebreid afgestemd waarbij is aangegeven dat de begrootte opbrengsten nog altijd realistisch en haalbaar zijn.

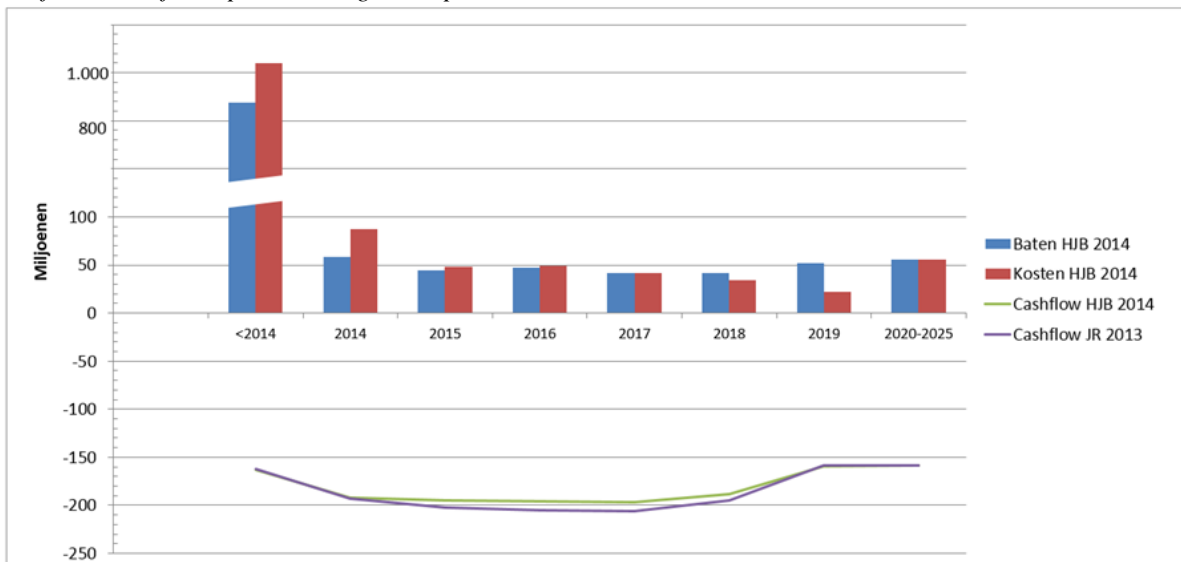
Opbrengsten

Het gerealiseerde uitgiftepercentage bedraagt 14%. Voor de tweede helft van 2014 staan een aantal grote gronduitgiftes in de planning. Het betreffen de grondexploitaties Eurojust, Uithofslaan, Zuiderpark ADO Sportcampus, Wijnhavenkwartier en KO Esdo. In deze grondexploitaties zijn de gronduitgiftes contractueel met partijen overeengekomen en samen al goed voor € 30 miljoen. We verwachten dat het volume van uitgiftes over geheel 2014 niet veel zal afwijken van de begroting

Cashflow operationele grondexploitaties

Grafiek 1 geeft de gerealiseerde en geprognosticeerde kosten en opbrengsten weer voor alle operationele grondexploitaties op basis de Halfjaarbericht-cijfers en het verloop van het saldo in de tijd.

Grafiek 1 Cashflow operationele grondexploitaties

De kolommen in de grafiek geven de totaal begrote kosten en opbrengsten weer (gerealiseerd plus geprognosticeerd). De lijntjes geeft inzicht in het geprognosticeerde verloop van het saldo (opbrengsten minus kosten) in de tijd (=cashflow).

Kosten en opbrengsten

In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn de kosten en opbrengsten na 2014 vrijwel gelijk verdeeld over navolgende jaren. Dit is een gevolg van de extra aandacht dit eerste halfjaar aan de gemeentebegroting is gegeven. De grondexploitaties leveren daar ook rechtstreeks input voor. Streven is om een zogenaamde boeggolf als gevolg van een natuurlijk planningsoptimisme in het totale pakket aan grondexploitaties te minimaliseren. Volledig reduceren van planningsoptimisme is niet geheel mogelijk omdat (markt)omstandigheden lastig in te schatten zijn. De nieuwe vlieghoogte van de grondopbrengsten ligt voor de komende jaren op gemiddeld € 35 - € 40 miljoen. Om dit te realiseren is een stabiele markt, waarin we ons nu lijken te bevinden, een voorwaarde. Maar ook behoud van de focus om binnen de vastgestelde kaders de lopende grondexploitaties tot een goed einde te brengen.

Cashflow

In grafiek 1 valt de cashflow van alle grondexploitaties tezamen bij dit halfjaarbericht nagenoeg samen met die bij de Jaarrekening 2013. De paarse lijn is de cashflow op basis van de beginstand per 1-1-2014. De groene lijn is de cashflow, zoals die er nu uitziet. Zoals vermeld, verlopen deze lijnen nagenoeg gelijk. Voor zowel het Halfjaarbericht als de Jaarrekening 2013 begint de cashflow op ca. € 162,0 miljoen negatief (boekwaarde eind 2013). De extra aandacht voor de begroting heeft er toe geleid dat de begroting van kosten en opbrengsten stabiel is. Wel is in de begroting van 2014 een piek waarneembaar aan de kostenzijde wat een relatie heeft met de ontwikkelingen in het Spuikwartier. Hiervan is de verwachting dat deze naar latere jaren verschuift (zie ook 2.5).

Standenlijst NCW en eindwaarden operationele grondexploitatie

De volgende tabel omvat de standenlijst van de operationele grondexploitatie. In hoofdstuk 4 volgt een verschillenverklaring voor de desbetreffende projecten.

Projectnummer	Projectnaam	* Opmerkingen	Jaarrekening	Halfjaarbericht	Vershil	Top 40	Bestuurlijk verklaren ja/nee	Eindwaarde
			Stand 01-01-2014	Stand 01-06-2014	(2-1)			Stand 01-06-2014
			201400 of laatst vastgestelde stand 1	201405 2			top 40 saldo > 250.000 omzet > 250.000	201405
C- 87	RIVIERENBUURT		-585.000	-585.000	0	ja	ja	-658.000
C- 90	MAASSTRAAT		-4.967.000	-4.924.000	43.000	ja	ja	-5.759.000
CE-43.99	AFSL. SPUIMARKT	4+7	2.000	1.000	-1.000		nee	1.000
CE- 48	SPIUKWARTIER FASE 2 EN 3	6	-8.102.000	-8.102.000	0		nee	-10.251.000
CE- 53	DEN HAAG NIEUW CENTRAAL	9	-3.924.000	-491.000	3.433.000	ja	ja	-726.000
CE- 79	NIEUWE SCHOOLSTRAAT E.O.		-65.000	-27.000	38.000	ja	ja	-28.000
CE- 81	WIJNHAVENKWARTIER		-37.064.000	-36.182.000	882.000	ja	ja	-57.928.000
CE- 110	HERSTRUCTURERING TRANSVAAL FASE 4A		-818.000	-807.000	11.000		nee	-909.000
CE- 112	WOONZORGCENTRUM TRANSVAAL, NATALSTR.		538.000	531.000	-7.000	ja	ja	574.000
CE- 113	SPIUFORUM		-4.340.000	-4.391.000	-51.000	ja	ja	-5.342.000
CE- 116	SIGMA LOCATIE		-2.419.000	-2.650.000	-231.000	ja	ja	-3.099.000
CE- 117	JACOB CATSSTRAAT		-110.000	-110.000	0		nee	-123.000
E - 146	DE VERADEMING (PARK)		716.000	704.000	-12.000		nee	791.000
E - 172	VERADEMING BODEM ENECO		-11.000	-10.000	1.000		nee	-12.000
E - 173	VERADEMING BODEM VROM		-25.000	-25.000	0		nee	-27.000
ES- 103	UITHOFSLAAN	10	-9.210.000	-9.870.000	-660.000	ja	ja	-14.049.000
ES- 115	LEYWEG MTS-LOCATIE	7	-4.015.000	-893.000	3.122.000	ja	ja	-929.000
ES- 119	MORGENSTOND MIDDEN		105.000	21.000	-84.000	ja	ja	29.000
ES- 120	AMBACHTSGAARDE KORTE BLOK		-168.000	-174.000	-6.000		nee	-182.000
ES- 121	GAARDEN NOORDOOST SCHOLENVELD		981.000	981.000	0		nee	1.061.000
ES- 123	NAARDERSTRAAT READY LOKATIE		-944.000	-944.000	0		nee	-982.000
ES- 125	DE STEDE WINKELCENTRUM		-1.750.000	-1.751.000	-1.000	ja	ja	-1.894.000
ES- 128	DRENTSE HOEK (OCW-CLUSTER)		-168.000	-169.000	-1.000		nee	-196.000
ES- 129	SERVICEZONE LEYWEG EUROCINEMA		-2.541.000	-2.549.000	-8.000	ja	ja	-2.981.000
ES- 135	SPORTCAMPUS ZUIDERPARK		-3.752.000	-3.784.000	-32.000	ja	ja	-4.256.000
ES- 136	GEBIEDSONTWIKKELING KLOOSTERBUUREN	5	-239.000	-240.000	-1.000		nee	-281.000
ES- 137	K.O. ESDO LOCATIE	10	-2.000	13.000	15.000	ja	ja	17.000
ES- 138	EXLOOSTRAAT	7	309.000	309.000	0		nee	322.000
ES-139	TOMATENLAAN	5	-198.000	263.000	461.000	ja	ja	346.000
F-87.99	AFSL. MEEUWENHOF F2	4+7	0	0	0		nee	1.000
F-88.99	AFSL. WIERINGSE/MARKENSTRAAT L. DUINSTR. F3	1+7	197.000	197.000	0		nee	214.000
F-90.99	AFSL. WIERINGSE/MARKENSTRAAT R. DUINSTR. F4	1+7	-19.000	-19.000	0		nee	-21.000
F - 93	PLUVIERHOF F6		-436.000	-437.000	-1.000	ja	ja	-472.000
G - 97	POELDIJKSESTRAAT NWB	7	-71.000	13.000	84.000		nee	14.000
HA- 56	GROTIUSPLAATS		-7.924.000	-7.981.000	-57.000	ja	ja	-9.336.000
HA- 62	GROTIUSPLAATS (RES BIJ HA-56)		-109.000	-127.000	-18.000		nee	-132.000
HA-76.99	AFSL. SCHENKKADE 50	1	133.000	134.000	1.000		nee	138.000
HA- 83	GEBIEDSONTWIKKELING ISABELLALAND	10	-42.000	307.000	349.000	ja	ja	388.000
I-113.99	AFSL. STATIONSWEG/ORANJELAAN 2E FASE	1	92.000	92.000	0		nee	100.000
I - 148	HET OUDE CENTRUM HORECA BESTPL		-516.000	-525.000	-9.000		nee	-567.000
K - 51	VILJOEN-/PIETERBURGSTR 1E NWB		-184.000	-205.000	-21.000		nee	-249.000
K - 256	UITENHAGESTR. BEDRIJFSTERREIN		-7.394.000	-7.357.000	37.000	ja	ja	-8.950.000
KO- 1	7 KLUSHUIZEN	7+8	51.000	51.000	0		nee	55.000
KO- 2	DUINSTRAAT 10	8	29.000	81.000	52.000		nee	82.000
KO- 4	JUNOPAND	8	109.000	-22.000	-131.000		ja	-142.000
KO- 5	SUZE ROBERTSONSTRAAT 83-89	8	-24.000	-10.000	14.000		nee	-20.000
KO- 6	STORTENBEKERSTRAAT 205	8	-109.000	-124.000	-15.000		ja	-190.000
KO- 7	KEPPLERSTRAAT 301-303	8	296.000	274.000	-22.000		nee	296.000
KO- 8	VAN DER VENNESTRAAT 85	8	-57.000	81.000	138.000		nee	99.000
LA- 9	LAAKHAVEN CENTRAAL		-235.000	-235.000	0	ja	ja	-309.000
LA- 17	BINCKHORST NOORD-WEST		-4.098.000	-4.104.000	-6.000	ja	ja	-5.400.000
LA- 19	LAAKHAVENHOLLANDS SPOOR		-1.754.000	-1.728.000	26.000	ja	ja	-2.664.000
LA- 38	LAAKHAVEN WEST	10	-31.474.000	-31.540.000	-66.000	ja	ja	-46.688.000
LA- 39	LAAKHAVEN PETROLEUMHAVEN		-13.386.000	-13.362.000	24.000	ja	ja	-18.286.000
LA- 41	NEHERKADE/GEMAALSTRAAT		-896.000	-895.000	1.000		nee	-967.000
LA- 49	BINCKHORST, HOTSPOT VROM		37.000	50.000	13.000	ja	ja	82.000
LA- 50	BINCKHORST, BODEM ENECO LA 17		-8.000	-8.000	0		nee	-8.000
LA- 51	BINCKHORST BODEM VROM LA 17		-261.000	-262.000	-1.000		nee	-284.000
LA- 60	BEETSSTRAAT 200		-2.591.000	-2.553.000	38.000	ja	ja	-2.872.000
LA- 63	KETELSTRAAT 21-23		-396.000	-398.000	-2.000	ja	ja	-430.000
LO- 52	WIJNDAELERPLANTS/LVM1762-1779		753.000	751.000	-2.000	ja	ja	813.000
LO- 56	NIEUWE ROZENBURGSTRAAT 8 EN 10	7	-512.000	-504.000	8.000		ja	-545.000
LO- 57	OCKENBURG LANDGOED (JEUGDHERB.)		-1.839.000	-1.792.000	47.000	ja	ja	-2.017.000
LO-71.99	AFSL. WINKELCENTRUM LOOSDUINEN	3+7	-11.000	-12.000	-1.000		nee	-13.000
LO- 72	ESCAMPLAAN FASE 2	10	-334.000	-335.000	-1.000	ja	ja	-407.000
R- 365	ACACIASTRAAT 178/180	10	134.000	134.000	0	ja	ja	178.000
SC-43.99	AFSL. LAAN VAN MEERDERVOORT 211	3+7	33.000	34.000	1.000		nee	36.000
SC- 49	DR.LELYKADE PAV.+HOR		-669.000	-713.000	-44.000		nee	-772.000
SC- 50	LANDHOOFD C, BEDRIJFSLOCATIES	7	-851.000	-855.000	-4.000		nee	-890.000
SC-87.99	AFSL. GEVERS DEYNWOLDWEG 59 (HELENA)	2	25.000	18.000	-7.000		nee	18.000
SC- 91	CHURCHILLPLEIN, WORLD FORUM		-1.993.000	-1.975.000	18.000	ja	ja	-2.221.000
SC- 94	KWALITEITSIMPULS OR THWF		40.000	-98.000	-138.000	ja	ja	-101.000
SC- 96	NORFOLK, A. MAASPLEIN + NHH BOULEVARD		-14.158.000	-14.193.000	-35.000	ja	ja	-22.575.000
SC- 102	EUROJUST		1.309.000	1.729.000	420.000	ja	ja	1.944.000
SE- 22	DE VERADEMING BEDRIJFSKW GIT	7	-1.289.000	-1.289.000	0		nee	-1.341.000
SE- 28	MIENT 351 VORMIDABEL		351.000	352.000	1.000	ja	ja	427.000

Projectnummer	Projectnaam	* Opmerkingen	Jaarrekening Stand 01-01-2014 201400 of laatst vastgestelde stand 1	Halfjaarbericht Stand 01-06-2014 201405 2	Vershil (2-1)	Top 40	Bestuurlijk verklaren ja/nee top 40 saldo > 250.000 omzet > 250.000	Eindwaarde Stand 01-06-2014 201405
X-2005	AFSLUITEN PLANNEN 2005		-120.000	-124.000	-4.000		nee	-134.000
ZZ- 20	FOREPARK		935.000	855.000	-80.000	ja	ja	1.219.000
ZZ- 25	WESTLANDSE ZOOM		2.133.000	2.332.000	199.000	ja	ja	2.949.000
ZZ- 26-31	A 12 ZONE TOTAAL (M.U.V. ZZ-30)		-9.541.000	-9.779.000	-238.000	ja	ja	-12.550.000
ZZ- 33	AMERIKAANSE AMBASSADE		-690.000	-693.000	-3.000		nee	-780.000
ZZ- 34	YPENBURG	10	-1.306.000	-1.370.000	-64.000	ja	ja	-1.734.000
ZZ- 800	BODEM AFGESLOTEN PLANNEN		-460.000	-460.000	0		nee	-497.000
ZZ-2005	AFSLUITEN PLANNEN 2005		-560.000	-561.000	-1.000		nee	-606.000
TOTAAL			-182.426.000	-175.015.000	7.411.000			243.588.000

Officiële stand Voorziening Negatieve Plannen
 Voorziening Negatieve Plannen Jaarrekening 2013
 Positieve projecten

-191.704.000	-185.323.000	6.381.000
-184.674.000		
9.278.000	10.308.000	1.030.000

Opmerkingen

- Afsluiten plannen 2010 bestaat uit de plannen: F-88.99, F-90.99, HA-76.99 en I-113.99
- Afsluiten plannen 2011 bestaat uit het plan: SC-87.99
- Afsluiten plannen 2012 bestaat uit de plannen: LO-71.99 en SC-43.99
- Afsluiten plannen 2013 bestaat uit de plannen: CE-43.99 en F-87.99
- Plannen die na de jaarrekening 2013 operationeel zijn verklaard: ES-136.1 en ES-139.1
- Plan die na de jaarrekening 2013 is herzien: CE-48.1
- Plannen die met de jaarrekening 2014 worden afgesloten zijn: CE-43.99, ES-115.1, ES-138.1, F-87.99, F-88.99, F-90.99, KO-1.1, LO-56.1, LO-71.99, G-97.1, SC-43.99, SC-50.1, SE-22.1 en ZZ-26.1
- De standen van KO-1.1, KO-2.1, KO-4.1, KO-5.1, KO-6.1, KO-7.1 en KO-8.1 zijn op reële waarden
- Het verschil komt niet t.g.v. de VNP, maar deels t.g.v. het project CE-48.1 en deels ter dekking van de risico's bij de OV-terminal
- Grondexploitaties met uitgifbare kavels (in particulier opdrachtgeverschap): ES-103, ES-137, HA-83, LA-38, LO-72, R-365, ZZ-34

3. Ontwikkelingen reserves en voorzieningen Grondbedrijf per 1-6-2014

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de stand en de ontwikkelingen van de Voorziening Negatieve lopende Plannen MPG (=VNP) en Reserve Grondbedrijf (RGB).

Voorziening negatieve plannen VNP

Voor het bepalen van de Voorziening Negatieve Plannen zijn de grondexploitaties ingedeeld naar grondexploitaties met een positief en met een negatief resultaat in NCW. Dit is een voortvloeisel uit de rekenregels op grond waarvan het verschil op het cumulatieve saldo per 1-6-2014 dient te worden gesplitst in een winstprognose en een prognose van de verliezen (na afsluiten van grondexploitaties). Aldus bedraagt per 1 juni 2014 de NCW van alle grondexploitaties met een positief saldo € 10,3 miljoen en van alle grondexploitaties met een negatief saldo € 185,3 miljoen. In tabel 3 is dit inzichtelijk gemaakt.

Tabel 3: Cumulatief plansaldo negatieve en positieve grondexploitaties

	Positieve grondexploitaties	Negatieve grondexploitaties	Saldo grondexploitaties
Stand Jaarrekening 2013	€ 9.278.000	€ -191.704.000	€ -182.426.000
Stand Halfjaarbericht	€ 10.308.000	€ -185.323.000	€ -175.015.000
Vershil	€ 1.030.000 V	€ 6.381.000 V	€ 7.411.000 V

Positieve grondexploitaties

Tabel 3 laat zien dat de winstprognose van de positieve grondexploitaties is gestegen met € 1,0 miljoen. Dit vormt deel van de in hoofdstuk 2 vermelde positieve reguliere projecteffecten van in totaal € 9,5 miljoen (zie hoofdstuk 2). De geprognostiseerde winst op grondexploitaties wordt volgens het voorzichtigheidsprincipe pas genomen als deze is gerealiseerd. Bij het halfjaarbericht zijn geen positieve grondexploitaties afgesloten (en dus geen winsten genomen)

Negatieve grondexploitaties

Het resultaat op de negatieve grondexploitaties bedraagt € 6,4 miljoen voordelig. Hiervan is middels bestuurlijke besluitvorming in het eerste halfjaar 2014 (zie hoofdstuk 2.2, betreffende drietal collegebesluiten) € 7,4 miljoen (vanuit de VNP) herbestemd. Na correctie voor deze besluitvorming bedraagt het resultaat op de overige negatieve grondexploitaties € 1,0 miljoen nadelig. Dit nadeel van € 1,0 miljoen wordt vanuit de RGB aan de VNP toegevoegd.

N.B. Dit heeft geen consequenties voor het benodigd weerstandsvermogen aangezien de prospectie van de positieve grondexploitaties met eenzelfde bedrag is toegenomen.

Stand Reserve Grondbedrijf (RGB) per 1 juni 2014

De reserve Grondbedrijf is per 1 januari 2014 (na resultaatbestemming 2013) vastgesteld op € 54,6 miljoen. In onderstaande tabel is de huidige stand van de reserve popgenomen. Per saldo daalt de RGB met € 9,4 miljoen tot een nieuwe stand van de RGB per 1 juni 2014 van € 45,2 miljoen.

Tabel 4: stand RGB Halfjaarbericht 2014

	Bedrag (in € mln.)
Stand RGB per 1-1-2014	€ 54,6
<i>Afdracht budgettair kader</i>	- € 8,3
<i>Actualisatie negatieve plannen</i>	- € 1,0
<i>Vaststelling nieuwe grondexploitaties</i>	- € 0,1
Stand Halfjaarbericht 2014	€ 45,2

Afdracht budgettair kader (€ 8,3 miljoen nadelig)

Conform besluitvorming wordt er jaarlijks gemiddeld € 4,1 miljoen afgedragen uit de RGB voor het budgettaire kader. In de programmabegroting 2014-2017 is voor het budgettaire kader besloten om in 2014 € 8,3 mln. af te dragen, zodat in 2015 en 2016 met een afdracht van 2,0 mln per jaar kan worden volstaan (zie ook RIS 264145). van de gemiddelde jaarlijkse afdracht (van € 4,1 miljoen) € 2,1 miljoen over de jaren 2014 tot en met 2016 ineens in 2014 ten laste van de RGB te brengen. De resterende € 2,0 miljoen in de jaren 2014 tot en met 2016, wordt in die betreffende jaren ten laste van de RGB gebracht. Hierdoor wordt er in 2014 € 8,3 miljoen ten laste van de RGB gebracht voor het budgettaire kader (RIS 264145).

Actualisatie negatieve plannen (€ 1,0 miljoen nadelig)

In de vorige paragraaf is aangegeven dat het resultaat van de actualisatie van de negatieve plannen € 1,0 mln. nadelig betreft. Dit nadelige resultaat wordt, volgens de regels, ten laste van de RGB gebracht en toegevoegd aan de Voorziening Negatieve Plannen.

Vaststelling nieuwe grondexploitaties (€ 0,1 miljoen nadelig)

In het eerste halfjaar zijn twee nieuwe grondexploitaties vastgesteld en is één grondexploitatie herzien (zie hoofdstuk 2). Voor Gebiedsontwikkeling Kloosterburen is besloten om € 141.000 toe te voegen aan de RGB ter dekking van de impact van de risico's op het weerstandsvermogen. Dit bedrag komt conform besluitvorming uit de Reserve Grote Projecten. Voor de Tomatenlaan is besloten dat het nadelige saldo waarop dit plan is vastgesteld, te weten € 198.000, wordt onttrokken aan de RGB en toegevoegd aan de VNP. Per saldo bedraagt het effect daarmee afgerond € 0,1 miljoen nadelig.

Effect MPG

Bij dit halfjaarbericht zijn er geen effecten in het kader van het MPG. De positieve en negatieve reguliere projecteffecten heffen elkaar op (zowel € 2,1 mln. positieve als negatieve projecteffect die niet samenhangen met besluitvorming, zie hoofdstuk 2).

4. Verschillenverklaringen grondexploitaties

Projectnaam: Rivierenbuurt (actuele besluitvorming RIS 168347)

Projectnummer: SBK C.87.1 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	585.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	585.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		0	NCW	
------------------	--	---	-----	--

bedragen in €

In het project C87 is geen financieel verschil opgetreden. Kosten en opbrengstenverschillen zijn minimaal en zijn (negatief en positief) gelijk.

Projectnaam: Maasstraat (actuele besluitvorming RIS 181993)

Projectnummer: SBK C.90 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	4.924.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	4.967.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		43.000	NCW	V
------------------	--	--------	-----	---

bedragen in €

Het project Maasstraat e.o heeft een doorstart gekregen nu Haag Wonen een contract heeft gesloten met ontwikkelaar Blauwhoed, die een groot gedeelte van het project gaat realiseren. Hierdoor zijn er aanpassingen geweest in de planning, waarbij veel kosten één jaar naar achteren zijn geschoven. Dit leidt tot een positief faserings-effect van € 43.000 NCW.

Projectnaam: Den Haag Nieuw Centraal (actuele besluitvorming RIS 181795)

Projectnummer: SBK CE.53.1 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	491.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	3.924.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		3.433.000	NCW	V
------------------	--	-----------	-----	---

bedragen in €

Vanuit de wens om te komen tot een betere afstemming tussen de inrichting van de openbare ruimte in het gebied van het Centraal Station en die van de Wijnhaven is een nieuw ontwerp voor het gehele gebied gemaakt, de zg. Haagse Loper. Het nieuwe ontwerp valt voor het gedeelte bij het Centraal Station (met name het Anna van Buurenplein en toeleidende routes) ca. € 3,5 miljoen goedkoper uit dan het oorspronkelijke ontwerp. Omdat de aanleg later is begonnen dan gepland (namelijk pas in juni 2014) ontstaat er een rentenadeel van € 250.000.

Vanuit het project Den Haag Nieuw Centraal is de afgelopen jaren een omgevingsmanager ingezet die tot taak had de gevolgen van alle bouwactiviteiten op de openbare ruimte en tussen de activiteiten onderling, in goede banen te leiden. De gedachte om deze kosten bij de verschillende ontwikkelaars in rekening te brengen bleek niet uitvoerbaar. De gemeente blijft daardoor met een tekort zitten. Omdat vervolgens besloten is de inzet van de omgevingsmanager versneld af te bouwen, mede als gevolg van het gereedkomen van de verschillende ontwikkelingen, wordt er de komende jaren minder hieraan uitgegeven dan begroot. Per saldo houdt dit elkaar in evenwicht, zodat er geen extra kosten ontstaan.

Extra opbrengsten van € 111.000 zijn ontstaan doordat de verhuur van de verschillende bouwterreinen aan de aannemers langer duurde dan oorspronkelijk gedacht.

Het door deze ontwikkelingen ontstane voordeel is vooral ingezet om het tekort op het resterende deel van de Haagse Loper (besluit Schetsontwerp Haagse Loper RIS 260026, 11 juni 2013) te financieren. Tevens is een deel gebruikt ter dekking van extra risico's bij de bouw van de nieuwe stationshal.

Projectnaam: Nieuwe Schoolstraat (actuele besluitvorming RIS 181987)
Projectnummer: SBK CE-79 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	27.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	65.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		38.000	NCW	V

bedragen in €

Het grondexploitatie saldo is € 38.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd en bedraagt nu € 27.000 nadelig. Dit verschil bestaat uit gewijzigde kosten en opbrengsten en uit faseringseffecten. De wijzigingen in de opbrengsten bedragen € 46.000 voordelig, als gevolg van betaalde rente over de grondprijs. De wijzigingen in de kosten zijn per saldo nul (verschuivingen tussen kostenposten). De faseringseffecten samenhangend met de nominale wijzigingen in de kosten- en opbrengsten zijn in dit project € 8.000 nadelig (NCW).

Gronduitgifte/start bouw

De Wabovergunning is eind mei 2014 onherroepelijk geworden. Hiermee is de weg vrijgemaakt voor de daadwerkelijke gronduitgifte. Het transport van de verschillende kavels heeft begin juni plaatsgevonden. Inmiddels is gestart met de bouw. Enkele bewoners hebben het initiatief genomen om het gesprek te starten over de mogelijk aankoop van het deel van de locatie dat niet in de gronduitgifte is betrokken maar wel grenst aan de bouwkaavel. Indien dit lukt kan wellicht de grondexploitatie alsnog sluitend worden gemaakt.

Projectnaam: Wijnhavenkwartier (actuele besluitvorming RIS 268506)
Projectnummer: SBK CE-81 (TOP 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	36.182.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	37.064.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		882.000	NCW	V

bedragen in €

Het saldo grondexploitatie is € 882.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd. In de grondexploitatie zat nog een budget ter grootte van dit bedrag voor inrichting van de Turfmarkt. Deze geraamde kosten zijn nu vervallen omdat de kosten voor herinrichting van de Turfmarkt zijn overgeheveld naar de grondexploitatie voor de Haagse Loper.

Projectnaam: Woonzorg Centrum (actuele besluitvorming RIS 252115)
Projectnummer: SBK CE-112 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-06-2014	531.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	538.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		7.000	NCW	N

bedragen in €

De kosten zijn licht gestegen. Dit komt door ingeboekte rentekosten over 2013 (€ 10.000). Door een kleine opbrengst bij vastgoedbeheer (€ 2.000) en een gewijzigde fasering (opbrengst € 1000) verslechterd de grondexploitatie met € 7.000 (NCW).

Projectnaam: Spuiforum (actuele besluitvorming RIS26022)
Projectnummer: SBK CE-113 (TOP 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	4.391.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	4.340.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		51.000	NCW	N

bedragen in €

Het saldo van de grondexploitatie is € 51.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd. De kosten zijn in totaal € 51.000 nominaal gestegen door betaling van een optievergoeding ten behoeve van een mogelijke vervangende locatie in Chinatown voor het Chinese restaurant aan het Spui 170. De hoofd- en onderhuurder van Spui 170 hadden een ruimte op het oog aan de Gedempte Gracht. De beschikbaarheid van de vervangende locatie bood kansen op een naadloze verhuizing en beperking van de te vergoeden schade. De gemeente heeft de kosten vergoed voor een optie voor een periode van 3 maanden. De optie heeft uiteindelijk niet geleid tot overeenstemming. De in het MPG m.b.t. de minnelijke verwerving van het restaurant opgenomen risicopost is met € 51.000 verlaagd. Per saldo is de betaling van de optievergoeding daardoor voor het Grondbedrijf budgettair neutraal.

Projectnaam: Sigma-locatie (actuele besluitvorming RIS 267853)
Projectnummer: SBK CE-116 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	2.650.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	2.419.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		231.000	NCW	N

bedragen in €

De kosten zijn in totaal € 235.000,- gestegen. Als gevolg van contractafspraken is er € 225.000,- meer subsidie voor excessieve bouwkosten aan de ontwikkelaar uitgekeerd dan in het projectdocument was voorzien. De plankosten zijn begroot op basis van de plankostenscan. Door een langere voorbereidingstijd als gevolg van de contractonderhandelingen met een buitenlandse investeerder zijn de plankosten in totaal €10.000,- hoger uitgevallen. Door faserings-effecten zijn de opbrengsten met €4.000,- gestegen. Omdat de gronduitgifte heeft plaatsgevonden is het risico in de GREX kleiner geworden (geen langdurig braakliggend terrein in eigendom van gemeente).

Projectnaam: Uithofslaan (actuele besluitvorming RIS 253824)
Projectnummer: SBK ES-103 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	9.870.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	9.210.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		660.000	NCW	N

bedragen in €

Het grondexploitatie saldo is € 660.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd. Dit verschil is opgebouwd uit effecten van gewijzigde kosten, opbrengsten en faserings-effecten. De kosten zijn in totaal € 89.000 nominaal gestegen als gevolg van een afrekening van historische zakelijke lasten (OZB) over de periode 2010-2013 en extra kosten voor aanleg van een extra straat tbv de kavels die in Kleinschalig Opdrachtgeverschap worden uitgegeven. De opbrengsten zijn in totaal € 548.000 gedaald. Na de KO kavels worden de luxere kavels sinds 2011 via Frisia makelaars aangeboden. Als gevolg van de crisis op de woningmarkt zijn de prijzen niet aangepast aan de index in de grex en de BTW verhoging. Daarnaast is de woning Uithofslaan 44, die in de verkoop wordt gebracht, opnieuw getaxeerd. Bij het Halfjaarbericht 2014 is hiervoor een correctie doorgevoerd, die leidt tot een te nemen verlies van € 348.000. De grondexploitatie ging uit van een bijdrage in de plankosten van € 200.000 van een particuliere eigenaar als zelfrealisator. Vooralsnog is echter geen sprake dat deze partij een bouwplan zal willen ontwikkelen. Daarnaast zal kostenverhaal niet dwingend kunnen worden opgelegd. Bij het Halfjaarbericht 2014 is deze bijdrage vervallen. Als gevolg van nominale wijzigingen in de kosten- en opbrengsten is netto contante faserings-effect is in dit project € 23.000 nadelig. Relatie met het MPG 2013: Als gevolg van (deels) opgetreden verschillen van is het risico van het niet ontvangen van € 200.000 aan exploitatiebijdragen geaccepteerd en daarmee opgeheven en het marktrisico op een prijsverlaging van vrije kavels is gedaald met € 37.000.

Projectnaam: Leyweg MTS locatie (actuele besluitvorming RIS 181796)
Projectnummer: SBK ES-115 (TOP 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	893.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	4.015.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		3.122.000	NCW	V

bedragen in €

Er is een besluit genomen over de Herinrichting Openbare ruimte Leyweg en Tophalte Openbaar Vervoer (RIS 272263_140701). Dit besluit zegt dat uit dit project (Leyweg MTS locatie) € 3,5 miljoen moet worden overgeheveld, zodat de werkzaamheden verder kunnen worden uitgevoerd. De grondexploitatie wordt na het overhevelen van het geld, namelijk afgesloten. Er valt dus geen geld vrij voor de RGB.

Reden waarom het te verklaren verschil bij dit Halfjaarbericht € 3,1 miljoen bedraagt in plaats van € 3,5 miljoen, is dat de grondexploitatie al een deel van de werkzaamheden heeft uitgevoerd. Deze worden administratief verrekend.

Projectnaam: FA159 Morgenstond Midden (actuele besluitvorming RIS 101187)
Projectnummer: SBK ES.119.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	21.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	105.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		84.000	NCW	N

bedragen in €

Staedion heeft voor deelgebied 8 (Tinaarlostraat) van de gebiedsontwikkeling Morgenstond-Midden besloten het vergunde plan niet te realiseren, omdat dit voor hen financieel niet haalbaar is. Inmiddels is een nieuw plan ontwikkeld waarvoor naar verwachting in het vierde kwartaal 2014 een omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Als gevolg van deze vertraging wordt ook de herinrichting van de Tinaarlostraat en dit deel van de Wapserveenstraat later dan gepland uitgevoerd. Dit heeft een nadelig effect van € 84.000 (NCW).

Projectnaam: De Stede Winkelcentrum (actuele besluitvorming RIS 147466)
Projectnummer: SBK ES-125 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	1.751.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	1.750.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		1.000	NCW	N

bedragen in €

De planontwikkeling rondom Winkelcentrum De Stede is de afgelopen periode niet actief opgepakt i.v.m. slechte marktomstandigheden. Recent is het overleg met de eigenaar van het winkelcentrum (Urban Interest) weer opgestart. Doel is om te komen tot een aangepaste planuitwerking waarbij in elk geval het plein voor het winkelcentrum zal worden heringericht en woningbouw gerealiseerd wordt aan de achterzijde van het winkelcentrum (Vrederustlaan).

Projectnaam: FA635 Eurocinema (actuele besluitvorming RIS 156742)
Projectnummer: SBK ES.129.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	2.549.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	2.541.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		8.000	NCW	N

bedragen in €

Vanwege de gewijzigde woningmarkt is de bouw van het ambitieuze woningbouwplan Smart Start, dat in het kader van een MAB Nirov prijsvraag was ontwikkeld, niet haalbaar gebleken. Voor deze locatie is wel een nieuwe bestemmingsplan vastgesteld om de beoogde woningbouw te realiseren. Regelmatig dienen zich geïnteresseerde partijen aan. In afwachting van een concreet particulier initiatief, wordt het pand in beheer gehouden. Door de langere exploitatieperiode van het bestaande vastgoed zijn de beheer- en bijbehorende plankosten met € 10.000 gestegen. De faseringseffecten samenhangend met de vertraging in dit project zijn € 2.000 voordelig.

Projectnaam: Zuiderpark Sportcampus (actuele besluitvorming RIS 267472)
Projectnummer: SBK ES-135 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	3.784.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	3.752.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		32.000	NCW	N

bedragen in €

Het saldo grondexploitatie is verslechterd . Het verschil in Netto Contante Waarde wordt veroorzaakt door extra kosten en door een voordelig faseringseffect.

De extra kosten zijn ontstaan doordat er 35 oude funderingspalen van 18 meter (van de in totaal 150 aanwezige lange funderingspalen) moesten worden verwijderd. Het trekken van deze palen was niet opgenomen in de grex. Hiervoor was wel een risicovoorziening opgenomen in het MPG.

Het voordelige faseringseffect is ontstaan doordat een aantal verwachte sloop, bodem en ctw-kosten niet in 2013 zijn gemaakt, maar zijn doorgeschoven naar 2014.

Projectnaam: Esdo locatie (actuele besluitvorming RIS246412)
Projectnummer: SBK ES-137 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	19-05-2014	13.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	2.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		15.000	NCW	V

bedragen in €

In dit stadium van realisatie zijn de hogere plan- en verwervingskosten in de GREX verwerkt en gedekt uit de hogere opbrengsten, opgetreden voordelige faseingseffecten en de postonvoorzien.

Projectnaam: Tomatenlaan (actuele besluitvorming RIS 269690)
Projectnummer: SBK ES-139.1.

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	263.000	NCW	V
2. Laatst vastgestelde stand	21-01-2014	198.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		461.000	NCW	V

bedragen in €

De gronden aan de Tomatenlaan waren economisch eigendom van de Ontwikkelingscombinatie Wateringse Veld (OCWV). Ten tijde van de opstelling van de gemeentelijke grondexploitatie Tomatenlaan zijn afspraken gemaakt over de inbrengwaarde van deze gronden vanuit de OCWV aan de gemeente Den Haag.

Binnen de OCWV is recentelijk besloten om de gronden aan de Tomatenlaan af te waarderen. Voor de locatie Tomatenlaan was het uitgangspunt voor de grondprijzen een invulling met dure woningbouw. In verband met de aanhoudende slechte woningmarkt omstandigheden staan deze woning- en grondprijzen onder druk. Daarom is besloten de grondwaarden naar beneden bij te stellen.

In de gemeentelijke grondexploitatie voor de Tomatenlaan zijn na de inbreng van de gronden Tomatenlaan alle benodigde gronden verworven. De restant begroting van

€ 459.452,47 is daarom binnen de grondexploitatie Tomatenlaan niet langer benodigd en kan vrij vallen ten gunste van het grondexploitatieresultaat.

Projectnaam: FA195 Pluierhof (actuele besluitvorming RIS 133933)
Projectnummer: SBK F.93.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	437.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	436.000	NCW	N

Vershil (2 – 1)		1.000	NCW	N
-----------------	--	-------	-----	---

bedragen in €

Er is een miniem verschil ontstaan van € 1000 in de uitvoering van de openbare ruimte. Omdat dit verschil niet eerder is genoemd is het in deze rapportage opgenomen.

Projectnaam: Grotiusplaats (actuele besluitvorming RIS255711)
Projectnummer: SBK HA-56 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	7.981.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	7.924.000	NCW	N

Vershil (2 – 1)		57.000	NCW	N
-----------------	--	--------	-----	---

bedragen in €

Het verschil in het saldo wordt veroorzaakt door faseringseffecten.

Projectnaam: Isabellaland (actuele besluitvorming RIS097171)
Projectnummer: SBK HA-83 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	307.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	42.000	NCW	N

Vershil (2 – 1)		349.000	NCW	V
-----------------	--	---------	-----	---

bedragen in €

Het resultaat van de grondexploitatie Isabellaland is ten opzichte van de jaarrekening met € 349.000 (NCW) verbeterd.

Dit positieve effect kent twee oorzaken:

1. de kosten van het bouwrijp maken van de locatie zijn € 264.000 gunstiger uitgevallen dan begroot.
2. Als gevolg van een beter verlopende verkoop van de kavels dan verwacht worden de opbrengsten eerder gerealiseerd dan waar in de GREX vanuit is gegaan. Hierdoor treedt een voordelig faseringseffect op van € 85.000

Projectnaam: Uitenhagestraat (actuele besluitvorming RIS 181992)
Projectnummer: SBK K.256.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	7.357.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	7.394.000	NCW	N

Vershil (2 – 1)		37.000	NCW	V
-----------------	--	--------	-----	---

bedragen in €

In de Uitenhagestraat zijn meer opbrengsten uit huurderiving voor de Uitenhagestraat 3 gerealiseerd dan begroot (€ 22.000). Doordat een aantal kostenposten later worden uitgevoerd, levert dit een rentevoordeel op voor de grondexploitatie. In totaal is het saldo van de grex met € 37.000 NCW verbeterd.

Projectnaam: Junopand (actuele besluitvorming RIS 260744)
Projectnummer: SBK KO.4.1 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	22.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	109.000	NCW	V

Verschil (2 – 1)		131.000	NCW	N
------------------	--	---------	-----	---

bedragen in €

De ontwikkeling van het kluspannd Junoblok verloopt op hoofdlijnen volgens de vastgestelde planexploitatie en planning. In maart 2014 zijn alle kluskavels in optie genomen, waardoor er meer zekerheid is over de verwachte opbrengsten. In verband met het niet meer indexeren van de verkoopprijs, zoals in 2013 vastgesteld, is de grondopbrengst licht naar beneden besteld.

In september 2015 loopt de optie af en tekenen de optanten de reserveringsovereenkomst. Overdracht van de kluskavels kan tien maanden later plaatsvinden zodra de kluskavels klusrijp zijn gemaakt door de gemeente. In deze periode moet ook overeenstemming zijn bereikt over de parkeervoorziening op het naastgelegen bedrijfscomplex Bincktwins. De bouwvergunning voor het klusrijp maken is ingediend en kan naar verwachting verleend worden in augustus 2013. Op dit moment vindt de aanbesteding plaats van het klusrijp maken, zodat na de zomer gestart kan worden. Eind juli is het aanbestedingsresultaat bekend en zal meer duidelijkheid zijn over hoe de werkelijke kosten zich verhouden tot de begroting. De niet verrekenbare BTW is alvast verdeeld over de verschillende kostenposten en niet meer als een aparte kostenpost opgenomen. De plankosten lopen volgens begroot.

Als gevolg van het in budget plaatsen van de opbrengsten na optieverstreking in budget en door het naar voren halen van bepaalde transformatiekosten, is sprake van een nadelig faseringseffect op Netto Contante Waarde van € 131.000 nadelig. Vanwege de hoge absolute omvang van de opbrengsten is het effect op de netto contante waarde ook groot.

Projectnaam: Stortenbekerstraat 205 (acutele besluitvorming RIS 267848)
Projectnummer: SBK KO.6.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	124.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	109.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		15.000	NCW	N
------------------	--	--------	-----	---

bedragen in €

Het saldo van de grondexploitatie is met € 15.000 negatiever uitgevallen dan voorzien. Door enkele tegenvallers tijdens de uitvoering (zoals extra asbestsanering) zijn de kosten voor het klusrijp maken gestegen. Grotendeels worden deze meerkosten gecompenseerd door een hogere verkoopopbrengst, dan in de planexploitatie is opgenomen en een verstrekking van extra subsidie door het toepassen van isolerende maatregelen bij de asbestsanering. Alle klushuizen zijn uitgegeven en het kluscomplex wordt eind juli klusrijp opgeleverd.

Projectnaam: Laakhaven Centraal (actuele besluitvorming RIS181996)
Projectnummer: SBK LA.9.1(Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	235.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	235.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		0	NCW	
------------------	--	---	-----	--

bedragen in €

Het saldo grondexploitatie is niet gewijzigd.

Projectnaam: Binckhorst Noord West (actuele besluitvorming RIS 1819971)
Projectnummer: SBK LA.17.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	4.104.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	4.098.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		6.000	NCW	N

bedragen in €

Het grondexploitatie saldo is € 6.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

De kosten zijn in totaal € 5.000 nominaal gestegen, doordat een correctie moest worden aangebracht op de plankostenraming tbv de verplaatsing van DSB straten. Hierdoor is ook een nadelig faseringseffect opgetreden van € 1.000 nadelig (NCW).

Projectnaam: Laakhaven Hollands Spoor (actuele besluitvorming RIS 181996)
Projectnummer: SBK LA.19.1(Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	1.728.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	1.754.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		26.000	NCW	V

bedragen in €

Het saldo grondexploitatie is € 26.000 verbeterd als gevolg van een gewijzigde planning. De kosten en opbrengsten zijn gelijk gebleven.

Projectnaam: Laakhaven West (actuele besluitvorming RIS 251779)
Projectnummer: SBK LA-38 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	31.540.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	31.474.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		66.000	NCW	N

bedragen in €

Het saldo grondexploitatie is € 66.000 verslechterd. Dit verschil bestaat uit gewijzigde kosten en opbrengsten en uit faseringseffecten. De kosten zijn met € 665.000 toegenomen, met name veroorzaakt door uitvoeringsproblemen bij het plaatsen van een keermuur in het spoortalud en het initiatief tot behoud van het pand Maakhaven. Hierdoor zijn niet alleen de directe kosten CTW en sloop toegenomen maar ook de indirecte plankosten. Daar tegenover staan hogere opbrengsten van € 583.000 als gevolg van kostenverhaal bij Prorail van de meerkosten plaatsing keermuur en een bijdrage van Haaglanden voor de aanleg van het fietspad Waldorpstraat. Het verschil tussen de extra kosten en opbrengsten wordt door een gunstig faseringseffect verkleind met € 16.000.

Doordat de kans op een bijdrage van Haaglanden zich heeft voorgedaan komt deze kans in het MPG te vervallen.

Projectnaam: Laakhaven Petroleumhaven (actuele besluitvorming RIS251778)
Projectnummer: SBK LA-39 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	13.362.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	13.386.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		24.000	NCW	V

bedragen in €

Het saldo grondexploitatie is € 24.000 verbeterd. Dit komt vooral door een gunstig faseringseffect van € 36.000 van een aangepaste planning. Daar tegenover staan hogere kosten van € 13.000 voor het beheer van braakliggende kavels.

Projectnaam: Binckhorst, Hotspot VROM (actuele besluitvorming RIS 78434)

Projectnummer: SBK LA.49.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	50.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2014/laatst vastgestelde stand	1-1-2014	37.000	NCW	V

Verschil (2 – 1)		13.000	NCW	V
------------------	--	--------	-----	---

bedragen in €

De bodemsanering van een hotspot kan pas worden uitgevoerd op het moment dat een terrein vrij is en geschikt dient te worden gemaakt voor een nieuwe functie. Als gevolg van het bijstellen van de fasering, omdat bouwplan ontwikkelingen in Binckhorst Noordwest in tijd worden doorgeschoven, is een rentevoordeel voor de grondexploitatie opgetreden van € 13.000 voordelig.

Projectnaam: FA258 Beetsstraat 200 (actuele besluitvorming RIS 179043)

Projectnummer: SBK LA.60.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	2.553.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	2.591.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		38.000	NCW	V
------------------	--	--------	-----	---

bedragen in €

De kosten zijn gelijk gebleven. De opbrengsten zijn gestegen door hogere grondopbrengsten (€ 37.000 nominaal) en een klein faseringseffect (€ 1.000 nominaal). In totaal is het grondexploitatiesaldo € 38.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Projectnaam: Ketelstraat 21-23 (actuele besluitvorming RIS 166207)

Projectnummer: SBK LA-63

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht	1-6-2014	398.000	NCW	N
2. Jaarrekening	1-1--2014	396.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		2.000	NCW	N
------------------	--	-------	-----	---

bedragen in €

Het grondexploitatiesaldo is € 2.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd. Dit komt omdat er (niet geplande) kosten zijn gemaakt voor de taxatie van het gebouw voor mogelijke verkoop.

Projectnaam: Wijndaelerplantsoen/Lvm1762-1779 (actuele besluitvorming RIS 177627)

Projectnummer: SBK LO.52.1 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	751.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	753.000	NCW	V

Verschil (2 – 1)		2.000	NCW	N
------------------	--	-------	-----	---

bedragen in €

Er zijn geen verschillen te verklaren. Het verschil van € 2.000 betreft een faseringseffect.

Projectnaam: Nieuw Rozenburgstraat 8 en 10 (actuele besluitvorming RIS 140969)
Projectnummer: SBK LO-56

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	504.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2013	512.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		8.000	NCW	V
------------------	--	-------	-----	---

bedragen in €

De verkoop van de panden aan de Nieuwe Rozenburgstraat 1 t/m 9 zijn vervroegd naar 2014. Hierdoor is sprake van een positief faserings-effect. Samen met een overschrijding op de plankosten resulteert het saldo in € 8.000 positief.

Projectnaam: Ockenburgh Landgoed (actuele besluitvorming RIS 144656)
Projectnummer: SBK LO-57 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	1.792.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	1.839.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		47.000	NCW	V
------------------	--	--------	-----	---

bedragen in €

Als gevolg van een latere uitvoering van een aantal zaken is er een rentevoordeel van € 7000 ontstaan. Hierbij moet gedacht worden aan het doorschuiven van beheerkosten van 2014 naar 2015, een vervoegde bijdrage aan riolering in 2014 en een vervroeging van de inzet van middelen voor plankosten. Binnen de grex is een bedrag van € 1.600.000 om technische redenen verschoven van de post “bijzondere kosten” naar de post Civieltechnische Werken. Als gevolg van een bijdrage uit rioleringsmiddelen van € 40.000 verbetert het resultaat in totaal met € 47.000

Projectnaam: Escamplaan 2^e fase (KO) (actuele besluitvorming RIS 181341)
Projectnummer: SBK LO-72 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	335.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	334.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		1.000	NCW	N
------------------	--	-------	-----	---

bedragen in €

Er zijn geen verschillen te verklaren.

Projectnaam: Acaciastraat 178b-180 (actuele besluitvorming RIS 268792)
Projectnummer: SBK R.365.1

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	134.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	134.000	NCW	V

Verschil (2 – 1)		0.000	NCW	Nihil
------------------	--	-------	-----	-------

bedragen in €

De ontwikkeling van de Acaciastraat verloopt op hoofdlijnen volgens de vastgestelde grondexploitatie en planning. In maart 2014 zijn alle kavels in optie genomen, waardoor er grotere zekerheid is ontstaan over de verwachte opbrengsten. Deze uiteindelijke verkoopprijzen zijn € 7.000 lager dan geraamd bij de vaststelling van de grondexploitatie eind 2013. Om de ontwikkeling mogelijk te maken is uitplaatsing nodig van wijkvereniging De Kruin. Dit proces verloopt moeizaam, daarom wordt gestart met een mediation traject dat loopt tot december 2014. De plankosten zijn hierdoor € 12.000 hoger. Er is steeds uitgegaan van een ruime planning, zodat indien er pas in december een principe-akkoord komt, de kavels nog steeds eind 2015 opgeleverd worden volgens kavelpaspoort.

Projectnaam: The Hague World Forum (actuele besluitvorming RIS134956)**Projectnummer: SBK SC-91 (Top 40)**

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6--2014	1.975.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	1.993.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		18.000	NCW	V

bedragen in €

Het saldo op de grondexploitatie is € 18.000 verbeterd als gevolg van faseringskeuzes.

Projectnaam: Kwaliteitsimpuls OR THWF (actuele besluitvorming RIS134956)**Projectnummer: SBK SC-94 (Top 40)**

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6--2014	98.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	40.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		138.000	NCW	N

bedragen in €

Het saldo op de grondexploitatie is € 138.000 verslechterd. Dit is m.n. het gevolg van rentekosten. Deze zijn een gevolg van het faillissement van samenwerkingspartner TCN. Tegoeden op een geblokkeerde gezamenlijke bankrekening worden door de curator niet vrijgegeven. De gemeente voert een gerechtelijke procedure tegen de curator om vrijgave af te dwingen. Naar verwachting zal *dit* negatieve saldo het komende half jaar kunnen worden gecompenseerd door vrijval binnen lopende opdrachten.

Projectnaam: Norfolk, A maasplein en NHH boulevard (RIS 246577)**Projectnummer: SBK SC.96.1 (Top 40)**

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	14.193.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	14.158.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		35.000	NCW	N

bedragen in €

Bij de nadere uitwerking van de plannen voor het Noordelijk Havenhoofd blijkt dat sommige kosten eerder plaats vinden dan oorspronkelijk geraamd. Dit leidt tot een rentenadeel van ca. € 35.000

Bij de besluitvorming over de bouw van het tijdelijke Zuiderstrandtheater is € 4 miljoen beschikbaar gesteld voor deze grondexploitatie om de extra kosten op te vangen die ontstaan tijdens de bouw en na afloop van het tijdelijke gebruik (zoals bijvoorbeeld sloopkosten). De hiervoor noodzakelijke herziening van de grondexploitatie zal in de loop van 2014 worden voorgelegd. Dan zal ook een aantal andere noodzakelijke aanpassingen worden meegenomen.

Projectnaam: Eurojust (actuele besluitvorming RIS 181868)**Projectnummer: SBK-SC.102.1 (Top 40)**

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	1.729.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	1.309.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		420.000	NCW	V

bedragen in €

De verbetering van het saldo is met name het gevolg van een hogere grondopbrengst. De hogere grondopbrengst volgt uit het feit dat dat er meer m2 worden gerealiseerd dan in de grondreserveringsovereenkomst waren geprognostiseerd. .

Projectnaam: Mient 351 (actuele besluitvorming RIS 267844)
Projectnummer: SBK SE-28 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	352.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	351.000	NCW	V

Verschil (2 – 1)		1.000	NCW	V
------------------	--	-------	-----	---

bedragen in €

Er zijn geen verschillen te verklaren.

Projectnaam: Forepark (actuele besluitvorming RIS181794)
Projectnummer: SBK ZZ.20.1 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	855.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	935.000	NCW	V

Verschil (2 – 1)		80.000	NCW	N
------------------	--	--------	-----	---

bedragen in €

Kosten €2.000 N

€2.000 N nagekomen kosten Waterschap (Vastgoed Beheer)

€42.000 N vrijval begroting communicatiedoeleinden (borden) RWS-kavel

€42.000 V ophoging plankostenbegroting communicatie Forepark algemeen
(in verband met marketng locaties rondom Kyocera-stadion)

Faseringseffecten € 78.000 N

Dit als gevolg van verwachtte vertraging RWS-kavel als gevolg van benodigde ontheffing provincie en daarna te doorlopen procedure.

Projectnaam: Westlandse Zoom (actuele besluitvorming RIS097171)
Projectnummer: SBK ZZ-25 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	01-06-2014	2.332.000	NCW	V
2. Jaarrekening 2013	01-01-2014	2.133.000	NCW	V

Verschil (2 – 1)		199.000	NCW	V
------------------	--	---------	-----	---

bedragen in €

Dit project betreft de aanleg van een aantal infrastructurele maatregelen in de Westlandse Zoom. De planning loopt deels gelijk met de planning voor de ontwikkelingen van de woningbouwlocaties Vroondal en Uithofslaan. Als gevolg van vertraging in de planning is een netto contant faserings-effect opgetreden van € 199.000 op Netto Contante Waarde (NCW) voordelig.

Projectnaam A12-zone
Projectnummer SBK ZZ.26 t/m ZZ.31 met uitzondering van ZZ.30

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	9.779.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	9.541.000	NCW	N

Verschil (2-1)		238.000	NCW	
----------------	--	---------	-----	--

bedragen in €

De grondexploitatie A12-zone in het gebied Ypenburg bestaat administratief uit vijf verschillende deel exploitaties voor vier deelplannen (19, 20, 24, 26) en de Hoofdplanstructuur om de hoofdontsluitingswegen van de verschillende deelplannen te realiseren.

Kosten € 2.000 N

€ 2.000 N Een deel van de historische beheerlasten van deelplan 19 was nog niet naar de plannen geboekt. Deze kosten waren nog niet voorzien in de grondexploitatie.

Faseringseffecten € 236.000 N

€ 145.000 N Planningseffect: 2efase Hoofdplanstructuur dit jaar nog gerealiseerd

€ 57.000 N Gewijzigde berekeningwijze inflatieeffecten KO-kavels in deelplan 19

€ 34.000 N Vertraging in de fasering kantorenbouw in deelplan 26

Projectnaam: Ypenburg (gele lis) (actuele besluitvorming RIS 246413.)

Projectnummer: SBK ZZ-34.1 (Top 40)

		Saldo grondexploitatie		
1. Halfjaarbericht 2014	1-6-2014	1.370.000	NCW	N
2. Jaarrekening 2013	1-1-2014	1.306.000	NCW	N

Verschil (2 – 1)		64.000	NCW	N
------------------	--	--------	-----	---

bedragen in € 1.000

De grondexploitatie Ypenburg is in 2009 vastgesteld en operationeel geworden om de Haagse projecten die resteren na opheffing van het Bestuurlijk Orgaan Ypenburg (BOY) in op te vangen. BOY was een samenwerkingsverband tussen Den Haag en Pijnacker-Nootdorp.

Het saldo grondexploitatie is € 64.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd. Dit verschil bestaat uit faseringseffecten, te wijten aan inflatie effecten KO-Gele Lis én het naar voren trekken van de totale herinrichting Brasserskade.

De kosten en opbrengsten zijn nominaal gelijk gebleven.